

กรณีศึกษาคุณลักษณะภาวะผู้นำในวิชาชีพการพยาบาลของ
รองศาสตราจารย์พรจันทร์ สุวรรณชาติ

นางจุฑารัตน์ ศรีหาวงศ์

การศึกษาค้นคว้าอิสระนี้เป็นส่วนหนึ่งของการศึกษาตามหลักสูตรปริญญาพยาบาลศาสตรมหาบัณฑิต
แขนงวิชาการบริหารการพยาบาล สาขาวิชาพยาบาลศาสตร์ มหาวิทยาลัยสุโขทัยธรรมมาธิราช

พ.ศ. 2555

**Leadership Characteristics in the Nursing Profession: A Case Study of
Associate Professor Pornjun Suwannachat**

Mrs. Jutarat Srihawong

An Independent Study Submitted in Partial Fulfillment of the Requirements for
the Degree of Master of Nursing Science in Nursing Administration

School of Nursing

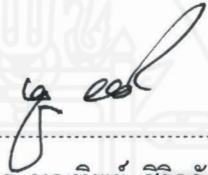
Sukhothai Thammathirat Open University

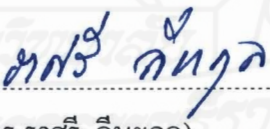
2012

หัวข้อการศึกษาค้นคว้าอิสระ กรณีศึกษาคุณลักษณะภาวะผู้นำในวิชาชีพการพยาบาล
ของรองศาสตราจารย์พรจันทร์ สุวรรณชาติ
ชื่อและนามสกุล นางจุฑารัตน์ ศรีหาวงศ์
แขนงวิชา การบริหารการพยาบาล
สาขาวิชา พยาบาลศาสตร์ มหาวิทยาลัยสุโขทัยธรรมมาธิราช
อาจารย์ที่ปรึกษา รองศาสตราจารย์ ดร. บุญทิพย์ สิริธรงค์ศรี

การศึกษาค้นคว้าอิสระนี้ ได้รับความเห็นชอบให้เป็นส่วนหนึ่งของการศึกษา
ตามหลักสูตรระดับปริญญาโท เมื่อวันที่ 30 พฤศจิกายน 2555

คณะกรรมการสอบการศึกษาค้นคว้าอิสระ

..... ประธานกรรมการ
(รองศาสตราจารย์ ดร. บุญทิพย์ สิริธรงค์ศรี)

..... กรรมการ
(อาจารย์ ดร.ราศรี ลินะกุล)

.....
(รองศาสตราจารย์ ดร. สมใจ พุทธาพิทักษ์ผล)
ประธานกรรมการประจำสาขาวิชาพยาบาลศาสตร์

ชื่อการศึกษาค้นคว้าอิสระ กรณีศึกษาคุณลักษณะภาวะผู้นำในวิชาชีพการพยาบาลของ

รองศาสตราจารย์พรจันทร์ สุวรรณชาติ

ผู้ศึกษา นางจุฑารัตน์ ศรีหาวงส์ รหัสนักศึกษา 2535100156

ปริญญา พยาบาลศาสตรมหาบัณฑิต (การบริหารการพยาบาล)

อาจารย์ที่ปรึกษารองศาสตราจารย์ ดร. บุญทิพย์ สิริขันธ์ศรี ปีการศึกษา 2555

บทคัดย่อ

การวิจัยแบบกรณีศึกษามีวัตถุประสงค์เพื่อ (1) ศึกษาคุณลักษณะภาวะผู้นำในวิชาชีพการพยาบาล และ (2) ศึกษาปัจจัยส่งเสริมที่ทำให้เกิดความสำเร็จของภาวะผู้นำในวิชาชีพการพยาบาล

แหล่งข้อมูล ประกอบด้วยเอกสารที่เกี่ยวข้อง กรณีศึกษา คือ รองศาสตราจารย์พรจันทร์ สุวรรณชาติ และผู้เกี่ยวข้องกับกรณีศึกษา ได้แก่ ผู้บังคับบัญชา เพื่อนร่วมงานในสภากาชาด เพื่อนร่วมงาน บัณฑิตมหาวิทยาลัยสุโขทัยธรรมมาธิราช เครื่องมือในการศึกษาผู้ศึกษาพัฒนาขึ้นเอง คือ แบบสัมภาษณ์กรณีศึกษาและผู้เกี่ยวข้อง ที่ผ่านการตรวจสอบความตรงของเนื้อหาจากผู้ทรงวุฒิจำนวน 3 ท่าน

ผลการศึกษาพบว่า (1) คุณลักษณะภาวะผู้นำในวิชาชีพการพยาบาลของ รองศาสตราจารย์พรจันทร์ สุวรรณชาติ ประกอบด้วย 1) มีทัศนคติที่ดีต่อวิชาชีพ 2) อุทิศตนเพื่อวิชาชีพ 3) มีความเป็นนักวิชาการและเชี่ยวชาญในงาน 4) มีความริเริ่มสร้างสรรค์และพัฒนางานใหม่เสมอ 5) กล้าหาญและตรวจสอบ 6) มุ่งมั่นและอดทนกับงานเสมอ 7) กล้าคิดและกล้าเปลี่ยนแปลงเพื่อทำงานให้บรรลุเป้าหมายโดยไม่หวังผลตอบแทน 8) มีบุคลิกสง่างามน่าเกรงขาม และมีความสามารถในการประสานงาน 9) มีคุณธรรมจริยธรรม 10) เป็นคนซื่อสัตย์สุจริตยุติธรรมและยึดความถูกต้องในการทำงาน 11) มีความหนักถึงความเปลี่ยนแปลง 12) เป็นผู้มีวิสัยทัศน์กว้างไกล 13) ดำเนินชีวิตโดยยึดหลักธรรมคำสอนของพระพุทธศาสนา 14) เป็นนักพัฒนา เป็นผู้สร้างงาน 15) มีความสามารถในการบริหารจัดการ และ 16) เป็นผู้เรียนรู้ตลอดชีวิต (2) ปัจจัยส่งเสริมความสำเร็จภาวะผู้นำในวิชาชีพการพยาบาล ได้แก่ 1) การอบรมเลี้ยงดูจากครอบครัว หล่อหลอมให้เกิดคุณลักษณะผู้นำ มีความซื่อสัตย์ และกตัญญูทุกเวที 2) การมีกัลยาณมิตรที่ดีที่ส่งเสริมความสำเร็จ 3) การได้รับโอกาสที่ดีจากผู้บังคับบัญชาและเพื่อนร่วมงาน

ผู้วิจัยได้นำผลการศึกษาเป็นแบบอย่างที่ดีในการประกอบวิชาชีพการพยาบาลและธุรกิจส่วนตัว นอกจากนี้ผลการศึกษายังจะเป็นแนวทางในการพัฒนาภาวะผู้นำของผู้ประกอบวิชาชีพหน่วยงาน องค์กร และสังคมต่อไป

คำสำคัญ ผู้นำในวิชาชีพการพยาบาล คุณลักษณะภาวะผู้นำ รองศาสตราจารย์พรจันทร์ สุวรรณชาติ

Independent Study title: Leadership Characteristics in the Nursing Profession:
 A Case Study of Associate Professor Pornjun Suwannachat
Author: Mrs. Jutarat Srihawong; **ID:**2535100156;
Degree:Master of Nursing Science (Nursing Administration);
Independent Study advisor: Dr. Boontip Siritarungsri, Associate Professor;
Academic year: 2012

Abstract

The purposes of a case study research were: 1) to explore the leadership characteristics in the nursing profession, and 2) to study determining factors which led to be a leader in the nursing profession

Data resources included related documents and personnel. The first was Associate Professor Pornchan Suwannachat. The rest was selected by Associate Professor Pornchan Suwannachat including a director, two co-workers, nursing graduates from Sukhothai Thammathirat Open University. Research tools which were developed by the researcher comprised in-depth interviews and were verified by 3 experts.

The study results showed as follows. (1) The leadership characteristics of Associate Professor Pornchan Suwannachat consisted of the following 16 categories: 1) a positive attitude to the nursing profession, 2) devoting to the nursing profession, 3) having both academic and expert in her career, 4) a creative thinker and always developed new jobs, 5) brave and determined, 6) remarkable endurance and great courage throughout her work, 7) dare to think and to change to meet her goals and did not want anything in return, 8) magnificent characters and ability to coordinate, 9) high moral and ethical standards, 10) an honest and fair person, 10) do the right things for her work, 11) awareness of changes, 12) a visionary leader, 13) lead her life by using dharma, 14) a developer and job creator, having ability in administration and management, and a lifelong learner. (2) Factors determining the selection of Associate Professor Pornchan Suwannachat to receive the award were as follows. 1) Parents took good care of their child to have leadership, honesty, and to be grateful. 2) A nurse needs to have good friends who will support her. Finally, 3) the director and colleagues provided good opportunities for her.

The researcher has used these findings in her nursing career and business enterprises. Furthermore, these findings will be guidelines for developing professional leadership, departments, organizations, and society.

Keywords: Nursing profession, Leadership characteristics,
 Associate Professor Pornjun Suwannachat

กิตติกรรมประกาศ

รายงานการศึกษาค้นคว้าไปได้ด้วยดี ด้วยความกรุณาและความช่วยเหลืออย่างดียิ่งจากรองศาสตราจารย์ ดร. บุญทิพย์ สิริธรรังศรี สาขาวิชาการพยาบาลศาสตร์ อาจารย์ที่ปรึกษา ที่ได้ให้คำปรึกษาแนะนำอย่างใกล้ชิดและเอาใจใส่ให้ความช่วยเหลือ ให้กำลังใจ เปี่ยมด้วยความเมตตาต่อผู้ศึกษาคอยให้คำแนะนำในการปรับปรุงแก้ไข ข้อบกพร่องด้วยความเมตตาและความห่วงใย ส่งเสริมให้ผู้ศึกษามีความมุ่งมั่นมีกำลังใจและ เกิดพลังในการศึกษาค้นคว้าอิสระในครั้งนี้จนสำเร็จ ผู้ศึกษารู้สึกประทับใจและซาบซึ้งเป็นที่สุด จึงขอกราบขอพระคุณอาจารย์ที่ปรึกษา ด้วยความเคารพยิ่งไว้ ณ ที่นี้.

ขอกราบขอพระคุณ รองศาสตราจารย์ ดร. ศรีนวล สถิตวิทยานันท์ รองศาสตราจารย์ ดร. สมใจ พุทธาพิทักษ์ผล ผู้ช่วยศาสตราจารย์ ดร. วันเพ็ญ ภิญโญภาสกุล ผู้ทรงคุณวุฒิที่กรุณาตรวจสอบเครื่องมือ แบบสัมภาษณ์ที่ใช้ในการศึกษาให้คำแนะนำและข้อเสนอแนะข้อคิดเห็นที่เป็นประโยชน์และทำให้การศึกษาค้นคว้าอิสระนี้สมบูรณ์ยิ่งขึ้น

ขอกราบขอพระคุณ ดร. ทองอินทร์ วงศ์โสธร ศาสตราจารย์ ดร. วิภา จีระแพทย์ รองศาสตราจารย์ ดร. ศรีนวล สถิตวิทยานันท์ รองศาสตราจารย์ ดร. เจริญจิต แสงสุวรรณ คุณพรทิพย์ ทองสง่า ซึ่งเป็นผู้เกี่ยวข้องให้ข้อมูลการสัมภาษณ์ถึงกรณีศึกษาด้วยความร่วมมือและความกรุณาอย่างดียิ่ง รวมถึงคณาจารย์คณะพยาบาลศาสตร์มหาวิทยาลัยสุโขทัยธรรมาธิราชทุกท่านที่ประสิทธิประสาทความรู้ ประสบการณ์แก่ผู้ศึกษาตลอดมา

ขอกราบขอพระคุณรองศาสตราจารย์พรจันทร์ สุวรรณชาติ กรณีศึกษาผู้เป็นบุคคลที่สำคัญยิ่งต่อคุณค่าของรายงานการศึกษาค้นคว้าอิสระฉบับนี้นับได้ว่าเป็นกรุณาอย่างสูงที่ท่านได้ให้ผู้ศึกษาได้ศึกษาคุณลักษณะภาวะผู้นำในวิชาชีพการพยาบาลเพื่อนำมาเป็นแบบอย่างที่ดีแก่พยาบาลรุ่นหลังเป็นความโชคดีของผู้ศึกษาเป็นอย่างยิ่งที่ได้เรียนรู้ ศึกษาประสบการณ์ชีวิตและผลงานที่ผ่านมาของท่าน ผู้ศึกษาได้เรียนรู้ แบบอย่างที่ดี และได้แนวทางการดำเนินชีวิตถึงแม้ผู้ศึกษาได้ลาออกจากราชการแล้วแต่จะนำประสบการณ์และความรู้ดังกล่าวไปประยุกต์ใช้ในการบริหารจัดการงานที่ทำของตนเองในปัจจุบัน การศึกษาในครั้งนี้ เป็นการเรียนรู้ที่ไม่อาจจะค้นหาได้จากตำราใดๆ ผู้ศึกษารู้สึกซาบซึ้งประทับใจในความกรุณาของท่าน

ท้ายสุดที่สุดนี้ผู้ศึกษาขอกราบขอพระคุณบิดา มารดา ขอขอบคุณ สามีและบุตรที่เป็นกำลังใจ และคอยช่วยเหลือตลอดเวลา ให้ผู้ศึกษามี มุ่งมั่นในการศึกษาครั้งนี้ให้สำเร็จ และขอขอบคุณเพื่อนร่วมรุ่นที่เป็นกำลังใจที่ดี

จุฑารัตน์ ศรีหาวงค์

พฤศจิกายน 2555

สารบัญ

	หน้า
บทคัดย่อภาษาไทย	ง
บทคัดย่อภาษาอังกฤษ	จ
กิตติกรรมประกาศ	ฉ
บทที่ 1 บทนำ	1
ความเป็นมาและความสำคัญปัญหา	1
วัตถุประสงค์ของการศึกษา	3
คำถามการศึกษา	3
กรอบความคิดทางทฤษฎี	3
ขอบเขตการศึกษา	5
ประโยชน์ที่คาดว่าจะได้รับ	5
บทที่ 2 วรรณกรรมและงานวิจัยที่เกี่ยวข้อง	6
ตอนที่ 1 ภาวะผู้นำกับวิชาชีพการพยาบาล	6
1.1 พัฒนาการของวิชาชีพการพยาบาล	8
1.2 ความจำเป็นของการพัฒนาผู้นำในวิชาชีพ	25
1.3 ภาวะผู้นำและคุณลักษณะผู้นำในวิชาชีพการพยาบาล	28
ตอนที่ 2 คุณลักษณะภาวะผู้นำในวิชาชีพการพยาบาล	32
2.1 แนวคิดทฤษฎีเกี่ยวกับภาวะผู้นำ ปัจจัยส่งเสริมความสำเร็จ ของผู้นำการพยาบาล	32
2.2 ปัจจัยส่งเสริมความสำเร็จของผู้นำในวิชาชีพการพยาบาล	40
ตอนที่ 3 งานวิจัยที่เกี่ยวข้อง	42
บทที่ 3 วิธีการดำเนินการศึกษา	46
แหล่งข้อมูลและผู้ให้ข้อมูล	46
เครื่องมือที่ใช้ในการศึกษาประกอบด้วย	47
การดำเนินการศึกษา	48
การเก็บรวบรวมข้อมูลจากแหล่งข้อมูล	50
การพิทักษ์สิทธิของผู้ให้ข้อมูล	50
ความน่าเชื่อถือได้ของข้อมูล	51

สารบัญ (ต่อ)

	หน้า
การวิเคราะห์ข้อมูลใช้วิธีวิเคราะห์เนื้อหา (Content Analysis).....	51
การนำเสนอข้อมูล.....	52
บทที่ 4 ผลการวิเคราะห์ข้อมูล.....	53
ตอนที่ 1 ชีวิตประวัติและผลงาน ของ รองศาสตราจารย์ พรจันทร์ สุวรรณชาติ.....	53
ตอนที่ 2 คุณลักษณะภาวะผู้นำในวิชาชีพการพยาบาลของ รองศาสตราจารย์พรจันทร์ สุวรรณชาติ.....	64
ตอนที่ 3 ปัจจัยที่ส่งเสริมความสำเร็จในวิชาชีพการพยาบาล.....	96
สรุปคุณลักษณะภาวะผู้นำของกรณีศึกษา.....	106
บทที่ 5 สรุปผลการศึกษาและข้อเสนอแนะ.....	109
สรุปผลการศึกษา.....	109
อภิปรายผล.....	113
ประโยชน์ที่ได้รับ.....	118
ข้อเสนอแนะ.....	119
บรรณานุกรม.....	121
ภาคผนวก.....	127
ก แบบบันทึกการสัมภาษณ์เพื่อขอความคิดเห็นจากผู้ทรงคุณวุฒิ.....	128
ข แบบบันทึกการสัมภาษณ์.....	133
ค รายนามผู้ทรงคุณวุฒิตรวจสอบเครื่องมือ.....	138
ง ตัวอย่างหนังสือเรียนเชิญผู้ทรงคุณวุฒิ.....	140
จ เอกสารรับรองโดยคณะกรรมการจริยธรรมการวิจัยในมนุษย์.....	144
ฉ หนังสือแสดงความยินยอมเข้าร่วมการวิจัย.....	146
ช หนังสือขอความอนุเคราะห์เก็บข้อมูล.....	148
ประวัติผู้ศึกษา.....	155

บทที่ 1

บทนำ

1. ความเป็นมาและความสำคัญปัญหา

วิชาชีพการพยาบาลเป็นวิชาชีพที่ให้บริการด้านสุขภาพแก่สังคมวิชาชีพการพยาบาลในประเทศไทยมีวิวัฒนาการอย่างต่อเนื่องมามากกว่าร้อยปี โดยได้รับอิทธิพลจากตะวันตก โดยเฉพาะประเทศสหรัฐอเมริกา นับตั้งแต่สมเด็จพระศรีพัชรินทราบรมราชินีนาถทรงให้กำเนิดโรงเรียนแพทย์ผดุงครรภ์และหญิงพยาบาลในรัชสมัยพระบาทสมเด็จพระจุลจอมเกล้าเจ้าอยู่หัวในทำนองเดียวกันการพัฒนาวิชาชีพในต่างประเทศยุคของ มิสฟลอเรนซ์ นิงดิงเกล ผู้นำทางการพยาบาล ที่มีคุณลักษณะภาวะผู้นำ เป็นผู้ที่เกิดในตระกูลมั่งคั่ง มีการศึกษาดี ครอบครัวมีตำแหน่งในสังคมสูง และมีอิทธิพลต่อมิตรสหาย นอกจากนี้มีอำนาจและมีโดยส่วนตัวแล้ว ยังมีแรงสนับสนุนที่เป็นอิทธิพลจากครอบครัว มีทั้งการเมืองและพลังอำนาจมีส่วนร่วมในความสำเร็จ จนมีผลงานเป็นที่ประจักษ์แก่ชาวโลกทั้งในอดีตและปัจจุบัน

สภาการพยาบาลเป็นองค์กรวิชาชีพได้ดำเนินการร่างกฎหมายวิชาชีพฉบับแรก ปี พ.ศ.2528 และฉบับแก้ไขนับตั้งแต่การแก้ไขพระราชบัญญัติวิชาชีพการพยาบาลและผดุงครรภ์ (ฉบับที่ 2) พ.ศ.2540 โดยนายกพิเศษของสภาการพยาบาล ในสมัยนั้นคือ นายแพทย์ ไพโรจน์ ینگสานนท์ ได้ให้ความเห็นแก่คณะกรรมการสภาการพยาบาลสรุปได้ว่าสภาการพยาบาลเป็นองค์กรวิชาชีพที่มีความมั่นคงดี ควรจะแก้กฎหมายให้นายกสภาการพยาบาลเป็นผู้ประกอบวิชาชีพการพยาบาล สมาชิกสภาการพยาบาลมีจำนวนมากที่สุดเมื่อเปรียบเทียบกับจำนวนสมาชิกของสภาวิชาชีพอื่นในสาขาวิทยาศาสตร์สุขภาพ แต่ในการบริหารการพยาบาลทุกระดับ ก็ยังไม่สามารถใช้จำนวนบุคลากรที่มีอยู่มากนี้เป็นพลังอำนาจในการต่อรองได้ ด้วยสาเหตุสำคัญคือความไม่เป็นเอกภาพของพยาบาลและผู้บริหารการพยาบาลขาดทักษะทางการเมืองในการบริหารงานทั้งถูกแทรกแซงโดยผู้อื่นและบางครั้งก็เป็นผู้ที่อยู่ในวิชาชีพการพยาบาลจะต้องมีการพัฒนาภาวะผู้นำทางการพยาบาลทุกระดับ

คุณลักษณะของภาวะผู้นำในวิชาชีพการพยาบาลที่ประสบผลสำเร็จควรมีคุณลักษณะเป็นผู้บริหารมืออาชีพ ที่จะนำองค์กรให้เกิดการเปลี่ยนแปลง สังคมและระบบบริการสุขภาพมีการเปลี่ยนแปลง ผู้ทิศทางการที่จะสร้างความแข็งแกร่งและการยอมรับได้อย่างรวดเร็ว ชำรงรักษาคุณค่า

เกียรติศักดิ์ และความเป็นอิสระของวิชาชีพ ตามศาสตร์และศิลป์จริยธรรม และกฎหมายของวิชาชีพ และ มีวิสัยทัศน์ มีความคิดเชิงรุก กำหนดเป้าหมายในอนาคต มีมุมมองกว้างไกล และมองไปข้างหน้า สามารถคาดการณ์อนาคตโดยคิดและวิเคราะห์อย่างเป็นระบบ สามารถสื่อสารวิสัยทัศน์ขององค์กรไปยังบุคลากรทุกระดับ สามารถกำหนดทิศทางนโยบาย และวางแผนกลยุทธ์ที่ทำให้องค์กรมีผลการดำเนินงานที่เป็นเลิศและสามารถบริหารองค์กรให้บรรลุวิสัยทัศน์ (พรจันทร์ สุวรรณชาติ, 2555)

จากการศึกษาคุณลักษณะของภาวะผู้นำในวิชาชีพการพยาบาลของประเทศไทยพบว่า บุคคลสำคัญทางการพยาบาลบุคคลหนึ่งที่มีคุณลักษณะของภาวะผู้นำในวิชาชีพการพยาบาลบุคคลหนึ่งคือ รองศาสตราจารย์พรจันทร์ สุวรรณชาติ เป็นผู้นำทางการพยาบาลที่ได้ทำคุณประโยชน์ต่อวิชาชีพการพยาบาล ได้สร้างผลงานที่โดดเด่น โดยริเริ่มและร่วมผลักดันจนเกิดโครงการสำคัญต่อการพัฒนาวิชาชีพให้มีความเจริญก้าวหน้าทัดเทียมกับวิชาชีพอื่นๆ จนเป็นที่ยอมรับอย่างสูงขององค์กรต่างๆมากมายทั้งในระดับสถาบันชาตินานาชาติ รองศาสตราจารย์พรจันทร์ สุวรรณชาติ เป็นผู้นำในวิชาชีพการพยาบาลทางการพยาบาลที่เป็นทั้งนักบริหาร คือ อดีตหัวหน้าฝ่ายการพยาบาลคนแรกของโรงพยาบาลสงขลานครินทร์ และเป็นทั้งนักการศึกษาทั้งในระบบชั้นเรียนและระบบทางไกล เป็นกรรมการบริหารในสภาการพยาบาล เป็นต้น จากอดีตถึงปัจจุบันได้รับการยกย่องเชิดชูเกียรติจากสถาบันและองค์กรต่างๆ อาทิ ได้รับการคัดเลือกเป็นศิษย์เก่าดีเด่นคณะพยาบาลศาสตร์ มหาวิทยาลัยเชียงใหม่ และได้รับการยกย่องให้เป็นศิษย์เก่าพยาบาลที่มีผลงานดีเด่นภาควิชาพยาบาลศึกษา คณะศึกษาศาสตร์ จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย ได้รับการยกย่องให้เป็นหนึ่งในสามสิบคนดีศักดิ์ศรี มสธ. ในโอกาสวันสถาปนามหาวิทยาลัยสุโขทัยธรรมมาธิราช ครบ 30 ปี ได้รับการยกย่องเป็นศิษย์เก่าที่มีคุณธรรม จริยธรรม ซื่อสัตย์ สุจริต เสียสละ และอุทิศตนเพื่องานและองค์กรในโครงการ 50 ปีคนดีศรีพยาบาลในโอกาสครบรอบ 50 ปีของการจัดการศึกษาพยาบาลคณะพยาบาลศาสตร์ มหาวิทยาลัยเชียงใหม่ได้รับเกียรติจากสมาชิกพยาบาลทั่วประเทศให้เป็นผู้แทนระดับชาติในโอกาสต่างๆ นอกจากนั้นยังได้รับการยกย่องจากองค์กรวิชาชีพเป็นผู้แทนสภาการพยาบาลในคณะกรรมการควบคุมคุณภาพมาตรฐานบริการสาธารณสุข เป็นผู้แทนสภาในคณะกรรมการการสภาการศึกษา เป็นนักวิชาการคณะกรรมการสาธารณสุข วุฒิสภา เป็นกรรมการสอบสวน คณะที่ 3 สำนักหลักประกันสุขภาพแห่งชาติ

ด้วยคุณลักษณะของภาวะผู้นำในวิชาชีพและการเป็นแบบอย่างของพยาบาลที่ประสบความสำเร็จทั้งในวิชาชีพและสังคมของรองศาสตราจารย์ พรจันทร์ สุวรรณชาติ ผู้ศึกษาซึ่งเคยเป็นพยาบาลวิชาชีพ โรงพยาบาลหนองคายและปัจจุบันประกอบธุรกิจส่วนตัวจึงเห็นคุณค่าของการศึกษาคุณลักษณะภาวะผู้นำในวิชาชีพการพยาบาลของรองศาสตราจารย์ พรจันทร์ สุวรรณชาติ

โดยการสัมภาษณ์แบบเจาะลึกและศึกษาเอกสารที่เกี่ยวข้อง รวมทั้งสัมภาษณ์กรณีศึกษาและผู้เกี่ยวข้อง เพื่อเผยแพร่ให้ผู้ที่อยู่ในวิชาชีพการพยาบาลได้มีแนวทางปฏิบัติมีแบบอย่างที่ดี ตลอดจนมีกำลังใจที่จะส่งเสริมและทำนุบำรุงวิชาชีพการพยาบาลให้มีความเจริญก้าวหน้าอย่างต่อเนื่อง และที่สำคัญที่สุดคือเป็นแนวทางในการศึกษาสำหรับผู้นำทางพยาบาลทุกระดับชั้นรักษาเอกภาพของวิชาชีพและพัฒนาวิชาชีพต่อไปและ เพื่อนำผลที่ได้จากการศึกษารั้งนี้มาเป็นแนวทางในการเป็นแบบอย่างในการนำไปพัฒนาตน พัฒนางาน และพัฒนาองค์กรของผู้ศึกษา รวมทั้งเป็นประโยชน์ต่อผู้สนใจได้เป็นอย่างดี

2. วัตถุประสงค์ของการศึกษา

2.1 เพื่อศึกษาคูณลักษณะภาวะผู้นำในวิชาชีพการพยาบาลของ รองศาสตราจารย์พรจันทร์ สุวรรณชาติ

2.2 เพื่อศึกษาปัจจัยส่งเสริมที่ทำให้เกิดความสำเร็จของภาวะผู้นำในวิชาชีพของการพยาบาลของ รองศาสตราจารย์พรจันทร์ สุวรรณชาติ

3. คำถามการศึกษา

รองศาสตราจารย์ พรจันทร์ สุวรรณชาติ มีคุณลักษณะภาวะผู้นำในวิชาชีพการพยาบาลอย่างไรบ้าง ที่ทำให้ประสบผลสำเร็จจนได้รับการยกย่องเชิดชูเกียรติจากองค์กรต่างๆ ทั้งในวิชาชีพและสังคม รวมทั้งปัจจัยใดบ้างที่ส่งเสริมให้ประสบความสำเร็จดังกล่าว

4. กรอบความคิดทางทฤษฎี

การศึกษาค้นคว้าอิสระเรื่อง กรณีศึกษาคูณลักษณะภาวะผู้นำในวิชาชีพการพยาบาลของรองศาสตราจารย์พรจันทร์ สุวรรณชาติ เป็นผู้นำทางการพยาบาลที่ได้ทำคุณประโยชน์ต่อวิชาชีพการพยาบาล โดยอาศัยความรู้ความสามารถความเชี่ยวชาญได้สร้างผลงานที่โดดเด่น โครงการสำคัญต่อการพัฒนาวิชาชีพให้มีความเจริญก้าวหน้าทัดเทียมกับวิชาชีพอื่นๆ จนเป็นที่ยอมรับขององค์กรต่างๆมากมายทั้งในระดับสถาบันชาติและต่างประเทศ รองศาสตราจารย์ พรจันทร์ สุวรรณชาติ มีคุณลักษณะผู้นำในวิชาชีพการพยาบาลทางการพยาบาลที่เป็นทั้งนักบริหารและเป็นผู้จัดการศึกษาทั้งในระบบชั้นเรียนและระบบทางไกลจากการศึกษาคูณลักษณะภาวะผู้นำของ

กรณีศึกษาดังกล่าว มีความสอดคล้องกับแนวคิดคุณลักษณะของทฤษฎีภาวะผู้นำหลายทฤษฎี ทฤษฎีคุณลักษณะของ Stogdill, 1981 บุคลิกลักษณะของผู้นำออกเป็น 6 กลุ่ม ได้แก่ 1) ลักษณะทางกาย (Physical characteristics) 2) ภูมิหลังทางสังคม (Social background) 3) สติปัญญา (Intelligence) 4) บุคลิกภาพ (Personality) 5) มุ่งงาน (Task - oriented) 6) ลักษณะทางสังคม (Social characteristics) ทฤษฎีพฤติกรรมภาวะผู้นำ (Leadership Behavior Theory) The University of Iowa Studies (1930) จำแนกพฤติกรรมผู้นำ 3 แบบ ได้แก่ 1.พฤติกรรมผู้นำแบบเผด็จการ (Autocratic leader behavior) 2.พฤติกรรมผู้นำแบบประชาธิปไตย (Democratic leader behavior) 3.พฤติกรรมผู้นำแบบปล่อยตามสบาย (Laissez faire leader behavior) ทฤษฎีภาวะผู้นำของ SA Kirkpatrick และ E.A Locke ปี 1994 ทฤษฎีภาวะผู้นำเชิงบารมีของ House (House's Theory of Charismatic Leadership) House (1997 อ้างถึงใน muckinsky, 1997) ทฤษฎีภาวะผู้นำการเปลี่ยนแปลง (Transformational Leadership Theory) ของ Burn (1987 อ้างถึงใน Yukl and Fleet, 1992) ทฤษฎีภาวะผู้นำการเปลี่ยนแปลง (Transformational Leadership Theory) ของ Bass (1985)

โดยมีความสอดคล้องกับคุณลักษณะของกรณีศึกษา คือทางด้านลักษณะทางกาย ภูมิหลังทางสังคมที่ดี ด้านการอบรมเลี้ยงดูหล่อหลอมกลมกล่อมและเป็นแบบอย่างที่ดีแก่กรณีศึกษา คอยช่วยเหลือและสนับสนุนการศึกษาได้รับการปลูกฝังและเป็นแบบอย่างการเป็นผู้นำที่ดีด้านคุณธรรมจริยธรรมและความซื่อสัตย์ให้กรณีศึกษาเป็นคนชอบช่วยเหลือผู้อื่นและสังคมมีการพัฒนาตนเองอย่างต่อเนื่องทางการศึกษาและคุณลักษณะด้านสติปัญญาที่มีความเฉลียวฉลาด การตัดสินใจที่ดี ด้านบุคลิกภาพที่เป็นผู้ที่คุณธรรม จริยธรรม มีความซื่อสัตย์ และความสามารถในการเสริมสร้างพลังอำนาจและเป็นผู้นำที่มีบารมีและเป็นผู้นำการเปลี่ยนแปลงเมื่อนำภูมิหลังและคุณลักษณะดังกล่าวมาเทียบกับทฤษฎีที่ศึกษาแล้ว สามารถเชื่อมโยงและสอดคล้องกับทฤษฎีคุณลักษณะ ด้านสติปัญญาได้แก่ มีความรู้ดี มีไหวพริบดี เฉลียวฉลาด มีความสามารถ พุดจาจะฉาน คล่องแคล่วบุคลิกภาพ (Personality) มีท่าทางสง่า มีความกระตือรือร้น มีความเชื่อมั่นในตนเอง มีความคิดสร้างสรรค์ มีจริยธรรมและความซื่อสัตย์มุ่งงาน (Task - oriented) ให้ความสำคัญกับงาน มีความมุ่งมั่นในการทำงานและมีความรับผิดชอบสูงลักษณะทางสังคม (Social characteristics) มีศิลปะในการโน้มน้าวผู้อื่นให้เข้าร่วมกิจกรรมมีศิลปะในการสร้างสัมพันธภาพ ด้านบุคลิกภาพ มีความกระตือรือร้น มีความเชื่อมั่นในตนเอง มีจริยธรรมวิชาชีพ และมีความซื่อสัตย์ ด้านมุ่งงาน มีความมุ่งมั่นในการทำงาน และมีความรับผิดชอบสูงช่วยเหลือสังคมและเป็นแบบอย่างที่ดีของวิชาชีพการพยาบาลผู้ศึกษาจึงได้นำสิ่งที่ได้จากการศึกษาคุณลักษณะของกรณีศึกษาที่มีความสอดคล้องกับทฤษฎีดังกล่าวมาเป็นแนวทางในการกำหนดกรอบแนวคิดการวิจัย

5. ขอบเขตการศึกษา

ผู้ศึกษาเลือกกรณีศึกษาหนึ่งกรณีที่เป็นแบบอย่างของผู้นำในวิชาชีพการพยาบาลได้รับการยกย่อง เชิดชูเกียรติ จากสถาบัน องค์การวิชาชีพ สังกคม โดยศึกษาคุณลักษณะภาวะผู้นำในวิชาชีพการพยาบาลของรองศาสตราจารย์ พรจันทร์ สุวรรณชาติ รวมทั้งศึกษาข้อมูลเพิ่มเติมจากผู้เกี่ยวข้องตามกรณีศึกษาแนะนำได้แก่ ผู้บังคับบัญชา ผู้ร่วมงานสภาการพยาบาล เพื่อนร่วมงาน ผู้ใต้บังคับบัญชา บัณฑิตมหาวิทยาลัยสุโขทัยธรรมาราช ทั้งนี้เพื่อให้ได้ข้อมูลที่สมบูรณ์โดยศึกษาในช่วงเดือนกุมภาพันธ์ ถึง เดือน ตุลาคม พ.ศ. 2555

5.1 คุณลักษณะภาวะผู้นำ หมายถึงคุณลักษณะด้านสติปัญญา ด้านบุคลิกภาพด้านความสามารถที่เป็นการแสดงหรือเป็นการสนับสนุนและเป็นสิ่งที่ชี้ให้เห็นถึงความดี พฤติกรรมของกรณีศึกษาคือ รองศาสตราจารย์ พรจันทร์ สุวรรณชาติ ได้รับการยอมรับอย่างสูงขององค์กรต่างๆ หลายองค์กร ทั้งในระดับสถาบันชาติและนานาชาติ

5.2 ปัจจัยส่งเสริม หมายถึง ปัจจัยส่วนบุคคลหรือปัจจัยภายนอกด้านสังคม สภาพแวดล้อมที่ทำให้กรณีศึกษาได้รับการยอมรับอย่างสูงขององค์กรต่างๆมากมายทั้งในระดับสถาบันชาติและนานาชาติ

5.3 ผู้นำในวิชาชีพการพยาบาล หมายถึง กรณีศึกษา รองศาสตราจารย์ พรจันทร์ สุวรรณชาติ ผู้ที่ได้รับการยอมรับอย่างสูงขององค์กรต่างๆมากมายทั้งในระดับสถาบันชาติและนานาชาติและเป็นผู้ผู้นำในวิชาชีพการพยาบาลทางการพยาบาลที่เป็นทั้งนักบริหารและเป็นทั้งนักการศึกษาทั้งในระบบชั้นเรียนและระบบทางไกล

6. ประโยชน์ที่คาดว่าจะได้รับ

6.1 เพื่อเป็นการเรียนรู้เกี่ยวกับคุณลักษณะของความเป็นผู้นำในวิชาชีพการพยาบาลที่ประสบผลสำเร็จในวิชาชีพการพยาบาลที่น่ายกย่องเชิดชูเกียรติของผู้นำในวิชาชีพการพยาบาลและเป็นแบบอย่างที่ดีแก่วิชาชีพและองค์กรอื่นที่เกี่ยวข้อง

6.2 เพื่อเป็นแนวทางในการพัฒนาภาวะผู้นำในวิชาชีพการพยาบาลต่อไป

6.3 เพื่อเป็นแบบอย่างที่ดีแก่พยาบาลรุ่นต่อไปในการพัฒนาตนเองที่จะประสบผลสำเร็จใน การเป็นผู้นำในวิชาชีพการพยาบาล

บทที่ 2

วรรณกรรมและงานวิจัยที่เกี่ยวข้อง

การศึกษาค้นคว้าอิสระครั้งนี้ มุ่งศึกษาถึง กรณีคุณลักษณะภาวะผู้นำในวิชาชีพการพยาบาล ของรองศาสตราจารย์พรจันทร์ สุวรรณชาติ ผู้ศึกษาได้ศึกษาจากเอกสาร ตำราและการสืบค้นจากข้อมูลอิเล็กทรอนิกส์และงานวิจัยที่เกี่ยวข้องรวมถึงการวิเคราะห์คุณลักษณะภาวะผู้นำของกรณีศึกษาเพื่อเป็นแนวทางในการศึกษาครั้งนี้และได้ทำเสนอผลการทบทวนวรรณกรรมและงานวิจัยเป็น 3 ตอนดังนี้ขอขอบเขตของการศึกษาตามหัวข้อดังต่อไปนี้

ตอนที่ 1 ภาวะผู้นำกับวิชาชีพการพยาบาล

- 1.1 พัฒนาการของวิชาชีพการพยาบาล
- 1.2 ความจำเป็นของการพัฒนาผู้นำในวิชาชีพ
- 1.3 ภาวะผู้นำและคุณลักษณะภาวะผู้นำในวิชาชีพการพยาบาล

ตอนที่ 2 คุณลักษณะภาวะผู้นำในวิชาชีพการพยาบาล

- 2.1 แนวคิดทฤษฎีเกี่ยวกับภาวะผู้นำในวิชาชีพการพยาบาล
- 2.2 ปัจจัยส่งเสริมความสำเร็จของผู้นำในวิชาชีพการพยาบาล

ตอนที่ 3 งานวิจัยที่เกี่ยวข้อง

ตอนที่ 1 ภาวะผู้นำกับวิชาชีพการพยาบาล

ความหมายของผู้นำ

ความหมายของผู้นำรองศาสตราจารย์พรจันทร์ สุวรรณชาติ (2554: 81) กล่าวว่า ผู้นำมีศัพท์ที่ใช้ร่วมกันได้หลายคำได้แก่ Leader, Manager, Supervisor และ Administrator

ผู้นำ **Leader** คือ ผู้ซึ่งใช้ความสามารถเฉพาะด้านทักษะมีสัมพันธภาพกับผู้อื่นเพื่อช่วยให้งานสัมฤทธิ์ผลตามเป้าหมาย ดังนั้นทักษะที่สำคัญคือการสื่อสาร โน้มน้าวใจ ความริเริ่ม การสนับสนุนเอื้ออำนวย และการบูรณาการ

Manager คือ ผู้ที่องค์กรว่าจ้างให้รับผิดชอบทำงานให้บรรลุตามเป้าหมายขององค์กรจึงเน้นที่บทบาทของการประสานงาน และบูรณาการทรัพยากรที่มีเพื่อการดำเนินการ

เกี่ยวกับการวางแผน จัดระบบ นิเทศ จัดกำลังคน ประเมินผล เจาะจ่าต่อรอง และเป็นตัวแทนขององค์กร ซึ่งผู้จัดการที่ดีนั้นต้องเป็นผู้นำที่ดีด้วย ควรมีคุณสมบัติทั้งเป็นผู้นำและเป็นผู้จัดการที่ดี ผู้นำตามแนวคิดของศาสตราจารย์ ดร.บุญใจ ศรีสถิตนรากร (2551:286)

ผู้นำ (Leader) หมายถึง บุคคลที่สามารถโน้มน้าวผู้ตามหรือสมาชิกในกลุ่มให้กระทำตามที่ตนปรารถนาและบรรลุผลสำเร็จตามเป้าหมาย

ภาวะผู้นำ (Leadership) หมายถึง เป็นคุณลักษณะของบุคคลที่เป็นผู้นำที่ดี (Good Leader) หรือผู้นำที่มีประสิทธิภาพ (Effective Leader) สามารถโน้มน้าวผู้ตาม หรือผู้ใต้บังคับบัญชา หรือสมาชิกในกลุ่มให้ความร่วมมือกับผู้นำในการกระทำกิจกรรมต่างๆ เพื่อให้ดำเนินงานบรรลุผลสำเร็จตามเป้าหมาย

ผู้นำตามแนวคิดของรองศาสตราจารย์ เนตร์พัฒนา ยาวีราช (2552: 1)

ผู้นำ (Leader) หมายถึงบุคคลที่ได้รับการยอมรับและยกย่องจากบุคคลอื่นหมายถึงบุคคลที่ได้รับการแต่งตั้งขึ้นมาหรือได้รับการยกย่องเป็นหัวหน้าในการดำเนินงานต่างๆในองค์กรต่างๆต้องอาศัยบุคคลที่เป็นผู้นำและมีความเป็นผู้นำจึงจะทำให้องค์กรดำเนินไปอย่างบรรลุผลสำเร็จตามวัตถุประสงค์ และนำพาหน่วยงานไปสู่ความเจริญก้าวหน้า

ภาวะผู้นำ (Leadership) หมายถึง บุคคลที่มีความสามารถในการบังคับบัญชาบุคคลอื่น โดยได้รับการยอมรับและยกย่องจากบุคคลอื่นเป็นผู้ทำให้บุคคลอื่นไว้วางใจและให้ความร่วมมือ ความเป็นผู้นำเป็นผู้ที่มีหน้าที่ในการอำนวยความสะดวก หรือสั่งการบังคับบัญชา ประสานงาน โดยอาศัยอำนาจหน้าที่ (Authority) เพื่อให้กิจการงานบรรลุผลสำเร็จตามวัตถุประสงค์และเป้าหมายที่ต้องการ ความเป็นผู้นำหมายถึง ผู้ที่มีความสามารถในการใช้ศิลปะการจูงใจผู้ใต้บังคับบัญชาให้ปฏิบัติงานที่ได้รับมอบหมาย ให้สำเร็จด้วยความเต็มใจ ให้บรรลุเป้าหมายที่วางไว้บุคคลอื่นให้

(O Leary , 2000: 1)

ภาวะผู้นำ (Leadership) หรือ การเป็นผู้นำ หมายถึง ความสัมพันธ์ที่มีอิทธิพลระหว่างผู้นำและผู้ตาม ที่มีต่อการเปลี่ยนแปลงนั้นสะท้อนจุดมุ่งหมายที่มีร่วมกันระหว่างผู้นำและผู้ตาม (Draft , 2005: 5)การบริหารงานจะสำเร็จลุล่วงไปด้วยดี ผู้บริหารควรมีทักษะที่สำคัญ 3 ประการ ได้แก่ ทักษะทางปัญญา (Conceptual) ทักษะทางมนุษยสัมพันธ์ (Human relation skill) ทักษะทางเทคนิค (Technical Skill) ผู้นำตามแนวคิดของศาสตราจารย์ ดร.บุญใจ ศรีสถิตนรากร (2551:286)

1.1 พัฒนาการของวิชาชีพการพยาบาล

ความหมายของวิชาชีพการพยาบาล การพยาบาล (nursing) ฟลอเรนซ์ นิงดิงเกล ได้ให้ความหมายของการพยาบาล หมายถึง กิจกรรมการช่วยเหลือผู้ป่วย เพื่อให้อยู่ในสภาวะที่จะต่อสู้การรุกรานของโรคได้อย่างดีที่สุด เท่าที่จะเป็นไปได้ทั้งร่างกายและจิตใจ เวอร์จิเนีย เฮนเดอร์สัน ได้ให้ความหมายของการพยาบาลคือการช่วยเหลือบุคคล (ทั้งยามปกติและยามป่วยไข้) ในกิจกรรมต่าง ๆ ที่เกี่ยวกับการส่งเสริมสุขภาพ หรือส่งเสริมการหายจากโรค (หรือแม้กระทั่งการช่วยให้บุคคลได้ไปสู่ความตายอย่างสงบ) ซึ่งบุคคลอาจจะปฏิบัติได้เองในสภาวะที่มีกำลังกาย กำลังใจ และความรู้เพียงพอ และเป็นการกระทำที่จะช่วยให้บุคคลกลับเข้าสู่สภาวะที่ช่วยตนเองได้โดยไม่ต้องรับการช่วยเหลือนั้น โดยเร็วที่สุด

การพยาบาล (สภาการพยาบาล) หมายความว่า การกระทำต่อมนุษย์เกี่ยวกับการดูแลและการช่วยเหลือเมื่อเจ็บป่วย การฟื้นฟูสภาพการป้องกันโรค และการส่งเสริมสุขภาพ รวมทั้งการช่วยเหลือแพทย์กระทำการรักษาโรคทั้งนี้โดยอาศัยหลักวิทยาศาสตร์และศิลปะการพยาบาล

การประกอบวิชาชีพการพยาบาล (สภาการพยาบาล) หมายความว่า การปฏิบัติหน้าที่การพยาบาลต่อบุคคล ครอบครัว และชุมชน โดยกระทำการต่อไปนี้

- (1) การสอนการแนะนำการให้คำปรึกษาและการแก้ปัญหาเกี่ยวกับสุขภาพอนามัย
- (2) การกระทำต่อร่างกายและจิตใจของบุคคลรวมทั้งการจัดสภาพแวดล้อมเพื่อการแก้ปัญหาความเจ็บป่วยการบรรเทาอาการของโรคการดูแลของโรคและการฟื้นฟูสภาพ
- (3) การกระทำตามวิธีที่กำหนดไว้ในการรักษาโรคเบื้องต้นและการให้ภูมิคุ้มกันโรค
- (4) ช่วยเหลือแพทย์กระทำการรักษาโรคทั้งนี้โดยอาศัยหลักวิทยาศาสตร์และศิลปะการพยาบาลในการประเมินสุขภาพการวินิจฉัยปัญหาการวางแผนการปฏิบัติและการประเมินผล

ผู้ประกอบวิชาชีพพยาบาล หมายความว่า บุคคลซึ่งได้ขึ้นทะเบียนและรับใบอนุญาตเป็นผู้ประกอบวิชาชีพการพยาบาลจากสภาการพยาบาล การพยาบาลเป็นการปฏิบัติโดยตรงต่อบุคคล ครอบครัว ชุมชนและสังคม นับได้ว่าเป็นบริการในระดับสถาบันของสังคม ดังนั้นผู้ประกอบวิชาชีพพยาบาลจึงต้องเป็นผู้ที่มีความรับผิดชอบสูง เป็นผู้ที่ไว้วางใจได้ มีความรู้ความชำนาญในการปฏิบัติ มีจริยธรรม และจรรยาบรรณวิชาชีพ เป็นแนวทางในการประพฤติและปฏิบัติ ทั้งนี้เพื่อความปลอดภัยของสังคมโดยรวม

จรรยาบรรณวิชาชีพสำหรับพยาบาลเป็นการประมวลหลักความประพฤติให้บุคคลในวิชาชีพยึดถือปฏิบัติ สมาคมพยาบาลแห่งสหรัฐอเมริกา (The American Nurses Associations A.N.A.) ได้กำหนดสาระสำคัญของจรรยาบรรณวิชาชีพพยาบาลไว้ดังนี้

1) พยาบาลพึงให้บริการพยาบาลด้วยความเคารพในศักดิ์ศรี และความแตกต่างระหว่างบุคคล โดยไม่จำกัด ในเรื่อง สถานภาพทางสังคม เศรษฐกิจ คุณสมบัติเฉพาะกิจหรือสภาพปัญหาทางด้านสุขภาพอนามัยของผู้ป่วย

2) พยาบาลพึงเคารพสิทธิส่วนตัวของผู้ป่วยโดยรักษาข้อมูลเกี่ยวกับผู้ป่วยไว้เป็นความลับ

3) พยาบาลพึงให้การปกป้องคุ้มครองแก่ผู้ป่วย สังคม ในกรณีที่มีการให้บริการสุขภาพอนามัยและความปลอดภัย ถูกกระทำการที่อาจเกิดจากความไม่รู้ ขาดศีลธรรม จริยธรรม หรือการกระทำที่ผิดกฎหมายจากบุคคลหนึ่งบุคคลใด

4) พยาบาลมีหน้าที่รับผิดชอบในการตัดสินใจและให้การพยาบาลแก่ผู้ป่วยแต่ละราย

5) พยาบาลพึงดำรงไว้ซึ่งสมรรถนะในการปฏิบัติการพยาบาล

6) พยาบาลพึงตัดสินใจด้วยความรอบคอบถี่ถ้วน ใช้ข้อมูลสมรรถนะและคุณสมบัติอื่นๆ เป็นหลักในการขอคำปรึกษาหารือ ขอมรับในหน้าที่ความรับผิดชอบรวมถึงการมอบหมายกิจกรรมการปฏิบัติการพยาบาลให้ผู้อื่นปฏิบัติ

7) พยาบาลพึงมีส่วนร่วมและสนับสนุนในกิจกรรมการพัฒนาความรู้เชิงวิชาชีพ

8) พยาบาลพึงมีส่วนร่วมและสนับสนุนในการพัฒนาวิชาชีพและส่งเสริมมาตรฐานการปฏิบัติการพยาบาล

9) พยาบาลพึงมีส่วนร่วมในการที่จะกำหนดและดำรงไว้ซึ่งสถานะภาพของการทำงานที่จะนำไปสู่การปฏิบัติการพยาบาลที่มีคุณภาพสูง

10) พยาบาลพึงมีส่วนร่วมในการปกป้อง คุ้มครอง สังคม จากการเสนอข้อมูลที่ผิดและดำรงไว้ซึ่งความสามัคคีในวิชาชีพ

11) พยาบาลพึงร่วมมือและเป็นเครือข่ายกับสมาชิกด้านสุขภาพอนามัยและบุคคลอื่นๆ ในสังคมเพื่อส่งเสริมชุมชนและสนองตอบความต้องการด้านสุขภาพอนามัยของสังคมสำหรับสมาคมพยาบาลแห่งประเทศไทย ได้กำหนดจรรยาบรรณวิชาชีพของสมาคม พ.ศ. 2528 มุ่งเน้นให้พยาบาลได้ประพฤติปฏิบัติหน้าที่ความรับผิดชอบ โดยกำหนดเป็นความรับผิดชอบต่อประชาชน ความรับผิดชอบต่อประเทศชาติ ต่อผู้ร่วมวิชาชีพและต่อตนเอง

พัฒนาการของวิชาชีพการพยาบาลหมายถึงประสบการณ์การกระทำและกระบวนการการแสดงความก้าวหน้าวิชาชีพซึ่งเกิดจากการเรียนรู้ทั้งด้านโครงสร้างการจัดการและการประเมินผลที่ได้จากการทำงานรวมถึงการได้รับจากผลสะท้อนกลับของพยาบาลแต่ละคนประกอบรวมกันทำให้เกิดความเจริญก้าวหน้าของวิชาชีพ (Ouiton,1997)

พัฒนาการของวิชาชีพการพยาบาลหมายถึงกระบวนการที่สนับสนุนให้เกิดการชำระรักษาและสร้างเสริมให้เกิดความเจริญก้าวหน้าของวิชาชีพการพยาบาลเพื่อการขยายขอบเขตและการยกฐานะวิชาชีพเพื่อพิสูจน์คุณค่าวิชาชีพและเพื่อได้มาซึ่งศักดิ์และสิทธิ์ของการพยาบาลให้เท่าเทียมกับวิชาชีพอื่นวิชาชีพการพยาบาลเป็นวิชาชีพที่ให้บริการด้านสุขภาพแก่สังคม (พรจันทร์ สุวรรณชาติ และ สมใจ พุทธาพิทักษ์ผล, 2546)

ผู้บริหารหรือผู้นำทางการพยาบาลในประเทศสหรัฐอเมริกาเกิดการขาดแคลนผู้บริหารถึงร้อยละ 29 (McCarthy,2006) ย่อหมายถึงการขาดโอกาสของวิชาชีพการพยาบาลในการมีตัวแทนวิชาชีพเพื่อการตัดสินใจระดับนโยบายในองค์กรสุขภาพส่งผลให้บุคลากรระดับปฏิบัติการขาดอำนาจการต่อรองเกิดปัญหาความไม่เท่าเทียมกัน ในที่สุดวิชาชีพการพยาบาลขาดภาพลักษณ์ที่ดี ไม่มีเอกลักษณ์ ไม่เป็นที่นิยมของสังคม และไม่สามารถดึงดูดให้มีผู้เข้าร่วมวิชาชีพได้ การแสดงออกความเป็นวิชาชีพคือการประกอบวิชาชีพตามกฎหมาย ต้องใช้กระบวนการในการดำเนินงาน ต้องใช้ศาสตร์และศิลป์ในการปฏิบัติการพยาบาลต้องประพฤติปฏิบัติตามจริยธรรมและจรรยาบรรณของวิชาชีพ ต้องอยู่ภายในกรอบของกฎหมายที่เกี่ยวข้องกับวิชาชีพ การพัฒนาองค์กรวิชาชีพมีส่วนสำคัญต่อการพัฒนาวิชาชีพในประเทศไทยอย่างมาก องค์กรหลักได้แก่ สมาคมพยาบาลแห่งประเทศไทยในพระราชูปถัมภ์สมเด็จพระศรีนครินทราบรมราชชนนีก่อตั้งโดยผู้นำทางการพยาบาล เมื่อวันที่ 1 เมษายน พ.ศ.2470 และได้เข้าร่วมเป็นสมาชิกสภาการพยาบาลนานาชาติ (ICN) ในปี พ.ศ.2540 อีกองค์กรหนึ่งคือ สภาการพยาบาล ได้กำเนิดขึ้นโดยพระราชบัญญัติการพยาบาลและการผดุงครรภ์ พุทธศักราช 2528 เพื่อคุ้มครองผู้บริโภคและความปลอดภัยของผู้บริโภคทำให้วิชาชีพมีการพัฒนาในทุกด้าน ทำให้วิชาชีพการพยาบาลเป็นที่รู้จักและยอมรับแก่สังคมโลก (พรจันทร์ สุวรรณชาติและ สมใจ พุทธาพิทักษ์ผล,2546) จะเห็นได้ว่าวิชาชีพการพยาบาลได้มีความเจริญก้าวหน้าจนถึงทุกวันนี้ เกิดจากมุมมองที่กว้างไกลของผู้นำทางการพยาบาลและสามารถนำพาวิชาชีพให้มีความเจริญก้าวหน้าทัดเทียมกับวิชาชีพอื่นๆ

พัฒนาการของวิชาชีพการพยาบาลในต่างประเทศ

ด้านการบริการวิชาชีพพยาบาลการพยาบาลในสมัยโบราณไม่มีการกล่าวถึง การพยาบาลที่แน่นอนแต่ภายในครอบครัวผู้หญิงหรือแม่จะทำหน้าที่ดูแลปกป้องเด็กและคนชรา ตลอดทั้งคนป่วยภายในครอบครัว ซึ่งการกระทำของผู้หญิงในลักษณะเหล่านี้เชื่อว่าเกิดจาม สัญชาตญาณของการรักตนเองซึ่งเป็นสัญชาตญาณที่มีอยู่ในมนุษย์ตั้งแต่เกิดและสัญชาตญาณความ เป็นแม่การพยาบาลในระยะเริ่มต้นแห่งอารยะธรรมในสมัยเริ่มต้นแห่งอารยะธรรมวิธีการรักษา ผู้ป่วยขึ้นอยู่กับความเชื่อทางศาสนา การเชื่อ โศกลางพระเป็นผู้มีบทบาทสำคัญในด้านการรักษา ยาที่ใช้ได้แก่ พืชสมุนไพรรวมทั้งเวทมนต์คาถาด้านการพยาบาลมีกล่าวถึงเพียงเล็กน้อย เฉพาะใน อินเดียที่บัญญัติของศาสนาฮินดูได้ระบุหน้าที่ และคุณสมบัติของพยาบาลไว้ชัดเจน

โดยสรุปแล้วการพยาบาลในสมัยนั้นมีการกล่าวถึงเฉพาะในด้านการบริการ พยาบาลเท่านั้นยังไม่มีการศึกษาหรือด้านบริหารจัดการเข้ามาเกี่ยวข้องการพยาบาลในยุคเริ่มต้น ศาสนา คริสเตียน คำสอนของคริสต์ศาสนาช่วยให้มีการยอมรับคุณค่าของบุคคลมากขึ้น ความ เมตตา โอบอ้อมอารีต่อเพื่อนมนุษย์มีมากขึ้น การพยาบาลในยุคนี้อยู่ในมือของกลุ่มชี และสตรีผู้ใจ บุญซึ่งอุทิศตนเข้ามาช่วยเหลือผู้ยากจน และผู้เจ็บป่วยต่างๆ การพยาบาลมีทั้งดูแลช่วยเหลือ ผู้เจ็บป่วยตามบ้าน ให้การพยาบาลในโบสถ์ และ โรงพยาบาลลักษณะการปฏิบัติงานของกลุ่มชีและ สตรีผู้ใจบุญ ที่ออกเยี่ยมผู้ป่วยตามบ้านอาจนับได้ว่าเป็นต้นกำเนิดของพยาบาลอนามัยพวกแรก ใน ยุคนี้จะกล่าวได้ว่าบริการพยาบาลเป็นไปในลักษณะของการพยาบาลในชุมชนเพราะผู้ที่ทำหน้าที่ของ พยาบาลออกไปให้การพยาบาลที่บ้าน และตามสถานที่ซึ่งเป็นที่ชุมชนของชุมชน เช่น โบสถ์และวิธี การศึกษา หรือถ่ายทอดความรู้เป็น ไปในลักษณะของการบอกและฝึกหัดปฏิบัติตาม

การพยาบาลในยุคกลาง (ระยะต้น500-1000) ในยุคกลาง จากภาวะสงครามครูเสด ที่ยึดเอื้อมานานผู้ที่ทำหน้าที่พยาบาลนอกจากภรรยาที่ติดตามสามีไปสงครามรบแล้วยังมีบรุษเข้ามา ทำหน้าที่พยาบาลด้วย การปฏิบัติงานใช้ระเบียบวินัยของทหารพยาบาลจะปฏิบัติงานตามคำสั่งอย่าง เกร่งกรัด จนกระทั่งสงครามครูเสดเสร็จสิ้นลงเกิดกาพิโรคระบาดทำให้ผู้คนอพยพ หนีโรคออก นอกเมืองและจ้างคนรับใช้ให้เป็นผู้ดูแลผู้ป่วย งานพยาบาลจึงตกอยู่ในมือของคนรับใช้ ตั้งแต่ ในช่วงปลายยุคกลางการพยาบาล

ในยุคเรเนสซองส์ (ค.ศ.1500-1700) การเมืองได้เข้ามาแทรกแซงในการบริหาร โรงพยาบาลบุคคลที่เข้ามาเป็นผู้อำนวยการ โรงพยาบาลไม่ได้มีจิตใจด้านการบุญการกุศลมี การถือ โกงเกิดขึ้น การปฏิบัติงานที่เป็นของพยาบาลแพทย์และนักศึกษาแพทย์มักจะทำเองส่วน การพยาบาลในเรื่องส่วนตัวของผู้ป่วยถือเป็นงานคนรับใช้โดยตรง เช่น การอาบน้ำสวนอูจาระ เมื่อมี ผู้ให้การพยาบาลไม่เพียงพอผู้บริหารจะสั่งให้นักโทษหญิงจากเรือนจำมาช่วยให้การพยาบาล

สถานภาพของงานบริการพยาบาลจึงตกต่ำลงเรื่อยๆสตรีที่มีการศึกษาและอยู่ในสังคมชั้นสูง ไม่เห็นด้วยจึงเลิกและไม่ทำต่อไปการพยาบาลในระยะนี้จึงตกอยู่ในมือของผู้ไม่มีความรู้ซึ่งเรียกการพยาบาลในยุคนี้ว่ายุคมืด

เริ่มตั้งแต่ ค.ศ.1600 จนถึงกลาง ค.ศ.1900 ในช่วงนี้มีบันทึกเก่าที่ได้ระบุหน้าที่ของพยาบาลที่ประจำของผู้ป่วยไว้ดังนี้พยาบาลจะต้องปฏิบัติงานตามที่แพทย์บอกให้ทำและจัดการเป็นธุระอาจนำผู้ป่วยที่หัวหน้าเห็นสมควร ไปช่วยปฏิบัติงานด้วยก็ได้กฎเหล่านี้แสดงให้เห็นชัดเจนว่าผู้ที่ถูกขนานนามว่าพยาบาลในยุคมืดนี้ ผิดกว่าคนไข้เพียงนิดเดียวเท่านั้นเองดูไม่น่าจะมีโอกาสให้การพยาบาลที่แท้จริงได้เลยถ้าถูกปฏิบัติเช่นนี้ความไม่พอใจเกิดขึ้นในหมู่ประชาชนทั่วไปเกี่ยวกับการปฏิบัติของพยาบาลในสมัยนั้นผู้ที่มีจิตใจดี มีศรัทธา พยายามที่จะช่วยให้พยาบาลได้รับการศึกษาอบรมให้ดีขึ้นตลอดทั้งความดีที่คณะศิษย์นิยต่างๆได้สร้างขึ้นทั้งสามประการนี้ได้เรียกร้องและเปิดทางให้สตรีผู้สามารถผู้หนึ่งเข้ามาแก้ไขสถานการณ์ที่ตกต่ำของการพยาบาลท่านผู้นี้คือมิสฟอเรนท์ ไนดิงเกล ได้จัดการแก้ไขสภาพการณ์ที่เลวร้ายต่างๆ โดยจัดการหาเครื่องมือเครื่องใช้ จัดทำหน้าที่รับผิดชอบ และเข้าทำหน้าที่ต่างๆที่หากคนประจำไม่ได้เอง และได้ทำการปฏิรูปโรงพยาบาลสำเร็จในระยะเวลา 8 เดือนท่านสามารถทำให้การเสียชีวิตของทหารลดลงเหลือ 2 เปอร์เซ็นต์และทำให้ศัลยแพทย์ส่วนมากพอใจในการปฏิบัติงาน ท่านใช้ทุนทรัพย์ของท่านเองจัดทำห้องซำแหละศพ สำหรับแพทย์ซึ่งถือว่าเป็นศูนย์กลางที่สำคัญของโรงเรียนแพทย์ทหารในยามคำเค็ม

มิสฟอเรนท์ ไนดิงเกล จะเดินเยี่ยมผู้ป่วยพร้อมกับตะเกียงเล็ก ๆ ภายในมือท่านจึงได้สมญานามว่า The Lady with the Lamp การพยาบาลในยุคนี้อยู่ในยุคมืดมนเนื่องจากการเมืองเข้ามาแทรกแซงในการบริหารโรงพยาบาลผู้บริหารโรงพยาบาลไม่เห็นความสำคัญของงานพยาบาล สถานภาพของบริการพยาบาลอยู่ในขั้นตกต่ำ งานพยาบาลตกอยู่ในมือของผู้ไม่มีความรู้จนกระทั่งมิสฟอเรนท์ ไนดิงเกล ได้เข้ามาแก้ไขสภาพการณ์ที่เลวร้ายต่างๆ ให้ดีขึ้นทำให้การพยาบาลได้เป็นที่ยอมรับของสาธารณชนทั่วไป จึงอาจกล่าวได้ว่าท่านเป็นผู้ก่อกำเนิดวิชาชีพพยาบาลการพยาบาลยุคแรกในสหรัฐอเมริกาพระทำหน้าที่เป็นแพทย์ผู้รักษาการสวดมนต์อ่อนนวยเป็นวิธีหนึ่งที่ใช้รักษาโรงพยาบาลแห่งแรกๆที่ตั้งขึ้นในสหรัฐอเมริกา มีหลายลักษณะขึ้นอยู่กับคำจำกัดความของคำว่าโรงพยาบาลบางแห่งอาจเป็นโรงพยาบาลเลี้ยงคนจน บางแห่งตั้งเป็นโรงเลี้ยงคนจนและรักษาคคนเจ็บด้วยการพยาบาลในสหรัฐอเมริกา มีการพัฒนาเป็นลำดับขั้น เช่นเดียวกับทางด้านยุโรปมีการพัฒนาเปลี่ยนแปลงมาจนกระทั่งทุกคนได้เห็นความสามารถและผลงาน

โดยเฉพาะในสงครามโลกครั้งที่ 2 ซึ่งพยาบาลทหารได้ออกปฏิบัติงานอย่างกล้าหาญและมีความสามารถส่งผลให้มีการพัฒนาการพยาบาลทั้งด้านการศึกษาพยาบาลและการปฏิบัติงานพยาบาลให้มีความเจริญก้าวหน้าจนกระทั่งปัจจุบันด้านการบริหารวิชาชีพการพยาบาลการบริหารเป็นสิ่งที่เกิดขึ้นมาพร้อมๆกับวิวัฒนาการของโลคนุชย์นับตั้งแต่ยุคศึกคำบรรพ์เป็นต้นมาในปัจจุบันการบริหารการพยาบาลเกิดมาพร้อมๆกับการบริหารพยาบาลเพราะในกระบวนการของการบริการพยาบาลทุกอย่างก็อาศัยการจัดการในเรื่องต่างๆเพียงแต่ยังไม่ได้มีรูปแบบและกระบวนการที่ชัดเจนเช่นในปัจจุบันวิวัฒนาการของการบริหารการพยาบาลจะมีวิวัฒนาการไปในทำนองเดียวกับวิวัฒนาการของการบริหาร โดยทั่วไปกล่าวคือในระยะต้นๆการบริหารการพยาบาลจะมุ่งเน้นความสำเร็จของงานเป็นสำคัญในระยะต่อมาได้คำนึงถึงความพอใจความสะดวกสบายของผู้ปฏิบัติงานเน้นในเรื่องของมนุษย์สัมพันธ์เป็นหลักจนกระทั่งปัจจุบันกำลังพัฒนาการทำงานเป็นทีม จะเห็นได้จากการมอบหมายงานพยาบาลมักจะใช้วิธีการให้พยาบาลแบบทีมแทนการมอบหมายหน้าที่ให้รับผิดชอบเฉพาะอย่างถึงแม้บางอย่างจะใช้ทั้งสองแบบรวมกันในการมอบหมายงานแต่ละครั้งแต่ก็เป็นการทำงานเป็นกลุ่มหรือเป็นทีมมากขึ้นซึ่งจะเป็นประโยชน์ให้ได้ใช้คนตามความสามารถและร่วมใจกันปฏิบัติงานในความรับผิดชอบเพื่อไปสู่จุดมุ่งหมายเดียวกันคือการให้บริการพยาบาลที่มีประสิทธิภาพด้านการศึกษาศึกษาพยาบาลก่อนสมัยในดิงเกล

จากการศึกษาพัฒนาการของประวัติการพยาบาลได้พบว่าแต่เดิมการศึกษาพยาบาลยังมีได้แยกจากบริการพยาบาลและการพัฒนาการศึกษานั้นเป็นวิถีทางหนึ่งในการครองชีวิตของผู้คนในปัจจุบันถ้าจะดูจากวิวัฒนาการของการบริการพยาบาลก็จะพบว่าโลกมีความเจริญทางเทคโนโลยีมากขึ้นความต้องการที่จะให้มีความรู้มากยิ่งขึ้นในเรื่องของกายและใจนั้นทำให้มีการริเริ่มการศึกษาพยาบาลอย่างเป็นระเบียบแบบแผนขึ้นในสมัยก่อนผู้ให้การพยาบาลมิได้มีการจัดการศึกษาที่มีการเตรียมตัวเป็นอย่างดีเลยพยาบาลเหล่านี้มีแต่แรงจูงใจที่จะให้บริการผู้อื่นแต่ไม่มีความรู้พอที่จะให้เหตุผลได้ว่าทำไมจึงให้การพยาบาลเช่นนั้นการรักษาพยาบาลก็มักจะเป็นแบบง่ายๆเช่นให้การประคบมีการใช้สมุนไพรและสุขวิทยาพื้นฐานเป็นต้นสมาชิกของแม่ชีนิกายต่างๆมีเพียงกฎระเบียบและจรรยาบรรณเพื่อใช้ควบคุมในการปฏิบัติงานเท่านั้นเชื่อกันแต่เพียงว่าผู้ที่ทำการพยาบาลหากแต่มีความปรารถนาที่จะดูแลผู้ป่วยก็เป็นการเพียงพอแล้วจึงมิได้มีความต้องการหลักสูตรการศึกษาอย่างเป็นทางการในการผลิตพยาบาลหนึ่ง ในขณะที่นั้นก็มิได้มีการยอมรับว่าพยาบาลมีฐานะทางสังคมเหมือนกับบุคคลในอาชีพอื่นด้วยการปฏิรูปทางสังคมได้เปิดแนวทางในเรื่องนี้ให้แก่ผู้มีการศึกษาถึงแม้ว่าประชาชนส่วนใหญ่จะได้รับการศึกษาแล้วแต่การศึกษานี้กลับดูเป็นเรื่องจำกัดวงอยู่เฉพาะบุคคลที่มีฐานะดีเช่นนักปรัชญานักบวชและแพทย์ สำหรับสตรีไม่ได้

รับการสนับสนุนให้ได้รับการศึกษาตามแบบแผนสตรีที่มีการศึกษาก็ต้องปฏิบัติงานมากมายเพื่อเตรียมตัวเป็นพยาบาลผู้เริ่มหลักสูตรการศึกษาพยาบาลครั้งแรกที่เตรียมให้เป็นพยาบาลเวชปฏิบัติ

นิกายลูเทอร์ชื่อทีโอดอร์ ฟลิคเนอร์ (Theodor Fliedner) ปัญหาที่พบก็คือการขาดทรัพยากรบาทหลวงได้เดินทางไปทั่วยุโรปเป็นเวลาหลายปีเพื่อเสาะหาผู้ช่วยทำงานจากการเดินทางนี้ทำให้เกินแนวความคิดในการจัดหลักสูตรการศึกษาเพื่อผลิตพยาบาลเนื่องจากได้ไปเยี่ยมชมสถาบันหลายแห่งโรงพยาบาลและโรงเรียนได้เริ่มสร้างขึ้นในค.ศ. 1836 หรือ พ.ศ. 2389 โรงเรียนฝึกหัดพยาบาลนี้รับผู้เรียนที่เป็นผู้หญิงอายุ 18 ปีมีความประพฤติเรียบร้อยสุขภาพแข็งแรงโดยมีหนังสือรับรองจากแพทย์ละผู้บริหารผู้เรียนต้องเป็นนักเรียนทดลอง 3 ปีเพื่อทดลองดูว่าจะสามารถเป็นพยาบาลได้หรือไม่ต่อจากนั้นต้องศึกษาต่ออีก 3 ปีแพทย์เป็นผู้สอนทฤษฎีและนางฟลิคเนอร์เป็นผู้สอนภาคปฏิบัติ มีวิชาเภสัชศาสตร์นักเรียนต้องผ่านการสอบของมลรัฐในวิชาต่างๆในระหว่างเรียนจะได้มอบหมายให้รับผิดชอบผู้ป่วยนักเรียนต้องหมั่นเวียนไปทุกแผนกเพื่อให้มีประสบการณ์ เช่น แผนกซั๊กฟอก แผนกแม่บ้านและแผนกโภชนาการและต้องคอยดูแลผู้ป่วยในแผนกต่างๆด้วยผู้เรียนต้องสวมเครื่องแบบและได้รับเบี้ยเลี้ยงบ้างเล็กน้อยนักเรียนจะเป็นผู้ให้บริการทุกอย่างแก่ผู้ป่วย นั่นจึงถือว่าการเรียนขั้นพื้นฐานคือ ความสามารถที่จะดูแลผู้ป่วยได้อย่างเรียบร้อยนั่นเองในระหว่างเรียนต้องมีเวลาทำพิธีทางศาสนาด้วยเพราะต้องเสียดูแลดูแลผู้ป่วยและคนจนโดยได้รับการฝึกจากแม่ชีดีกันเนสหลักสูตรการเรียนจึงมีวิชาจริยศาสตร์และศาสนาด้วยการศึกษาพยาบาลในสมัยในสมัย มีสในดิงเกลการศึกษาของโรงเรียนมีสในดิงเกลนั้นถ้าจะเปรียบเทียบกับแตกต่างไปจากการปฏิรูปในแบบทางศาสนาหรือในแบบทางการเมืองจะมีการปรับปรุงและเปลี่ยนแปลงไปบ้าง ชีวิตและงานของมิสฟลอเรนซ์ในดิงเกลนั้นคืองานวิชาชีพการพยาบาล ท่านมิได้กล่าวว่าท่านสร้างงานนี้ทั้งหมดเองงานบางอย่างก็ริเริ่มจากโบสถ์ในคริสต์ศาสนาแต่ท่านได้ปรับปรุงให้แนวคิดใหม่และมีความคิดริเริ่มต่างๆขึ้นแม้งานบริการที่จะใช้บุคคลลักษณะส่วนตัว

ด้านการวิจัยการวิจัยทางการพยาบาลกำเนิดขึ้นมาพร้อมกับการก่อตั้งวิชาชีพพยาบาลมิสฟลอเรนซ์ในดิงเกลได้เน้นให้เห็นคุณค่าของการสังเกตและการบันทึกข้อมูลที่ถูกต้องรวมทั้งการวิเคราะห์ข้อมูลอย่างมีระบบเพื่อประโยชน์ในการดูแลและส่งเสริมสุขภาพบุคคลมิสในดิงเกลได้ใช้การวิจัยเพื่อพิสูจน์ให้เห็นวิธีการลดอัตราการตายของทหารจากการบาดเจ็บในสงครามโดยการปรับปรุงสุขภาพและสิ่งแวดล้อมในโรงพยาบาลสิ่งที่สำคัญทางการพยาบาลคือการจัดสิ่งแวดล้อมให้เหมาะสมกับผู้ป่วย ได้แก่อากาศบริสุทธิ์ แสงสว่าง ความอบอุ่นพยาบาลจะต้องสังเกตอาการผู้ป่วยและสิ่งแวดล้อมอย่างแม่นยำพร้อมทั้งบันทึกสิ่งที่สังเกตได้ เพื่อหาวิธีการในการช่วยเหลือผู้ป่วยให้ปลอดภัยสุขสบายและช่วยคืนสู่สภาพปกติโดยเร็วแนวคิดของในดิงเกลเน้นการพยาบาลโดยวิธีการสังเกตอย่างมีจุดมุ่งหมาย ละเอียด รอบคอบพร้อมทั้งมีการบันทึกข้อมูล

ที่สังเกตได้เพื่อนำมาใช้พัฒนาปรับปรุงความรู้ทางการพยาบาลให้เกิดขึ้นแต่แนวคิดในการวิจัยเพื่อปรับปรุงคุณภาพการพยาบาลไม่ได้รับการสานต่อทั้งนี้เพราะความแตกต่างของการศึกษา และ วิสัยทัศน์ของการพยาบาลทั่วไปแนวคิดของการพยาบาลในระยะต่อมาจึงมุ่งเน้นเฉพาะการบริการ เพียงอย่างเดียวพยาบาลที่ดีจะถูกตัดสินในฐานะผู้ให้บริการ โดยไม่คำนึงถึงความเป็นนักวิชาการ แม้ว่าพยาบาลจะอยู่ใกล้ชิดกับผู้ป่วยตลอดตั้งแต่เกิดและบันทึกอาการเปลี่ยนแปลงของผู้ป่วยอย่างละเอียดแต่สิ่งเหล่านี้กลายเป็นสิ่งที่ปฏิบัติไปตามกิจวัตรประจำวันจนคล้ายมุงงานเป็นหลักแทนที่จะเป็นข้อมูลในการวิจัยและพัฒนาองค์ความรู้ทางการพยาบาลวิวัฒนาการของการพัฒนาวิชาชีพใน สมัยภายหลังในดิงเกลเป็นไปอย่างช้าๆและมีของเขตจำกัดพยาบาลเรียนรู้วิธีการปฏิบัติการพยาบาล โดยวิธีการถ่ายทอดประสบการณ์ที่ส่งสมสืบทอดต่อกันมามากกว่าที่จะใช้สติปัญญาคิดค้นสังเกต บันทึกข้อมูลและนำไปพัฒนาความรู้ทางการพยาบาลให้เกิดเป็นองค์ความรู้หรือศาสตร์ทางการ พยาบาลได้ช่วงระยะค.ศ.1900-1949(พ.ศ.2443-2492)เริ่มมีงานวิจัยเกิดขึ้นเล็กน้อยแต่เป็นการวิจัยที่ มุ่งเน้นการศึกษาพยาบาลมากกว่าการปฏิบัติ โดยพยาบาลในสหรัฐอเมริกาซึ่งถือว่าเป็นผู้นำทางการ วิจัยค้นคว้าทางการพยาบาลต่อมาเริ่มมีงานวิจัยเกิดขึ้นเพิ่มอีกเล็กน้อยทางด้านการศึกษาพยาบาล เนื่องจากรูปแบบการจัดการศึกษาพยาบาลไม่ชัดเจนมีการใช้แรงงานของนักเรียนพยาบาลใน โรงพยาบาลต่างๆมาก พบว่าพยาบาลยังขาดความรู้ในการปฏิบัติงาน

จากการศึกษาของ Adelaide & Stewart (1906), Goldmark (1923) และ Brown (1948) ทำให้มีการจัดตั้งโรงเรียนพยาบาลในระดับมหาวิทยาลัยในช่วงปลายของระยะนี้เริ่มมี งานวิจัยเกี่ยวกับการบริหารและการบริหารพยาบาลเช่นคุณภาพของพยาบาล

ในค.ศ.1900(พ.ศ.2443)มีวารสารทางการพยาบาลเกิดขึ้นครั้งแรก(American Journal of Nursing) มี case studies ลงพิมพ์ในวารสารซึ่ง case studies เหล่านี้มีลักษณะเป็นการวิเคราะห์ ประเมินผล ระบบการบริการในคนไข้แต่ละคนเพื่อให้เกิดการเข้าใจในการพยาบาลดีขึ้น Case studies เหล่านี้เป็นจุดเริ่มต้นไปสู่การวิจัยในค.ศ.1950-1959(พ.ศ.2493-2502)มีการเคลื่อนไหวครั้ง สำคัญในการวิจัยทางการพยาบาลในอเมริกาและได้มีการเสนอแนะให้มีการพัฒนาการศึกษาใน ระดับปริญญาโทและปริญญาเอกเพื่อเร่งพัฒนาการวิจัยทางการพยาบาลได้มีกิจกรรมการวิจัยที่ สำคัญหลายอย่างเกิดขึ้น

ในค.ศ.1952(พ.ศ.2495)ได้เริ่มมีการตั้งแผนกวิจัยและสถิติขึ้นในสมาคมแห่งชาติ อเมริกาเพื่อกระตุ้นสมาชิกให้มีการทำวิจัยให้ทุนและให้บริการคำแนะนำปรึกษาเกี่ยวกับการวิจัยมี ศูนย์การวิจัยทางการพยาบาล เพื่อให้ข้อมูลข่าวสารเกี่ยวกับการวิจัยและผลการวิจัยทางการพยาบาล ได้มีการศึกษาระยะยาวเป็นเวลา 5 ปี เกี่ยวกับบทบาทและกิจกรรมของพยาบาล เพื่อปรับปรุงสภาวะ

การทำงานของพยาบาลและได้ตีพิมพ์ผลการศึกษาในเรื่อง Twenty thousands nurses tell their story ซึ่งผลการศึกษานำไปสู่การกำหนดหน้าที่ของพยาบาลมาตรฐานและคุณภาพของการพยาบาล

การวิจัยระยะนี้เป็นการศึกษาวิจัยด้านการศึกษาพยาบาลเพื่อหาวิธีการศึกษาพยาบาลที่จะให้ได้พยาบาลที่มีประสิทธิภาพมากที่สุดผู้นำทางการพยาบาลได้แก่ Henderson และ Abdellah นักการศึกษาพยาบาลมีการเริ่มนำวิจัยเข้ามาสอนในหลักสูตรพยาบาลระดับปริญญาตรีในปีค.ศ.1955

ในค.ศ.1960-1969(พ.ศ.2503-2517)มีการพัฒนาศาสตร์ทางการพยาบาลอย่างจริงจังนักทฤษฎีทางการพยาบาลหลายท่านเริ่มเขียนหนังสือแสดงแนวคิดทางการพยาบาลการใช้กระบวนการทางพยาบาลในการระหว่างบุคคลในภาวะต่างๆการดูแลผู้สูงอายุการดูแลแม่และเด็กตลอดทั้งผู้ป่วยสาขาอายุรกรรมและศัลยกรรม

ในค.ศ.1970-1979(พ.ศ.2513-2522)เป็นทศวรรษที่มีการวิจัยปฏิบัติการพยาบาลเจริญรุดหน้าอย่างรวดเร็วมีการจัดตั้งหลักสูตรปริญญาเอกทางการพยาบาลเกิดขึ้นทำให้การศึกษาวิจัยเพื่อพัฒนาศาสตร์การพยาบาลเกิดขึ้นระยะนี้มีทฤษฎีการพยาบาลที่สำคัญๆเกิดขึ้นมีการพัฒนารูปร่างให้เห็นชัดเจนยิ่งขึ้น จากผลการวิจัย 275 เรื่อง โดย 71 เรื่องเป็นการปฏิบัติการพยาบาล (46 % เป็นเรื่องเทคนิคการพยาบาล เช่น วัดอุณหภูมิวัดสัญญาณชีพ 25 % เป็นวิธีการให้การรักษา 29% เป็นการดูแลด้านสุขภาพจิต) การวิจัยทางการศึกษาจะเป็นเรื่องวิธีการสอน และการเรียนจากประสบการณ์การนำคอมพิวเตอร์เข้ามาใช้ในการเรียนการสอน สมาคมพยาบาลแห่งชาติอเมริกันได้กำหนดทิศทางของการวิจัยทางการพยาบาลในช่วง 10 ปีเน้นให้มีการวิจัยด้านการปฏิบัติการพยาบาล และด้านวิชาชีพการพยาบาลให้มากขึ้น เช่นการสร้างและทดสอบทฤษฎีทางการพยาบาล มีวารสาร วิจัยทางการพยาบาล เพิ่มขึ้นหลายฉบับจัดทำเพื่อเผยแพร่ผลงานวิจัยให้กว้างขวางขึ้น

ในค.ศ.1980-1989(พ.ศ.2523-2531)ระยะนี้วิจัยทางการพยาบาลได้เจริญก้าวหน้าอย่างต่อเนื่องเนื่องจากมีหลักสูตรปริญญาเอกเพิ่มขึ้นอีกกว่า 40 หลักสูตรมีพยาบาลที่ศึกษาจบหลักสูตรโท และเอกมากขึ้นซึ่งบุคคลเหล่านี้ช่วยให้การวิจัยเพิ่มขึ้น งานวิจัยส่วนใหญ่เป็นการวิจัยทางคลินิกซึ่งครอบคลุมปัญหาสุขภาพของบุคคล การตอบสนองต่อภาวะเจ็บป่วยตลอดจนการใช้กระบวนการพยาบาลในคลินิกประเภทการวิจัย ส่วนใหญ่จะเป็นเชิงทดลองหรือกึ่งทดลองเพิ่มมากขึ้นกว่า 50% รองลงมาได้แก่ การหาความสัมพันธ์ระหว่างตัวแปรการวิจัยเชิงบรรยายส่วนการวิจัยเชิงคุณภาพเริ่มมีบ้าง

พัฒนาการของวิชาชีพพยาบาลในต่างประเทศ

ด้านการบริการวิชาชีพพยาบาลการพยาบาลในสมัยโบราณไม่มีการกล่าวถึงการพยาบาลที่แน่นอนแต่ภายในครอบครัวผู้หญิงหรือแม่จะทำหน้าที่ดูแลปกป้องเด็กและคนชราตลอดทั้งคนป่วยภายในครอบครัว ซึ่งการกระทำของผู้หญิงในลักษณะเหล่านี้เชื่อว่าเกิดจามสัญชาตญาณของการรักตนเองซึ่งเป็นสัญชาตญาณที่มีอยู่ในมนุษย์ตั้งแต่เกิดและสัญชาตญาณความเป็นแม่การพยาบาลในระยะเริ่มต้นแห่งอารยธรรมในสมัยเริ่มต้นแห่งอารยธรรมวิธีการรักษาผู้ป่วยขึ้นอยู่กับความเชื่อทางศาสนา การเชื่อโชคลางพระเป็นผู้มีบทบาทสำคัญในด้านการรักษา ยาที่ใช้ได้แก่ พืชสมุนไพรรวมทั้งเวทมนต์คาถาด้านการพยาบาลมีกล่าวถึงเพียงเล็กน้อย เฉพาะในอินเดียที่บัญญัติของศาสนาฮินดูได้ระบุหน้าที่ และคุณสมบัติของพยาบาลไว้ชัดเจน

โดยสรุปแล้วการพยาบาลในสมัยนั้นมีการกล่าวถึงเฉพาะในด้านการบริการพยาบาลเท่านั้นยังไม่มีการศึกษาหรือด้านบริหารจัดการเข้ามาเกี่ยวข้องการพยาบาลในยุคเริ่มต้นศาสนา คริสเตียน คำสอนของคริสต์ศาสนาช่วยให้มีการยอมรับคุณค่าของบุคคลมากขึ้น ความเมตตา โอบอ้อมอารีต่อเพื่อนมนุษย์มีมากขึ้น การพยาบาลในยุคนี้อยู่ในมือของกลุ่มชี และสตรีผู้ใจบุญซึ่งอุทิศตนเข้ามาช่วยเหลือผู้ยากจน และผู้เจ็บป่วยต่างๆ การพยาบาลมีทั้งดูแลช่วยเหลือผู้เจ็บป่วยตามบ้าน ให้การพยาบาลในโบสถ์ และโรงพยาบาลลักษณะการปฏิบัติงานของกลุ่มชีและสตรีผู้ใจบุญ ที่ออกเยี่ยมผู้ป่วยตามบ้านอาจนับได้ว่าเป็นต้นกำเนิดของพยาบาลอนามัยพวกแรก ในยุคนี้จะกล่าวได้ว่าบริการพยาบาลเป็นไปในลักษณะของการพยาบาลในชุมชนเพราะผู้ที่ทำหน้าที่ของพยาบาลออกไปให้การพยาบาลที่บ้าน และตามสถานที่ซึ่งเป็นที่ชุมชนของชุมชน เช่น โบสถ์ และวิธีการศึกษา หรือถ่ายทอดความรู้เป็นไปในลักษณะของการบอกและฝึกหัดปฏิบัติตาม

การพยาบาลในยุคกลาง (ระยะต้น500-1000) ในยุคกลาง จากภาวะสงครามครูเสดที่ยืดเยื้อมานานผู้ที่ทำหน้าที่พยาบาลนอกจากภรรยาที่ติดตามสามีไปสงครามรบแล้วยังมีบรุษเข้ามาทำหน้าที่พยาบาลด้วย การปฏิบัติงานใช้ระเบียบวินัยของทหารพยาบาลจะปฏิบัติงานตามคำสั่งอย่างเคร่งครัด จนกระทั่งสงครามครูเสดเสร็จสิ้นลงเกิดกาพิโรคระบาดทำให้ผู้คนอพยพหนีโรคออกนอกเมืองและจ้างคนรับใช้ให้เป็นผู้ดูแลผู้ป่วย งานพยาบาลจึงตกอยู่ในมือของคนรับใช้ ตั้งแต่ในช่วงปลายยุคกลางการพยาบาล

ในยุคเรเนสซองส์ (ค.ศ.1500-1700) การเมืองได้เข้ามาแทรกแซงในการบริหารโรงพยาบาลบุคคลที่เข้ามาเป็นผู้อำนวยการ โรงพยาบาลไม่ได้มีจิตใจด้านการบุญการกุศลมีการถือ โกงเกิดขึ้น การปฏิบัติงานที่เป็นของพยาบาลแพทย์และนักศึกษาแพทย์มักจะทำเองส่วนการพยาบาลในเรื่องส่วนตัวของผู้ป่วยถือเป็นงานคนใช้โดยตรง เช่น การอาบน้ำสวนอูจาระ เมื่อมีผู้ให้การพยาบาลไม่เพียงพอผู้บริหารจะสั่งให้นักโทษหญิงจากเรือนจำมาช่วยให้การพยาบาล

สถานภาพของงานบริการพยาบาลจึงตกต่ำลงเรื่อยๆสตรีที่มีการศึกษาและอยู่ในสังคมชั้นสูง ไม่เห็นด้วยจึงเลิกและไม่ทำต่อไปการพยาบาลในระยะนี้จึงตกอยู่ในมือของผู้ไม่มีความรู้ซึ่งเรียกการพยาบาลในยุคนี้ว่ายุคมืด

เริ่มตั้งแต่ ค.ศ.1600 จนถึงกลาง ค.ศ.1900 ในช่วงนี้มีบันทึกเก่าที่ได้ระบุหน้าที่ของพยาบาลที่ประจำของผู้ป่วยไว้ดังนี้พยาบาลจะต้องปฏิบัติงานตามที่แพทย์บอกให้ทำและจัดการเป็นธุระอาจนำผู้ป่วยที่หัวหน้าเห็นสมควร ไปช่วยปฏิบัติงานด้วยก็ได้กฎเหล่านี้แสดงให้เห็นชัดเจนว่าผู้ที่ถูกขนานนามว่าพยาบาลในยุคมืดนี้ ผิดกว่าคนไข้เพียงนิดเดียวเท่านั้นเองดูไม่น่าจะมีโอกาสให้การพยาบาลที่แท้จริงได้เลยถ้าถูกปฏิบัติเช่นนี้ความไม่พอใจเกิดขึ้นในหมู่ประชาชนทั่วไปเกี่ยวกับการปฏิบัติของพยาบาลในสมัยนั้นผู้ที่มีจิตใจดี มีศรัทธา พยายามที่จะช่วยให้พยาบาลได้รับการศึกษาอบรมให้ดีขึ้นตลอดทั้งความดีที่คณะศิษย์นิยต่างๆ ได้สร้างขึ้นทั้งสามประการนี้ได้เรียกร้องและเปิดทางให้สตรีผู้สามารถผู้หนึ่งเข้ามาแก้ไขสถานการณ์ที่ตกต่ำของการพยาบาลท่านผู้นี้คือมิสฟอเรนท์ ไนติงเกล ได้จัดการแก้ไขสภาพการณ์ที่เลวร้ายต่างๆ โดยจัดการหาเครื่องมือเครื่องใช้ จัดทำหน้าที่รับผิดชอบ และเข้าทำหน้าที่ต่างๆ ที่หากคนประจำไม่ได้เอง และได้ทำการปฏิรูปโรงพยาบาลสำเร็จในระยะเวลา 8 เดือนท่านสามารถทำให้การเสียชีวิตของทหารลดลงเหลือ 2 เปอร์เซ็นต์และทำให้ศัลยแพทย์ส่วนมากพอใจในการปฏิบัติงาน ท่านใช้ทุนทรัพย์ของท่านเอง จัดทำห้องฆ่าแล่ศพ สำหรับแพทย์ซึ่งถือว่าเป็นศูนย์กลางที่สำคัญของโรงเรียนแพทย์ทหารในยามค่ำคืน มิสฟอเรนท์ ไนติงเกล จะเดินเยี่ยมผู้ป่วยพร้อมกับตะเกียงเล็ก ๆ ภายในมือท่านจึงได้สมญานามว่า The Lady with the Lamp การพยาบาลในยุคนี้อยู่ในยุคมืดมนเนื่องจากการเมืองเข้ามาแทรกแซงในการบริหาร โรงพยาบาลผู้บริหารโรงพยาบาลไม่เห็นความสำคัญของงานพยาบาล สถานภาพของบริการพยาบาลอยู่ในขั้นตกต่ำ งานพยาบาลตกอยู่ในมือของผู้ไม่มีความรู้จนกระทั่งมิสฟอเรนท์ ไนติงเกล ได้เข้ามาแก้ไขสภาพการณ์ที่เลวร้ายต่างๆ ให้ดีขึ้นทำให้การพยาบาลได้เป็นที่ยอมรับของสาธารณชนทั้งไป จึงอาจกล่าวได้ว่าท่านเป็นผู้ก่อกำเนิดวิชาชีพพยาบาลการพยาบาลยุคแรกในสหรัฐอเมริกาพระทำหน้าที่เป็นแพทย์ผู้รักษาการสวดมนต์อ่อนนวยเป็นวิธีหนึ่งที่ใช้รักษาโรงพยาบาลแห่งแรกๆ ที่ตั้งขึ้นในสหรัฐอเมริกา มีหลายลักษณะขึ้นอยู่กับคำจำกัดความของคำว่าโรงพยาบาลบางแห่งอาจเป็น โรงพยาบาลเลี้ยงคนจน บางแห่งตั้งเป็นโรงเลี้ยงคนจนและรักษาคคนเจ็บด้วยการพยาบาลในสหรัฐอเมริกา มีการพัฒนาเป็นลำดับขึ้น เช่นเดียวกับทางด้านยุโรปมีการพัฒนาเปลี่ยนแปลงมาจนกระทั่งทุกคนได้เห็นความสามารถและผลงาน

โดยเฉพาะในสงครามโลกครั้งที่ 2 ซึ่งพยาบาลทหารได้ออกปฏิบัติงานอย่างกล้าหาญและมีความสามารถส่งผลให้มีการพัฒนาการพยาบาลทั้งด้านการศึกษาพยาบาลและการปฏิบัติงานพยาบาลให้มีความเจริญก้าวหน้าจนกระทั่งปัจจุบันด้านการบริหารวิชาชีพการ

พยาบาลการบริหารเป็นสิ่งที่เกิดขึ้นมาพร้อมๆกับวิวัฒนาการของโลกมนุษย์นับตั้งแต่ยุคดึกดำบรรพ์เป็นต้นมาในปัจจุบันการบริหารการพยาบาลเกิดมาพร้อมๆกับการบริหารพยาบาลเพราะในกระบวนการของการบริการพยาบาลทุกอย่างก็อาศัยการจัดการในเรื่องต่างๆเพียงแต่ยังไม่ได้มีรูปแบบและกระบวนการที่ชัดเจนเช่นในปัจจุบันวิวัฒนาการของการบริหารการพยาบาลจะมีวิวัฒนาการไปในทำนองเดียวกับวิวัฒนาการของการบริหารโดยทั่วไปกล่าวคือในระยะต้นๆการบริหารการพยาบาลจะมุ่งเน้นความสำเร็จของงานเป็นสำคัญในระยะต่อมาได้คำนึงถึงความปลอดภัยความสะดวกสบายของผู้ปฏิบัติงานเน้นในเรื่องของมนุษย์สัมพันธ์เป็นหลักจนกระทั่งปัจจุบันกำลังพัฒนาการทำงานเป็นทีม จะเห็นได้จากกรมอบหมายงานพยาบาลมักจะใช้วิธีการให้พยาบาลแบบทีมแทนการมอบหมายหน้าที่ให้รับผิดชอบเฉพาะอย่างถึงแม้บางอย่างจะใช้ทั้งสองแบบรวมกันในการมอบหมายงานแต่ละครั้งแต่ก็เป็นการทำงานเป็นกลุ่มหรือเป็นทีมมากขึ้นซึ่งจะเป็นประโยชน์ให้ได้ใช้คนตามความสามารถและร่วมใจกันปฏิบัติงานในความรับผิดชอบเพื่อไปสู่จุดมุ่งหมายเดียวกันคือการให้บริการพยาบาลที่มีประสิทธิภาพด้านการศึกษาศึกษาพยาบาล

ก่อนสมัยในดิงเกล จากการศึกษาพัฒนาการของประวัติการพยาบาลได้พบว่าแต่เดิมการศึกษาพยาบาลยังมิได้แยกจากบริการพยาบาลและการพัฒนาการศึกษานั้นเป็นวิถีทางหนึ่งในการครองชีวิตของผู้คนในปัจจุบันถ้าจะดูจากวิวัฒนาการของการบริการพยาบาลก็จะพบว่าโลกมีความเจริญทางเทคโนโลยีมากขึ้นความต้องการที่จะให้มีความรู้มากยิ่งขึ้นในเรื่องของกายและใจนั้นทำให้มีการริเริ่มการศึกษาพยาบาลอย่างเป็นระเบียบแบบแผนขึ้นในสมัยก่อนผู้ให้การพยาบาลมิได้มีการจัดการศึกษาที่มีการเตรียมตัวเป็นอย่างดีเลยพยาบาลเหล่านี้มีแต่แรงจูงใจที่จะให้บริการผู้อื่นแต่ไม่มีความรู้พอที่จะให้เหตุผลได้ว่าทำไมจึงให้การพยาบาลเช่นนั้นการรักษาศึกษาพยาบาลก็มักจะเป็นแบบง่าย ๆ เช่น ให้การประคบมีการใช้สมุนไพรและสุขวิทยาพื้นฐานเป็นต้นสมาชิกของแมชีนิกายต่างๆมีเพียงกฎระเบียบและจรรยาบรรณเพื่อใช้ควบคุมในการปฏิบัติงานเท่านั้นเชื่อกันแต่เพียงว่าผู้ที่ทำการพยาบาลหากแต่มีความปรารถนาที่จะดูแลผู้ป่วยก็เป็นการเพียงพอแล้วจึงมิได้มีความต้องการหลักสูตรการศึกษาอย่างเป็นทางการในการผลิตพยาบาลอนึ่งในขณะนั้นก็ได้มีการยอมรับว่าพยาบาลมีฐานะทางสังคมเหมือนกับบุคคลในอาชีพอื่นด้วยการปฏิรูปทางสังคมได้เปิดแนวทางในเรื่องนี้ให้แก่ผู้มีการศึกษาถึงแม้ว่าประชาชนส่วนใหญ่จะได้รับการศึกษาแล้วแต่การศึกษานี้กลับดูเป็นเรื่องจำกัดวงอยู่เฉพาะบุคคลที่มีฐานะดีเช่นนักปรัชญานักบวชและแพทย์สำหรับสตรีไม่ได้รับการสนับสนุนให้ได้รับการศึกษาตามแบบแผนสตรีที่มีการศึกษาก็ต้องปฏิบัติงานมากมายเพื่อเตรียมตัวเป็นพยาบาลผู้เริ่มหลักสูตรการศึกษาพยาบาลครั้งแรกที่เตรียมให้เป็นพยาบาลเวชปฏิบัติในกายลูเทอร์ชื่อทีโอดอร์ ฟลิคเนอร์ (Theodor Fliedner) ปัญหาที่พบก็คือการขาดทรัพยากรบาทหลวงได้เดินทางไปทั่วยุโรปเป็นเวลาหลายปีเพื่อเสาะหาผู้ช่วยทำงานจาก

การเดินทางนี้ทำให้เกินแนวความคิดในการจัดหลักสูตรการศึกษาเพื่อผลิตพยาบาลเนื่องจากได้ไปเยี่ยมชมสถาบันหลายแห่งโรงพยาบาลและโรงเรียนได้เริ่มสร้างขึ้น

ในค.ศ. 1836 หรือ พ.ศ. 2389 โรงเรียนฝึกหัดพยาบาลนี้รับผู้เรียนที่เป็นผู้หญิงอายุ 18 ปีมีความประพฤติเรียบร้อยสุขภาพแข็งแรงโดยมีหนังสือรับรองจากแพทย์ละผู้บริหารผู้เรียนต้องเป็นนักเรียนทดลอง 3 ปี เพื่อทดลองว่าจะสามารถเป็นพยาบาลได้หรือไม่ต่อจากนั้นต้องศึกษาต่ออีก 3 ปีแพทย์เป็นผู้สอนทฤษฎีและนางฟลิคเนอร์เป็นผู้สอนภาคปฏิบัติ มีวิชาเภสัชศาสตร์นักเรียนต้องผ่านการสอบของมลรัฐในวิชาต่างๆ ในระหว่างเรียนจะได้มอบหมายให้รับผิดชอบผู้ป่วยนักเรียนต้องหมั่นเวียนไปทุกแผนกเพื่อให้มีประสบการณ์ เช่น แผนกซัฟฟอก แผนกแม่บ้านและแผนกโภชนาการและต้องคอยดูแลผู้ป่วยในแผนกต่างๆด้วยผู้เรียนต้องสวมเครื่องแบบและได้รับเบี้ยเลี้ยงบ้างเล็กน้อยนักเรียนจะเป็นผู้ให้บริการทุกอย่างแก่ผู้ป่วย นั่นจึงถือว่าการเรียนขั้นพื้นฐานคือ ความสามารถที่จะดูแลผู้ป่วยได้อย่างเรียบร้อยนั่นเอง ในระหว่างเรียนต้องมีเวลาทำพิธีทางศาสนาด้วยเพราะต้องเสียดูแลผู้ป่วยและคนจน โดยได้รับการฝึกจากแม่ชีดีกันเนสหลักสูตรการเรียนจึงมี วิชาจริยศาสตร์และศาสนาด้วยการศึกษาพยาบาลในสมัยในสมัย มิสในดิงเกลการศึกษาของโรงเรียนมิสในดิงเกลนั้นถ้าจะเปรียบเทียบกับก็แตกต่างไปจากการปฏิรูปในแบบทางศาสนาหรือในแบบทางการเมืองจะมีการปรับปรุงและเปลี่ยนแปลงไปบ้าง

ชีวิตและงานของมิสฟลอเรนซ์ในดิงเกลนั้นคืองานวิชาชีพการพยาบาล ท่านมิได้กล่าวว่าท่านสร้างงานนี้ทั้งหมดเองงานบางอย่างก็ริเริ่มจากโบสถ์ในคริสต์ศาสนาแต่ท่านได้ปรับปรุงให้แนวคิดใหม่และมีความคิดริเริ่มต่างๆขึ้นแม้งานบริการที่จะใช้บุคลากรลักษณะส่วนตัว ด้านการวิจัย การวิจัยทางการพยาบาลกำเนิดขึ้นมาพร้อมกับการก่อตั้งวิชาชีพพยาบาลมิสฟลอเรนซ์ในดิงเกลได้เน้นให้เห็นคุณค่าของการสังเกตและการบันทึกข้อมูลที่ถูกต้องรวมทั้งการวิเคราะห์ข้อมูลอย่างมีระบบเพื่อประโยชน์ในการดูแลและส่งเสริมสุขภาพบุคคลมิสในดิงเกลได้ใช้การวิจัยเพื่อพิสูจน์ให้เห็นวิธีการลดอัตราการตายของทารกจากการบาดเจ็บในสงคราม โดยการปรับปรุงสุขภาพและสิ่งแวดล้อมในโรงพยาบาลสิ่งที่สำคัญทางการพยาบาลคือการจัดสิ่งแวดล้อมให้เหมาะสมกับผู้ป่วยได้แก่อากาศบริสุทธิ์ แสงสว่าง ความอบอุ่นพยาบาลจะต้องสังเกตอาการผู้ป่วยและสิ่งแวดล้อมอย่างแม่นยำพร้อมทั้งบันทึกสิ่งที่สังเกตได้ เพื่อหาวิธีการในการช่วยเหลือผู้ป่วยให้ปลอดภัยสุขสบายและช่วยคืนสู่สภาพปกติโดยเร็วแนวคิดของในดิงเกล เน้นการพยาบาลโดยวิธีการสังเกตอย่างมีจุดมุ่งหมาย ละเอียด รอบคอบพร้อมทั้งมีการบันทึกข้อมูลที่สังเกตได้เพื่อนำมาใช้พัฒนาปรับปรุงความรู้ทางการพยาบาลให้เกิดขึ้นแต่แนวคิดในการวิจัยเพื่อปรับปรุงคุณภาพการพยาบาลไม่ได้รับการสานต่อทั้งนี้เพราะความแตกต่างของการศึกษา และวิสัยทัศน์ของการพยาบาลทั่วไปแนวคิดของการพยาบาลในระยะต่อมาจึงมุ่งเน้นเฉพาะการบริการเพียงอย่างเดียวพยาบาลที่ดีจะถูกตัดสินใน

ฐานะผู้ให้บริการ โดยไม่คำนึงถึงความเป็นนักวิชาการแม้ว่าพยาบาลจะอยู่ใกล้ชิดกับผู้ป่วยตลอด สังเกตและบันทึกอาการเปลี่ยนแปลงของผู้ป่วยอย่างละเอียดแต่สิ่งเหล่านี้กลายเป็นสิ่งที่ปฏิบัติไปตามกิจวัตรประจำวันจนคล้ายมุงงานเป็นหลักแทนที่จะเป็นข้อมูลในการวิจัยและพัฒนาองค์ความรู้ทางการพยาบาลวิวัฒนาการของการพัฒนาวิชาชีพในสมัยภายหลังในดิงเกลเป็นไปอย่างช้าๆและมีของเขตจำกัดพยาบาลเรียนรู้วิธีการปฏิบัติการพยาบาลโดยวิธีการถ่ายทอดประสบการณ์ที่สั่งสมสืบทอดต่อกันมามากกว่าที่จะใช้สติปัญญาคิดค้นสังเกตบันทึกข้อมูลและนำไปพัฒนาความรู้ทางการพยาบาลให้เกิดเป็นองค์ความรู้หรือศาสตร์ทางการพยาบาลได้

ช่วงระยะค.ศ.1900-1949(พ.ศ.2443-2492)เริ่มมีงานวิจัยเกิดขึ้นเล็กน้อยแต่เป็นการวิจัยที่มุ่งเน้นการศึกษาพยาบาลมากกว่าการปฏิบัติ โดยพยาบาลในสหรัฐอเมริกาซึ่งถือว่าเป็นผู้นำทางการวิจัยค้นคว้าทางการพยาบาลต่อมาเริ่มมีงานวิจัยเกิดขึ้นเพิ่มอีกเล็กน้อยทางด้านการศึกษาพยาบาลเนื่องจากรูปแบบการจัดการศึกษาพยาบาลไม่ชัดเจนมีการใช้แรงงานของนักเรียนพยาบาลในโรงพยาบาลต่างๆ พบว่าพยาบาลยังขาดความรู้ในการปฏิบัติงาน จากการศึกษาของ Adelaide & Stewart (1906), Goldmark (1923) และ Brown (1948) ทำให้มีการจัดตั้งโรงเรียนพยาบาลในระดับมหาวิทยาลัยในช่วงปลายของระยะนี้เริ่มมีงานวิจัยเกี่ยวกับการบริหารและการบริหารพยาบาลเช่น คุณภาพของพยาบาล

ในค.ศ.1900(พ.ศ.2443)มีวารสารทางการพยาบาลเกิดขึ้นครั้งแรก(American Journal of Nursing) มี case studies ลงพิมพ์ในวารสารซึ่ง case studies เหล่านี้มีลักษณะเป็นการวิเคราะห์ประเมินผล ระบบการบริการในคนไข้แต่ละคนเพื่อให้เกิดการเข้าใจในการพยาบาลดีขึ้น Case studies เหล่านี้เป็นารเริ่มต้นไปสู่การวิจัยในค.ศ.1950-1959(พ.ศ.2493-2502)มีการเคลื่อนไหวครั้งสำคัญในการวิจัยทางการพยาบาลในอเมริกาและได้มีการเสนอแนะให้มีการพัฒนาการศึกษาในระดับปริญญาโทและปริญญาเอกเพื่อเร่งพัฒนาการวิจัยทางการพยาบาล ได้มีกิจกรรมการวิจัยที่สำคัญหลายอย่างเกิดขึ้น

ในค.ศ.1952(พ.ศ.2495)ได้เริ่มมีการตั้งแผนกวิจัยและสถิติขึ้นในสมาคมแห่งชาติอเมริกาเพื่อกระตุ้นสมาชิกให้มีการทำวิจัยให้ทุนและให้บริการคำแนะนำปรึกษาเกี่ยวกับการวิจัยมีศูนย์การวิจัยทางการพยาบาล เพื่อให้ข้อมูลข่าวสารเกี่ยวกับการวิจัยและผลการวิจัยทางการพยาบาล ได้มีการศึกษาระยะยาวเป็นเวลา 5 ปี เกี่ยวกับบทบาทและกิจกรรมของพยาบาล เพื่อปรับปรุงสภาพการทำงาน of พยาบาลและได้ตีพิมพ์ผลการศึกษาในชื่อเรื่อง Twenty thousands nurses tell their story ซึ่งผลการศึกษานำไปสู่การกำหนดหน้าที่ของพยาบาลมาตรฐานและคุณภาพของการพยาบาล

การวิจัยระยะนี้เป็นการศึกษาวิจัยด้านการศึกษาพยาบาลเพื่อหาวิธีการศึกษาพยาบาลที่จะให้ได้พยาบาลที่มีประสิทธิภาพมากที่สุดผู้นำทางการพยาบาลได้แก่ Henderson และ Abdellah นักการศึกษาพยาบาลมีการเริ่มนำวิจัยเข้ามาสอนในหลักสูตรพยาบาลระดับปริญญาตรี

ในค.ศ.1955ในค.ศ.1960-1969 (พ.ศ.2503-2517) มีการพัฒนาศาสตร์ทางการพยาบาลอย่างจริงจังนักทฤษฎีทางการพยาบาลหลายท่านเริ่มเขียนหนังสือแสดงแนวคิดทางการพยาบาลการใช้กระบวนการทางการพยาบาลในการ ระหว่างบุคคลในภาวะต่างๆการดูแลผู้สูงอายุ การดูแลแม่และเด็กตลอดทั้งผู้ป่วยสาขาอายุรกรรมและศัลยกรรม

ในค.ศ.1970-1979(พ.ศ.2513-2522)เป็นทศวรรษที่มีการวิจัยปฏิบัติการพยาบาลเจริญรุดหน้าอย่างรวดเร็วมีการจัดตั้งหลักสูตรปริญญาเอกทางการพยาบาลเกิดขึ้นทำให้การศึกษาวิจัยเพื่อพัฒนาศาสตร์การพยาบาลเกิดขึ้นระยะนี้มีทฤษฎีการพยาบาลที่สำคัญๆเกิดขึ้นมีการพัฒนารูปร่างให้เห็นชัดเจนยิ่งขึ้น จากผลการวิจัย 275 เรื่อง โดย 71 เรื่องเป็นการปฏิบัติการพยาบาล (46 % เป็นเรื่องเทคนิคการพยาบาล เช่น วัตถุประสงค์วัตถุประสงค์ 25 % เป็นวิธีการให้การรักษา 29% เป็นการดูแลด้านสุขภาพจิต) การวิจัยทางการศึกษาจะเป็นเรื่องวิธีการสอน และการเรียนจากประสบการณ์การนำคอมพิวเตอร์เข้ามามีใช้ในการเรียนการสอน สมาคมพยาบาลแห่งชาติอเมริกันได้กำหนดทิศทางของการวิจัยทางการพยาบาลในช่วง 10 ปีเน้นให้มีการวิจัยด้านการปฏิบัติการพยาบาล และด้านวิชาชีพการพยาบาลให้มากขึ้น เช่นการสร้างและทดสอบทฤษฎีทางการพยาบาล มีวารสาร วิจัยทางการพยาบาล เพิ่มขึ้นหลายฉบับจัดทำเพื่อเผยแพร่ผลงานวิจัยให้กว้างขวางขึ้น

ในค.ศ.1980-1989(พ.ศ.2523-2531)ระยะนี้วิจัยทางการพยาบาลได้เจริญก้าวหน้าอย่างต่อเนื่องเนื่องจากมีหลักสูตรปริญญาเอกเพิ่มขึ้นอีกกว่า 40 หลักสูตรมีพยาบาลที่ศึกษาจบหลักสูตรโท และเอกมากขึ้นซึ่งบุคคลเหล่านี้ช่วยให้งานวิจัยเพิ่มขึ้น งานวิจัยส่วนใหญ่เป็นการวิจัยทางคลินิกซึ่งครอบคลุมปัญหาสุขภาพของบุคคล การตอบสนองต่อภาวะเจ็บป่วยตลอดจนการใช้กระบวนการพยาบาลในคลินิกประเภทการวิจัย ส่วนใหญ่จะเป็นเชิงทดลองหรือกึ่งทดลองเพิ่มมากขึ้นกว่า 50% รองลงมาได้แก่ การหาความสัมพันธ์ระหว่างตัวแปรการวิจัยเชิงบรรยายส่วนการวิจัยเชิงคุณภาพเริ่มมีบ้าง

พัฒนาการของวิชาชีพพยาบาลประเทศไทย

วิชาชีพการพยาบาลในประเทศไทยมีวิวัฒนาการอย่างต่อเนื่องมามากกว่าร้อยปีโดยได้รับอิทธิพลจากตะวันตกโดยเฉพาะประเทศสหรัฐอเมริกา นับตั้งแต่สมเด็จพระศรีพัชรินทราบรมราชินีนาถทรงให้กำเนิด โรงเรียนแพทย์ศุภคุณุรักษ์และหญิงพยาบาล ในรัชสมัยพระบาทสมเด็จพระจุลจอมเกล้าเจ้าอยู่หัว แม้ว่า ผู้นำทางการพยาบาล เป็นผู้ที่เกิดในตระกูลมั่งคั่ง

มีการศึกษาดี ครอบครัวมีตำแหน่งในสังคมสูง และมีอิทธิพลต่อมิตรสหาย นอกจากนี้มีอำนาจและมีโดยส่วนตัวแล้ว ยังมีแรงสนับสนุนที่เป็นอิทธิพลจากครอบครัว มีทั้งการเมืองและพลังอำนาจมีส่วนร่วมในความสำเร็จ จนมีผลงานเป็นที่ประจักษ์แก่ชาวโลกทั้งในอดีตและปัจจุบันประเทศไทยที่มีสภาการพยาบาล เป็นองค์กรวิชาชีพที่มีความมั่นคง มีนายกสภาการพยาบาลเป็นผู้ประกอบวิชาชีพการพยาบาลแทนที่จะเป็นปลัดกระทรวงสาธารณสุขโดยตำแหน่ง

คณะกรรมการสภาการพยาบาลจึงได้ดำเนินการยกร่างกฎหมายวิชาชีพฉบับแก้ไข นับตั้งแต่การแก้ไขพระราชบัญญัติวิชาชีพการพยาบาลและผดุงครรภ์(ฉบับที่ 2) พ.ศ.2540 โดยมีสถานายกพิเศษของสภาการพยาบาลในสมัยนั้นคือ นายแพทย์ ไพโรจน์ ینگสานนท์ ได้ให้ความเห็นแก่คณะกรรมการสภาการพยาบาลว่า สภาการพยาบาลเป็นองค์กรวิชาชีพที่มีความมั่นคงดี ควรจะแก้กฎหมายให้นายกสภาการพยาบาลเป็นผู้ประกอบวิชาชีพการพยาบาล สมาชิกสภาการพยาบาลมีจำนวนมากที่สุดเมื่อเปรียบเทียบกับจำนวนสมาชิกของสภาวิชาชีพอื่นในสาขาวิทยาศาสตร์สุขภาพ แต่ในการบริหารการพยาบาลทุกระดับ ก็ยังไม่สามารถใช้อำนาจบุคลากรที่มีอยู่มากนี้เป็นพลังอำนาจในการต่อรองได้เลย ด้วยสาเหตุคือความไม่เป็นเอกภาพของพยาบาลและผู้บริหารการพยาบาลขาดทักษะทางการเมืองในการบริหารงานทั้งถูกแทรกแซงโดยผู้อื่นและบางครั้งก็เป็นผู้ที่อยู่ในวิชาชีพการพยาบาลจะต้องมีการพัฒนาผู้นำทางการพยาบาลทุกระดับและเสริมสร้างเครือข่าย การดำเนินงานของสภาการพยาบาลเริ่มตั้งแต่ พ.ศ. 2537

การพัฒนาองค์กรวิชาชีพมีส่วนสำคัญต่อการพัฒนาวิชาชีพในประเทศไทยอย่างมาก องค์กรหลักได้แก่ สมาคมพยาบาลแห่งประเทศไทยในพระราชูปถัมภ์สมเด็จพระศรีนครินทราบรมราชชนนีก่อตั้งโดยผู้นำทางการพยาบาล เมื่อวันที่ 1 เมษายน พ.ศ.2470 และได้เข้าร่วมเป็นสมาชิกสภาการพยาบาลนานาชาติ (ICN) ในปี พ.ศ.2540 อีกองค์กรหนึ่งคือ สภาการพยาบาล ได้กำเนิดขึ้นโดยพระราชบัญญัติการพยาบาลและการผดุงครรภ์ พุทธศักราช 2528 เพื่อคุ้มครองผู้บริโภคและความปลอดภัยของผู้บริโภคทำให้วิชาชีพมีการพัฒนาในทุกด้าน ทำให้วิชาชีพการพยาบาลเป็นที่รู้จักและยอมรับแก่สังคมโลก (พรจันทร์ สุวรรณชาติ และ สมใจ พุทธาพิทักษ์ผล,2546)จะเห็นได้ว่าวิชาชีพการพยาบาลได้มีความเจริญก้าวหน้าจนถึงทุกวันนี้ เกิดจากมุมมองที่กว้างไกลของผู้นำทางการพยาบาลและสามารถนำวิชาชีพให้มีความเจริญก้าวหน้าทัดเทียมกับวิชาชีพอื่นๆ การพัฒนาการของวิชาชีพการพยาบาลจากอดีตจนถึงปัจจุบันในประเด็นการพยาบาลมีประวัติมายาวนานนับตั้งแต่สมัยโบราณหน้าที่การปฏิบัติ การพยาบาลยามเจ็บป่วย มักเป็นหน้าที่ของสตรีโดยเริ่มจากในครอบครัวก่อนและค่อยขยายเป็นกลุ่มเล็กๆโดยเมื่อมีการเจ็บป่วยก็จะดูแลปรนนิบัติให้ได้รับความสะดวกสบายดูแล จัดหาน้ำอาหารและนอนเฝ้า โดยพื้นฐานจากความรัก ความเสียสละ และความอดทนเป็น พื้นฐาน

แต่การดูแลพยาบาลนั้นมีทั้งปลอดภัยบ้าง เสี่ยงชีวิตบ้างหรือตกอยู่ในภาวะเสี่ยงอันตรายดังนั้นในเวลาต่อมาจึงมีการศึกษาหาความรู้และวิวัฒนาการมาเรื่อยๆจนถึงปัจจุบัน

ด้านการบริการพยาบาล การพยาบาลในประเทศไทยเริ่มขึ้นในสมัยรัชกาลที่ 5

แห่งกรุงรัตน โกสินทร์ โดยสมเด็จพระศรีพัชรินทราบรมราชินีนาถ ได้ทรงพระกรุณาโปรดเกล้าให้จัดตั้งโรงเรียนแพทย์ศุภครุรักษ์และหญิงพยาบาลขึ้นในโรงพยาบาลศิริราช ปัจจุบันคือคณะพยาบาลศาสตร์มหาวิทยาลัยมหิดลสมาคมพยาบาลแห่งประเทศไทยได้ตั้งขึ้นเมื่อ พ.ศ. 2471 ทำหน้าที่เป็นศูนย์กลางการค้นคว้าวิจัยแลกเปลี่ยนความคิดเห็นและร่วมมือกันปรับปรุงคุณภาพมาตรฐานของวิชาชีพทางราชการ ได้เห็นความสำคัญของการพยาบาลที่ช่วยในการรักษาพยาบาลและป้องกันโรคเพื่อรักษาคุณภาพนี้จึงได้จัดให้มีกองการพยาบาลขึ้นเพื่อให้คำหรือในด้านวิชาการและปฏิบัติการแก่สถาบันแก่สถาบันการพยาบาลต่างๆเมื่อการบริการพยาบาลในประเทศไทยได้มีการพัฒนาการขึ้นเรื่อยๆมา ได้รับการอุปถัมภ์สนับสนุนตั้งแต่ต้นมาจนถึงบัดนี้ ด้วยความกรุณาของเจ้านายในพระราชวงศ์นับตั้งแต่องค์สมเด็จพระจุลจอมเกล้าเจ้าอยู่หัว สมเด็จพระศรีพัชรินทราบรมราชินีนาถ พระบาทสมเด็จพระมงกุฎเกล้าเจ้าอยู่หัว สมเด็จพระศรีสวรินทราบราพระพันวัสสาอัยยิกาเจ้าสมเด็จพระกรมพระยาชัยนาทนเรนทร สมเด็จพระมหิตลาธิเบศรโอศลเดชวิกรม พระบรมราชชนกสมเด็จพระนางเจ้ารำไพพรรณี ตลอดจนพระบาทสมเด็จพระเจ้าอยู่หัวรัชกาลปัจจุบันและสมเด็จพระบรมราชินีนาถ สมเด็จพระศรีนครินทราบรมราชินีนาถและเจ้านายพระองค์อื่นๆนอกจากนี้รัฐบาลทุกรัฐบาล ได้ให้ความปกป้องและสนับสนุนตลอดมา โดยได้มีการปรับปรุงคุณภาพและมาตรฐานของการพยาบาลตามนโยบายของรัฐบาลเพื่อช่วยให้ความสุขและความปลอดภัยแก่ชีวิตของประชาชนด้วยการปฏิบัติของพยาบาลทุกคนร่วมกันในปัจจุบันมีบุคลากรทางการพยาบาลสองระดับที่รับผิดชอบในการพยาบาลทั่วประเทศระดับที่หนึ่ง ได้แก่ พยาบาลวิชาชีพระดับที่สองเป็นพยาบาลเทคนิคและยังมีเจ้าหน้าที่ทางการพยาบาลอื่น ได้แก่ผู้ช่วยพยาบาลและพนักงานผู้ช่วยที่ช่วยทำการสาธารณสุขมูลฐาน

การพยาบาลในปัจจุบันเป็นการพยาบาลเพื่อการสาธารณสุขมูลฐานด้านการบริหารทางการพยาบาล ทุกสถาบันที่สร้างขึ้น ย่อมมีทรัพยากรบุคคลและอุปกรณ์ต่างๆ ในหน่วยงานที่ให้บริการเจ้าหน้าที่จะทำงานให้บริการ โดยตรงแก่ผู้ป่วยและที่สำคัญที่สุดคือการดูแลผู้ป่วยฝ่ายบริหารการพยาบาลจึงต้องประกอบไปด้วยบุคคลที่มีความฉลาดและมีความสามารถสูงซึ่งจะต้องทำหน้าที่ช่วยเหลือในการพัฒนาทักษะด้านวิธีการแก้ปัญหาต้องมีความรับผิดชอบร่วมมือในการตัดสินใจที่จะทำตนให้บรรลุเป้าหมายระดับแรกเพื่อให้การพยาบาลอย่างดีที่สุดและมีเป้าหมายที่สองเพื่อจะให้การบริการนั้นคงที่อยู่เสมอ โดยอาศัยความร่วมมือจากพยาบาลประจำการทุกคนผู้บริหารการพยาบาลมีหน้าที่ต้องรับผิดชอบการ ประเมินผลการปฏิบัติงานของพยาบาลประจำการเพื่อช่วยให้บุคลากรเหล่านี้มีการพัฒนาขึ้นสิ่งสำคัญคือผู้ที่ทำงานทุกคนต้องมีความเคารพใน

ตัวเองเพื่อจะช่วยให้เขาเผชิญหน้ากับความจริงได้เมื่อทำผิดสร้างบรรยากาศที่ดีของการพัฒนาอยู่เสมอจะช่วยให้ทุกสิ่งง่ายขึ้น โดยการสร้างความหมายของความรับผิดชอบให้ชัดเจนมีการให้ความอิสระในการปฏิบัติกิจกรรมต่างๆ ยอมรับฟังความคิดเห็น ชื่นชมในผลงานและสนับสนุนความคิดริเริ่มพยาบาลที่เริ่มทำงานจะได้รับความสนับสนุนจากหัวหน้าตึกและผู้ตรวจการหรือพยาบาลนิเทศในการตัดสินใจในงานทางคลินิกที่ยากๆ เรื่องนี้เป็นเรื่องสำคัญที่ควรจะต้องจดจำไว้ โดยเฉพาะเมื่อทำงานในเวรบายหรือเวรตึกพยาบาลนิเทศจะทำหน้าที่เป็นแหล่งทรัพยากรบุคคลด้วยการมีความรู้อย่างกว้างขวางและควรให้ออกาสแก่ทุกคนเข้าปรึกษาได้ตลอดเวลาเมื่อมีความลำบากหรือมีปัญหาด้านการวิจัยทางการแพทย์ ในประเทศไทยได้เริ่มเมื่อมีการเปิดหลักสูตรศรศาสตร์การพยาบาล ณ จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย เมื่อ พ.ศ. 2508

ในปัจจุบันพยาบาลที่มีการเตรียมตัวเพื่อทำการวิจัยนั้นยังมีไม่เพียงพอพยาบาลส่วนใหญ่ยังไม่ค่อยเลือกทำการวิจัยการวิจัยที่ทำกันอยู่ก็มักจะเป็นปัญหาหรือประเด็นที่เกี่ยวกับการวิจัยทางการแพทย์เสียมมากคุณภาพของการวิจัยในบางครั้งยังต้องถูกยกออกมาเป็นปัญหาหรือเป็นประเด็นสำคัญของสถาบันการพยาบาลอยู่เสมอการวิจัยในระยะ 20 ปีที่ผ่านมาส่วนใหญ่เป็นการวิจัยของนักศึกษาปริญญาโทและปริญญาเอกด้านการศึกษาพยาบาล วิศวกรรมการศึกษา ในประเทศไทยมีความมั่นคงในสถานภาพเพราะเริ่มโดยเจ้านายและข้าราชการระดับสูงการศึกษาพยาบาลของไทยมีการพัฒนาปรับปรุงแก้ไขตามแนวคิดของสภาการพยาบาลนานาชาติจากความหมายที่มุ่งให้การพยาบาลคือบุคคลที่มีความรู้ความสามารถกว้างขวางพอที่จะปฏิบัติการพยาบาลในหน้าที่ของสมาชิกในทีมสุขภาพและเป็นพื้นฐานสำหรับการศึกษาต่อเนื่องในระดับสูงขึ้นไปเรื่อยๆ เพื่อให้มีความสามารถเฉพาะทาง และเป็นผู้นำในวิชาชีพการศึกษาพยาบาลในประเทศไทยจึงแบ่งออกเป็นสองระดับคือระดับที่หนึ่งซึ่งเป็นระดับวิชาชีพที่จะสามารถนำทฤษฎีการพยาบาลอันเป็นสาระความรู้ของวิชาการพยาบาลไปประยุกต์ใช้ในการปฏิบัติการพยาบาลโดยใช้กระบวนการพยาบาลตามหน้าที่ของตนในทีมสุขภาพการศึกษาของพยาบาลระดับที่สองหรือระดับต่ำกว่าวิชาชีพเป็นการศึกษาที่มุ่งให้เจ้าหน้าที่ทางการแพทย์สามารถให้ความร่วมมือในการปฏิบัติการพยาบาลภายใต้การควบคุมและแนะนำของพยาบาลวิชาชีพ

1.2 ความจำเป็นของการพัฒนาผู้นำในวิชาชีพ

เนื่องจากวิชาชีพการพยาบาลจะต้องมีการเกี่ยวข้องกับบุคคลอื่นตลอดเวลาและมีการบริการสุขภาพในระดับนโยบายและการเมืองโดยการมีส่วนร่วมโดยให้ความสำคัญกับรูปแบบกับสังคมและความรับผิดชอบของวิชาชีพต่อสังคมความเกี่ยวข้องระดับนโยบาย (Policy) และบทบาททางการเมือง

การมีส่วนร่วม(Participation) ความร่วมมือ (Collabotation) และความรับผิดชอบ (Responsibility) (Weis Schank,2002) ดังนั้นการพัฒนาวิชาชีพจึงมีความเกี่ยวข้องกับองค์กรวิชาชีพ เนื่องจากองค์กรวิชาชีพมีอิสระในการปกครองตนเองสามารถเอื้อประโยชน์ให้กับองค์กรพยาบาล จึงทำให้วิชาชีพการพยาบาลมีความแข็งแกร่ง ประเทศสหรัฐอเมริกาเมืองค์กรวิชาชีพเป็นองค์กรหลัก ได้แก่ สมาคมพยาบาลอเมริกัน(ANA) และสมาพันธ์พยาบาลแห่งชาติ (NLN) เมืองค์กรวิชาชีพเฉพาะทางที่มีอิสระในการปกครองตนเองคือสมาพันธ์ผู้บริหารการพยาบาลอเมริกัน (The American organization of nurse Executives : AONE) ที่มีหน้าที่สนับสนุนผู้นำทางการพยาบาล (Docheteman Grace,2001) นอกจากนี้ยังมีองค์กรวิชาชีพการพยาบาลระดับสากลที่เป็นองค์กรอิสระที่สำคัญได้แก่ สภาการพยาบาลนานาชาติ (The International Council of Nurses: ICN) และสมาคมกิตติมศักดิ์นานาชาติ ซิกมา ซีตา ทอ (The International Honor Society of Nursing Sigma Theta Tau) เป้าหมายขององค์กรมีผลต่อการพัฒนาผู้นำทางการพยาบาล พัฒนาความรู้และเทคโนโลยีที่ทันสมัยมีผลต่อการพัฒนาวิชาชีพการพยาบาลทั่วโลก (The Sigma Theta Tau International,2005)

การพัฒนาการของอเมริกายังพบกับอุปสรรคถึงแม้้องค์กรพยาบาลจะเข้มแข็งแต่ยังขาดการรวมพลังเมื่อเทียบกับองค์กรอื่นเช่นองค์กรแพทย์เนื่องจากพยาบาลส่วนใหญ่นิยมเป็นสมาชิกองค์กรเฉพาะทางมากกว่า ทำให้สมาชิกองค์กรหลักๆของพยาบาลมีน้อยเพียงร้อยละ 15 (Catalano,1996) ของพยาบาลทั้งประเทศ การขาดแคลนจำนวนพยาบาลดังกล่าวถือเป็นข้อต่อรองทางกฎหมายที่เกี่ยวข้องกับพยาบาลเป็นอย่างมาก การรวมพลังจึงมีความจำเป็นสำหรับองค์กรพยาบาลเนื่องจากพลังเป็นศักยภาพที่สามารถช่วยนำทางหรือควบคุมพฤติกรรมหรือเปลี่ยนแปลงพฤติกรรมของบุคคลหรือกลุ่มให้ดำเนินไปอย่างมีประสิทธิภาพ เพื่อให้เกิดความแข็งแกร่ง (Catalano,1996)

ในวงการสาธารณสุขกำลังเผชิญปัญหาเรื่องการขาดแคลนพยาบาลและได้มีการพัฒนากลยุทธ์แต่ยังมีอีกประเด็นหนึ่งที่ถูกละเลยหรือไม่ได้รับการใส่ใจเท่าที่ควรคือการขาดแคลนผู้บริหารหรือผู้นำทางการพยาบาล (Tourangeau,2003;McCarthy,2006) ดังตัวอย่างในประเทศสหรัฐอเมริกา มีการคาดประมาณว่าหากไม่มีการวางแผนเพื่อการแก้ไขปัญหาเรื่องการขาดแคลนผู้นำทางการพยาบาลอย่างชัดเจนภายในปี ค.ศ.2020จะเกิดการขาดแคลนผู้บริหารหรือผู้นำทางการพยาบาลถึงร้อยละ 29 (McCarthy,2006) และเมื่อเกิดการขาดแคลนผู้นำทางการพยาบาลที่มีความสามารถสูง ย่อมหมายถึงการขาดโอกาสของวิชาชีพการพยาบาลในการมีตัวแทนวิชาชีพเพื่อการตัดสินใจระดับนโยบายในองค์กรสุขภาพส่งผลให้บุคลากรพยาบาลระดับปฏิบัติการขาดอำนาจการทดลองเกิดปัญหาความไม่เท่าเทียมในที่สุดวิชาชีพการพยาบาลจะขาดภาพลักษณ์ที่ดี

ไม่มีเอกลักษณ์ไม่เป็นที่นิยมของสังคมและไม่สามารถดึงดูดให้มีผู้เข้าวิชาชีพ ได้สถานการณ์การขาดแคลนผู้นำในวิชาชีพการพยาบาลในประเทศไทยมีลักษณะคล้ายคลึงกับต่างประเทศกล่าวคือ ยังขาดแผนการเตรียมผู้บริหารและผู้นำการพยาบาลรุ่นใหม่ๆ แทนผู้นำองค์กรคนเดิม (Leadership succession plan) ทั้งในวงการปฏิบัติหรือในวงการศึกษายังจริงจังเท่าที่ควรหน่วยงานหลายๆ แห่งจึงต้องเผชิญปัญหาเรื่องการขาดผู้นำมีผลให้ภารกิจต่างๆ ในองค์กรการพยาบาลขาดช่วงการพัฒนาหรือเตรียมผู้บริหารหรือผู้นำทางการพยาบาลทุกระดับในองค์กรจึงเป็นประเด็นที่หน่วยงานและพยาบาลวิชาชีพทุกคนต้องตระหนัก

1. การพัฒนาผู้นำทางการพยาบาลจะประสบความสำเร็จนั้น ขึ้นอยู่กับการกำหนดเป้าหมายของการพัฒนาให้ชัดเจนกล่าวคือต้องทำการเข้าใจความหมายและความสำคัญและองค์ประกอบของสมรรถนะของผู้นำทางการพยาบาลรวมทั้งมีรูปแบบในการพัฒนาผู้นำทางการพยาบาลที่ชัดเจน

1.1 ผู้นำทางการพยาบาล หมายถึง ผู้นำองค์กรพยาบาลผู้นำองค์กรพยาบาลจึงต้องได้รับการพัฒนาให้สามารถวิเคราะห์ประเมินสถานการณ์ที่เกิดขึ้นในองค์กรได้อย่างต่อเนื่อง มีความไวต่อการเปลี่ยนแปลงมองการณ์ไกลพยากรณ์ปัญหาในอนาคตได้และสามารถสร้างวิสัยทัศน์ร่วมของพยาบาลในองค์กรเพื่อนำพาองค์กรพยาบาลเผชิญกับปัญหาและสิ่งท้าทายต่างๆ ที่เกิดขึ้นในระบบสุขภาพสถานบริการสุขภาพทุกระดับจึงต้องการผู้นำองค์กรพยาบาลที่มีความสามารถสูงเพื่อเผชิญและตอบสนองต่อความท้าทายในระบบสุขภาพไทยประเด็นความท้าทายคือการแก้ไขปัญหาการขาดแคลนพยาบาลในหน่วยงาน การธำรงรักษานุเคราะห์ในหน่วยงาน การสร้างแรงจูงใจและความรู้สึกเป็นเจ้าของขององค์กรของบุคลากร

1.2 การพัฒนามาตรฐานการรักษาพยาบาลให้แก่ผู้ใช้บริการอย่างต่อเนื่อง การบริหารความเสี่ยงและการส่งเสริมความปลอดภัยให้ผู้ป่าวควบคุมกับงานพัฒนาบริการ การบริหารจัดการด้านการเงินการคลัง การดำเนินงานภายในองค์กรพยาบาลให้สอดคล้องกับนโยบายหลักของหน่วยงานการสร้างเสริมภาพลักษณ์ของวิชาชีพการพยาบาล ให้เป็นที่ปรากฏภายในองค์กร (Ponté, Gross, Galant, 2006) ระบุว่าผู้นำองค์กรพยาบาลมีจุดอ่อนซึ่งทำให้เกิดผลกระทบต่อภาพลักษณ์ของผู้นำในวิชาชีพพยาบาลและองค์กรพยาบาลคือ การมองหรือวิเคราะห์ทุกสิ่งด้วยมุมมองของวิชาชีพการพยาบาลเพียงอย่างเดียวหรือยึดวิชาชีพเป็นศูนย์กลางมากเกินไป ดังนั้นในกระบวนการพัฒนาผู้นำจึงควรพัฒนาให้ผู้นำองค์กรพยาบาลสามารถประสานประโยชน์ร่วมกับวิชาชีพอื่นในทีมงานได้อย่างมีประสิทธิภาพร่วมกับการยอมรับความหลากหลายของแนวคิด (Wolf, Dunbar-Jacob, 2006) เพื่อให้เกิดประโยชน์สูงสุดต่อองค์กร

ระบบสุขภาพทั่วโลกในปัจจุบันรวมทั้งประเทศไทยเต็มไปด้วยความท้าทายที่หลากหลายทั้งด้านค่าใช้จ่ายด้านกฎหมายและข้อร้องเรียนจากประชาชนผู้ใช้บริการด้านการรักษา มาตรฐานและการทำให้เกิดความเป็นเลิศในการให้บริการและความท้าทายด้านการชำระรักษาบุคลากร ในองค์กรให้ปฏิบัติงานให้มีความสุข (Sherman, 2003; Sherman, Eggenberger, Bisshop, 2007)

ผู้นำหรือผู้บริหารองค์กรพยาบาลจึงต้องมีความไวต่อการเปลี่ยนแปลงนี้ และแสวงหากลยุทธ์เพื่อทำให้เกิดความสมดุลระหว่างคุณภาพการบริการ ผลประโยชน์ขององค์กรและผลประโยชน์ของพยาบาล

การพัฒนาผู้นำ หมายถึง การเพิ่มศักยภาพด้านการเป็นผู้นำทั้งการแสดงบทบาทของผู้นำศักยภาพอื่นๆที่เกี่ยวข้องกับการนำหรือศักยภาพที่ส่งเสริมให้การนำหรือบริหารงานในองค์กรมีประสิทธิภาพ(Melum, 2002; Wilson, 2002)

จากความท้าทายหลายประการที่กล่าวมาทำให้การคัดเลือกพยาบาลให้ดำรงตำแหน่งผู้บริหารหรือผู้นำในองค์กรพยาบาลเป็นเรื่องที่มีความสำคัญอย่างยิ่งในปัจจุบันองค์กรสุขภาพหลายๆองค์กรนิยมคัดเลือกผู้นำองค์กรพยาบาลจากพยาบาลที่ทำหน้าที่เป็นผู้จัดการของหน่วยงาน (Sherman, Eggenberger, Bisshop & Karden, 2007) เพราะเป็นผู้มีประสบการณ์พื้นฐานในการบริหารจัดการหน่วยงานภายในองค์กรต้องมีการกำหนดเกณฑ์ที่ชัดเจนในการคัดเลือกและการวางแผนเพื่อพัฒนาบุคคลที่ได้รับคัดเลือกแล้วให้มีสมรรถนะในการนำองค์กร แนวคิดของกระทรวงสาธารณสุขของประเทศไทยได้จัดให้มีหลักสูตรอบรมผู้บริหารทุกระดับของหน่วยบริการสุขภาพ โดยแบ่งเป็นหลักสูตรอบรมผู้บริหารแต่ละระดับอย่างชัดเจน รวมทั้งสภาการพยาบาลได้จัดมีการอบรมเพื่อพัฒนาภาวะผู้นำทางการพยาบาลอย่างต่อเนื่องระยะหนึ่งแล้ว การฝึกอบรมการพัฒนาผู้นำทางการพยาบาลจำแนกเป็นสามส่วนคือการพัฒนาภาวะการนำหรือพฤติกรรมของผู้นำ(Leadership behavior development)การพัฒนาศักยภาพในการจัดการ (Management development) และทักษะของการนำ(Canadian Nurses Association, 2005)

1.3 ภาวะผู้นำและคุณลักษณะผู้นำในวิชาชีพการพยาบาล

ลักษณะภาวะผู้นำจำเป็นต้องทราบทฤษฎีที่เกี่ยวข้องกับความความเป็นผู้นำอย่างครอบคลุมทุก ๆ ทฤษฎีที่ได้จากการศึกษาวิจัยทำให้ทราบพฤติกรรมและลักษณะของผู้นำแบบต่างๆ อันมีประโยชน์ในการนำมาใช้ในการบริหารงานให้ประสบผลสำเร็จคุณลักษณะของความความเป็นผู้นำคือลักษณะอันมีคุณค่าอย่างยิ่ง ซึ่งนับเป็นปัจจัยสำคัญในการปฏิบัติหน้าที่ เพื่อให้ผู้ใต้บังคับบัญชาเกิดความเชื่อถือ เชื่อมั่น เชื่อฟังและให้ความร่วมมืออย่างแท้จริงในอันจะนำไปสู่การปฏิบัติภารกิจได้สำเร็จลุล่วงไปได้ด้วยดี

Baliein (1998) ศึกษาคุณลักษณะภาวะผู้นำของการบริหารการพยาบาลระดับสูง ได้แก่ ภาวะผู้นำแบบนักลงทุนหรือภาวะผู้นำแบบประกอบธุรกิจ ประกอบด้วย 1) มีความซื่อสัตย์ 2) มีวิสัยทัศน์ 3) มีความคิดเชิงกลยุทธ์ 4) ทำงานเป็นทีม 5) ความสามารถตัดสินใจ 6) มีความสามารถปรับตัวต่อการเปลี่ยนแปลง 7) มีความเชื่อมั่นในตัวเอง 8) มีความสามารถคิดค้นนวัตกรรม 9) กล้าเสี่ยง 10) มีอารมณ์มั่นคง

O Leary (1999) คุณลักษณะของผู้บริหารการพยาบาลในศตวรรษที่ 21 ประกอบด้วย คุณลักษณะดังนี้

1) มีวิสัยทัศน์ มองการณ์ไกล(Proactive) 2) มีความคิดสร้างสรรค์(Creativethinking) 3) มีความมุ่งมั่น(Commitment) 4) มีความซื่อสัตย์(Honesty) 5) มีจริยธรรม(Ethics) 6) บริหาร โดยยึดหลักประชาธิปไตย(Focus on democratic principles) 7) สามารถตัดสินใจ(Decision making ability) 8) สามารถจัดการทรัพยากรมนุษย์(Human resource managemetability) 9) สามารถติดต่อสื่อสาร (Communication ability) 10) สามารถบริหารการเปลี่ยนแปลง(Change management) 11) สามารถจัดระบบบริหารการพยาบาลที่มีคุณภาพ(Qulity service system management ability) 12) สามารถกระทำบทบาทพี่เลี้ยง(Mentorship roles) 13) มีความรับผิดชอบต่อสังคม(Accountability)

Fedork (2000) สมรรถนะของผู้บริหารการพยาบาลในศตวรรษที่ 21 ประกอบด้วย 1) ทักษะการบริหารงาน ได้แก่ ความสามารถกำหนดทิศทางขององค์กรประกอบด้วยความสามารถทางธุรกิจและการจัดงบประมาณ มีความคิดสร้างสรรค์และมีความสามารถคิดค้นนวัตกรรม ความสามารถวางแผนกลยุทธ์และทักษะการติดต่อสื่อสาร 2) ทักษะการบริหารคน ได้แก่ การจัดการคน การเสริมสร้างความสามารถ ฟ่อนปรน กล้ากระทำในเรื่องที่ทำทลายความสามารถ มีความมุ่งมั่นในความสำเร็จ และสามารถสร้างสัมพันธภาพกับบุคคล

เสริมศักดิ์ วิศาลาภรณ์ (2536:10) กล่าวว่า ลักษณะภาวะผู้นำเป็นการใช้อิทธิพลของคนหรือของตำแหน่งให้ผู้อื่นยินยอมปฏิบัติตาม เพื่อที่จะนำไปสู่การบรรลุเป้าหมายของกลุ่มที่ได้กำหนดไว้ หรือสรุปได้ว่าภาวะผู้นำ คือ รูปแบบของอิทธิพลระหว่างบุคคล (Interpersonal Influence)

สมยศ นาวิการ(2538:192) กล่าวว่า ลักษณะภาวะผู้นำคือกระบวนการที่เกี่ยวกับการสร้างอิทธิพลต่อกิจกรรมต่างๆ ของผู้ใต้บังคับบัญชาหรือของกลุ่ม เพื่อก่อให้เกิดความพยายามในการที่จะบรรลุถึงเป้าหมายที่กำหนดไว้สถานการณ์หนึ่งๆ

เดวิส (Davis 1982:124) กล่าวว่า ลักษณะภาวะผู้นำเป็นความสามารถในการชักจูงหรือกระตุ้นให้ผู้อื่นดำเนินการไปตามเป้าหมายขององค์กรได้ ในขณะที่เดียวกัน บาส

(Bass 1985:545) ได้ให้ความหมายของภาวะผู้นำ คือ กระบวนการเปลี่ยนแปลง ผู้นำต้องเป็นผู้เปลี่ยนแปลงการปฏิบัติงานของผู้ตามต้องได้รับผลเกินเป้าหมายที่กำหนด เจตคติ ความเชื่อ ความเชื่อมั่น และความต้องการของผู้ตามต้องได้รับการเปลี่ยนแปลงจากระดับต่ำไประดับที่สูงกว่า

Newman, Holder (2000) ผู้บริหารการพยาบาลในศตวรรษที่ 21 ประกอบด้วยคุณลักษณะสำคัญดังนี้

1) มีวิสัยทัศน์ 2) สามารถสร้างเครือข่ายและสร้างทีม 3) สามารถเสริมสร้างพลังอำนาจ 4) มีทักษะการติดต่อสื่อสาร 5) มีทักษะการประสานงาน 6) มีทักษะการใช้สารสนเทศ 7) มีทักษะการตัดสินใจโดยสรุปคุณลักษณะของผู้นำทางการพยาบาล อาจกล่าวได้ว่า จะต้องเป็นผู้ที่มีคุณสมบัติสำคัญ ๆ คือ Intelligence คือสติปัญญาเฉลียวฉลาด มีไหวพริบ Analytical Ability คือสามารถในการวิเคราะห์ Judgement คือสามารถในการพิจารณาเหตุการณ์ Initiative and Resourcefulness คือมีความคิดริเริ่มและเป็นผู้รอบรู้ Dependability คือเป็นที่พึ่งแก่ผู้น้อยและเชื่อถือไว้ใจได้ Decisiveness คือ ตัดสินใจแน่นอน ไม่รวนเร Adaptability and Flexibility คือ รู้จักปรับตัวและเปลี่ยนแปลงตามเหมาะสม Emotional Stability คือจิตใจมั่นคง ไม่เอาแต่อารมณ์ Personality คือ มีบุคลิกลักษณะและความประพฤติส่วนตัว Leadership in Action คือ มีคุณสมบัติของผู้นำ Alert : New Ideas คือ ตื่นตัว และมีความคิดใหม่ๆ อยู่เสมอ Open Minded คือ ใจกว้าง Sense of Timing คือ รู้จักจังหวะเวลา Sense of Urgency คือ รู้ว่าอะไรควรรีบด่วน อะไรไม่รีบด่วน Free Market – Ideas คือ รับฟังและรู้จักเลือกความเห็นที่ดี Cover A Challenge คือ หนักเอาเบาสู้ Tough Minded คือ หนักแน่น อดทน ไม่ท้อถอย Creative คือ สามารถในการสร้างสรรค์ Innovator คือ สามารถในการปรับปรุงงาน Judgement Dilemma of คือ รู้จักพิจารณาที่จะฟันฝ่าอุปสรรค Ideas Versus Disturbance

คุณลักษณะของผู้นำทางการพยาบาลที่พึงประสงค์ ผู้บริหารมืออาชีพคือผู้ที่มีคุณลักษณะและพฤติกรรมการบริหารงานดังนี้ ใช้วิจารณญาณในการคิดวิเคราะห์ด้วยความเป็นเหตุผลมีการตัดสินใจที่เฉียบขาด กล่าวหาญที่จะตัดสินใจในกรณีที่มีทางเลือกหลายทางหนักแน่น ไม่โลเล เมื่อปฏิบัติภาระหน้าที่หรือสิ่งที่ได้รับมอบหมายให้บรรลุตามเป้าหมายกล้าที่จะเผชิญกับแรงปะทะเสียดทานมีการแก้ปัญหา รวดเร็ว จับไวในการพลิกแพลง เพื่อหาทางออกที่ดีที่สุด มีความคิดในเชิงกลยุทธ์ มีวิสัยทัศน์ที่กว้างไกล คิดแบบบูรณาการ โดยการวางแผนนำสู่การปฏิบัติ และสรุปผลสัมฤทธิ์ได้อย่างมีประสิทธิภาพมีความคิดไวต่อปัญหาที่เกิดขึ้นหรือสิ่งที่อาจจะเกิดเป็นปัญหา มีการบูรณาการความคิดที่เกี่ยวข้องไม่กำหนดกรอบหรือขอบเขตเฉพาะเรื่องหนึ่งเรื่องใด

ศึกษาถึงความเชื่อมโยงและสัมพันธ์กันรอบด้านมีทัศนคติที่ดีต่อความล้มเหลวและความสำเร็จอย่างสร้างสรรค์หากผลสัมฤทธิ์มีความผิดพลาด บกพร่อง อาจหาญที่จะยอมรับและเรียนรู้ที่จะแก้ไข และหากได้ผลสัมฤทธิ์ตามเป้าหมายแล้ว ก็ไม่หยุดยั้งที่จะมีการพัฒนาอย่างต่อเนื่องและสร้างงานใหม่การทำงานเป็นทีมหรือกลุ่มเป็นคนใจกว้าง แบ่งปันความชอบกับเพื่อนร่วมทีม รับฟังความคิดเห็น และหนักแน่นต่อคำวิจารณ์ธำรงรักษาความมุ่งมั่นของตนเอง และนำทีมงานสู่เป้าหมายได้ตลอดรอดฝั่ง โดยไม่ท้อถอย เหนื่อยหน่าย หรือหมดกำลังใจ สามารถทำการประสานใจ ความคิด และกำลังงานภายในทีมงานได้อย่างมีประสิทธิภาพ มีการยึดมั่นในคุณธรรม กระทำทุกอย่างด้วยความซื่อสัตย์ และอยู่บนหลักการที่เป็นความจริง ความดี ความถูกต้องเสมอ โดยคำนึง ถึงทุกฝ่ายที่เกี่ยวข้องตามหลัก ธรรมาภิบาลการบริหารบุคลากร ให้มีความสำคัญกับบุคลากรทุกระดับ

โดยตระหนักว่าบุคลากรเป็นทรัพยากรที่มีคุณค่าที่สุดขององค์กร เพราะเป็นผู้ที่จะต้องนำยุทธศาสตร์ขององค์กรสู่การปฏิบัติและให้ความสมดุลของงานกับคนที่ดีมีทักษะ การสื่อสาร สื่อ ความหมายได้ชัดเจน มีประสิทธิภาพ ทั้งการเขียนการพูด หรือโดยวิธีอื่นกับบุคลากรผู้ร่วมงานทุกระดับ และทุกฝ่ายที่เกี่ยวข้องสามารถสร้างสัมพันธ์ภาพที่ดีได้ บังเกิดความเข้าใจอันดีและความเชื่อถือศรัทธา ไว้วางใจจากผู้ที่เกี่ยวข้อง ทั้งภายในและภายนอกองค์กรมีอุปนิสัยและบุคลิกส่วนตัว มีจริยวัตรที่สุภาพนุ่มนวล เหมาะสมตามสังคมและวัฒนธรรมไทย เป็นแบบอย่างที่ดีของผู้ร่วมงานในทุกๆด้าน โดยเฉพาะอย่างยิ่งการอุทิศตนเสียสละเพื่อประโยชน์สูงสุดที่จะพึงบังเกิดแก่การพัฒนาวิชาชีพและองค์กรผู้นำที่สามารถนำองค์กรให้เกิดการเปลี่ยนแปลงสู่ทิศทางที่จะสร้างความแข็งแกร่งเกิดการยอมรับจากผู้ให้บริการ และสังคมได้ตามที่มุ่งหมาย โดยมีพฤติกรรมที่แสดงออกมุ่งส่งเสริมคนดี คนเก่ง ให้สามารถทำงานอย่างมืออาชีพ สร้างความเชื่อมั่นให้กับทีมงาน และผู้มีส่วนได้ส่วนเสียกับองค์กร มีความรอบรู้มีความสามารถในการเรียนรู้และยอมรับที่จะเรียนรู้รอบด้านองค์ความรู้ที่เกิดขึ้นภายในองค์กรเป็นความรู้ที่มีคุณค่า จะเป็นประโยชน์อย่างยิ่ง หากนำมาบริหารให้เกิดคุณค่าทางการบริหาร และเป็นประสบการณ์แก่ผู้ปฏิบัติงานและสร้างทีมงานให้เข้มแข็งเพื่อเป็นหลักประกันที่มั่นคงให้กับองค์กรในอนาคตไม่ว่าจะมีการเปลี่ยนแปลงผู้บริหารไปตามวาระหรือไม่ มีทักษะในการสื่อสารกับบุคคลรอบด้านได้ดี ทั้งที่เกี่ยวข้องโดยตรง และทางอ้อม จะช่วยสร้างความเข้าใจที่ดีต่อกันและทุกคนมีความมั่นใจต่อการก้าวไปสู่เป้าหมายร่วมกันอย่างธำรงรักษา คุณค่า เกียรติศักดิ์ และความเป็นอิสระของวิชาชีพ ตามศาสตร์และศิลป์ จริยธรรม และกฎหมายวิชาชีพ(พรจันท์ สุวรรณชาติ 2554:81-84)

ตอนที่ 2 คุณลักษณะภาวะผู้นำในวิชาชีพการพยาบาล

2.1 แนวคิดทฤษฎีเกี่ยวกับภาวะผู้นำ ปัจจัยส่งเสริมความสำเร็จของผู้นำการพยาบาล

ทฤษฎีเกี่ยวกับภาวะผู้นำ ทฤษฎีภาวะผู้นำตั้งแต่ศตวรรษที่ 18 จนถึงศตวรรษที่ 21 จำแนกได้เป็น 4 กลุ่มได้แก่ 1.ทฤษฎีคุณลักษณะภาวะผู้นำ (Leadership Traits Theory) 2. ทฤษฎีพฤติกรรมภาวะผู้นำ (Leadership Behavior Theory) 3. ทฤษฎี ผู้นำตามสถานการณ์ (Situational Leadership Theory) 4.ทฤษฎีผู้นำร่วมสมัย (Contemporary Leadership Theory)

ในการศึกษาคุณลักษณะภาวะผู้นำในวิชาชีพการพยาบาลของรองศาสตราจารย์ พรจักร์ สุวรรณชาติ ดังได้ศึกษาภาวะผู้นำดังต่อไปนี้

1. กรอบความคิดทางทฤษฎีคุณลักษณะภาวะผู้นำ Leadership Traits Theory

ทฤษฎีภาวะผู้นำที่จัดอยู่ในกลุ่มทฤษฎีคุณลักษณะผู้นำได้แก่ ทฤษฎีมหาบุรุษของ Stogdill 1948 cited in Stogdill 1974 (อ้างในสุจิตรา เหลืองอมรเลิศ และอภิญา จำปามูล) (2549) ทฤษฎีมหาบุรุษ (Marquis Huston,2000)ทฤษฎีนี้เชื่อว่าภาวะผู้นำเป็นคุณลักษณะติดตัวมาแต่กำเนิด (Born to be a leader) ภาวะผู้นำไม่สามารถเรียนรู้ และพัฒนาหรือเสริมสร้าง

ทฤษฎีมหาบุรุษเป็นรากฐานของทฤษฎีภาวะผู้นำโดยมีนักวิชาการศึกษาปัจจัยคุณลักษณะส่วนบุคคล Personal traits ที่ทำให้บุคคลประสบความสำเร็จใน การเป็นผู้นำ Stogdill จำแนกได้ 6 ลักษณะ

- (1) ลักษณะทางกาย (Physical characteristics) อายุมากที่สุด รูปร่างสูง น้ำหนักตัวมาก เป็นผู้ที่มิโครร่างใหญ่
- (2) ภูมิหลังทางสังคม (Social background) ได้รับการศึกษาสูงและสถานภาพทางสังคมดี โดยพิจารณาจากตำแหน่งในสังคม
- (3) สติปัญญา (Intelligence) มีความรู้ดี มีไหวพริบ เฉลียวฉลาด มีความสามารถ และพูดจาคล่องแคล่ว
- (4) บุคลิกภาพ (Personality) มีท่าทางสง่า มีความกระตือรือร้น มีความเชื่อมั่นในตนเอง มีความคิดริเริ่มสร้างสรรค์ มีจริยธรรม และมีความซื่อสัตย์
- (5) มุ่งงาน (Task oriented) .ให้ความสำเร็จกับงาน มีความมุ่งมั่นในการทำงาน และมีความรับผิดชอบสูง
- (6) ลักษณะทางสังคม (Social characteristic) มีศิลปะในการโน้มน้าวผู้อื่นให้เข้าร่วมกิจกรรม มีศิลปะในการสร้างสัมพันธภาพ ให้ความร่วมมือกับบุคคลอื่น

แนวคิดผู้นำแบบต่าง ๆ ในปัจจุบัน (Contemporary Perspectives on Leadership)

ประกอบด้วยการศึกษาผู้นำแบบต่าง ๆ ที่ยังคงเป็นที่นิยมตลอดมาจนถึงปัจจุบัน ได้แก่ผู้นำที่มีลักษณะพิเศษ (Charismatic Leadership) หมายถึง ผู้นำที่มีลักษณะพิเศษที่เหนือผู้อื่น และมีความเชื่อมั่นในตนเอง มีการแสดงออกที่เข้มแข็งทำให้ผู้อื่นเชื่อถือ มีความสามารถในการปลุกเร้าความรู้สึกของพนักงานได้ เป็นผู้นำที่มีพลังและความสามารถในตนเอง ทำให้ผู้อื่นมีความเชื่อมั่นในตัวผู้นำสูง ผู้นำที่มีลักษณะพิเศษนี้จะทำสิ่งที่กระตุ้นพนักงานให้เกิดความไว้วางใจ เชื่อถือ ขอมรับ เชื่อฟัง และมีอารมณ์คล้อยตาม ชื่นชม มีความพอใจและทำให้ผลการปฏิบัติงานสูง ผู้นำแบบนี้พบได้ในกลุ่มองค์กร และในทุกระดับทางการบริหารในประเทศต่าง ๆ เช่น อินเดีย สิงคโปร์ เนเธอร์แลนด์ จีน ญี่ปุ่น และแคนาดา

ผู้นำการเปลี่ยนแปลง (The Change Agent) หมายถึง บุคคลผู้มีความพยายามในการที่จะปรับปรุงสภาพขององค์กรให้ดีขึ้น การเปลี่ยนแปลงอาจเกิดจากผู้บริหารกำหนดเอง หรือเกิดจากการจ้างบุคคลภายนอกมาเป็นผู้นำการเปลี่ยนแปลง ทักษะที่สำคัญของผู้นำการเปลี่ยนแปลง คือ ความสามารถในการพิจารณาว่าควรเปลี่ยนแปลงอย่างไร และผู้นำควรมีทักษะในการไปสู่การเปลี่ยนแปลงได้เป็นผลสำเร็จ

ผู้นำขั้นสุดยอด (Super Leadership) เป็นแนวคิดผู้นำยุคใหม่ หมายถึง ผู้นำที่ประสบความสำเร็จอย่างงดงาม เป็นผู้ที่ทำให้พนักงานทำงานได้ผลงาน พนักงานทำงานอย่างเป็นอิสระและไม่ต้องต้องการความสนใจจากผู้นำมากนัก ผู้นำจะสอนพนักงานว่าควรคิดอย่างไรด้วยความคิดที่เป็นอิสระของตนเอง และสนับสนุนให้พนักงานคิดในทางลบให้น้อยที่สุด เพราะเชื่อว่าพนักงานและองค์กรจะเป็นไปในทางที่ดี องค์กรประกอบสำคัญของผู้นำขั้นสุดยอด คือ การสร้างความเชื่อมั่นในตนเองให้แก่พนักงานโดยการทำให้พนักงานเกิดความเชื่อมั่นในความสามารถของพนักงานเอง เชื่อว่าตนเองมีศักยภาพในการทำงานสูง และมีความสามารถที่จะทำงานในสถานการณ์ที่ยากสลับซับซ้อนและท้าทายได้สำเร็จ ความสำคัญของผู้นำขั้นสุดยอดคือสามารถพัฒนาพนักงานให้ทำงานได้ด้วยตนเอง โดยเฉพาะในสภาพปัจจุบันองค์กรมีลักษณะแบนราบกว่าองค์กรในอดีต ทำให้มีการกระจายอำนาจมากขึ้น

ผู้นำที่ดีควรมีคุณสมบัติ ดังนี้

1 .ความรู้ (Knowledge)การเป็นผู้นำนั้น ความรู้เป็นสิ่งจำเป็นที่สุด ความรู้ในที่นี้มีได้หมายถึงเฉพาะความรู้เกี่ยวกับงานในหน้าที่เท่านั้น หากแต่รวมถึงการใฝ่หาความรู้เพิ่มเติมในด้านอื่น ๆ ด้วย การจะเป็นผู้นำที่ดีหัวหน้างานจึงต้องเป็นผู้รอบรู้ ยิ่งรอบรู้มากเพียงใด ฐานะแห่งความเป็นผู้นำก็จะยิ่งมั่นคงมากขึ้นเพียงนั้น

2. ความริเริ่ม (Initiative) ความริเริ่ม คือ ความสามารถที่จะปฏิบัติสิ่งหนึ่งสิ่งใดในขอบเขตอำนาจหน้าที่ได้ด้วยตนเอง โดยไม่ต้องคอยคำสั่ง หรือความสามารถแสดงความคิดเห็นที่จะแก้ไขสิ่งหนึ่งสิ่งใดให้ดีขึ้น หรือเจริญขึ้นได้ด้วยตนเอง ความริเริ่มจะเจริญงอกงามได้ หัวหน้างานจะต้องมีความกระตือรือร้นคือมีใจจดจ่องานดี มีความเอาใจใส่ต่อหน้าที่ มีพลังใจที่ต้องการความสำเร็จอยู่เบื้องหน้า

3. มีความกล้าหาญและความเด็ดขาด (Courage and Firmness) ผู้นำที่ดีจะต้องมีความกล้าหาญในการคิดและกระทำสิ่งต่าง ๆ ไม่กลัวต่ออันตรายความยากลำบาก หรือความเจ็บปวดใด ๆ ทั้งทางกาย วาจา และใจ ผู้นำที่มีความกล้าหาญจะช่วยให้สามารถผจญต่องานต่าง ๆ ให้สำเร็จลุล่วงไปได้ นอกจากความกล้าหาญแล้ว ความเด็ดขาดก็เป็นลักษณะอันหนึ่งที่จะต้องทำให้เกิดมีขึ้นในตัวของผู้นำเอง ต้องอยู่ในลักษณะของการ “กล้าได้กล้าเสีย” ด้วย แต่เป็นไปด้วยความมีเหตุมีผลอย่างรอบคอบ

4. การมีมนุษยสัมพันธ์ (Human Relations) ผู้นำที่ดีจะต้องรู้จักประสานความคิด ประสานประโยชน์สามารถทำงานร่วมกับคนทุกเพศ ทุกวัย ทุกระดับการศึกษาได้ ผู้นำที่มีมนุษยสัมพันธ์ดีจะช่วยให้ปัญหาใหญ่เป็นปัญหาเล็กได้

5. มีความยุติธรรมและซื่อสัตย์สุจริต (Fairness and Honesty) ผู้นำที่ดีจะต้องอาศัยหลักของความถูกต้อง หลักแห่งเหตุผลและความซื่อสัตย์สุจริตต่อตนเองและผู้อื่น เป็นเครื่องมือในการวินิจฉัยสั่งการ หรือปฏิบัติงานด้วยจิตใจที่ปราศจากอคติ ปราศจากความลำเอียง ไม่เล่นพรรคเล่นพวก

6. มีความอดทน (Patience) ความอดทน จะเป็นพลังอันหนึ่งที่จะผลักดันงานให้ไปสู่จุดหมายปลายทางได้อย่างแท้จริง อดทนทั้งในการทำงาน และอดทนต่อการวิพากษ์วิจารณ์ของผู้อื่น แรงกดดันต่าง ๆ

7. มีความกระฉับกระเฉง (Alertness) มีความกระฉับกระเฉง หมายถึง มีความฉับไวในการปฏิบัติงานทันต่อเหตุการณ์ ความตื่นตัว คล่องตัว เป็นลักษณะที่แสดงออกทางกาย มีพลังทางจิตที่จะหยุดคิดไตร่ตรองต่อเหตุการณ์ต่าง ๆ ที่เกิดขึ้น รู้จักใช้ดุลยพินิจที่จะพิจารณาสิ่งต่าง ๆ หรือเหตุต่าง ๆ ได้อย่างถูกต้อง รู้จักควบคุมตัวเอง (Self Control)

8. มีความจงรักภักดี (Loyalty) การเป็นผู้นำหรือหัวหน้าที่ดีนั้น จำเป็นต้องมีความจงรักภักดีต่อหมู่คณะ ต่อส่วนรวม และต่อองค์กร ความภักดีนี้จะช่วยให้หัวหน้าได้รับความไว้วางใจได้เป็นอย่างดี

9. มีความสงบเสงี่ยมไม่ถือตัว (Modesty) ผู้นำที่ดีจะต้องไม่หยิ่งโง่ ไม่จองหอง ไม่วางอำนาจ และไม่ภูมิใจในสิ่งที่ไร้เหตุผล ความสงบเสงี่ยมนี้ ถ้ามีอยู่ในหัวหน้างานคนใดแล้ว ก็จะทำให้ลูกน้องมีความนับถือและให้ความร่วมมือเสมอ

ผู้นำที่ท้าทายในยุคปัจจุบัน (The Leadership Challenger)

ทักษะและพฤติกรรมของผู้นำในยุคปัจจุบัน Skill & Behavior ผู้นำในยุคปัจจุบันควรมีทักษะและพฤติกรรมต่อไปนี้ ผู้นำที่มีความเชี่ยวชาญ (Technical Expertise) หมายถึง ผู้นำที่มีความเชี่ยวชาญงานเทคนิควิธีการทำงาน มีความรู้เฉพาะด้านอย่างเชี่ยวชาญทักษะการบริหาร (Administrative Skills) หมายถึง ผู้นำมีทักษะทางการบริหารที่ดีในการบริหารงานและการบริหารคน ทักษะความสัมพันธ์ระหว่างบุคคล (Interpersonal Skills) หมายถึง ผู้นำมีทักษะในด้านความสัมพันธ์กับผู้อื่น มีมนุษยสัมพันธ์ดีเป็นมิตรทักษะการเข้าใจ (Cognitive Skills) หมายถึง ผู้นำมีทักษะในการทำความเข้าใจในเรื่องต่าง ๆ ได้ดี มีความสามารถในการวิเคราะห์เหตุการณ์ต่าง ๆ ได้ดี ทักษะทางการเมือง (Political Skills) หมายถึง ผู้นำมีทักษะทางการเมืองในองค์กรนอกจากการสรุปผู้นำแบบต่าง ๆ โดยนักวิชาการข้างต้นแล้ว ในปัจจุบันนี้ Kouzes and Posner (1995) จากหนังสือ The Leadership Challenge ได้สรุปคุณลักษณะที่ผู้นำในยุคปัจจุบันควรมี โดยสรุปจากข้อมูลที่ได้จากการวิจัยว่าผู้นำในปัจจุบันประกอบด้วยคุณสมบัติพื้นฐาน ดังนี้มีความท้าทายในกระบวนการบริหาร (Challenge the Process) กระตุ้นให้เกิดวิสัยทัศน์ร่วมกันในองค์กร (Inspire a Shared Vision) สร้างสรรค์พฤติกรรมในการทำงานให้กับสมาชิก (Enable Other to Act) เป็นต้นแบบให้กับสมาชิกในองค์กร (Modeling the Way) ให้กำลังใจสมาชิกได้ดี (Encourage the Heart)

ในอดีตการศึกษาทฤษฎีเกี่ยวกับคุณลักษณะของผู้นำ เริ่มจากการศึกษามาตั้งแต่ ค.ศ.1841 Thomas Carlyle ได้เป็นผู้ริเริ่มในการศึกษาคุณลักษณะของผู้นำ ต่อมาในปี ค.ศ.1994 Ronald Heifetz ได้ศึกษาทฤษฎีคุณลักษณะของผู้นำมาตั้งแต่ทศวรรษที่ 19 ที่เรียกว่า The Great Man ความเป็นผู้นำที่มีคุณลักษณะที่ดีนั้น Edwin.A.Locke (1991) ได้กล่าวว่าคุณลักษณะต่าง ๆ ได้แก่ การมีแรงขับ (Drive) ในการทำงานให้บรรลุผลสำเร็จสูงสุด, การจูงใจ (Motivation), ความกระตือรือร้น (Ambition), ความมีพลัง (Energy) และความคิดริเริ่ม (Initiative) รวมทั้งการมีอำนาจในตนเอง ได้แก่ มีความซื่อสัตย์ (Honesty) ความสัตย์ซื่อ (Integrity) ความเชื่อมั่นในตนเอง (Self-Confidence) ความสามารถในการรู้และเข้าใจสิ่งต่าง ๆ (Cognitive Ability) และความรู้ในเชิงธุรกิจ เป็นคุณลักษณะที่สำคัญยิ่งต่อผู้นำ จากการศึกษาวิจัยพบว่าผู้นำมีคุณลักษณะพิเศษ (Charisma) มีความคิดริเริ่ม (Creativity) และมีความยืดหยุ่น (Flexibility) เป็นคุณลักษณะที่จำเป็นสำหรับผู้นำ

2. ทฤษฎีพฤติกรรมภาวะผู้นำ (Leadership Behavior Theory) The University of Iowa Studies (1930) จำแนกพฤติกรรมผู้นำ 3 แบบ(Lewin et al, 1939 cited in Swansburg ,2002)

1. พฤติกรรมผู้นำแบบเผด็จการ (Autocratic leader behavior) เป็นพฤติกรรมผู้นำที่ยึดความคิดเห็นของตนเองเป็นหลัก ความสัมพันธ์ ระหว่างผู้บริหารและผู้ปฏิบัติงานเป็นความสัมพันธ์ในลักษณะผู้บังคับบัญชาและผู้ใต้บังคับบัญชา ผู้ใต้บังคับบัญชาจะกำหนดเป้าหมายและวางแผนการทำงานด้วยตนเอง ไม่รับฟังความคิดเห็นของผู้ใต้บังคับบัญชา ไม่เปิดโอกาสให้ผู้ใต้บังคับบัญชาแสดงความคิดเห็นและตัดสินใจ ใช้วิธีสื่อสารแบบทางเดียว สั่งการแบบบนลงล่าง และสั่งการแบบเผด็จการ ควบคุมกำกับการทำงานของผู้ใต้บังคับบัญชา พฤติกรรมผู้นำแบบเผด็จการเหมาะในกรณีที่ผู้ใต้บังคับบัญชามีนิสัยเฉื่อยชา ขาดความรับผิดชอบหรือในสถานการณ์วิกฤต ซึ่งผู้บังคับบัญชาต้องตัดสินใจเร่งด่วน หากชะลอการตัดสินใจจะทำให้องค์กรได้รับความเสียหาย การบริหารแบบเผด็จการนี้บรรยากาศการทำงานจะมีความตึงเครียด (Tension)

2. พฤติกรรมผู้นำแบบประชาธิปไตย (Democratic leader behavior) เป็นพฤติกรรมผู้นำที่คำนึงถึงศักดิ์ศรีของผู้ใต้บังคับบัญชา ความสัมพันธ์ระหว่างผู้บริหารและผู้ใต้บังคับบัญชาเป็นความสัมพันธ์ในลักษณะ ผู้ร่วมงาน ผู้บริหารมีความไว้วางใจและเชื่อในความสามารถของผู้ใต้บังคับบัญชา เปิดโอกาสให้ผู้ใต้บังคับบัญชามีส่วนร่วมในการวางแผน แสดงความคิดเห็นและตัดสินใจ ให้อิสระการทำงาน กระตุ้นให้ผู้ใต้บังคับบัญชามีความมุ่งมั่น มีความพยายามคิดสร้างสรรค์นวัตกรรม โดยผู้บังคับบัญชากระทำบทบาทเป็นผู้เสริมสร้างพลังอำนาจ สนับสนุน ให้คำปรึกษา ให้คำแนะนำ และชี้แนะแนวทางการปฏิบัติงาน บรรยากาศการทำงานอบอุ่นมีสัมพันธภาพที่ดีต่อกัน ทำให้เกิดความสามัคคีระหว่างผู้ร่วมงานตลอดจนประสิทธิผลการทำงานเป็นทีม (Lewin Stinger, 1968,Upenieks,2002) พฤติกรรมผู้นำแบบประชาธิปไตยเหมาะสำหรับในกรณีที่ผู้ใต้บังคับบัญชามีนิสัยกระตือรือร้น มีความสามารถและชอบความมีอิสระในการทำงาน

3. พฤติกรรมผู้นำแบบปล่อยตามสบาย (Laissez faire leader behavior) ผู้บังคับบัญชาให้ผู้ใต้บังคับบัญชาทำงานและตัดสินใจโดยลำพัง ไม่ติดตาม ไม่ควบคุมการทำงานของผู้ใต้บังคับบัญชา รวมทั้งไม่ให้คำแนะนำการทำงานแก่ผู้ใต้บังคับบัญชา การบริหารแบบนี้หากผู้ใต้บังคับบัญชาไม่มีความรับผิดชอบ ไม่มีวินัย ไม่สามารถจัดการตนเอง และไม่สามารถทำงานแบบทีมงานผู้นำตนเองจะทำให้ผลิตผลไม่มีคุณภาพ และไม่มีประสิทธิภาพ

3. ทฤษฎี ผู้นำตามสถานการณ์ (Situational Leadership Theory)

แนวคิดทฤษฎีผู้นำตามสถานการณ์ของพิคเตอร์ คือ ความยืดหยุ่นของผู้นำ (Leader Flexibility) หมายถึง ผู้นำที่ประสบความสำเร็จจะต้องเปลี่ยนรูปแบบความเป็นผู้นำเมื่อเผชิญสถานการณ์ที่แตกต่างกัน โดยผู้นำประยุกต์ให้เหมาะสมกับสถานการณ์ ทฤษฎีผู้นำตามสถานการณ์นี้ให้ความสำคัญกับตัวแปรสำคัญที่เป็นตัวกำหนดถึงสถานการณ์ด้วยองค์ประกอบ 3 ด้าน คือ

1. ความสัมพันธ์ระหว่างผู้นำกับผู้ใต้บังคับบัญชา (Leader-Member Relations) หมายถึง ความรู้สึกของพนักงานในการยอมรับในตัวผู้นำ
2. โครงสร้างของงาน (Task Structure) หมายถึง เป้าหมายของงานที่จะต้องทำการกำหนดหน้าที่ยาน
3. การใช้อำนาจหน้าที่ตามตำแหน่ง (Position Power) หมายถึง ผู้นำเป็นผู้ให้คุณให้โทษแก่พนักงานได้

พิคเตอร์ได้ใช้แบบสอบถามที่เรียกว่า (Least Preferred Co-Worker หรือ LPC) ในการศึกษาวิจัยผู้นำ เขาได้เสนอว่า การใช้แบบของผู้นำขึ้นอยู่กับสถานการณ์ และได้พบว่าผู้นำตามสถานการณ์ 8 แบบที่มีความสัมพันธ์กับตัวแปรทั้งสาม

4. ทฤษฎีผู้นำร่วมสมัย (Contemporary Leadership Theory)

ทฤษฎีภาวะผู้นำการเปลี่ยนแปลง

Bass (1999 อ้างถึงใน รัตติกรณ์, 2545ก) ให้หมายความว่าภาวะผู้นำการเปลี่ยนแปลงเป็นกระบวนการที่ผู้นำมีอิทธิพลต่อผู้ตาม โดยเปลี่ยนแปลงความพยายามของผู้ตามให้สูงกว่าความคาดหวัง พัฒนาความสามารถของผู้ตามไปสู่ระดับที่สูงขึ้น มีศักยภาพมากขึ้น ทำให้เกิดการตระหนักรู้ในภารกิจของกลุ่มและองค์การ มีการจูงใจผู้ตามให้มองเกิดกว่าความสนใจประโยชน์ส่วนตัวไปสู่ประโยชน์ของกลุ่ม องค์การ และสังคม

ทฤษฎีภาวะผู้นำการเปลี่ยนแปลง (Transformational Leadership Theory) ของ Bass ต่อจากทฤษฎีของ Burn นักวิชาการสำคัญคนหนึ่ง คือ Bass (1985) ได้เสนอทฤษฎีภาวะผู้นำที่มีรายละเอียดมากขึ้น เพื่ออธิบายกระบวนการเปลี่ยนสภาพในองค์การ และได้ชี้ให้เห็นความแตกต่างระหว่างภาวะผู้นำการเปลี่ยนแปลงแบบบารมี (Charismatic) และแบบแลกเปลี่ยน (Transactional) Bass นิยามภาวะผู้นำในแง่ของผลกระทบของผู้นำที่มีต่อตัวผู้ตาม ผู้นำเปลี่ยนสภาพผู้ตามโดยการทำให้พวกเขาตระหนักในความสำคัญและคุณค่าในผลลัพธ์ของงานมากขึ้น หรือโดยยกระดับความต้องการของผู้ตาม หรือโดยชักจูงให้พวกเขาเห็นแก่องค์การมากกว่าการสนใจของตนเอง (Self-Interest) ผลจากอิทธิพลเหล่านี้ทำให้ผู้ตามมีความเชื่อมั่นและเคารพใน

ตัวผู้นำและได้รับการจูงใจให้ทำสิ่งต่าง ๆ ได้มากกว่าที่คาดหวังในตอนแรก Bass เห็นว่าภาวะผู้นำ การเปลี่ยนแปลงเป็นมากกว่าคำเพียงคำเดียวที่เรียกว่าบารมี (Charisma) บารมีได้รับการนิยามว่าเป็น กระบวนการซึ่งผู้นำส่งอิทธิพลต่อผู้ตาม โดยการปลุกเร้าอารมณ์ที่เข้มแข็ง และความเป็นเอกลักษณ์ ของผู้นำ Bass เห็นว่าความมีบารมีมีความจำเป็นแต่ไม่เพียงพอสำหรับภาวะผู้นำการเปลี่ยนแปลง ยังมีส่วนประกอบที่สำคัญอีกสามส่วนของภาวะผู้นำการเปลี่ยนแปลงที่มีนอกเหนือจากความมีบารมี คือการกระตุ้นทางปัญญา (Intellectual Stimulation) การคำนึงถึงความเป็นปัจเจกบุคคล

(Individualized Consideration) และการสร้างแรงบันดาลใจ (Inspirational Motivation) ทั้งสาม องค์ประกอบรวมกับการสร้างบารมีเป็นองค์ประกอบที่มีปฏิสัมพันธ์กัน เพื่อสร้างความเปลี่ยนแปลง ให้แก่ผู้ตาม ผลที่ผสมผสานนี้ทำให้ผู้นำการเปลี่ยนแปลงแตกต่างกับผู้นำเชิงบารมี นอกจากนี้ ผู้นำการเปลี่ยนแปลงพยายามที่จะเพิ่มพลัง (Empower) และยกระดับผู้ตาม ในขณะที่ผู้นำเชิงบารมี หลายคนพยายามที่จะทำให้ผู้ตามอ่อนแอและต้องคอยพึ่งพาผู้นำและสร้างความจงรักภักดีมากกว่า ความผูกพันในด้านแนวคิด Bass ให้นิยามภาวะผู้นำการเปลี่ยนแปลงในทางที่กว้างกว่า Burn โดย ไม่ใช่เพียงแค่การใช้สิ่งจูงใจ (Incentive) เพื่อให้มีความพยายามมากขึ้น แต่จะรวมการทำให้งานที่ ต้องการมีความชัดเจนขึ้นเพื่อการให้รางวัลตอบแทน และ Bass ยังมองภาวะผู้นำการเปลี่ยนแปลงมี ความแตกต่างจากภาวะผู้นำการแลกเปลี่ยน แต่ไม่ใช่กระบวนการที่เกิดขึ้นแยกจากกัน Bass ยอมรับ ว่าในผู้นำคนเดียวกันอาจใช้ภาวะผู้นำทั้งสองแบบ แต่ในสถานการณ์หรือเวลาที่แตกต่างกัน

ทฤษฎีภาวะผู้นำการเปลี่ยนแปลงของ Bass ในปี ค.ศ.1985 Bass ได้เสนอภาวะ ผู้นำ 2 แบบ คือ ภาวะผู้นำการเปลี่ยนแปลง (Transformational Leadership) และภาวะผู้นำ การแลกเปลี่ยน (Transactional Leadership)

ทฤษฎีภาวะผู้นำการเปลี่ยนแปลง (Transformational Leadership Theory) เป็นทฤษฎีของการศึกษาภาวะผู้นำแนวใหม่ หรือเป็นกระบวนทัศน์ใหม่ (New Paradigm) ของ ภาวะผู้นำ (Bass,1997:133 อ้างถึงในรัตติกรณ์,2545ก) โดยมี Burn (1978 อ้างถึงใน Mosley and Others, 1996) และ Bass (1985) เป็นสองท่านแรกที่ได้กล่าวถึงภาวะผู้นำการเปลี่ยนแปลง โดย แสดงให้เห็นว่าเป็นทฤษฎีของการศึกษาภาวะผู้นำแนวใหม่ เนื่องจากภาวะผู้นำการเปลี่ยนแปลง เป็นการเปลี่ยนแปลงกระบวนทัศน์ (Paradigm Shift) ไปสู่ความเป็นผู้นำที่มีวิสัยทัศน์ (Visionary) และมีการกระจายอำนาจหรือเสริมสร้างพลังจูงใจ (Empowering) เป็นผู้มีคุณธรรม (Moral Agents) และกระตุ้นผู้ตามให้มีความเป็นผู้นำ ซึ่งภาวะผู้นำลักษณะนี้กำลังเป็นที่ต้องการอย่างยิ่งในโลกที่มี การเปลี่ยนแปลงอย่างรวดเร็วและสับสนอย่างในปัจจุบันนี้ (Mosley and Others,1996)

ทฤษฎีภาวะผู้นำเชิงบารมีของ House (House's Theory of Charismatic Leadership)

House (1997 อ้างถึงใน muckinsky,1997) ได้เสนอทฤษฎีที่ชี้ว่าผู้นำเชิงบริหารมีพฤติกรรมอย่างไร โดยระบุตัวบ่งชี้ความเป็นผู้นำเชิงบริหารว่าจะรวมเอาความเชื่อมั่นของผู้ตามในความถูกต้องของผู้นำ การยอมรับอย่างปราศจากคำถามต่อผู้นำ ความหลงใหลในตัวผู้นำ รวมทั้งความตั้งใจที่จะเชื่อฟังด้วย ทฤษฎีภาวะผู้นำเชิงบริหารนี้ ระบุถึงลักษณะของผู้นำที่ได้รับการมองว่าเป็นผู้มีความพิเศษเหนือธรรมดา คือ ผู้นำจะมีความต้องการในอำนาจอย่างแรงกล้า มีความเชื่อมั่นในตนเองสูง และมีความตั้งใจสูง พฤติกรรมของผู้นำเชิงบริหารจะประกอบด้วย 1) การสร้างภาพประทับใจให้ผู้ตามมีความมั่นใจในตัวผู้นำ 2) ประกาศอย่างชัดเจนถึงเป้าหมายทางอุดมการณ์เพื่อสร้างความผูกพันในผู้ตาม 3) สื่อสารให้ผู้ตามทราบถึงความคาดหวังอย่างสูงที่ผู้นำมีต่อผู้ตาม 4) แสดงความมั่นใจในความสามารถของผู้ตามเพื่อสร้างความมั่นใจแก่ผู้ตาม นอกจากนี้ผู้นำเชิงบริหารจะมีการสร้างวิสัยทัศน์ในอนาคต ทำให้ผู้ตามมีชีวิตที่ดีและมีความหมายมากขึ้น และผู้นำจะสร้างตัวอย่างในพฤติกรรมของตนเพื่อเป็น โมเดลทางพฤติกรรมให้กับผู้ตาม (Behavior Modeling) และหากมีความจำเป็นผู้นำก็จะแสดงออกเพื่อกระตุ้นใจผู้ตามตามความเหมาะสมด้วย

ความเป็นผู้นำที่มีคุณลักษณะที่ดีนั้น Edwin.A.Locke (1991) ได้กล่าวว่าคุณลักษณะต่าง ๆ ได้แก่ การมีแรงขับ (Drive) ในการทำงานให้บรรลุผลสำเร็จสูงสุด, การจูงใจ (Motivation), ความกระตือรือร้น (Ambition), ความมีพลัง (Energy) และความคิดริเริ่ม (Initiative) รวมทั้งการมีอำนาจในตนเอง ได้แก่ มีความซื่อสัตย์ (Honesty) ความสัตย์ซื่อ (Integrity) ความเชื่อมั่นในตนเอง (Self-Confidence) ความสามารถในการรู้และเข้าใจสิ่งต่าง ๆ (Cognitive Ability) และความรู้ในเชิงธุรกิจ เป็นคุณลักษณะที่สำคัญยิ่งต่อผู้นำ จากการศึกษาวิจัยพบว่าผู้นำมีคุณลักษณะพิเศษ (Charisma) มีความคิดริเริ่ม (Creativity) และมีความยืดหยุ่น (Flexibility) เป็นคุณลักษณะที่จำเป็นสำหรับผู้นำแต่ผู้นำในยุคปัจจุบันที่มีประสิทธิภาพประกอบด้วยคุณลักษณะต่อไปนี้

1. มีแรงขับสูง (Drive) หมายถึง คุณลักษณะที่ผู้นำเป็นผู้มีความพยายามสูงในการทำงานให้งานบรรลุความสำเร็จสูงสุด มีความกระตือรือร้น พยายามทำงานให้สำเร็จแม้ว่าจะมีอุปสรรค มีความคิดริเริ่ม มีแรงขับ ต้องการประสบความสำเร็จ ซึ่งหมายถึงการเจริญเติบโตขององค์กร

2. มีแรงจูงใจสูง (Leadership Motivation) ผู้นำที่ยิ่งใหญ่ไม่เพียงแต่มีแรงขับเท่านั้น แต่มีแรงจูงใจในการทำงานให้บรรลุผลสำเร็จ

3. มีความสัตย์ซื่อ (Integrity) หมายถึง ผู้นำที่มีคุณลักษณะที่กระทำตามที่ได้พูดไว้ รักษาคำมั่นสัญญา เพื่อทำให้ผู้อื่นเกิดความไว้วางใจ (Trust) ความซื่อสัตย์ (Honesty) ทำให้บุคคลอื่นเชื่อถือ (Credibility)

4. มีความเชื่อมั่นในตนเอง (Self-Confidence) หมายถึง ผู้นำมีความมั่นใจในตนเอง ชอบงานที่ทำ ท้าทายความสามารถ เช่น เชื่อมั่นว่าทำงานได้สำเร็จแม้ว่าจะมีอุปสรรค คัดสินใจได้ในสภาพความไม่แน่นอนของสถานการณ์ด้วยความมั่นใจในตนเอง

5. มีความรู้ในด้านธุรกิจ (Knowledge of the Business) หมายถึง ผู้นำมีความรู้มากในเชิงธุรกิจ เช่น อุตสาหกรรม การแข่งขัน เทคโนโลยีต่าง ๆ ผู้นำที่แสวงหาความรู้ชอบการเรียนรู้ มีความเฉลียวฉลาด มีความก้าวหน้าในอาชีพสูง มีความเชี่ยวชาญในเรื่องที่เกี่ยวข้องในการทำงานในองค์กร

ภาวะผู้นำที่มีบารมี (Charismatic leadership) คุณลักษณะของภาวะผู้นำที่มีบารมีคือมีวิสัยทัศน์ ผู้ใต้บังคับบัญชามีความศรัทธา ยอมรับนับถือ ไว้วางใจและภาคภูมิใจที่มีโอกาสร่วมงานผู้นำเชิงบารมีของ House ดังนี้

ทฤษฎีภาวะผู้นำเชิงบารมีของ House (House's Theory of Charismatic Leadership)

House (1997 อ้างถึงใน muckinsky, 1997) ได้เสนอทฤษฎีที่เชื่อว่าผู้นำเชิงบารมี มีพฤติกรรมอย่างไร โดยระบุตัวบ่งชี้ความเป็นผู้นำเชิงบารมีว่าจะรวมเอาความเชื่อมั่นของผู้ตามในความถูกต้องของผู้นำ การยอมรับอย่างปราศจากคำถามต่อผู้นำ ความหลงใหลในตัวผู้นำ รวมทั้งความตั้งใจที่จะเชื่อฟังด้วย ทฤษฎีภาวะผู้นำเชิงบารมีนี้ ระบุถึงลักษณะของผู้นำที่ได้รับการมองว่าเป็นผู้มีความพิเศษเหนือธรรมดา คือ ผู้นำจะมีความต้องการในอำนาจอย่างแรงกล้า มีความเชื่อมั่นในตนเองสูง และมีความตั้งใจสูง พฤติกรรมของผู้นำเชิงบารมีจะประกอบด้วย 1) การสร้างภาพประทับใจให้ผู้ตามมีความมั่นใจในตัวผู้นำ 2) ประกาศอย่างชัดเจนถึงเป้าหมายทางอุดมการณ์ เพื่อสร้างความผูกพันในผู้ตาม 3) สื่อสารให้ผู้ตามทราบถึงความคาดหวังอย่างสูงที่ผู้นำมีต่อผู้ตาม 4) แสดงความมั่นใจในความสามารถของผู้ตามเพื่อสร้างความมั่นใจแก่ผู้ตาม นอกจากนี้ผู้นำเชิงบารมีจะมีการสร้างวิสัยทัศน์ในอนาคต ทำให้ผู้ตามมีชีวิตที่ดีและมีความหมายมากขึ้น และผู้นำจะสร้างตัวอย่างในพฤติกรรมของตนเพื่อเป็น โมเดลทางพฤติกรรมให้กับผู้ตาม (Behavior Modeling) และหากมีความจำเป็นผู้นำก็จะแสดงออกเพื่อกระตุ้นให้ผู้ตามทำตามความเหมาะสมด้วย

2.2 ปัจจัยส่งเสริมความสำเร็จของผู้นำในวิชาชีพการพยาบาล

การอบรมเลี้ยงดูเป็นไปอย่างเหมาะสมก็จะส่งเสริมพัฒนาการของบุคคลนั้นๆ ไปในลักษณะที่สมบูรณ์ มีสุขภาพจิตที่ดี มีชีวิตที่มีความสุขในทางตรงกันข้ามถ้าองค์ประกอบต่างๆ ในขั้นนั้นๆ ไม่เหมาะสม ก็จะทำให้คนนั้นเป็นผู้ที่มีปัญหาทางการปรับตัว ปัจจัยที่ส่งเสริมความสำเร็จในวิชาชีพการพยาบาลคือ ปัจจัยด้านจิตสังคม ปัจจัยด้านภูมิหลัง ปัจจัยด้านการสนับสนุนจากองค์กรและปัจจัยด้านสภาพแวดล้อมภายนอกองค์กร ปัจจัยส่งเสริมความเป็นผู้นำที่มีพฤติกรรมแตกต่างกันคือ ปัจจัยที่เกิดจากตัวผู้นำเองหมายถึงตัวผู้นำมีทัศนคติที่ดีต่อตนเองใน

ความสามารถในการนำ มีความเชื่อมั่นในตนเอง เชื่อมั่นในความรู้ความสามารถและประสบการณ์ที่ตนเองมีอยู่ มีทัศนคติที่ดีต่อเพื่อนร่วมงานด้วยความไว้วางใจในเพื่อนร่วมงาน มีทัศนคติที่ดีต่อหน้าที่ที่รับผิดชอบ มีทัศนคติที่ดีต่อวิชาชีพ และกิจการงานที่ดีที่รับผิดชอบมีความภาคภูมิใจในงานที่ตนเองปฏิบัติหน้าที่เห็นคุณค่าของงานที่ทำ ปัจจัยที่เกิดจากผู้ร่วมงานหมายถึง ผู้ร่วมงานมีพฤติกรรมที่ดีในการสนับสนุนการทำงาน สามารถนำเอาความคิด ความต้องการของผู้นำมาปฏิบัติได้อย่างบังเกิดผลตามที่ผู้นำต้องการ สามารถทำงานร่วมกันได้มีความไว้วางใจซึ่งกันและกัน มีส่วนร่วมในการทำงานร่วมกันมีความพร้อมที่จะทำงาน และมีความรับผิดชอบในงาน สามารถแก้ไขปัญหาต่างๆอันเกิดจากการทำงาน สามารถใช้ประสบการณ์ในการทำงานได้เป็นอย่างดี มีทัศนคติที่ดีต่อผู้นำมีความเชื่อมั่นและไว้วางใจในตัวผู้นำ ปัจจัยที่เกิดจากสภาพแวดล้อม หมายถึง สภาพแวดล้อมต่างๆขององค์กรมีผลกระทบต่อความเป็นผู้นำ หากผู้นำสามารถปรับตัวให้สอดคล้องกับสภาพแวดล้อมขององค์กรได้ก็จะทำให้ผู้นำอยู่ในสภาวะการณ์ที่ดี สภาพแวดล้อมที่มีผลกระทบต่อผู้นำได้แก่ ลักษณะขององค์กร โครงสร้างขององค์กร ระบบการทำงาน ระเบียบวินัย อิทธิพลของกลุ่มองค์กรในการให้ความร่วมมือ

ปัจจัยแห่งความสำเร็จของผู้บริหารการพยาบาล (อึ้งใน กฤษดา แสงดี, 2553)

1. การร่วมมือภาคีสมาชิกในวิชาชีพ เช่น สภาการพยาบาล สมาคมพยาบาลฯ ชมรมพยาบาลฯ และร่วมมือกับองค์กรวิชาชีพอื่นๆ ในการเสนอความเห็นต่อผู้กำหนดนโยบายทั้งในกระทรวงสาธารณสุข กระทรวงศึกษาธิการ กระทรวงการคลัง และฝ่ายการเมือง ต่อการผลิตและการพัฒนากำลังคนรวมทั้งการจัดสรรงบประมาณสำหรับกำลังคนสาขาพยาบาลศาสตร์
2. การเสนอแนวทางการแก้ไขปัญหาทั้งระยะสั้นและระยะยาว ผ่านผู้กำหนดนโยบายทั้งในส่วนของภาคราชการและภาคการเมือง
3. การเผยแพร่ข่าวสาร “สถานการณ์ถ้าขาดแคลนพยาบาลอย่างไร”
4. การ Lobby เพื่อให้ได้มาซึ่งการสนับสนุนด้านนโยบายในการพัฒนาคุณภาพชีวิตการทำงานของพยาบาล
5. การเกาะติดสถานการณ์ และการร่วมมือกับองค์กรวิชาชีพในระดับนานาชาติ เพื่ออาศัยแรงผลักดันจากภายนอกประเทศ
6. การเร่งพัฒนาขีดความสามารถของผู้ประกอบวิชาชีพในทุกๆระดับ ทั้งด้านการจัดการศึกษาการบริหาร การบริหารการพยาบาล และการวิจัย รวมทั้งการพัฒนาระบบขีดความสามารถของพยาบาลเกี่ยวกับการสารสนเทศทางการพยาบาลด้วย

7. การพัฒนาเครือข่ายทางการพยาบาล และเครือข่ายการทำงานร่วมกับทีมงาน ด้วยนโยบายของภาคราชการ และภาคการเมือง โดยมีการจัดการเครือข่ายอย่างมีประสิทธิภาพและมีความเป็นเอกภาพในข้อเสนอของวิชาชีพ

ปัจจัยส่งเสริมความสำเร็จของผู้นำในวิชาชีพการพยาบาลได้แก่

1. ความมุ่งมั่นของผู้นำ (Leadership Commitment) ผู้นำเปรียบเสมือนผู้ขับเคลื่อน (Diver)และนำ(Lead) เพื่อบรรลุเป้าหมายของกลุ่ม ความมุ่งมั่นของผู้นำและความตั้งใจจริงจึงเป็นปัจจัยต่อความสำเร็จพฤติกรรมของผู้นำที่มีความมุ่งมั่นได้แก่ ริเริ่มคิดค้นแนวทาง จัดโครงการพัฒนา สนับสนุนทรัพยากร เข้าร่วมกิจกรรมอุทิศเวลา ใส่ใจในงาน

2. วัฒนธรรมองค์กร (Organizational Culture) ความเชื่อ ค่านิยม แบบแผน พฤติกรรม

3. การทำงานเป็นทีม (Teamwork) ผู้นำต้องสร้างค่านิยมการทำงานเป็นทีม พัฒนาทักษะการทำงานเป็นทีมการให้รางวัลหรือสิ่งตอบแทน

4. การให้ผู้ปฏิบัติมีส่วนร่วม (Employee Involvement) การเปิดโอกาสให้มีส่วนร่วมในการวางแผนจะทำให้ผู้ปฏิบัติรู้สึกว่าคุณค่าของตัวเองมีความสำคัญต่อองค์กร รู้สึกภาคภูมิใจในคุณค่าของตัวเองและมีแรงจูงใจในการทำงาน

5. การเสริมสร้างพลังอำนาจแก่ผู้ปฏิบัติงาน (Employee Empowerment) การเสริมสร้างพลังอำนาจแก่ผู้ปฏิบัติงานทำให้ผู้ปฏิบัติงานรู้สึกมั่นใจในความสามารถของตน (Self efficacy) รู้สึกมีคุณค่าในตัวเอง(Self esteem)และรู้สึกว่าได้รับความไว้วางใจจากผู้บังคับบัญชามีแรงจูงใจในการทำงานและผลงานบรรลุเป้าหมายอย่างมีประสิทธิภาพมีความยึดมั่นผูกพันต่อองค์กร

ตอนที่ 3 งานวิจัยที่เกี่ยวข้อง

ในการศึกษาคุณลักษณะผู้นำในวิชาชีพการพยาบาลมีงานวิจัยที่เกี่ยวข้องดังนี้
ในการศึกษาคุณลักษณะผู้นำในวิชาชีพการพยาบาลตามแนวคิดของฟารีดา อิบราฮิม (2537:17) ได้กล่าวถึงผู้นำทางการพยาบาลว่าจะต้องมีคุณลักษณะผู้นำนักบริหารจำเป็นต้องมีคือ คิดไกล มีโลกทัศน์กว้างและมุ่งสู่อนาคต มองออกนอกตัวสู่องค์กรในมุมกว้าง มีอิทธิพลเหนือคนอื่น มุ่งเน้นด้านมโนภาพ คุณค่าและแรงจูงใจ ไว้ต่อสภาพการณ์ชาญฉลาด สามารถปรับได้ตามสภาพการณ์ ชัดชัดแข็ง ตลอดจนความคาดหวังทั้งหลาย คิดในเชิงเปลี่ยนแปลงและแสวงหาสิ่งใหม่ ๆ แสวงหา ทบทวนและปรับเปลี่ยนองค์การให้เข้ากับโลกซึ่งเปลี่ยนแปลงไปทุกนาที คุณลักษณะนักบริหารจัดการ และคุณลักษณะผู้นำของพยาบาลวิชาชีพตามที่ได้อ้างมาสามารถส่งผลให้งาน

ในความรับผิดชอบสำเร็จบรรลุตามเป้าหมายด้วยความราบรื่น และในด้านการวิจัย ฟาริดา อิบราฮิม (2537: 14) ได้กล่าวถึงผู้นำทางการพยาบาลซึ่งเป็นพยาบาลวิชาชีพที่จะต้องสำนึกถึงความจำเป็นที่จะต้องมีการขยายองค์ความรู้ทางการพยาบาล ซึ่งเป็นเอกลักษณ์เฉพาะของวิชาชีพการพยาบาล โดยวิธีการวิทยาศาสตร์หรือวิธีวิจัย เพราะลักษณะของการปฏิบัติการพยาบาลเชิงวิชาชีพย่อมเป็นการปฏิบัติบนพื้นฐานงานวิจัย (Practice-Based Research) กล่าวคือ ใช้งานวิจัยในการพัฒนางาน และงานวิจัยจากการปฏิบัติงานโดยตรง ดังนั้น ผู้นำทางการพยาบาลจะต้องมีความสามารถในการทำวิจัย และนำผลการวิจัยมาประยุกต์ใช้ในการปฏิบัติงานได้

จึงเป็นสิ่งจำเป็นอย่างยิ่งสำหรับการพัฒนาวิชาชีพการพยาบาลและเป็นการเพิ่มคุณค่าให้กับวิชาชีพ

ตรีศรา ภิมุข (2550) ทศนมิติของผู้นำทางการพยาบาลในการพัฒนาวิชาชีพ:

กรณีศึกษา ศาสตราจารย์เกียรติคุณ ดร.วิจิตร ศรีสุพรรณ จากการศึกษาพบว่าการพัฒนาวิชาชีพการพยาบาลผู้นำทางการพยาบาลต้องมีทศนมิติ เป็นแบบอย่างที่ดีของผู้นำทางการพยาบาลในการทำงานจนได้รับความสำเร็จ ในการพัฒนาวิชาชีพ คือการส่งเสริมการศึกษาให้มียุทธศาสตร์ความรู้ เพื่อเพิ่มเพิ่มศักยภาพในการทำงานของพยาบาลวิชาชีพและด้านการวิจัยทางการพยาบาลเป็นการสร้างองค์ความรู้ด้านการศึกษารูปแบบองค์กรวิชาชีพพยาบาล การสร้างเอกภาพ เอกสิทธิ์ของวิชาชีพ

จันทร์เพ็ญ จันทร์แก้วแร่ (2541) ชีวิตประวัติและการพัฒนาภาวะผู้นำด้านการศึกษาศาสตร์ของ รองศาสตราจารย์ละออ หุตทากร พบว่า รองศาสตราจารย์ละออ หุตทากรเป็นผู้นำด้านการศึกษาศาสตร์จากคุณลักษณะผู้นำดังกล่าวจะต้องประกอบไปด้วยเป็นผู้ที่มีองค์ความรู้รอบรู้ และมีความสามารถในการถ่ายทอดความรู้ มีวุฒิภาวะทางอารมณ์ ร่วมกับมีพฤติกรรม การแสดงออกที่ดี มีสัมพันธภาพที่ดีกับผู้อื่น มีการพัฒนาตนเองตลอดเวลา มีวิสัยทัศน์ที่กว้างไกลและที่สำคัญที่สุด คือ มีความสามารถทางวิชาการมีผลต่อการพัฒนาภาวะผู้นำด้านการศึกษาศาสตร์ และปัจจัยส่งเสริมความสำเร็จ คือ การอบรมเลี้ยงดูจากครอบครัวที่ดีเกิดจากการกล่อมเกล่าที่ดีในสังคมพุทธศาสนาตั้งแต่เยาว์

สมบูรณ์ ศิริสรหรือ (2547) การพัฒนารูปแบบการพัฒนาคุณลักษณะภาวะผู้นำของคณบดี จากการศึกษาพบว่าคุณลักษณะภาวะผู้นำของคณบดีมีความสอดคล้องกับพฤติกรรมพบคุณลักษณะภาวะผู้นำดังนี้ คือ คุณลักษณะภาวะผู้นำด้านการบริหาร คุณลักษณะภาวะผู้นำด้านวิชาการ คุณลักษณะภาวะผู้นำด้านบุคลิกภาพ และคุณลักษณะภาวะผู้นำด้านคุณธรรมและจริยธรรม

กฤษดา ผ่องพิทยา (2547) การวิเคราะห์องค์ประกอบและความสัมพันธ์ของ คุณลักษณะภาวะผู้นำที่พึงประสงค์ พฤติกรรมภาวะผู้นำที่พึงประสงค์และปัจจัยชีวิตสังคมของ ผู้บริหารสถานศึกษาขั้นพื้นฐาน พบว่าคุณลักษณะผู้นำและพฤติกรรมผู้นำที่พึงประสงค์ ประกอบด้วย ด้านบุคลิกภาพของผู้นำ ด้านมนุษยสัมพันธ์ ด้านการมีวิสัยทัศน์

วรวรรณ ทองสง (2539) ศึกษาภาวะผู้นำทางการพยาบาล ของรองศาสตราจารย์ ดร.สายหยุด นิยมวิภาต จากการศึกษาพบว่าปัจจัยที่มีผลต่อการพัฒนาภาวะผู้นำทางการพยาบาล มาจากบริบททางสังคมและวัฒนธรรม รวมถึงกระบวนการกล่อมเกลางานสังคม การอบรมเลี้ยงดู จากครอบครัว หล่อหลอมให้เกิดคุณลักษณะผู้นำ

จากการทบทวนงานวิจัยที่เกี่ยวข้องสรุปได้ว่า คุณลักษณะภาวะผู้นำในวิชาชีพ การพยาบาลต้องมีภาวะผู้นำซึ่งเป็นพยาบาลวิชาชีพจะต้องคำนึงถึงความจำเป็นที่จะต้องมีการขยาย องค์ความรู้ทางการพยาบาลซึ่งเป็นเอกลักษณ์เฉพาะของวิชาชีพการพยาบาลโดยวิธีการวิทยาศาสตร์ หรือวิธีวิจัยเพราะลักษณะของการปฏิบัติการพยาบาลเชิงวิชาชีพย่อมเป็นการปฏิบัติบนพื้นฐาน งานวิจัย (Practice-Based Research) กล่าวคือใช้งานวิจัยในการพัฒนางานและงานวิจัยจาก การปฏิบัติงานโดยตรง ดังนั้นคุณลักษณะภาวะผู้นำทางการพยาบาลจะต้องมีความสามารถในการ ทำวิจัยและนำผลการวิจัยมาประยุกต์ใช้ในการปฏิบัติงานได้จึงเป็นสิ่งจำเป็นอย่างยิ่งสำหรับ การพัฒนาวิชาชีพการพยาบาลและเป็นการเพิ่มคุณค่าให้กับวิชาชีพ จากการวิจัยพบว่าการพัฒนา วิชาชีพการพยาบาลผู้นำทางการพยาบาลต้องมีทัศนคติเป็นแบบอย่างที่ดีในการพัฒนาวิชาชีพ คือ

การส่งเสริมการศึกษาให้มีองค์ความรู้เพื่อเพิ่มเพิ่มศักยภาพในการทำงานของพยาบาล วิชาชีพและด้านการวิจัยทางการพยาบาลเป็นการสร้างองค์ความรู้ด้านการศึกษาการพัฒนาองค์กร วิชาชีพพยาบาลการสร้างเอกภาพเอกสิทธิ์ของวิชาชีพจากการวิจัยพบว่าการพัฒนาภาวะผู้นำด้าน การศึกษาคุณลักษณะภาวะผู้นำประกอบไปด้วยเป็นผู้ที่มีองค์ความรู้รอบรู้และมีความสามารถในการ ถ่ายทอดความรู้ มีวุฒิภาวะทางอารมณ์ร่วมกับมีพฤติกรรมแสดงออกที่ดี มีสัมพันธ์ภาพที่ ดีกับผู้อื่น มีการพัฒนาตนเองตลอดเวลา มีวิสัยทัศน์ที่กว้างไกลและที่สำคัญที่สุดคือ

มีความสามารถทางวิชาการมีผลต่อการพัฒนาภาวะผู้นำด้านการศึกษาพยาบาล และ ปัจจัยส่งเสริมความสำเร็จคือการอบรมเลี้ยงดูจากครอบครัวที่ดีเกิดจากการกล่อมเกลางานสังคม พุทธศาสนาตั้งแต่วัยเยาว์ จากการศึกษาพบว่าคุณลักษณะภาวะผู้นำมีความสอดคล้องกับพฤติกรรม พบคุณลักษณะภาวะผู้นำดังนี้ คือคุณลักษณะภาวะผู้นำด้านการบริหาร คุณลักษณะภาวะผู้นำด้าน วิชาการคุณลักษณะภาวะผู้นำด้านบุคลิกภาพและคุณลักษณะภาวะผู้นำด้านคุณธรรมและจริยธรรม และคุณลักษณะภาวะผู้นำที่พึงประสงค์ พฤติกรรมภาวะผู้นำที่พึงประสงค์และ

ปัจจัยชีวิตสังคมของผู้บริหารสถานศึกษาขั้นพื้นฐานพบว่าคุณลักษณะผู้นำและพฤติกรรมผู้นำที่พึงประสงค์ประกอบด้วยบุคลิกภาพของผู้นำด้านมนุษยสัมพันธ์ด้านการมีวิสัยทัศน์จากการศึกษาพบว่าปัจจัยที่มีผลต่อการพัฒนาภาวะผู้นำทางการพยาบาลมาจากบริบททางสังคมและวัฒนธรรม รวมถึงกระบวนการกล่อมเกลாதงสังคมการอบรมเลี้ยงดูจากครอบครัวหล่อหลอมให้เกิดคุณลักษณะผู้นำนำมาเป็นแนวทางในการพัฒนากรอบแนวคิดในการวิจัยอย่างไรก็ตามจากการทบทวนงานวิจัยพบว่ายังไม่พบว่ามีการศึกษาคุณลักษณะภาวะผู้นำในวิชาชีพการพยาบาลของรองศาสตราจารย์พรจันทร์ สุวรรณชาติ

บทที่ 3

วิธีการดำเนินการศึกษา

การศึกษาค้นคว้าอิสระครั้งนี้เป็นรูปแบบการวิจัยแบบกรณีศึกษา (A Case Study Research) มีวัตถุประสงค์เพื่อศึกษาคุณลักษณะภาวะผู้นำในวิชาชีพการพยาบาลของรองศาสตราจารย์พรจันทร์ สุวรรณชาติ และปัจจัยที่ส่งเสริมความสำเร็จของภาวะผู้นำดังกล่าวโดยมีรายละเอียดของการดำเนินการวิจัยในครั้งนี้อย่างนี้

1. แหล่งข้อมูลและผู้ให้ข้อมูล

1.1 แหล่งข้อมูล

ในการศึกษาค้นคว้าอิสระเรื่อง กรณีศึกษาคุณลักษณะภาวะผู้นำในวิชาชีพการพยาบาลของรองศาสตราจารย์พรจันทร์ สุวรรณชาติ มีแหล่งข้อมูล 2 กลุ่มคือ 1) ข้อมูลจากเอกสาร 2) ข้อมูลจากตัวบุคคล ได้แก่ กรณีศึกษาและผู้เกี่ยวข้อง

1.1.1. ข้อมูลเอกสาร (Document) ที่กล่าวถึงประวัติและผลงานของรองศาสตราจารย์พรจันทร์ สุวรรณชาติ ประกอบด้วย

1) เอกสารปฐมภูมิ (Primary Document) เป็นข้อมูลที่ผู้ศึกษาบันทึกเหตุการณ์นั้นด้วยตนเองหรือเป็นเอกสารเกี่ยวกับชีวประวัติ ประวัติการศึกษา ประวัติการทำงาน และผลงานเด่นของกรณีศึกษา

2) เอกสารทุติยภูมิ (Secondary Document) เป็นเอกสารที่บุคคลอื่นเขียนถึงผลงานที่ได้รับรางวัล การศึกษาจากเอกสารที่เกี่ยวข้อง ข้อมูลหรือหลักฐานนั้นรวบรวมขึ้นจากแหล่งต่างๆ ในภายหลัง ซึ่งเอกสารที่ได้มาได้รับการตรวจสอบเอกสารแล้วว่ามีคามถูกต้องเชื่อถือได้

1.1.2. ข้อมูลจากตัวบุคคล ซึ่งเป็นกรณีศึกษาในเรื่องนี้ คือ

รองศาสตราจารย์พรจันทร์ สุวรรณชาติ ซึ่งเป็นผู้ให้ข้อมูลหลัก (Key informant) นอกจากนี้ยังประกอบด้วยกลุ่มบุคคลที่เกี่ยวข้องกับกรณีศึกษาเป็นผู้ให้ข้อมูลรอง (general informant) ทั้งหมด 5 คน ประกอบด้วย 1) อดีตผู้บังคับบัญชาที่เคยทำงานในมหาวิทยาลัยสุโขทัยธรรมมาธิราช 2) อดีตผู้ใต้บังคับบัญชาเคยทำงานร่วมกันที่มหาวิทยาลัยขอนแก่น 3) เพื่อนร่วมงานในมหาวิทยาลัยสุโขทัยธรรมมาธิราช 4) ผู้ร่วมงานในสภากาชาด 5) บัณฑิตมหาวิทยาลัยสุโขทัยธรรมมาธิราช ซึ่งผู้ให้ข้อมูลหลักเป็นผู้คัดเลือก

1.2 สถานที่ที่ใช้ในการรวบรวมข้อมูล

1.2.1 สถานที่ที่ใช้ในการรวบรวมข้อมูลด้านเอกสาร ได้แก่ ห้องสมุด

มหาวิทยาลัยสุโขทัยธรรมราช นนทบุรี ห้องสมุดคณะพยาบาลศาสตร์มหาวิทยาลัยขอนแก่น ข้อมูลจากอินเทอร์เน็ต ห้องสมุดสภาการพยาบาล

1.2.2 สถานที่ที่ให้ข้อมูลคือ มหาวิทยาลัยสุโขทัยธรรมราช ที่บ้านกรณศึกษา และผู้เกี่ยวข้องและ ที่ทำงานของกรณศึกษาและผู้เกี่ยวข้อง

2. เครื่องมือที่ใช้ในการศึกษาประกอบด้วย

เครื่องมือในการศึกษาค้นคว้าอิสระครั้งนี้ประกอบด้วยประเภทของเครื่องมือ และการตรวจสอบเครื่องมือ

2.1 ประเภทของเครื่องมือผู้ศึกษาพัฒนาเครื่องมือขึ้นเองจากแนวคิดทฤษฎีที่เกี่ยวข้อง ประกอบด้วย

2.1.1 ประเด็นการสัมภาษณ์กรณศึกษา

2.1.2 ระเด็นการสัมภาษณ์ผู้เกี่ยวข้อง

แบบสัมภาษณ์แบ่งออกเป็น 2 ชุด

ชุดที่1 แบบสัมภาษณ์กรณศึกษารองศาสตราจารย์พรจันทร์ สุวรรณชาติแบ่งออกเป็น2ตอน

ตอนที่1 แบบสัมภาษณ์ข้อมูลส่วนบุคคล เป็นคำถามเกี่ยวกับลักษณะข้อมูลทั่วไปของผู้ให้ข้อมูลหลัก

ตอนที่2 แบบสัมภาษณ์คุณลักษณะภาวะผู้นำของกรณศึกษาแบ่งออกเป็นคำถามหลัก คำถามรอง

1. คำถามหลัก เป็นแบบสัมภาษณ์ที่สอบถามถึงคุณลักษณะภาวะผู้นำของกรณศึกษาที่ทำให้ได้รับการยอมรับจากองค์กรต่างๆมากมายทั้งในระดับสถาบันชาติและปัจจัยส่งเสริมที่ทำให้กรณศึกษาประสบความสำเร็จในการเป็นผู้นำในวิชาชีพและมีคุณลักษณะภาวะผู้นำดังกล่าว

2. คำถามรองเป็นคำถามที่ถามเสริมขณะสัมภาษณ์เกี่ยวกับวิธีการทำงาน การแก้ไขปัญหา อุปสรรคที่เกิดขึ้น(รายละเอียดในภาคผนวก ง)

ชุดที่ 2 แบบสัมภาษณ์ผู้เกี่ยวข้องได้แก่ 1) อดีตผู้บังคับบัญชาที่เคยทำงานในมหาวิทยาลัยสุโขทัยธรรมราช 2) อดีตผู้บังคับบัญชาเคยทำงานร่วมกันที่มหาวิทยาลัยขอนแก่น 3) เพื่อนร่วมงานในมหาวิทยาลัยสุโขทัยธรรมราช 4) ผู้ร่วมงานในสภากาชาด 5) บัณฑิตมหาวิทยาลัยสุโขทัยธรรมราช เพื่อทราบคุณลักษณะเด่นและคุณลักษณะภาวะผู้นำและปัจจัยส่งเสริมความสำเร็จของความเป็นผู้นำของกรณีศึกษา

2.2 การตรวจสอบคุณภาพของเครื่องมือ

ผู้ศึกษาได้นำแบบสัมภาษณ์คุณลักษณะภาวะผู้นำในวิชาชีพการพยาบาลนำไปตรวจสอบความตรงของเนื้อหา ภาษา ความชัดเจน โดยผู้ทรงคุณวุฒิ 3 ท่านและได้แก้ไขแบบสัมภาษณ์ตามคำแนะนำโดยเพิ่มคำถามปัจจัยส่งเสริมความสำเร็จในการเป็นผู้นำในวิชาชีพ และเพิ่มเติมคำถามหลักคำถามรองให้ครอบคลุมประเด็นคำถามทำให้แบบสัมภาษณ์สมบูรณ์ยิ่งขึ้นและเปลี่ยนการใช้สรรพนามกรณีศึกษาจากอาจารย์มาใช้คำว่าท่านแทน (ดังเอกสารแนบภาคผนวก ง)

3. การดำเนินการศึกษา

3.1 การเตรียมความพร้อมของผู้ศึกษา ในด้านเนื้อหาวิชาการ ได้ศึกษาทฤษฎีภาวะผู้นำ และวรรณกรรมที่เกี่ยวข้อง เพื่อให้มีแนวทางในการสัมภาษณ์เบื้องต้น ศึกษาลักษณะงานของผู้นำวิชาชีพการพยาบาล เพื่อให้ได้ความรู้มากที่สุด แล้วนำความรู้ในทฤษฎีเหล่านั้นมาเป็นแนวทางในการศึกษาเบื้องต้น ได้เตรียมการด้านการจัดการโดยการศึกษาข้อมูลเกี่ยวกับกรณีศึกษา วิธีการที่จะทำให้เกิดการยอมรับ และไว้วางใจ รวมถึงการเตรียมอุปกรณ์และเครื่องมือ ได้แก่ เครื่องอัดเสียง กล้องถ่ายรูปนอกจากนี้ผู้ศึกษาได้ศึกษา วิเคราะห์ ทำความเข้าใจอย่างถ่องแท้และทดลองฝึกปฏิบัติก่อนลงมือเก็บข้อมูลจริง

3.2 การเตรียมการก่อนการรวบรวมข้อมูล

3.2.1 ผู้ศึกษาได้ทำหนังสือผ่านประธานกรรมการสาขาวิชาการพยาบาลศาสตรมหาวิทาลัยสุโขทัยธรรมราช ถึงกรณีศึกษาคือ รองศาสตราจารย์ พรจันทร์สุวรรณชาติ เพื่อชี้แจงวัตถุประสงค์ของการศึกษา และขออนุญาตสัมภาษณ์ พร้อมส่งแนวคำถามที่ใช้ในการสัมภาษณ์ล่วงหน้าเพื่อให้กรณีศึกษารับทราบประเด็นหลักในการสัมภาษณ์ เมื่อได้รับอนุญาตให้ทำการสัมภาษณ์แล้ว ผู้ศึกษาได้ขออนุญาตหมายวัน เวลา สถานที่ ที่ใช้ในการสัมภาษณ์กรณีศึกษาและทำการศึกษาแบบเจาะลึกโดยศึกษาการทำงาน การดำเนินชีวิตประจำวัน การเข้าร่วมกิจกรรมกับองค์กรอื่น การเข้าร่วมกิจกรรมในพระพุทธศาสนา การสนทนาสัมภาษณ์บุคคลที่กรณีศึกษา กล่าวถึง

3.2.2 ติดต่อขออนุญาตสัมภาษณ์บุคคลที่เกี่ยวข้องกับกรณีศึกษาด้วยวาจาทางโทรศัพท์ หรือเดินทางไปพบด้วยตนเอง เมื่อได้รับอนุญาตให้ทำการสัมภาษณ์แล้ว จึงได้ทำหนังสือผ่านประธานกรรมการสาขาวิชาพยาบาลศาสตรมหาวิทาลัยสุโขทัยธรรมมาธิราช ถึงผู้บังคับบัญชา และบุคคลที่เกี่ยวข้อง เพื่อขอสัมภาษณ์พร้อมกับแนวคำถามที่ใช้ในการสัมภาษณ์เพื่อให้บุคคลที่เกี่ยวข้องรับทราบประเด็นหลักสำคัญในการสัมภาษณ์ หลังจากนั้นได้ขออนัดหมายวัน เวลา สถานที่ที่ใช้ในการสัมภาษณ์ พร้อมทั้งลงนามในใบยินยอมการให้ข้อมูล (ดังเอกสารแนบภาคผนวก จ)

3.3 เตรียมการสัมภาษณ์ผู้ศึกษาได้ดำเนินการดังนี้

- 1) ผู้ศึกษาจัดทำรายชื่อผู้ให้ข้อมูลทั้งสองกลุ่มได้แก่ ผู้ให้ข้อมูลหลักคือ รองศาสตราจารย์พรจันทร์ สุวรรณชาติ และกลุ่มบุคคลที่เกี่ยวข้อง
- 2) ผู้ศึกษาได้ส่งแนวคำถามที่ใช้ในการสัมภาษณ์ให้รองศาสตราจารย์ พรจันทร์ สุวรรณชาติ และกลุ่มบุคคลที่เกี่ยวข้อง เพื่อให้ทุกคนรับทราบประเด็นหลักสำคัญในการสัมภาษณ์
- 3) จัดทำตารางนัดหมายเพื่อขอสัมภาษณ์เชิงลึก โดยคำนึงถึงความพร้อมของผู้ให้ข้อมูลเป็นสำคัญ
- 4) ก่อนทำการสัมภาษณ์ทุกครั้งผู้ศึกษาได้จัดเตรียมอุปกรณ์ที่ใช้ในการรวบรวมข้อมูล เช่น เครื่องอัดเสียง สมุดบันทึก กล้องถ่ายรูป เป็นต้น

3.4 การรวบรวมข้อมูลมีวิธีการดำเนินการดังนี้

3.3.1 **การสัมภาษณ์เชิงลึก** โดยใช้แนวคำถามสัมภาษณ์กว้างๆซึ่งจะเริ่มต้นจากการถาม2-3 คำถาม โดยเน้นประเด็นสำคัญๆและเป็นคำถามปลายเปิดที่มุ่งให้ผู้ให้ข้อมูลอธิบายให้ความเห็น หรือเล่าถึงประสบการณ์ที่เกี่ยวข้องกับประเด็นนั้นๆ เพื่อดูแนวโน้มของคำตอบที่ได้จากผู้ให้ข้อมูล (informant) เน้นข้อมูลที่เป็นมุมมองของกรณีศึกษา เท่านั้น อาจมีคำถามอื่นเพิ่มเติมเกิดขึ้นภายหลังได้ ดังนั้นผู้ศึกษาต้องมีสติตลอดเวลา

3.3.2 ดำเนินการสัมภาษณ์

- 1) การแนะนำตัวสร้างสัมพันธภาพและความไว้วางใจซึ่งความไว้วางใจนั้นจะเริ่มต้นตั้งแต่ก่อนการสัมภาษณ์ครั้งแรก ทำให้เกิดความคุ้นเคยกับกรณีศึกษาระยะหนึ่งก่อนการให้ระยะเวลาในการสร้างสัมพันธภาพระหว่างผู้ศึกษากับกรณีศึกษามากเท่าไร ความไว้วางใจจากกรณีศึกษาก็จะเกิดขึ้นมากเท่านั้น ด้วยเหตุนี้การสร้างสัมพันธภาพจึงมีความสำคัญ
- 2) เมื่อได้รับอนุญาตจากกรณีศึกษา (Gaining permission) เมื่อผู้ศึกษาพบกับกรณีศึกษาเป็นครั้งแรกผู้ศึกษาต้องบอกวัตถุประสงค์ของการศึกษาค้นคว้าอิสระในครั้งนี้ รวมถึงวิธีการเก็บรวบรวมข้อมูล โดยจะต้องแจ้งให้กรณีศึกษาทราบว่า อาจจะต้องมีการสัมภาษณ์หลาย

ครั้งเพื่อให้ได้ข้อมูลที่ครบถ้วน และต้องขออนุญาตบันทึกเสียงในการสัมภาษณ์จึงต้องขออนุญาตจากกรณีศึกษาก่อน

3) การดำเนินการสัมภาษณ์ ต้องปล่อยให้สั้นไหลไปตามธรรมชาติ เริ่มสนทนาเรื่องทั่วไปเพื่อสร้างความคุ้นเคยและเริ่มต้นคำถามง่ายๆแบบกว้างๆก่อน เพื่อกระตุ้นให้กรณีศึกษาเริ่มคิดเกี่ยวกับประเด็นที่จะสัมภาษณ์ในลักษณะต่างๆไปจากนั้นจะใช้คำถามที่แคบเข้าเพื่อนำสู่ประเด็นที่มีความเฉพาะเจาะจงมากขึ้น อาจใช้คำถามที่กระตุ้นให้ตอบด้วยการเล่าเรื่อง

4) การสิ้นสุดการสัมภาษณ์ในแต่ละครั้ง ต้องขอโอกาสจากกรณีศึกษาไว้สำหรับการสัมภาษณ์ครั้งต่อไปทั้งทางโทรศัพท์หรือมาพบด้วยตนเองตามสถานที่กรณีศึกษาสะดวก เช่น การไปปฏิบัติธรรม การทำบุญร่วมกัน เป็นต้น รวมทั้งหมด 9 ครั้งและสัมภาษณ์ทางโทรศัพท์ 4 ครั้ง ส่งข้อมูลทางอินเทอร์เน็ต 3 ครั้ง สำหรับผู้เกี่ยวข้องได้ไปพบด้วยตนเองทั้งที่ทำงานและที่บ้าน ทางโทรศัพท์ ทางอินเทอร์เน็ตเมื่อต้องการข้อมูลเพิ่มเติม นอกจากนี้ยังได้ไปสัมภาษณ์พิเศษเพิ่มเติม ตามคำแนะนำของกรณีศึกษา คือรองศาสตราจารย์ละออ หุตางกูรซึ่งเป็นอาจารย์ของกรณีศึกษาที่บ้าน โดยไปพร้อมกับกรณีศึกษา

4. การเก็บรวบรวมข้อมูลจากแหล่งข้อมูล

4.1 ข้อมูลปฐมภูมิ (Primary) ได้แก่ ข้อมูลที่ได้จากการสัมภาษณ์กรณีศึกษา การสัมภาษณ์ผู้เกี่ยวข้องเป็นข้อมูลที่ผู้ศึกษานับถือเหตุการณ์นั้นด้วยตนเอง

4.2 ข้อมูลทุติยภูมิ ได้แก่ การศึกษาจากเอกสารที่เกี่ยวข้อง ข้อมูลหรือหลักฐานนั้นรวบรวมขึ้นจากแหล่งต่างๆ ในภายหลัง ซึ่งเอกสารที่ได้มาได้รับการตรวจสอบเอกสารแล้วว่ามี ความถูกต้องเชื่อถือได้

5. การพิทักษ์สิทธิของผู้ให้ข้อมูล

5.1 ผู้ศึกษาได้ทำการเสนอมหาวิทยาลัยสุโขทัยธรรมมาธิราช โดยผ่านคณะกรรมการจริยธรรมการวิจัยในมนุษย์โดยทำบันทึกเพื่อพิจารณาการวิจัยในมนุษย์ โดยผ่านอาจารย์ที่ปรึกษาการค้นคว้าอิสระ เสนอต่อประธานคณะกรรมการจริยธรรมการวิจัยในมนุษย์ สาขาพยาบาลศาสตร์ มหาวิทยาลัยสุโขทัยธรรมมาธิราช

5.2 เมื่อได้รับเอกสารรับรองโดยคณะกรรมการจริยธรรมการวิจัยในมนุษย์ สาขาพยาบาลศาสตร์ มหาวิทยาลัยสุโขทัยธรรมาธิราชผู้ศึกษาจึงดำเนินการเก็บข้อมูลโดยทำหนังสือขออนุญาตผ่านผู้บังคับบัญชาของกรณีศึกษาและผู้ที่เกี่ยวข้องเป็นผู้ให้ข้อมูลในการศึกษาครั้งนี้ เพื่อขออนุญาตเป็นลายลักษณ์อักษรพร้อมลงนามในใบยินยอมการให้ข้อมูล ซึ่งผู้ให้ข้อมูลมีสิทธิในการตัดสินใจในการให้ความยินยอมหรือการปฏิเสธการสัมภาษณ์และตอบแบบสอบถามได้ในแต่ละช่วงของการเก็บข้อมูล

5.3 การรักษาความลับของข้อมูลที่ได้จากการสัมภาษณ์ รายละเอียดขั้นตอนต่างๆที่ต้องปฏิบัติหรือได้รับการปฏิบัติ ความเสี่ยง อันตรายและประโยชน์ซึ่งจะเกิดขึ้นจากการวิจัยในครั้งนี้ กรณีศึกษามีสิทธิถอนตัวออกจากกรวิจัยได้โดยไม่ต้องแจ้งเหตุผล การนำข้อมูลมานำเสนอในรายงานการศึกษาจะไม่ส่งผลกระทบต่อกรณีศึกษา ผู้เกี่ยวข้องและบุคคลอื่นแต่ประการใด

6. ความน่าเชื่อถือได้ของข้อมูล

ผู้ศึกษาได้นำข้อมูลที่ได้อ้างอิงจากการสัมภาษณ์และข้อมูลเอกสารมาตรวจสอบความถูกต้องความน่าเชื่อถือได้ของข้อมูลโดยใช้วิธีการตรวจสอบความถูกต้องด้านข้อมูลเพื่อพิสูจน์ว่าข้อมูลที่ได้อ้างอิงมีความถูกต้อง เป็นจริง ผู้ศึกษาได้ตรวจสอบความน่าเชื่อถือของข้อมูลโดยใช้ข้อมูลจากหลายแหล่งประกอบกัน ซึ่งได้จากการสัมภาษณ์รวมทั้งจากเอกสารต่าง ๆ มาตรวจสอบความตรงกันจากนั้นนำข้อมูลมาวิเคราะห์เบื้องต้นแล้วส่งผลการวิเคราะห์ดังกล่าวให้ผู้ข้อมูลหลักคือรองศาสตราจารย์พรจันทร์ สุวรรณชาติ เพื่อตรวจสอบและรับรองความถูกต้องของข้อมูลทั้งหมด 3 ครั้ง พร้อมทั้งให้ข้อคิดเห็นเพิ่มเติม และกรณีศึกษาได้ให้แก้ไขข้อมูลจนถูกต้องสมบูรณ์ ยอมรับข้อมูลที่นำเสนอ

7. การวิเคราะห์ข้อมูลใช้วิธีวิเคราะห์เนื้อหา (Content Analysis)

ผู้ศึกษานำข้อมูลที่เก็บรวบรวมได้มาวิเคราะห์ดังต่อไปนี้

7.1 วิเคราะห์คุณลักษณะภาวะผู้นำและปัจจัยส่งเสริมที่ทำให้กรณีศึกษาได้รับ

การยอมรับอย่างสูงขององค์กรต่างๆมากมายทั้งในระดับสถาบันชาติและต่างประเทศผู้ศึกษาเป็นผู้ดำเนินการทุกขั้นตอนของวิเคราะห์ข้อมูล ได้นำข้อมูลเชิงคุณภาพที่เก็บรวบรวมได้มาวิเคราะห์ข้อมูลตามขั้นตอนดังต่อไปนี้

7.1.1 การวิเคราะห์ข้อมูลเบื้องต้นเป็นรายกรณี เพื่อให้ได้ข้อมูลครบถ้วนถูกต้อง และชัดเจนในระหว่างการเก็บรวบรวมข้อมูล ผู้ศึกษาได้มีการวิเคราะห์ข้อมูลเบื้องต้นของผู้ให้ข้อมูลแต่ละคน ดังนี้

1) ฟังเทปและถอดข้อความ (Transcribe) ผู้วิจัยเป็นผู้ฟังเทปควบคู่กับการอ่านบทสัมภาษณ์โดยถอดบทสัมภาษณ์ทุกคำพูด คำต่อคำ (Verbatim) เป็นภาษาเขียน ภายหลังจากการเก็บรวบรวมข้อมูลแต่ละครั้ง (ดังตัวอย่างการถอดเทปในภาคผนวก จ)

2) นำบทสัมภาษณ์มาตรวจสอบความถูกต้องและความสมบูรณ์ของเนื้อหา นำข้อมูลที่ต้องการคำอธิบายเพิ่มเติมจากผู้ให้ข้อมูล

3) วิเคราะห์และสรุปประเด็นของผู้ให้ข้อมูลแต่ละคน

7.1.2 การวิเคราะห์ข้อมูลเชิงเนื้อหา (Content Analysis) ภายหลังจากได้ข้อมูลจากการถอดเทปเป็นภาษาเขียน และมีการตรวจสอบความถูกต้องของข้อมูลแต่ละคนแล้ว ผู้ศึกษาทำการวิเคราะห์ข้อมูลเชิงเนื้อหา โดยมีขั้นตอนดังนี้

1) อ่านข้อมูลที่ได้ออกจากการสัมภาษณ์ผู้ให้ข้อมูลซ้ำๆ หลายๆ ครั้ง ร่วมกับฟังเทปเสียง เพื่อทำความเข้าใจความหมายของข้อมูล

2) คึงข้อความหรือประโยคที่สำคัญ และกล่าวซ้ำๆ กันออกมา และให้ความหมายของแต่ละข้อความหรือประโยคสำคัญนั้นให้ชัดเจน

3) จัดระบบความหมายของข้อความ และสรุปเป็นประเด็นหลักโดยเขียนอธิบายข้อมูลสนับสนุนแต่ละประเด็นทั้งกรณีศึกษาและผู้เกี่ยวข้อง

8. การนำเสนอข้อมูล

ผู้ศึกษานำเสนอข้อมูลตามวัตถุประสงค์ของการวิจัย คือ คุณลักษณะภาวะผู้นำด้านต่างๆของรองศาสตราจารย์ พรจันทร์สุวรรณชาติ และปัจจัยส่งเสริมที่ทำให้เกิดความสำเร็จของคุณลักษณะภาวะผู้นำในวิชาชีพการพยาบาลของรองศาสตราจารย์พรจันทร์สุวรรณชาติ นำเสนอในรูปแบบการบรรยายและภาพนิ่งตามความเหมาะสมของข้อมูล

บทที่ 4

ผลการวิเคราะห์ข้อมูล

การศึกษากรณีคุณลักษณะภาวะผู้นำในวิชาชีพการพยาบาลของรองศาสตราจารย์พรจันทร์ สุวรรณชาติ เพื่อศึกษาคุณลักษณะภาวะผู้นำในวิชาชีพการพยาบาลของรองศาสตราจารย์พรจันทร์ สุวรรณชาติ โดยสัมภาษณ์จากบุคคลสำคัญและการเก็บรวบรวมข้อมูลเอกสาร ผลการวิเคราะห์ข้อมูลดังกล่าวนำเสนอใน 3 ประเด็นดังนี้

ตอนที่ 1 ชีวิตประวัติและผลงาน ของ รองศาสตราจารย์ พรจันทร์ สุวรรณชาติ

1.1 ประวัติส่วนตัวและครอบครัว

รองศาสตราจารย์พรจันทร์ สุวรรณชาติ เกิดวันที่ 18 กุมภาพันธ์ พ.ศ. 2487 ที่อำเภอเมือง จังหวัดราชบุรีเป็นบุตรของของ คุณพ่อวิน คุณแม่ศรีนวล สุวรรณชาติ คุณพ่อเป็นข้าราชการฝ่ายตุลาการ ในขณะนั้นดำรงตำแหน่งผู้พิพากษา ประจำจังหวัดราชบุรี คุณแม่เป็นแม่บ้าน มีพี่น้องทั้งหมด 11 คน ท่านเป็นบุตรคนที่ 5 ประกอบด้วย พี่ชาย 3 คน พี่สาว 1 คน น้องชาย 3 คน น้องสาว 2 คน ปัจจุบันอาศัยอยู่ที่: 96/7 หมู่ 3ตำบลคลองเกลือหมู่บ้านเมืองทองธานี 3 โครงการ 4 อำเภอปากเกร็ด จังหวัดนนทบุรี 11120

1.2 ประวัติการศึกษา

รองศาสตราจารย์พรจันทร์ สุวรรณชาติ เริ่มเรียนประถมศึกษาที่จังหวัดนครศรีธรรมราชโรงเรียนศึกษากุมารี ในขณะนั้นบิดาย้ายไปรับราชการเป็นผู้พิพากษาหัวหน้าศาลประจำจังหวัดนครศรีธรรมราช ต่อมาได้ย้ายศึกษาต่อที่โรงเรียนศรีทัศนศาสตร์จังหวัดสมุทรสาคร จนจบชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 4 แล้วไปศึกษาต่อที่โรงเรียนสตรีวิทยา กรุงเทพมหานคร จนจบชั้นเตรียมอุดมศึกษาสายวิทยาศาสตร์ ปีพ.ศ.2506 และเข้าศึกษาพยาบาล 3ปี6เดือน ได้รับอนุปริญญาพยาบาลอนามัยและประกาศนียบัตรผดุงครรภ์ จากโรงเรียนพยาบาลและผดุงครรภ์ ปี พ.ศ.2509 จากนั้นได้เข้าศึกษาต่อในหลักสูตรพยาบาลศึกษาศึกษาภาควิชาการพยาบาลศึกษาที่คณะครุศาสตร์ จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย สำเร็จการศึกษา ปี พ.ศ.2512 ได้กลับมาทำงานได้ 4ปีได้สอบชิงทุนรัฐบาลไทยตามความต้องการของคณะพยาบาลศาสตร์ มหาวิทยาลัยขอนแก่นไปศึกษาต่อหลักสูตรปริญญาโทที่ California State University at Fresno,U.S.A สำเร็จการศึกษาในปีพ.ศ.2519 เมื่อมหาวิทยาลัยสุโขทัยธรรมมาธิราชเปิดรับนักศึกษา

เป็นปีแรกใน พ.ศ.2523 ได้สมัครเป็นนักศึกษาสาขาวิชาศึกษาศาสตร์ วิชาเอกบริหารการศึกษา (มัธยม) สำเร็จการศึกษาเป็นบัณฑิตรุ่นแรก พ.ศ.2525

1.3 ประวัติการทำงาน

รองศาสตราจารย์พรจันทร์ สุวรรณชาติ ปัจจุบันเป็นข้าราชการบำนาญ
รองศาสตราจารย์ ระดับ 9 สาขาวิชาพยาบาลศาสตร์ มหาวิทยาลัยสุโขทัยธรรมาธิราชและเป็นผู้ทรงคุณวุฒิประจำสาขาวิชาพยาบาลศาสตร์ มหาวิทยาลัยสุโขทัยธรรมาธิราชและเป็นที่ปรึกษาการประจำคณะกรรมการสาธารณสุข วุฒิสภา

ประวัติการทำงานในอดีต

พยาบาลประจำการ เข้ารับราชการครั้งแรกเมื่อปี พ.ศ.2509 เป็นพยาบาลประจำการแผนกการพยาบาลกุมารเวชฯ และแผนกสูติ-นรีเวชห้องคลอดและห้องเด็กแรกเกิด โรงพยาบาลนครเชียงใหม่จนถึงปี พ.ศ.2511 ได้ศึกษาต่อที่จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัยโดยรับทุนการศึกษาจากโรงเรียนพยาบาลอานามย์และผดุงครรภ์ คณะแพทยศาสตร์มหาวิทยาลัยเชียงใหม่

ผู้บริหารในวิชาชีพการพยาบาลและทางการศึกษา

พ.ศ.2513-2517 ผู้ตรวจการพยาบาลหน่วยเด็กแรกเกิดแผนกการพยาบาลกุมารเวชกรรม โรงพยาบาลนครเชียงใหม่คณะแพทยศาสตร์มหาวิทยาลัยเชียงใหม่

พ.ศ.2513-2517 อาจารย์พยาบาลภาควิชาการพยาบาลสูติ-นรีเวช โรงเรียนพยาบาลอานามย์และผดุงครรภ์ คณะแพทยศาสตร์มหาวิทยาลัยเชียงใหม่

พ.ศ.2520-2524 หัวหน้าภาควิชาการพยาบาลอายุรศาสตร์และศัลยศาสตร์ คณะพยาบาลศาสตร์ มหาวิทยาลัยขอนแก่น

พ.ศ.2524-2526 หัวหน้าพยาบาล โรงพยาบาลสงขลานครินทร์ คณะแพทยศาสตร์ มหาวิทยาลัยสงขลานครินทร์

พ.ศ.2526-25243 อาจารย์ประจำและประธานหลักสูตรพยาบาลศาสตร์สาขาวิชาวิทยาศาสตร์สุขภาพ มหาวิทยาลัยสุโขทัยธรรมาธิราช

พ.ศ.2543-2547 ประธานสาขาวิชาพยาบาลศาสตร์ มหาวิทยาลัยสุโขทัยธรรมาธิราช

พ.ศ.2543-2547 กรรมการสภาวิชาการ มหาวิทยาลัยสุโขทัยธรรมาธิราช

พ.ศ.2544-25245 กรรมการสภาวิทยาลัย มหาวิทยาลัยสุโขทัยธรรมาธิราช

ผู้บริหารองค์การวิชาชีพที่เกี่ยวข้องระดับชาติและต่างประเทศ

พ.ศ.2533-2537 กรรมการสภาการพยาบาล โดยการเลือกตั้ง

พ.ศ.2537-2540 กรรมการอำนวยการสมาคมพยาบาลแห่งประเทศไทยโดย

การเลือกตั้ง 2 วาระติดต่อกัน

พ.ศ.2531-2540 กรรมการขอเปิดดำเนินการหลักสูตรและการรับรองมาตรฐาน

การศึกษาของสถาบันอุดมศึกษาของรัฐ สาขาวิชาพยาบาลศาสตร์ กระทรวงศึกษาธิการ

(ทบวงมหาวิทยาลัย)

พ.ศ.2537-2541 กรรมการสภาการพยาบาลและเลขานุการสภาการพยาบาล โดย

การเลือกตั้ง

พ.ศ.2531-2545 กรรมการขอเปิดดำเนินการหลักสูตรและการรับรองมาตรฐาน

การศึกษาของสถาบันอุดมศึกษาของรัฐ สาขาพยาบาลศาสตร์ กระทรวงศึกษาธิการ

(ทบวงมหาวิทยาลัย)

พ.ศ.2532และ2533 ที่ปรึกษาระยะสั้นองค์การอนามัยโลกภูมิภาคตะวันออกเฉียงใต้

สอนนักศึกษาพยาบาล วิชา Basic Human Needs and the Nursing Process ที่คณะแพทยศาสตร์

มหาวิทยาลัยอินโดนีเซีย จาการ์ต้า

พ.ศ.2546-2549 กรรมการสภาการพยาบาลและอุปนายกสภาการพยาบาลคนที่หนึ่ง

โดยการเลือกตั้ง

พ.ศ.2546-2550 ผู้แทนผู้ประกอบวิชาชีพการพยาบาลและการผดุงครรภ์

โดยการเลือกตั้ง ในคณะกรรมการควบคุมคุณภาพและมาตรฐานบริการสาธารณสุข

ตามพระราชบัญญัติสุขภาพแห่งชาติ พ.ศ.2545

พ.ศ.2549-2553กรรมการสภาการพยาบาล และอุปนายกสภาการพยาบาลคนที่สอง

โดยการเลือกตั้ง

พ.ศ.2550-2554 ผู้แทนสภาการพยาบาลในคณะกรรมการควบคุมคุณภาพและ

มาตรฐานบริการสาธารณสุข ตามพระราชบัญญัติสุขภาพแห่งชาติ พ.ศ.2545

พ.ศ.2550-2554 ผู้แทนสภาวิชาชีพในคณะกรรมการสภาการศึกษาตาม

พระราชบัญญัติการศึกษาแห่งชาติ พ.ศ.2542

อาจารย์พยาบาลทั้งในระบบชั้นเรียนและระบบการสอนทางไกล

พ.ศ.2513-2517 อาจารย์พยาบาลภาควิชาการพยาบาลสูติ-นรีเวช คณะพยาบาลศาสตร์
มหาวิทยาลัยเชียงใหม่

พ.ศ.2526-2543 อาจารย์ประจำและประธานหลักสูตรพยาบาลศาสตร์สาขาวิชา
วิทยาศาสตร์สุขภาพ มหาวิทยาลัยสุโขทัยนครราชสีมา

พ.ศ.2543-2547 ประธานสาขาวิชาพยาบาลศาสตร์
มหาวิทยาลัยสุโขทัยนครราชสีมา

ประสบการณ์องค์กรวิชาชีพ

พ.ศ.2533-2537 กรรมการสภาการพยาบาล โดยการเลือกตั้ง

พ.ศ.2537-2540 กรรมการอำนวยการสมาคมพยาบาลแห่งประเทศไทย
โดยการเลือกตั้ง 2 วาระ และประธาน แผนกวิชาการ

พ.ศ.2537-2541 กรรมการสภาการพยาบาลและเลขาธิการสภาการพยาบาล
โดยการเลือกตั้ง

พ.ศ.2545-2549 กรรมการสภาการพยาบาลและอุปนายกสภาการพยาบาลที่หนึ่ง
โดยการเลือกตั้ง

พ.ศ.2549-2553 กรรมการสภาการพยาบาลและอุปนายกสภาการพยาบาลคนที่สอง
โดยการเลือกตั้ง

พ.ศ.2546-2550 ผู้แทนประกอบวิชาชีพการพยาบาลและการผดุงครรภ์โดยการ
เลือกตั้ง ในคณะกรรมการควบคุมคุณภาพ และมาตรฐานบริการสาธารณสุข

พ.ศ.2550-2554 ผู้แทนสภาการพยาบาลในคณะกรรมการควบคุมคุณภาพและ
มาตรฐานบริการ สาธารณสุข

พ.ศ.2546-2554 กรรมการสอบสวนคณะที่ 3 สำนักหลักประกันสุขภาพแห่งชาติ

ผลงานทางวิชาการ งานเขียนตำราหนังสือ เอกสารการสอน

พรจันทร์ สุวรรณชาติ กระบวนการพยาบาล สำเนาเย็บเล่ม คณะพยาบาลศาสตร์
มหาวิทยาลัยขอนแก่น พ.ศ. 2520

พรจันทร์ สุวรรณชาติ บรรณาธิการ การพยาบาลอายุรศาสตร์และศัลยศาสตร์
สำเนาเย็บเล่ม คณะพยาบาลศาสตร์ มหาวิทยาลัยขอนแก่น
พ.ศ.2523

พรจันทร์ สุวรรณชาติ บรรณาธิการ การพยาบาลในมิติจิตวิญญาณ
โรงพิมพ์ เรือนแก้วการพิมพ์ พ.ศ.2534

พรจันทร์ สุวรรณชาติ บรรณาธิการ กฎหมายกับการประกอบวิชาชีพการพยาบาล
โรงพยาบาล เดอเบสกาฟฟิค ปรีน พิมพ์ครั้งที่ 1 พ.ศ.2534

เอกสารการสอน หลักสูตรพยาบาลศาสตร์ มหาวิทยาลัยสุโขทัยธรรมาธิราช

พรจันทร์ สุวรรณชาติ, เลขานุการคณะกรรมการกลุ่มผลิตชุดวิชามโนมติและ
กระบวนการพยาบาลหลักสูตรปริญญาตรี สำนักพิมพ์มหาวิทยาลัยสุโขทัยธรรมาธิราช, 2527

พรจันทร์ สุวรรณชาติ, ประธานคณะกรรมการกลุ่มผลิตชุดวิชากรณีเลือกสี่
การพยาบาลฉุกเฉิน และวิกฤต หลักสูตรปริญญาตรี สำนักพิมพ์มหาวิทยาลัยสุโขทัยธรรมาธิราช,
2528

พรจันทร์ สุวรรณชาติ, บรรณาธิการ คณะกรรมการกลุ่มผลิตชุดวิชาการเลือกสรร
การพยาบาลเพื่อการฟื้นฟูสภาพ หลักสูตรปริญญาตรี สำนักพิมพ์มหาวิทยาลัยสุโขทัยธรรมาธิราช,
2528

พรจันทร์ สุวรรณชาติ, บรรณาธิการ คณะกรรมการกลุ่มผลิตชุดวิชาประสบการณ์
วิชาชีพการพยาบาล หลักสูตรปริญญาตรี สำนักพิมพ์มหาวิทยาลัยสุโขทัยธรรมาธิราช, 2529

พรจันทร์ สุวรรณชาติ, ผู้ร่วมผลิต คณะกรรมการกลุ่มผลิตชุดวิชาประเด็นและ
แนวโน้มทางการ บริหารการพยาบาล หลักสูตรปริญญาโท สำนักพิมพ์
มหาวิทยาลัยสุโขทัยธรรมาธิราช, 2550

พรจันทร์ สุวรรณชาติ, กรรมการคณะกรรมการกลุ่มผลิตชุดวิชาการจัดการคุณภาพ
การพยาบาลหลักสูตรปริญญาโท สำนักพิมพ์ มหาวิทยาลัยสุโขทัยธรรมาธิราช, 2554

บทความทางวิชาการ บทความเกี่ยวกับการพัฒนาวิชาชีพ การศึกษาพยาบาล
การพยาบาลผู้ช่วยการบริหารการพยาบาล จริยธรรมกับกฎหมายวิชาชีพการพยาบาล มาตรฐาน
การพยาบาลและการประกันคุณภาพบริการการพยาบาล มากกว่า 100 เรื่อง
งานบริการวิชาการ

1. เป็นผู้ทรงคุณวุฒิตรวจสอบเครื่องมือวิจัยวิทยานิพนธ์ปริญญาโท มากกว่า 20 เรื่อง
2. เป็นกรรมการสอบวิทยานิพนธ์ปริญญาโท 3 เรื่อง
3. เป็นอาจารย์พิเศษและวิทยากรสอนและบรรยายเรื่องเกี่ยวกับการพัฒนาวิชาชีพ

การศึกษาการปฏิบัติการพยาบาล การบริหารการพยาบาล จริยธรรมและกฎหมายวิชาชีพการพยาบาล
มาตรฐานการพยาบาล ฯลฯ ตามที่สถานศึกษาพยาบาลและสถานบริการสุขภาพ สมาคมองค์กร และ
ชมรมพยาบาลได้จัดทั่วประเทศมากกว่า 200 ครั้ง

ประสบการณ์ทำงาน ศึกษางาน ร่วมประชุมในต่างประเทศ

พ.ศ.2532,2533 เป็นที่ปรึกษากระยะสั้นองค์การอนามัยโลก (WHO) ที่มหาวิทยาลัยอินโดนีเซีย จากর্ত้า ทำการสอนและพัฒนาอาจารย์ในหลักสูตรพยาบาลศาสตร์

พ.ศ.2538 ศึกษางานการจัดการศึกษาในระบบการสอนทางไกลที่ประเทศญี่ปุ่น เกาหลีใต้ และฮ่องกง จัดโดยมหาวิทยาลัยสุโขทัยธรรมมาธิราช

พ.ศ.2544 ศึกษางานการจัดการศึกษาหลักสูตรปริญญาโท เอก ด้านการบริหาร การพยาบาลและด้านบริการการพยาบาลชุมชน ณ คณะพยาบาลศาสตร์ มหาวิทยาลัยมิสซูรี แคนซัส ซิตี้ มหาวิทยาลัยแคนซัส และวิทยาลัยพยาบาลวิลเลียม จิวเวล สปริงฟิลด์ มิสซูรี ประเทศสหรัฐอเมริกา ทุนอุดหนุนจากมหาวิทยาลัยสุโขทัยธรรมมาธิราช

พ.ศ.2545 ศึกษางานการจัดการจัดการเรียนการสอนด้านศึกษาศาสตร์ พยาบาลศาสตร์ วิศวกรรมศาสตร์วิทยาศาสตร์สุขภาพ และวิทยาการคอมพิวเตอร์/ เทคโนโลยีสารสนเทศ ณ มหาวิทยาลัยเปิดแห่งชาติอินทราคานธี นิวเดลี ประเทศอินเดีย ทุนอุดหนุนจากมหาวิทยาลัยสุโขทัยธรรมมาธิราช

พ.ศ.2545 ร่วมประชุมXV Annual Conference of the Asian Association of Open Universities นิวเดลี ประเทศอินเดีย ทุนอุดหนุนจากมหาวิทยาลัยสุโขทัยธรรมมาธิราช

พ.ศ.2545 ศึกษางานด้านจัดบริการที่ Louis A. Weiss Memorial, Chicgo, Illinois,U.S.A ทุนอุดหนุนจากมหาวิทยาลัยสุโขทัยธรรมมาธิราช

พ.ศ.2547 ศึกษางานเกี่ยวกับระบบ Quality Assurance การประเมินคุณภาพจริงใน มหาวิทยาลัย ณ ประเทศอังกฤษ และเยอรมันนี จัดโดยที่ประชุมอธิการบดี มหาวิทยาลัย

พ.ศ.2547-2548 เป็นผู้แทนสภาการพยาบาลเข้าร่วมประชุม Asean Mutual Recognition Arrangement Framework on Nursing Service ณ ประเทศบรูไน เวียดนาม อินโดนีเซีย พม่า ไทย

พ.ศ.2549 ศึกษางานการควบคุมคุณภาพและมาตรฐานบริการสาธารณสุข ณ ประเทศสวีเดน และอังกฤษ ทุนอุดหนุนจากสำนักงานหลักประกันสุขภาพแห่งชาติ

พ.ศ.2549 ศึกษางานด้านการจัดการบริการพยาบาล ณ โรงพยาบาลมหาวิทยาลัย อลินอยส์ ชิคาโก โรงพยาบาลบร็องซ์ นิวยอร์ค ศูนย์บริการสุขภาพผู้สูงอายุที่ชิคาโก และลอสแอนเจลิส สหรัฐอเมริกา จัดโดยสภาการพยาบาล

พ.ศ.2549 ผู้แทนสภาการพยาบาลร่วมประชุมการประชุมการพยาบาลที่จัดโดยสภาการพยาบาลระหว่างประเทศ ณ สาธารณรัฐไต้หวัน

พ.ศ.2550 ผู้แทนสภาการพยาบาลร่วมประชุมWP-SEA Regulatory Authority
ที่เวลลิงตัน ประเทศนิวซีแลนด์

พ.ศ.2550 ศึกษาคุณงาน สภาการพยาบาลสภาผดุงครรภ์ ที่ประเทศนิวซีแลนด์

พ.ศ.2551และพ.ศ.2552 ศึกษาคุณงานมูลนิธิพุทธรักษาได้หวั่น สาธารณรัฐได้หวั่น
ทุนอุดหนุนจากสภาการพยาบาล และสำนักงานหลักประกันสุขภาพแห่งชาติ

ประสบการณ์ด้านการเมือง

พ.ศ.2540 เลขานุการคณะกรรมการวิสามัญ สภาผู้แทนราษฎร พิจารณาร่าง
พระราชบัญญัติวิชาชีพการพยาบาลและการผดุงครรภ์

พ.ศ.2540 รองเลขานุการ คณะกรรมการวิสามัญ วุฒิสภา พิจารณาร่าง
พระราชบัญญัติวิชาชีพ การพยาบาลและผดุงครรภ์

พ.ศ.2549 สมาชิกสมัชชาแห่งชาติ โดยเป็นผู้แทนสภาการพยาบาล

พ.ศ.2552-ปัจจุบัน นักวิชาการคณะกรรมการสาธารณสุขวุฒิสภา

ความภาคภูมิใจและรางวัลเกียรติยศที่ได้รับ

พ.ศ.2517 ได้รับคัดเลือกให้รับทุนจากรัฐบาลไทยตามความต้องการของ
คณะพยาบาลศาสตร์ มหาวิทยาลัยขอนแก่น ศึกษาต่อ ณ ประเทศสหรัฐอเมริกา

พ.ศ.2537 ได้รับคัดเลือกเป็นศิษย์เก่าดีเด่น คณะพยาบาลศาสตร์
มหาวิทยาลัยเชียงใหม่

พ.ศ.2538 ได้รับคัดเลือกเป็นศิษย์เก่ามีผลงานดีเด่นของภาควิชาการพยาบาลศึกษา
คณะครุศาสตร์จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย

พ.ศ.2541 ได้รับคัดเลือกเป็นบุคคลตัวอย่างแห่งปี 2541 สาขานักวิชาการด้าน
การพยาบาล

พ.ศ.2551 ได้รับการยกย่องให้เป็นหนึ่งในสามสิบคนดีศักดิ์ศรี มสธ.ในโอกาสวัน
สถาปนามหาวิทยาลัยสุโขทัยธรรมมาธิราชครบ 30 ปี

พ.ศ.2553 ได้รับการยกย่องเป็นศิษย์เก่าที่มีคุณธรรม จริยธรรม ชื่อสัตย์ สุจริต
เสียสละ และอุทิศตนเพื่องานและองค์กรใน โครงการ “50 ปีคนดี ศรีพยาบาล”ในโอกาสครบรอบ
50 ปี ของการจัดการศึกษาพยาบาลคณะพยาบาลศาสตร์มหาวิทยาลัยเชียงใหม่

1.4 ผลงานเด่น

ผลงานเด่นของกรณีศึกษา คือ 1) เป็นผู้นำทางการพยาบาลที่ได้ทำคุณประโยชน์ต่อ
วิชาชีพการพยาบาล 2) เป็นนักบริหารและเป็นผู้นำในวิชาชีพการพยาบาล 3) เป็นนักการศึกษาทั้งใน
ระบบชั้นเรียนและระบบการสอนทางไกล 4) เป็นกรรมการบริหารในสภาการพยาบาล สมาคม

พยาบาลแห่งประเทศไทยและสภาการศึกษา 5) มีผลงานที่ได้รับการยกย่องเชิดชูเกียรติจากสถาบันและองค์กรต่างๆ

1.4.1 เป็นผู้นำทางการพยาบาลที่ได้ทำคุณประโยชน์ต่อวิชาชีพการพยาบาล

โดยอาศัยความรู้ ความสามารถ ความเชี่ยวชาญ ได้สร้างผลงานที่โดดเด่น โดยเฉพาะมีบทบาทสำคัญในสภาการพยาบาล ขณะที่ดำรงตำแหน่งเลขาธิการสภาการพยาบาล ร่วมผลักดันการแก้ไขพระราชบัญญัติวิชาชีพการพยาบาลและผดุงครรภ์ ฉบับที่ 2 พ.ศ.2540 จนเกิดโครงการสำคัญต่อการพัฒนาวิชาชีพให้มีความเจริญก้าวหน้าทัดเทียมกับวิชาชีพอื่นๆ จนเป็นที่ยอมรับอย่างสูงขององค์กรต่างๆมากมายทั้งในระดับสถาบันชาติและต่างประเทศ ได้รับการยกย่องเป็นศิษย์เก่าที่มีคุณธรรม จริยธรรม ซื่อสัตย์ สุจริต เสียสละ และอุทิศตนเพื่องานและองค์กรในโครงการ “50 ปี คนดี ศรีพยาบาล” ในโอกาสครบรอบ 50 ปี ของการจัดการศึกษาพยาบาลคณะพยาบาลศาสตร์ มหาวิทยาลัยเชียงใหม่ ได้รับคัดเลือกเป็นศิษย์เก่ามีผลงานดีเด่นของภาควิชาการพยาบาลศึกษา คณะครุศาสตร์จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย สืบสานเรื่องการก่อสร้างอาคารสภาการพยาบาล โดยการหาสถานที่ในขั้นสุดท้ายและเป็นกำลังสำคัญผู้หนึ่งในการขับเคลื่อนและประสานความร่วมมือจากสมาชิกพยาบาลทั่วประเทศ ในการรวมกันหารายได้เพื่อสร้างอาคารของสภาการพยาบาล จนได้มีอาคาร “นครินทร์ศรี”

ด้านวิชาการ เป็นผู้บุกเบิกเป็นผู้มีวิสัยทัศน์ กว้างไกล ส่งเสริมสนับสนุนการเขียนตำราของอาจารย์ การศึกษาต่อระดับโทและปริญญาเอกจัดประชุมวิชาการเปิดวิชาใหม่ๆ เพื่อเป็นการพัฒนางาน พัฒนาวิชาชีพ และให้บริการวิชาการแก่วิชาชีพเป็นการผลิตทั้งบัณฑิตพยาบาล พัฒนาพยาบาลที่จบไปแล้วและให้บริการถ่ายทอดความรู้ที่มีประโยชน์ แก่กลุ่มประชาชนต่างๆ ส่งเสริมการศึกษาต่อเนื่อง การพัฒนาก้าวเข้าสู่ตำแหน่งทางวิชาการเป็นผู้นำต้นแบบในวิชาชีพการพยาบาลมีความคิดจิตใจตั้งมั่น จดจ่อกับงานมีความเอาใจใส่โดยรวมทำงานด้วยความมุ่งมั่นตั้งใจจริง เป็นผู้สร้าง ผู้บุกเบิกในวิชาชีพการพยาบาล สร้างระบบคุณภาพของสภาการพยาบาลเกิดมาตรฐานคุณภาพบริการการพยาบาล เกิดกลไกขับเคลื่อนเพื่อเป็นแนวทางการสร้างระบบคุณภาพทั้งในระดับปฐมภูมิ ระดับทุติยภูมิ ระดับตติยภูมิ ได้รับคัดเลือกเป็นบุคคลตัวอย่างแห่งปี 2541

มีผลงานทางวิชาการ งานเขียนตำราหนังสือ เอกสารการสอนกระบวนการพยาบาลการพยาบาลอายุรศาสตร์และศัลยศาสตร์การพยาบาลมโนมติจิตวิญญาณ กฎหมายกับการประกอบวิชาชีพการพยาบาลเอกสารการสอน หลักสูตรพยาบาลศาสตร์ มหาวิทยาลัยสุโขทัยธรรมาธิราช

บทความทางวิชาการ บทความเกี่ยวกับการพัฒนาวิชาชีพ การศึกษาพยาบาล การพยาบาลผู้ป่วย การบริหารการพยาบาล จริยธรรมกับกฎหมายวิชาชีพการพยาบาล มาตรฐาน การพยาบาลและการประกันคุณภาพบริการการพยาบาล งานบริการวิชาการเป็นผู้ทรงคุณวุฒิ ตรวจสอบเครื่องมือวิจัยวิทยานิพนธ์ปริญญาโท เป็นกรรมการสอบวิทยานิพนธ์ปริญญาโท และเป็น อาจารย์พิเศษและวิทยากรสอนและบรรยายเรื่องเกี่ยวกับการพัฒนาวิชาชีพการศึกษากฎบัตร การพยาบาล การบริหารการพยาบาล จริยธรรมและกฎหมายวิชาชีพการพยาบาล มาตรฐาน การพยาบาล ฯลฯ ตามที่สถานศึกษาพยาบาลและสถานบริการสุขภาพ สมาคมองค์กร และชมรม พยาบาลได้จัดทั่วประเทศ

ด้านสังคมและชุมชน เป็นผู้จัดโครงการพัฒนาพยาบาลอย่างต่อเนื่องให้ พยาบาลมีคุณลักษณะที่ดีของผู้ประกอบวิชาชีพอย่างมืออาชีพ มีภาวะผู้นำและเน้นการใช้มาตรฐาน จริยธรรม และกฎหมายเป็นสำคัญในการประกอบวิชาชีพยังผลให้เกิดประโยชน์ต่อชุมชนและสังคม เพราะผู้นำสามารถกำหนดนโยบายสุขภาพที่ดูแลคนในชุมชน ทำให้ชุมชนเกิดมีในระบบสุขภาพที่ เข้มแข็ง มีอำนาจต่อรองกับองค์กรอื่นๆได้

ด้านการเมือง ผู้นำในวิชาชีพการพยาบาลมีบทบาทสำคัญคนหนึ่ง ใน กระบวนการตราพระราชบัญญัติวิชาชีพการพยาบาลและการผดุงครรภ์ พ.ศ.2540 การกำหนดสิทธิ ผู้ป่วย การกำหนดบทบาทการพิทักษ์คุ้มครองตนเองตามสิทธิเพื่อความเข้มแข็งในการพิทักษ์คุ้มครอง สิทธิของผู้ป่วย การกำหนดหน้าที่ความรับผิดชอบของวิชาชีพเพื่อป้องกันการกระทำผิดที่อาจจะ เกิดขึ้น ผู้นำมีอำนาจการต่อรองและสร้างภาพลักษณ์พลังอำนาจของวิชาชีพผู้บริหารสามารถกำหนด แนวทางเพื่อการสร้างความเป็นเอกลักษณ์ เอกภาพและธำรงเอกลักษณ์ของวิชาชีพ (เสาวลักษณ์ จิรธรรมคุณ,2553) สำหรับนโยบายด้านสุขภาพมักจะได้รับอิทธิพลจากปัจจัยหลายอย่าง พยาบาลเป็น กลุ่มบุคลากรทางการแพทย์ที่มีจำนวนมากที่สุด จึงเน้นให้พยาบาลสร้างความเป็นเอกภาพเพื่อจะเป็น กลุ่มพลังอำนาจที่เข้มแข็ง มีอิทธิพลต่อสาธารณชนและนโยบายด้านสุขภาพของประชาชนและพิทักษ์ สิทธิของพยาบาลเอง ดำรงตำแหน่งเป็นเลขานุการคณะกรรมการวิชาชีพสภาผู้แทนราษฎร พิจารณาร่างพระราชบัญญัติวิชาชีพการพยาบาลและการผดุงครรภ์ และรองเลขานุการ คณะกรรมการวิชาชีพ วุฒิสภา พิจารณาร่างพระราชบัญญัติวิชาชีพ การพยาบาลและการผดุงครรภ์ เป็นสมาชิกสมัชชาแห่งชาติ และเป็นนักวิชาการคณะกรรมการสาธารณสุขวุฒิสภา

ประโยชน์ที่ได้รับ จากผลงานที่ผ่านมาของกรณีศึกษาทำให้เกิดมาตรฐานใน วิชาชีพการพยาบาล ทำให้เกิดตัวชี้วัด ตัวแบบประเมินคุณภาพ องค์กรต่างๆยอมรับทำให้เกิดการ ตื่นตัวในระบบคุณภาพการพยาบาล สร้างมาตรฐานให้เกิดการยอมรับ ในระดับองค์กร สร้างศรัทธา ทำให้ผู้บริหารตื่นตัวในเรื่องการประกันคุณภาพ เป็นการพัฒนาวิชาชีพทั้งในด้านวิชาการ ด้านบริหาร

1.4.2 เป็นนักบริหารและเป็นผู้นำในวิชาชีพการพยาบาล

อดีตหัวหน้าฝ่ายการพยาบาลเป็นผู้บุกเบิกคนหนึ่งของโรงพยาบาลสงขลานครินทร์ บริหารจัดการในเรื่องโครงสร้างระบบบริหารงานบริการพยาบาลและจัดเตรียมกำลังบุคลากรรองรับการดำเนินการเปิดบริการโรงพยาบาลสงขลานครินทร์ครั้งแรก และวางแผนการขยายหน่วยงานต่อเนื่องโดยการขอความร่วมมือสถาบันต่างๆเช่นผลิตพยาบาล ผู้ช่วยพยาบาล อาทิจากวิทยาลัยพยาบาลศาสตร์ คณะแพทยศาสตร์โรงพยาบาลรามาธิบดี ผลิตพยาบาลให้ร้อยละ 20 ของพยาบาลที่สำเร็จการศึกษา ผู้ช่วยพยาบาล 20 คน โรงพยาบาลศิริราช คณะแพทยศาสตร์ มหาวิทยาลัยมหิดล ผลิตผู้ช่วยพยาบาล 1 รุ่นจำนวน 100 คน คณะพยาบาลศาสตร์ มหาวิทยาลัยเชียงใหม่ ผลิตผู้ช่วยพยาบาล 20 คน ภาควิชาอายุรศาสตร์เขตร้อนมหาวิทยาลัยมหิดลให้ 10 คน และวิทยาลัยสงขลาผลิตพยาบาลให้ 5 คน ช่วยทำให้การดำเนินงานของโรงพยาบาลสงขลานครินทร์เป็นระบบที่มีญาติเข้ามาเยี่ยมชมเวลาที่กำหนดเป็นที่ความพึงพอใจของผู้ป่วยและญาติ การเตรียมบุคลากรให้มีความรู้ความสามารถเหมาะสมกับระบบ โรงพยาบาลมหาวิทยาลัย ระบบงานบริการของพยาบาลเมื่อแรกเริ่มจึงเป็นส่วนสำคัญของการเจริญก้าวหน้าอย่างรวดเร็วและต่อเนื่องของโรงพยาบาลสงขลานครินทร์ การเป็นผู้บริหารการศึกษาในระบบการสอนทางไกลโดยการผลิตบุคลากรและเป็นประธานสาขาพยาบาลศาสตร์ มหาวิทยาลัยสุโขทัยธรรมาธิราชได้ผลักดันให้มีการแยกสาขาพยาบาลศาสตร์ออกจากสาขาวิทยาศาสตร์สุขภาพโดยยึดหลักการ ความรู้ของสภาการพยาบาลนำมาเป็นเหตุผล ในที่สุดสภามหาวิทยาลัยก็ยอมให้มีการจัดตั้งสาขาวิชาพยาบาลศาสตร์ขึ้น

ด้านวิชาการ การบริหารในวิชาชีพการพยาบาลมีหลายระดับนับตั้งแต่ผู้บริหารระดับต้น ระดับกลาง และระดับสูง การบริหารงานทุกระดับต้องมียุทธศาสตร์ความรู้สำหรับผู้นำทางการพยาบาลต้องมีความรู้ความเชี่ยวชาญหลายด้าน และควรมีการเตรียมผู้นำกำหนดเป็นนโยบายที่ชัดเจน มีกรอบมีข้อกำหนด

ด้านการเมือง มีการเข้าร่วมพิจารณาตามกระบวนการนิติบัญญัติในการออกพระราชบัญญัติวิชาชีพการพยาบาลและการผดุงครรภ์ พ.ศ.2540 กฎหมายที่เกี่ยวข้องกับการประกอบวิชาชีพในฐานะที่เป็นตัวแทนของสภาการพยาบาลร่วมกับสภาวิชาชีพอื่นที่เกี่ยวข้อง ในที่ประชุมระดับต่างๆ อาทิ กระทรวงสาธารณสุข กฤษฎีกา กรรมการสาธารณสุข สภาผู้แทนราษฎร และวุฒิสภาเป็นต้น และร่วมกับองค์กรอื่นในการประชุมของประเทศกลุ่มเอเซีย เกี่ยวกับข้อตกลงร่วมกันระหว่างประเทศในส่วนที่เกี่ยวข้องกับวิชาชีพการพยาบาลและผดุงครรภ์

1.4.3 เป็นนักการศึกษาทั้งในระบบชั้นเรียนตามปกติและระบบการศึกษาทางไกล

เป็นผู้บุกเบิกพยาบาลทางไกล ขณะที่มีการเตรียมการผลิตสื่อการสอนเฉพาะภาคทฤษฎีและยังไม่มีการศึกษาภาคปฏิบัติการพยาบาลทางไกล เพราะมีข้อจำกัดหลายอย่างใน

การศึกษาต่อของพยาบาลทางไกล จึงมีการริเริ่มเกิดขึ้นในมหาวิทยาลัยสุโขทัยธรรมมาธิราช ก่อนหน้านี้ พยาบาลไปศึกษาในระบบปกติจากที่อื่นเพราะพยาบาลเป็นคนเก่งเรียนสาขาอื่นๆแทนการศึกษา พยาบาลต่อเนื่อง ฉะนั้นจึงมีการริเริ่มก่อตั้งการเรียนการสอนที่มหาวิทยาลัยสุโขทัยธรรมมาธิราชซึ่งเป็น มหาวิทยาลัยเปิด ได้ริเริ่มให้มีการเรียนการสอน และมีการฝึกภาคปฏิบัติให้ได้ตามมาตรฐานวิชาชีพ และตามระบบของการศึกษาทางไกล

1.4.4 เป็นกรรมการบริหารในสภาการพยาบาล สมาคมพยาบาลแห่งประเทศไทย และสภาการศึกษา

ได้รับการยกย่องจากองค์การวิชาชีพเป็นผู้แทนสภาการพยาบาลใน คณะกรรมการควบคุมคุณภาพมาตรฐานบริการสาธารณสุข เป็นผู้แทนสภาวิชาชีพ 13 สาขาใน คณะกรรมการการสภาการศึกษา เป็นนักวิชาการคณะกรรมการสาธารณสุข วุฒิสภา เป็นกรรมการ สอบสวน คณะที่ 3 สำนักหลักประกันสุขภาพแห่งชาติ เป็นกรรมการสภาการพยาบาลโดยการเลือกตั้ง 4 วาระในตำแหน่งกรรมการ เลขานุการสภาการพยาบาล อุปนายกสภาการพยาบาลคนที่หนึ่ง และอุป นายกสภาการพยาบาลที่สอง เป็นผู้แทนผู้ประกอบวิชาชีพการพยาบาลและการผดุงครรภ์และผู้แทน สภาการพยาบาลในคณะกรรมการควบคุมคุณภาพ และมาตรฐานบริการสาธารณสุข 3 วาระติดต่อกัน เป็นกรรมการอำนวยการสมาคมพยาบาลแห่งประเทศไทยโดยการเลือกตั้ง 2 วาระติดต่อกัน ช่วยงาน สมาคมพยาบาลแห่งประเทศไทยสาขาภาคตะวันออกเฉียงเหนือ

1.4.5 มีผลงานที่ได้รับการยกย่องเชิดชูเกียรติจากสถาบันและองค์กรต่างๆ

ได้รับคัดเลือกเป็นศิษย์เก่าดีเด่นคณะพยาบาลศาสตร์ มหาวิทยาลัยเชียงใหม่ ได้รับการยกย่องให้เป็นศิษย์เก่าพยาบาลที่มีผลงานดีเด่นของภาควิชาพยาบาลศึกษา คณะครุศาสตร์ จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย ได้รับทุนรัฐบาลไทยศึกษาต่อเนื่อง ณ ประเทศสหรัฐอเมริกา ได้รับเชิญเป็นที่ปรึกษาระยะสั้น องค์กรอนามัยโลกสอนนักศึกษาพยาบาลที่มหาวิทยาลัยอินโดนีเซีย จาร์กาต้า ได้รับการยกย่องให้เป็นหนึ่งในสามสิบคนดีศักดิ์ศรี มสธ. ในโอกาสวันสถาปนา มหาวิทยาลัยสุโขทัยธรรมมาธิราช ครบ 30 ปี ได้รับการยกย่องเป็นศิษย์เก่าที่มีคุณธรรม จริยธรรม ซื่อสัตย์ สุจริต เสียสละ และอุทิศตนเพื่องานและองค์กร ในโครงการ 50 ปีคนดีศรีพยาบาลในโอกาส ครบรอบ 50 ปีของการจัดการศึกษาพยาบาลคณะพยาบาลศาสตร์ มหาวิทยาลัยเชียงใหม่ ปี พ.ศ.2537 ได้รับคัดเลือกเป็นศิษย์เก่าดีเด่น คณะพยาบาลศาสตร์ มหาวิทยาลัยเชียงใหม่ ปี พ.ศ.2517 ได้รับ คัดเลือกให้รับทุนจากรัฐบาลไทยตามความต้องการของมหาวิทยาลัยขอนแก่นศึกษาต่อ ณ ประเทศ สหรัฐอเมริกา

สรุปผลงาน

จากผลงานของกรณีศึกษาเป็นผู้ที่มีความรู้ความสามารถในการบริหารจัดการระบบสุขภาพระดับชาติ จากผลงานที่ผ่านมาเชิงประจักษ์ของกรณีศึกษาแสดงถึงเป็นผู้นำในวิชาชีพการพยาบาลที่มีความสามารถ มีองค์ความรู้สามารถนำวิชาชีพสู่ความเป็นเลิศเป็นที่ยอมรับขององค์กรอื่นโดยการทำงานเป็นผู้บุกเบิก ต่อสู้ด้วยความมุ่งมั่น เสียสละ มีความอดทน มีความซื่อสัตย์ สุจริต โปร่งใส มีอำนาจการต่อรอง เป็นนักสู้ เป็นผู้นำที่มีบารมี เป็นผู้นำการเปลี่ยนแปลงจนเป็นที่ยอมรับของคนในวิชาชีพการพยาบาลและผดุงครรภ์และผู้ที่เกี่ยวข้อง

การทำงานตลอดเวลากว่า 38 ปีของการทำงานให้กับวิชาชีพการพยาบาลท่านได้ทุ่มเทแรงกาย แรงใจในการทำงาน ท่านเสียสละอุทิศตนเพื่อวิชาชีพอย่างแท้จริงได้ทำคุณประโยชน์ต่อวิชาชีพ จึงทำให้ท่านได้รับการยกย่องจากองค์กรต่างๆมากมายจากชีวิตประวัติดังกล่าวสะท้อนให้เห็นคุณลักษณะผู้นำในวิชาชีพการพยาบาลของรองศาสตราจารย์พรจันทร์ สุวรรณชาติ เพื่อใช้เป็นแนวทางในการศึกษาคุณลักษณะภาวะผู้นำในวิชาชีพการพยาบาลซึ่งจะได้กล่าวถึงต่อไป

ตอนที่ 2 คุณลักษณะภาวะผู้นำในวิชาชีพการพยาบาล ของรองศาสตราจารย์พรจันทร์

สุวรรณชาติ

2.1 สรุปคุณลักษณะภาวะผู้นำในวิชาชีพการพยาบาล ของรองศาสตราจารย์พรจันทร์

สุวรรณชาติ

จากผลการวิเคราะห์ข้อมูลเกี่ยวกับได้มุ่งประเด็นไปที่การศึกษาคุณลักษณะผู้นำในวิชาชีพการพยาบาลและปัจจัยส่งเสริมที่ทำให้เกิดความสำเร็จคุณลักษณะภาวะผู้นำในวิชาชีพการพยาบาลสรุปรายละเอียดดังนี้

ประเด็นที่ 1 มีทัศนคติที่ดี มีความรัก เทิดทูนในวิชาชีพ และอุทิศตนเพื่อวิชาชีพ

ประเด็นที่ 2 เป็นผู้มีความรอบรู้ มีความสามารถ ขยันหมั่นเพียร เป็นนักวิชาการและเชี่ยวชาญในงาน

ประเด็นที่ 3 มีความคิดริเริ่มสร้างสรรค์ และพัฒนางานใหม่เสมอ

ประเด็นที่ 4 มีความกล้าหาญ มุ่งมั่น เสียสละ อดทน ต่อสู้ กล้าคิด กล้าทำ กล้าเปลี่ยนแปลง ทำงานให้บรรลุเป้าหมายโดยทำงานโดยไม่หวังผลตอบแทน

- ประเด็นที่ 5 มีบุคลิกสง่างาม น่าเกรงขาม และมีความสามารถในการติดต่อ
 ประสานงาน การมีมนุษยสัมพันธ์ เป็นที่ยอมรับ นับถือจากผู้ร่วมงาน
 ผู้ร่วมวิชาชีพ และลูกศิษย์
- ประเด็นที่ 6 มีคุณธรรมจริยธรรม ซื่อสัตย์สุจริต ยุติธรรม ยึดความถูกต้อง
 ในการทำงาน
- ประเด็นที่ 7 มีความตื่นตัว และมีวิสัยทัศน์กว้างไกล
- ประเด็นที่ 8 ดำเนินชีวิตโดยยึดหลักธรรมคำสอนของพระศาสนาพระพุทธศาสนา
- ประเด็นที่ 9 เป็นนักพัฒนา เป็นผู้สร้างงานและเป็นนักบริหารจัดการ
- ประเด็นที่ 10 การเป็นผู้เรียนรู้ตลอดกาล (Life Long Learning) ใฝ่ศึกษาเรียนรู้
 ตลอดชีวิต

ประเด็นที่ 1 มีทัศนคติที่ดี มีความรัก เกิดทุนในวิชาชีพ และอุทิศตนเพื่อวิชาชีพ

วิชาชีพการพยาบาลเป็นวิชาชีพที่มีเกียรติ การพยาบาลเป็นทั้งศาสตร์และศิลป์ซึ่ง
 เกี่ยวข้องกับผู้ป่วยทุกอย่างรวมทั้งร่างกาย จิตใจและวิญญาณ ฉะนั้นผู้ประกอบวิชาชีพต้องมีความ
 เข้าใจในวิชาชีพพร้อมสร้างเสริมความแข็งแรงของวิชาชีพ ดำรงไว้ซึ่งเกียรติศักดิ์ของวิชาชีพ ประพฤติ
 ปฏิบัติ จรรยาบรรณวิชาชีพ และการธำรงรักษาไว้ซึ่งคุณค่า เกียรติศักดิ์ และความเป็นอิสระของ
 วิชาชีพ ตามศาสตร์และศิลป์ จริยธรรม และกฎหมายของวิชาชีพ ความรักในวิชาชีพการพยาบาลของ
 วิชาชีพศึกษานั้นเกิดจากการปลูกฝังในการศึกษาจากสถาบันการศึกษา และแบบอย่างที่ดี จากครูบา
 อาจารย์ เกิดจากความรักสถาบันการศึกษา มีความกตัญญูต่อวิชาชีพ มีความกตัญญูต่อสถาบันและครู
 บอาจารย์ วิชาชีพการพยาบาลเป็นวิชาชีพที่ต้องเสียสละ อดทน มีใจรักในวิชาชีพ จิตใจที่เมตตาเปี่ยม
 ด้วยความเอื้ออาทรในการเป็นผู้นำที่ดีนั้นจำเป็นต้องมีความจงรักภักดีต่อหมู่คณะ ต่อส่วนรวมและต่อ
 องค์การ ความกตัญญูนี้จะช่วยให้ผู้นำได้รับความไว้วางใจ เป็นผู้นำต้นแบบในวิชาชีพการพยาบาลซึ่งดัง
 มีข้อมูลสนับสนุนจากการสัมภาษณ์ดังนี้

“ คำกล่าวของผู้ใหญ่สาขาวิชาชีพอื่นที่ เป็นผู้บังคับบัญชา กล่าวต่อผู้ใหญ่ด้วยกัน จนถึงครูบาอาจารย์ว่า “เป็นคนที่ทำงานจนถึงวินาทีสุดท้าย” ที่เป็นประโยชน์ แก่ส่วนรวม “ยอมรับว่าเป็นคนเก่งเสียอยู่อย่างเดียวคือ PROFESSIONALISM” ครูบาอาจารย์ท่านนำมาเล่าให้ฟังอย่างมีความสุข ดีใจมากที่เห็นครูบาอาจารย์ มีความสุข สิ่งที่คุณพ่อได้อบรมสั่งสอนมาตั้งแต่เด็กถือว่าเป็นสมบัติที่ล้ำค่า ที่ได้ใช้เป็นพื้นฐานสำคัญในการดำเนินชีวิต และประกอบอาชีพ ด้วยความซื่อสัตย์ สุจริต มีชื่อเสียงเกียรติยศมาจนทุกวันนี้”

(กรณีศึกษา)

“เกิดจากความรักสถาบันการศึกษา เกิดจากความกตัญญูครูบาอาจารย์ ไม่อยาก ให้เกิดความเสียหายให้กับสถาบันการศึกษาและครูบาอาจารย์ เกิดจากจิตสำนึกความคิดที่ดีๆคือความพยายามต้องทำให้ได้ และการทำงานทุกอย่างต้องทำให้ดีที่สุดและความรักในวิชาชีพ เกิดจากความกตัญญูต่อครูบาอาจารย์ สถาบันการศึกษา และมีแบบอย่างที่ดี ของอาจารย์เป็น โมเดลเช่น ท่านอาจารย์สายหยุด นิยมวิภาต อาจารย์ดร. วรรณวิไล จันทราภา อาจารย์นารี โรจนบุรานนท์ เป็นแบบอย่างของผู้นำทางการพยาบาล นักบริหารที่ดี ประทับใจและชื่นชม ที่ได้มีโอกาสได้เป็นลูกศิษย์ ขณะศึกษาต่อที่คณะครุศาสตร์ จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย และได้รับการปลูกฝังที่ดี การมีทัศนคติที่ดีต่อวิชาชีพการพยาบาลเพราะได้รับ โอกาสที่ดี คือ ได้เรียนรู้จากอาจารย์จากหลายสถาบันทั้งในและนอกประเทศ ได้รับการปลูกฝังที่ดีมีแม่แบบที่ดี เช่น รองศาสตราจารย์ดร. วิเชียร ทวีลาภ เป็น โมเดลนักต่อสู้ด้านผู้นำพัฒนาปลูกฝังความรักในวิชาชีพ รองศาสตราจารย์ ละออ หุตางกูรเป็น โมเดลด้านวิชาการ รองศาสตราจารย์ปราณีต สวัสดิ์รักษา เป็น โมเดลด้านการ เสียสละ เพื่องานบริการการพยาบาล อาจารย์กฤษณี ลิ้มจิตติ เป็น โมเดล ด้านพฤติกรรมที่มีความสุภาพนุ่มนวล บุคลิกภาพดี เป็นสุภาพสตรีไทย และรองศาสตราจารย์ทัศนีย์ บุญทองเป็น โมเดลของผู้นำที่สมบูรณ์แบบ ในหลายๆด้าน อาทิ นักวิชาการ นักบริหาร นักการเมือง นักการศึกษา และทุ่มเทเพื่อวิชาชีพอย่างแท้จริงที่กล่าวมาทั้งหมดเป็นเพียงตัวอย่าง เป็นแม่แบบที่ดีของอาจารย์ที่นำมาประพฤติปฏิบัติจนถึงปัจจุบัน...”

(กรณีศึกษา)

“รู้สึกภูมิใจในตัวลูกศิษย์คนนี้นักมากเพราะเป็นผู้ที่เข้มแข็งมีศรัทธา
มีความทรนงไม่ยอมแพ้เป็นตัวของตัวเอง มีความตั้งใจสูง ลุย
มีการเปลี่ยนแปลงที่ดีไม่เสียชื่อครูบาอาจารย์และสถาบัน
เป็นนักบุกเบิก มีลูกศิษย์ดีๆเป็นผู้ทรงสูง รักศรัทธา มีมานะ เด็ดเดี่ยว
มีความกตัญญูต่อวิชาชีพมีความกตัญญูต่อสถาบันและครูบาอาจารย์”

(อาจารย์ผู้สอน)

“ทำงานทุกอย่างต้องทุ่มเทในการทำงาน เพราะความรักในวิชาชีพ
สิ่งสำคัญที่สุดคืออาจารย์ได้รับ โอกาสที่ดี โดยได้รับโอกาสที่ดี
จากผู้บังคับบัญชา ผู้ร่วมงาน ผู้ใต้บังคับบัญชา อาจารย์ทำงานด้วยใจรัก
รักการสอน การทำงานดังกล่าวเป็นทั้งผู้บริหารและปฏิบัติกร
ตามแบบอย่างที่ดีเช่น รองศาสตราจารย์ประณีต ท่านเป็นแบบอย่างที่ดี
ในด้านความเสียสละเพื่อวิชาชีพ ซึ่งอาจารย์ได้นำมาเป็นแบบอย่าง
การปฏิบัติมาถึงปัจจุบันต้องทำงานอย่างทุ่มเท งานถึงจะสำเร็จ ”

(กรณีศึกษา)

“ความรักในชื่อเสียงของวงศ์ตระกูล และของสถาบันการศึกษา
เกิดความกตัญญูครูบาอาจารย์ ไปอยู่ที่ไหนก็ตามต้องไม่ทำ
ให้เกิดความเสียหายกับชื่อเสียงของสถาบันการศึกษาและครูบาอาจารย์
เกิดจากจิตสำนึกความคิดที่ดีๆ คือความพยายามต้องทำให้ได้ และการทำงาน
ทุกอย่างต้องทำให้ดีที่สุด ”

(กรณีศึกษา)

“ท่านเป็นผู้ที่น่ายกย่องของพยาบาลทางไกล โดยสภามหาวิทยาลัย
ต้องยอมเพราะเหตุผลของท่านและได้ยกย่องนำเสนอร่าง
มหาวิทยาลัยได้มีการเปลี่ยนแปลงครั้งใหญ่ของสาขาพยาบาลศาสตร์
ท่าน รศ.พรจันทร์ เป็นประธานสาขาคนแรก และทำงานเกี่ยวกับ
หลักสูตรพยาบาลศาสตรบัณฑิตที่สุดเกิดความไว้วางใจของผู้บังคับบัญชา
และผู้ใต้บังคับบัญชาท่านมาด้วยความสามารถล้วนๆสามารถตั้งสาขา
พยาบาลศาสตร์ได้และจัดทำหลักสูตรปริญญาโทในปัจจุบัน”

(ตั้งผู้บังคับบัญชา)

และท่านมีความสามารถทำงานร่วมกับองค์กรอื่นๆ ทำให้ภาพลักษณ์ของ
 พยาบาลเด่นชัดขึ้น ท่านเป็นแม่แบบที่ดีของเราชาวพยาบาลทั้งหลาย
 ควรยึดท่านเป็นแบบอย่างของพยาบาลไทยที่ประสบผลสำเร็จของการ
 เป็นผู้นำในวิชาชีพ ท่านเป็น ในาดิงเกล ของ พยาบาลไทย ท่านเป็น
 ครูพยาบาลไทยที่มากด้วยความสามารถ ได้หลักการบริหารที่ดี
 มีการพัฒนาตนเองตลอดเวลา มีความเมตตาใส่ใจลูกศิษย์ติดตามข่าว
 ลูกศิษย์ตลอดท่านมีลูกศิษย์เต็มบ้านเต็มเมือง ใครๆก็รู้จักอาจารย์
 เป็นอย่างดี ท่านไปที่ไหน ลูกศิษย์จะคอยดูแลต้อนรับท่าน
 โดยเฉพาะลูกศิษย์หนองคายรักท่านเพราะตอนที่เป็นลูกศิษย์ของท่าน
 ท่านดูแลเราเป็นอย่างดี อยากบอกท่านว่า ท่านอยู่ในใจของเรา
 เหลืองทองเสมอ ศิษย์มสธ. ทุกคนรักและเคารพอาจารย์ตลอด
 และจะดำเนินรอยตามอาจารย์แก่ครั้งก็ยังดี ท่านเป็นครู
 ที่อยู่ในใจของเราชาวสัชชาเสมอเป็นแม่แบบของพยาบาลไทย”

(ศิษย์มสธ.)

ประเด็นที่ 2 เป็นผู้มีความรอบรู้ มีความสามารถ ขยันหมั่นเพียร เป็นนักวิชาการและเชี่ยวชาญในงาน

ได้รับคัดเลือกเป็นศิษย์เก่ามีผลงานดีเด่นของภาควิชาการพยาบาลศึกษา คณะครุศาสตร์
 จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย และได้รับคัดเลือกเป็นบุคคลตัวอย่างแห่งปี2541สาขานักวิชาการด้าน
 การพยาบาล เขียนบทความทางวิชาการ บทความเกี่ยวกับการพัฒนาวิชาชีพ การศึกษาพยาบาล
 การพยาบาลผู้ป่วยการบริหารการพยาบาล จริยธรรมกับกฎหมายวิชาชีพการพยาบาล มาตรฐาน
 การพยาบาลและการประกันคุณภาพบริการการพยาบาล มากกว่า 100เรื่องเป็นอาจารย์พิเศษและ
 วิทยากรสอนและบรรยายเรื่องเกี่ยวกับการพัฒนาวิชาชีพการศึกษากฎบัตรการพยาบาล การบริหาร
 การพยาบาล จริยธรรมและกฎหมายวิชาชีพการพยาบาล มาตรฐานการพยาบาล ฯลฯ ตามที่
 สถานศึกษาพยาบาลและสถานบริการสุขภาพ สมาคมองค์กร และชมรมพยาบาลได้จัดทั่วประเทศ
 กรณีศึกษาได้เป็นผู้ทรงคุณวุฒิตรวจสอบเครื่องมือวิจัยวิทยานิพนธ์ปริญญาโท มากกว่า 20เรื่องและเป็น
 กรรมการสอบวิทยานิพนธ์ปริญญาโท 3 เรื่องมีผลงานทางวิชาการ งานเขียนตำราหนังสือ เอกสาร
 การสอนหลักสูตรพยาบาลศาสตร์ มหาวิทยาลัยสุโขทัยธรรมมาธิราช และงานเขียนตำราหนังสือ
 กฎหมายกับการประกอบวิชาชีพการพยาบาล การเป็นผู้นำนั้น ความรู้เป็นสิ่งจำเป็นที่สุดความรู้ในที่นี้
 มิได้หมายถึงเฉพาะความรู้ เกี่ยว กับงานในหน้าที่เท่านั้นหากแต่รวมถึงการใฝ่หาความรู้เพิ่มเติมใน

ด้านอื่นๆ ด้วย การจะเป็นผู้นำที่ดีผู้นำจึงต้องเป็นผู้รอบรู้อย่างรอบรู้มากเพียงใดฐานะแห่งความเป็นผู้นำก็จะยิ่งมั่นคงมากขึ้นเพียงนั้นดังมีข้อมูลสนับสนุนจากการสัมภาษณ์ดังนี้

“การเรียน เรียนดี เรียนเก่ง พอเข้าเรียนพยาบาล เรียนแบบสนุกสนานไม่ได้
เอาจริงเอาจัง แต่เอาตัวรอดได้ รู้จักตนเองเพราะวิเคราะห์พฤติกรรมตน
มีผลกระทบต่อการศึกษาลดเวลา จึงเข้าใจนักศึกษาพยาบาลดี
ในเรื่องการเรียนการสอนเพราะเกิดจากประสบการณ์ตรงขณะเป็นนักศึกษา
ไม่ใช่คนที่มีการเรียนโดดเด่นแต่เพราะความสามารถ ความตั้งใจจริง
เมื่อได้รับทุนไปเรียนต่อต่างประเทศและมีโอกาสได้กลับไปสถาบันเดิม
นำเสนอผลงานวิชาการ อาจารย์ที่เคยสอนถึงกับชื่นชมกับอาจารย์ผู้ใหญ่
ท่านหนึ่งว่า “นี่หรือคือคนที่เคยเคยขี้ขี้เรื่องการเรียนรู้มาก่อน”
จึงภูมิใจมากที่เปลี่ยนความคิดอาจารย์ที่เคยคัดสรรแต่นักเรียน
ที่มีผลการเรียนที่ดีเด่นเป็นสำคัญเพื่อทำงานหรือให้เรียนต่อ”

(กรณีศึกษา)

“รู้สึกภูมิใจ ในตัวลูกศิษย์มากเป็นผู้ที่เข้มแข็ง มีศักดิ์ศรี ทรชนง
ไม่ยอมแพ้ เป็นตัวของตัวเองมีความรู้ ทักษะมีความสามารถ
มีความขยันหมั่นเพียร มีความอุสาหะ มีความตั้งใจสูง ลุย”

(อาจารย์ผู้สอน)

“การเรียนการสอนอาจารย์เคยสอนClinicของนักศึกษาหลักสูตร
ต่อเนื่องปริญญาที่คณะพยาบาลศาสตร์ มหาวิทยาลัยขอนแก่น
โดยให้นักศึกษาแบ่งงานกันรับผิดชอบ โดยสอนเป็นระบบที่ใช้พื้นฐาน
การเรียนการสอนแบบผู้ใหญ่สอนให้ผู้เรียนให้รับผิดชอบตนเอง
ในการวางแผนการศึกษาเรียนรู้ด้วยตนเองสอนให้เป็นผู้นำ
และสอนให้เป็นผู้ตาม สอนให้นักศึกษาถกเถียงด้วยการ
ใช้เหตุใช้ผล และส่งเสริมให้มีการศึกษาในระบบเจ้าของใช้
ทุกคนต้องมีส่วนร่วมในการเรียนรู้และวางแผนกำหนดต้องมี
กิจกรรมร่วมกัน สอนการทำงานเป็นทีม มีการแบ่งมอบหมาย
แบ่งหน้าที่กันทำตามบทบาท ผลัดเปลี่ยนกันไป ทุกคนต้องมี

ความพร้อมมีการเตรียมตัวตลอดเวลา ต้องรอบรู้ ทุกเรื่อง
ต้องหมั่นศึกษาหาความรู้ใหม่ๆ โดยมีการควบคุม การประเมินผล
จากอาจารย์ โดยฝึกให้นักศึกษาพยาบาลเป็นผู้บริหารตั้งแต่เป็นนักศึกษา
โดยมีการวางแผนPDCA โดยไม่รู้ตัว นักศึกษาทุกคนต้องมีความรู้
และทักษะอาจารย์ผู้สอนต้องมีการบูรณาการความรู้ที่หลากหลาย”

(กรณีศึกษา)

“เรียนจบมาแล้วคิดอยู่เสมอว่าต้องทำให้ได้ในเรื่องที่เกี่ยวข้อง
เป็นแรงจูงใจที่ต้องศึกษาใฝ่หาคำความรู้จำเป็นอย่างต่อเนื่อง
ในการเป็นผู้นำ และในเรื่องวิชาการเป็นที่ยอมรับในเรื่องกฎหมาย
กับจริยธรรมทั้งๆที่ไม่ได้จบกฎหมายแต่เกิดจากการเรียนรู้ระหว่าง
ที่เป็นกรรมการสภาการพยาบาล และสร้างสมประสบการณ์จาก
การประพฤติปฏิบัติตามหลักการของคุณธรรมจริยธรรมมาโดยตลอด
จึงมีประสบการณ์ที่เพียงพอต่อการได้รับเชิญเป็นวิทยากรในข้อนี้บ่อย...”

(กรณีศึกษา)

“การได้รับเชิญจากประเทศอินโดนีเซียถึง3ครั้งในเรื่องความสามารถ
ในการสอน โดยสอนและการฝึกอบรมเพื่อการพัฒนาคนแต่ไปช่วย
ได้เพียง2 ครั้ง และการที่ได้รับทุนจากรัฐบาลไทย ไปศึกษาต่อ
ที่แคลิฟอร์เนียประเทศสหรัฐอเมริกาที่เป็นผลจากการทุ่มเท
ในการใช้ความรู้และประสบการณ์อย่างมาก”

(กรณีศึกษา)

“ท่านเป็นบุคคลที่มีการศึกษา ค้นคว้าใฝ่รู้ทันสมัยตลอดเวลา
ทั้งงานภายในและภายนอกประเทศมีการศึกษาค้นคว้า”

(เพื่อนร่วมงาน)

“ท่านมีองค์ความรู้ มีแนวคิดที่ฉลาดมีความคิดสร้างสรรค์สามารถ นำเอาแนวคิดของท่าน ไปใช้ประโยชน์และใช้ได้จริงในทางปฏิบัติ ทำให้เกิดการยอมรับขององค์กรต่างๆ มีผลต่อการขับเคลื่อนขององค์กร พยายามให้มีการตื่นตัว ไม่หยุดอยู่กับที่ มีการพัฒนาตนเอง องค์กรต่างๆ มีการจัดระบบ การตรวจเยี่ยม ประเมิน การประกันคุณภาพ โดยภาพรวม ขององค์กร ทำให้เกิดมาตรฐานต่อองค์กร เป็นที่ยอมรับของสังคม เป็นการ ทำงานแบบเป็นทีมสุขภาพ สร้างกลไกการทำงานยังผลให้เกิดการ สร้างระบบเป็นตัวผลักดันให้เห็นความสำคัญในการประกันคุณภาพ พัฒนางค์ความรู้ ผู้นำองค์กรต้องเป็นพยาบาลความเป็นน้ำหนึ่งใจเดียวกัน มีการเตรียมผู้นำองค์กรพยาบาลต้องมีวุฒิการศึกษาระดับปริญญาโท หรือต้องผ่านการอบรม ”

(เพื่อร่วมงานในสภาการพยาบาล)

“ท่านมีองค์ความรู้ มากมายมีความเชี่ยวชาญในวิชาชีพ เป็นผู้อุทิศตนเพื่อวิชาชีพ และส่วนรวมที่แท้จริง”

(ผู้ได้บังคับบัญชา)

“ท่านมีองค์ความรู้ในวิชาชีพและสอนศิษย์ให้ใฝ่หาความรู้ ศึกษาต่อและปลูกฝังให้ศิษย์มีความก้าวหน้าให้มีการศึกษา ต่อเพื่อให้ทันสมัยทันต่อเหตุการณ์”

(ศิษย์มสธ.)

“ ท่านมีทักษะที่สำคัญคือท่านได้เข้ามาเรียนหลักสูตรทางไกล มหาวิทยาลัยสุโขทัยธรรมาธิราช ได้มาสัมผัสเรียนรู้ ด้วยตัวของท่านเองเป็นประสบการณ์โดยตรง เป็นผู้ที่มีความรู้ ความสามารถท่านเป็นผู้ที่มีความรู้ความสามารถเพราะ ได้ผ่านประสบการณ์ของการบริหารคือเป็นหัวหน้าฝ่ายการพยาบาล ของโรงพยาบาลสงขลานครินทร์ในขณะที่กำลังศึกษา อยู่ในมหาวิทยาลัยสุโขทัยธรรมาธิราช ไปอบรมเข้มหุควิชา ประสบการณ์วิชาชีพศึกษาศาสตร์ที่จังหวัดปัตตานีจึงมี โอกาส

ได้ร่วมสนทนากับรศ.พรจันทร์ พบว่ามีองค์ความรู้มากมาย
 มีประสบการณ์ สำหรับ รศ.พรจันทร์ มีทัศนคติที่ดี
 ในเรื่องการเรียนการสอนทางไกลที่สำคัญท่านมีทักษะ
 การเป็นนักศึกษาทางไกลผ่านการศึกษาตำรา
 มหาวิทยาลัยสุโขทัยธรรมมาธิราชมาก่อน จึงมีคุณสมบัติ
 ตรงตามที่ทางมหาวิทยาลัยต้องการและเป็นผู้ที่มีความรู้ความสามารถ
 ระดับแนวหน้า และได้เข้าไปทำงานในสภากาชาดสามารถ
 เป็นผู้นำในสภากาชาดและขณะนั้นมีข้อได้แย้ง
 เรื่องการศึกษาที่อยู่ภายใต้การบริหารงานของสาขาวิชา
 วิทยาศาสตร์สุขภาพที่บริหารการศึกษาพยาบาลโดยผู้บริหาร
 ด้านสาธารณสุข ท่าน รศ.พรจันทร์ ได้นำเอาหลักเกณฑ์
 ทบวงมหาวิทยาลัยและสภากาชาดมาเป็นเหตุผล
 ให้มีการแยกสาขาพยาบาลออกเป็นเอกเทศ
 เป็นสาขาหนึ่งของมหาวิทยาลัยสุโขทัยธรรมมาธิราช
 นี้คือความสำเร็จที่น่าชื่นชมของท่านความมีเหตุมีผล
 การแสวงหาความรู้ของท่านในเรื่องราวต่างๆมาเป็นเหตุผล
 ได้แย้งจนประสบผลสำเร็จแยกออกจากสาขาวิชาวิทยาศาสตร์สุขภาพ
 รศ.พรจันทร์ เป็นผู้ที่มีความรู้ความสารถที่ดี มีคุณลักษณะ
 การเป็นผู้นำที่ดี เป็นผู้นำการเปลี่ยนแปลงเป็นต้นแบบที่ดี
 ให้กับพยาบาลและผู้นำรุ่นหลัง ด้วยความรู้ความมุ่งมั่น
 ความซื่อสัตย์ ความซื่อตรงความเป็นคนเปิดเผย กล้าคิด กล้าทำ กล้าเปลี่ยนแปลง ”

(ผู้บังคับบัญชา)

ประเด็นที่ 3 มีความคิดริเริ่มสร้างสรรค์ และพัฒนางานใหม่เสมอ

ความริเริ่ม คือความสามารถที่จะปฏิบัติสิ่งหนึ่งสิ่งใดในขอบเขตอำนาจหน้าที่ได้ด้วย
 ตนเองโดยไม่ต้องคอยคำสั่งหรือความสามารถแสดงความคิดเห็นที่จะแก้ไขสิ่งหนึ่งสิ่งใดให้ดีขึ้นหรือ
 เจริญขึ้นได้ ด้วยตนเอง ความริเริ่มจะเจริญงอกงามได้ผู้นำจะต้องมีความกระตือรือร้น คือมีใจจดจ่อ
 งานดีมีความเอาใจใส่ต่อหน้าที่มีพลังใจที่ต้องการความสำเร็จอยู่เบื้องหน้า มีคุณลักษณะภาวะผู้นำคือ
 เป็นผู้นำของสาขาวิชาพยาบาลศาสตร์มหาวิทยาลัยสุโขทัยธรรมมาธิราชเป็นผู้ริเริ่มงานสำคัญมากมาย

ทั้งในสาขาและองค์กรอื่นๆเช่น สภากาพย์พยาบาลได้เข้าไปทำงานในสภากาพย์พยาบาลสามารถเป็นผู้นำในสภากาพย์พยาบาล เป็นอัคริยะแห่งความคิดสร้างสรรค์เป็นผู้คิดริเริ่มการทำสิ่งใหม่ๆที่คิดเกิดการพัฒนาเป็นที่ยอมรับขององค์กรวิชาชีพทำให้วิชาชีพมีเอกภาพ เป็นที่ยอมรับของสังคม และท่านเป็นบุคคลต้นแบบการศึกษาทางไกลสามารถผลิตพยาบาลวิชาชีพให้องค์กรวิชาชีพ เป็นผู้นำที่มีความคิดค้น เป็นนักนวัตกรรมเชิงระบบ และเชิงนโยบายมองการณ์ไกลมีวิสัยทัศน์กว้างไกลสามารถมองเห็นผลกระทบหรือกลไกเกี่ยวกับงานได้ดี มีความคิดกว้างไกลและเป็นผู้นำต้นแบบในวิชาชีพการพยาบาล สร้างระบบคุณภาพของสภากาพย์พยาบาลเกิดมาตรฐานคุณภาพการพยาบาล เกิดกลไกขับเคลื่อนเพื่อเป็นแนวทางการสร้างระบบคุณภาพทั้งในระดับปฐมภูมิ ระดับทุติยภูมิ ระดับตติยภูมิ ทำให้เกิดมาตรฐานเดียวกันในวิชาชีพการพยาบาล ท่านทำให้เกิดตัวชี้วัด ตัวแบบประเมินคุณภาพองค์กรต่างๆยอมรับทำให้เกิดการตื่นตัวในระบบคุณภาพการพยาบาล สร้างมาตรฐานให้เกิดการยอมรับ ในระดับองค์กร สร้างศรัทธาทำให้ผู้บริหารตื่นตัวในเรื่องการประกันคุณภาพการพยาบาล มีการขอขึ้นทะเบียนเข้ารับการประเมินทำให้เกิดคุณภาพ ดังมีข้อมูลสนับสนุนจากการสัมภาษณ์ดังนี้

“ได้ทำอะไรที่ท้าทาย ชอบทำงานที่ท้าทาย ทำให้รู้สึกอยากทำงาน
ที่หลากหลายประสบการณ์ที่ผ่านมาทำให้อาจารย์มองโลกกว้าง
สนุกกับการทำงาน สำหรับอาจารย์ การทำงานเดิมๆ ซ้ำๆ มันไม่สนุก
มีผู้บังคับบัญชาที่รู้ทันความคิดนี้ถึงกับใช้คำว่า
ได้ทำงานที่สำเร็จผลแล้วใช้ใหม่ ถึงกับย้ายไปที่อื่น”

(กรณีศึกษา)

“อาจารย์เป็นผู้มีวิสัยทัศน์ กว้างไกลเป็นผู้สร้างงาน ส่งเสริมสนับสนุน
การเขียนตำราของอาจารย์ การศึกษาต่อระดับโทและปริญญาเอก
จัดประชุมวิชาการเปิด วิชาใหม่ๆเพื่อเป็นการพัฒนางาน
พัฒนาวิชาชีพ และให้บริการวิชาการ แก่วิชาชีพ
เป็นการผลิตทั้งบัณฑิตพยาบาล พัฒนาพยาบาลที่จบไปแล้ว
และให้บริการถ่ายทอดความรู้ที่มีประโยชน์ แก่กลุ่มประชาชนต่างๆ
ส่งเสริมการศึกษาต่อเนื่อง การพัฒนาก้าวเข้าสู่ตำแหน่งทางวิชาการต่างๆ”

(ผู้ได้บังคับบัญชา)

“ท่านเป็นอัจฉริยะแห่งความคิดสร้างสรรค์เป็นผู้คิดริเริ่มการทำสิ่งใหม่ๆที่ดี
เกิดการพัฒนามาเป็นที่ยอมรับขององค์กรวิชาชีพทำให้วิชาชีพมีเอกภาพ
เป็นที่ยอมรับของสังคม โดยส่วนตัวท่านทุ่มเทเพื่องานวิชาชีพ
เป็นผู้ใฝ่รู้ใฝ่เรียนทันสมัยเท่าทันเหตุการณ์และท่านเป็น
บุคคลต้นแบบการศึกษาทางไกลสามารถผลิตพยาบาลวิชาชีพ
ให้องค์กรวิชาชีพประมาณและนำผู้สำเร็จการศึกษารุ่นแรก
สอบความรู้จากสภาการพยาบาลที่ถือว่าสูงสุดในสภาการพยาบาล
เป็นต้นแบบการเรียนการสอนในระบบทางไกลที่เป็นระบบการเรียน
การสอนตามมาตรฐานอย่างครบวงจรจึงเป็นต้นแบบต้น
คิณุกเบิกการเรียนการสอนทางไกล”

(เพื่อนร่วมงาน)

จนประสบผลสำเร็จแยกออกจากสาขาวิทยาศาสตร์สุขภาพ
รศ.พรจันทร์เป็นผู้ที่มีความรู้ความสามารที่ดี มีคุณลักษณะการเป็นผู้นำที่ดี
เป็นผู้นำการเปลี่ยนแปลงเป็นต้นแบบที่ดีให้กับพยาบาลและผู้นำรุ่นหลัง
ด้วยความรู้ความสามารถมีความตั้งใจความมุ่งมั่น ความซื่อสัตย์
ความซื่อตรง ความเป็นคนเปิดเผย กล้าคิด กล้าทำ กล้าเปลี่ยนแปลง”

(ผู้บังคับบัญชา)

“รศ.พรจันทร์ เข้ามาบุกเบิกมาทำงานพยาบาลทางไกลขณะนั้น
ได้เริ่มมีการเตรียมการผลิตสื่อการสอนเฉพาะภาคทฤษฎียังไม่มีการศึกษา
ภาคปฏิบัติการพยาบาลทางไกล เป็นแนวคิดใหม่ในประเทศไทย
จึงมีข้อจำกัดหลายอย่าง การศึกษาต่อของพยาบาล
ทางไกลจึงมีการริเริ่มเกิดขึ้นในมหาวิทยาลัยสุโขทัยธรรมมาธิราช
ก่อนหน้านี้นพยาบาลไปศึกษาในระบบปกติจากที่อื่นเพราะพยาบาล
เป็นคนเก่งเรียนสาขาอื่นๆแทนการศึกษาพยาบาลต่อเนื่องฉะนั้น
จึงมีการริเริ่มก่อตั้งการเรียนการสอนที่มหาวิทยาลัยสุโขทัยธรรมมาธิราช
ซึ่งเป็นมหาวิทยาลัยเปิด โดยริเริ่มจากศาสตราจารย์ดร.วิจิตร ศรีสะอ้าน
ได้ริเริ่มให้มีการเรียนการสอน และมีการฝึกภาคปฏิบัติให้ได้มาตรฐาน
ท่านมองภาพว่าน่าจะทำให้เพราะมีทีมนักการศึกษาสาขาวิชาพยาบาลศาสตร์

ระดับผู้นำประเทศหลายท่านมาร่วมคิดร่วมทำหลักสูตร รศ.พรจันทร์ สุวรรณชาติ มีภาวะผู้นำคือเป็นผู้นำของสาขาวิชาพยาบาลศาสตรมหาวิทาลัยสุโขทัยธรรมมาธิราช เป็นผู้ริเริ่มงานสำคัญมากมายทั้งในสาขาและองค์กรอื่นๆเช่น สภาการพยาบาล ได้เข้าไปทำงานในสภาการพยาบาลสามารถเป็นผู้นำท่านหนึ่งในสภาการพยาบาล และขณะนั้นมีข้อโต้แย้งเรื่องการจัดการศึกษาพยาบาล มสธ.ที่ไม่ได้อยู่ภายใต้การบริหารของผู้ประกอบวิชาชีพการพยาบาล ท่านรศ.พรจันทร์ ได้นำเอาเหตุผลเอาระเบียบบของสภาการพยาบาลมาเป็นเหตุผลให้มีการแยกสาขาออกเป็นเอกเทศ โดยอยู่ภายใต้การบริหารของผู้ประกอบวิชาชีพ ที่ต้องเป็นสาขาวิชาพยาบาลศาสตร์เท่านั้น นี่ก็คือความสำเร็จ ที่น่าชื่นชมของท่านในสาขาพยาบาลด้วยความมีเหตุมีผล การแสวงหาความรู้ของท่านในเรื่องราวต่างๆมาเป็นเหตุผลโต้แย้ง จนประสบผลสำเร็จแยกออกจากสาขาวิทยาศาสตร์สุขภาพ รศ.พรจันทร์เป็นผู้ที่มีความรู้ความสารถที่ดี มีคุณลักษณะการเป็นผู้นำที่ดี เป็นผู้นำการเปลี่ยนแปลงเป็นต้นแบบที่ดีให้กับพยาบาลและผู้นำรุ่นหลัง ด้วยความรู้ความสามารถมีความตั้งใจความมุ่งมั่น ความซื่อสัตย์ ความซื่อตรง ความเป็นคนเปิดเผย กล้าคิด กล้าทำ กล้าเปลี่ยนแปลง ”

(ผู้บังคับบัญชา)

“ท่านเป็นผู้นำที่มีความคิดค้น เป็นนักนวัตกรรมเชิงระบบ และเชิงนโยบาย มองการณ์ไกลมีวิสัยทัศน์กว้างไกลสามารถมองเห็นผลกระทบหรือกลไก เกี่ยวกับงาน ได้ดี มีความคิดกว้างไกลและเป็นผู้นำต้นแบบในวิชาชีพการพยาบาล ซึ่งหาได้ยากในปัจจุบัน มีความคิดจิตใจตั้งมั่น จดจ่อกับงานมีความเอาใจใส่โดยรวม ท่านทำงานด้วยความมุ่งมั่นตั้งใจจริงมีเหตุมีผลตัดสินใจดี เหมาะสมไม่ใช้อารมณ์ ตัดสินใจความถูกต้องเหมาะสมมีเหตุผลสามารถอธิบายการทำงาน และสามารถนำไปใช้ไปปฏิบัติได้จริง นำไปสู่มาตรฐานและเกิดควมมีเอกภาพ การมีมาตรฐาน เป็นตัวกำหนด เกิดมาตรฐานเดียวกัน เช่น ทำให้เกิดมาตรฐานการพยาบาลที่ชัดเจน เค้นชัดขึ้นในวิชาชีพเป็นผู้ที่มีความคิดสร้างสรรค์ทำให้เกิดนวัตกรรมใหม่ๆ นโยบายเป็นผู้สร้าง ผู้บุกเบิกในวิชาชีพการพยาบาล สร้างระบบคุณภาพของสภา การพยาบาลเกิดมาตรฐานคุณภาพการพยาบาล เกิดกลไกขับเคลื่อนเพื่อเป็น แนวทางการสร้างระบบคุณภาพทั้งในระดับปฐมภูมิ ระดับทุติยภูมิ ระดับตติยภูมิ

ทำให้เกิดมาตรฐานเดียวกันในวิชาชีพการพยาบาล ท่านทำให้เกิดตัวชี้วัด
 ตัวแบบประเมินคุณภาพ องค์กรต่างๆยอมรับทำให้เกิดการตื่นตัว
 ในระบบคุณภาพการพยาบาล สร้างมาตรฐานให้เกิดการยอมรับ
 ในระดับองค์กร สร้างศรัทธาทำให้ผู้บริหารตื่นตัวในเรื่องการประกัน
 คุณภาพการพยาบาล มีการขอขึ้นทะเบียนเข้ารับการประเมิน
 ทำให้เกิดคุณภาพส่งผลให้เกิดการยอมรับ ผลประโยชน์สูงสุดที่ได้รับคือผู้ป่วย ”

(เพื่อนร่วมงานในสภาการพยาบาล)

ประเด็นที่ 4 มีความกล้าหาญ มุ่งมั่น เสียสละ อุดหนุน ต่อสู้ กล้าคิด กล้าทำ กล้าเปลี่ยนแปลง

ทำงานให้บรรลุเป้าหมายโดยทำงานโดยไม่หวังผลตอบแทน

ได้รับการยกย่องให้เป็นหนึ่งในสามสิบคนดีศักดิ์ศรีมจร. ในโอกาสวันสถาปนา

มหาวิทยาลัยสุโขทัยธรรมมาธิราชครบ 30 ปี ความอดทน จะเป็นพลังอันหนึ่งที่จะผลักดันงานให้ไปสู่
 จุดหมายปลายทาง ได้อย่างแท้จริงผู้นำที่ดีจะต้องไม่กลัวต่ออันตราย ความยากลำบาก หรือความ
 เจ็บปวดใดๆ ทั้งทางกายวาจาและใจผู้นำที่มีความกล้าหาญ จะช่วยให้สามารถผจญต่องานต่างๆ ให้
 สำเร็จลุล่วงไปได้ นอกจากความกล้าหาญแล้วความเด็ดขาดก็เป็นลักษณะอันหนึ่งที่จะต้องทำให้เกิดมี
 ขึ้นในตัวของผู้นำเองต้องอยู่ในลักษณะของการ “กล้าได้กล้าเสีย” ด้วย กล่าวว่าเป็นนักต่อสู้ นักบุกเบิก
 เกิดจากการปลุกฝังของครอบครัว มีคุณพ่อเป็นต้นแบบ ปลุกฝังความอดทนสูง มีความคิดเป็นอิสระ
 ของตนเอง ได้รับประสบการณ์ตรงจากการอบรมเลี้ยงดูให้ต่อสู้สอนให้กล้าคิดกล้าทำ สอนให้ดูแล
 ตนเอง ปกป้องตนเอง ฝึกให้ช่วยเหลือตนเอง มีวิธีการดูแล โดยใช้หลักจิตวิทยา เป็นผู้ที่มีความมุ่งมั่น
 มีความอดทนมุ่งมั่นมีความคิดเป็นของตัวเองเป็นคนขยันอดทนมีความเพียรพยายาม ขยัน
 ติดตามเรื่องราวต่างๆอย่างใกล้ชิด ไม่วางเฉยถ้าจะทำอะไรนั้นอาจารย์มีความคิดเป็นของตัวเองกล้าคิด
 กล้าทำ กล้าเสี่ยง กล้าเปลี่ยนแปลงอุทิศเวลา เป็นคนที่ใจหนักแน่น มีอำนาจการต่อรองสูง ท่านเป็นผู้ที่
 มีความมุ่งมั่น เสียสละมีความอดทนมุ่งมั่นมีความคิดเป็นของตัวเองเป็นผู้ที่ กล้าได้กล้าเสีย มีอำนาจ
 การต่อรอง มีความมุ่งมั่นตั้งใจโดยใช้หลักธรรมคำสั่งสอนของพระพุทธเจ้า คือ อิทธิบาท 4 ประกอบ
 ไปด้วย ฉันทะ วิริยะ จิตตะ วิมังสา มีความอดทน พากเพียรในการทำงานถึงแม้มีอุปสรรคท่านอดทน
 ฝ่าฟันอุปสรรคจนผ่านพ้นไปได้ กล้าคิด กล้าทำ โดยยึดหลักความถูกต้อง เป็นผู้นำการเปลี่ยนแปลง
 เป็นนักพัฒนาจนเป็นที่ยอมรับขององค์กรต่างๆมากมายทั้งในและต่างประเทศเป็นต้นแบบของนัก
 ต่อสู้ นักบุกเบิกทางวิชาการงานคุณภาพ ทำให้งานวิชาการมีคุณภาพ มีการศึกษาค้นคว้าทันสมัยทัน
 เหตุการณ์อยู่เสมอทั้งภายในภายนอกประเทศ ทำงานให้เกิดประโยชน์สูงสุด งานทุกอย่างมีการยอมรับ

จากองค์กรอื่นๆเป็นผู้ที่ไม่ทำอะไรเพื่อตนเอง เสียสละเป็นข้าราชการที่ดี ดังมีข้อมูลสนับสนุนจากการสัมภาษณ์ดังนี้

“มีคุณพ่อเป็นต้นแบบ ปลุกฝังความซื่อสัตย์มีความอดทนสูง
มีความคิดเป็นอิสระของตนเอง ได้คลุกคลีกับพี่ชายน้องชาย
สอนให้มีใจหนักแน่นเหมือนผู้ชาย อดทน กล้าคิดกล้าทำ
เป็นนักต่อสู้ นักบุกเบิก เกิดจากการปลุกฝังของครอบครัว
ได้รับประสบการณ์ตรงจากการอบรมเลี้ยงดูให้ต่อสู้
สอนให้คุณแลตนเอง ปกป้องตนเองจะไปไหนตามลำพัง
ก็พร้อมที่จะช่วยเหลือตนเองได้ มีวิธีการดูแลโดยใช้หลักจิตวิทยา
กระตุ้นจิตสำนึกเกิดเป็นความคิดเป็นแรงผลักดันความคิด
เป็นการอบรมสั่งสอนจากครอบครัวที่ให้ป็นนักต่อสู้ นักบุกเบิก ”

(กรณีศึกษา)

“เป็นผู้ที่มีความมุมานะมีความอดทนมุ่งมั่นมีความคิด
เป็นของตัวเองเป็นคนขยันอดทนมีความเพียรความพยายาม
ขยันติดตามเรื่องราวต่างๆอย่างใกล้ชิด ไม่วางเฉยถ้าจะทำ
อะไรนั้นอาจารย์มีความคิดเป็นของตัวเองกล้าคิด กล้าทำ กล้าเสี่ยง
กล้าเปลี่ยนแปลงอุทิศเวลาเป็นคนที่ใจหนักแน่นมีอำนาจการต่อรองสูง
ท่านเป็นผู้ที่มีความมุมานะ เสียสละมีความอดทนมุ่งมั่น
มีความคิดเป็นของตัวเอง”

(ผู้บังคับบัญชา)

“ท่านเป็นผู้ที่มีความมุ่งมั่น อดทน มีสติปัญญาเฉลียวฉลาดหลักแหลม
ปฏิภาณไหวพริบดี กล้าได้กล้าเสีย มีอำนาจการต่อรอง มีความมุ่งมั่น
ตั้งใจ โดยใช้หลักธรรมคำสั่งสอนของพระพุทธเจ้า คือ อิทธิบาท 4
ประกอบไปด้วย ฉันทะ วิริยะ จิตตะ วิมังสา มีความอดทน
พากเพียรในการทำงานถึงแม้มีอุปสรรคท่านอดทนฝ่าฟันอุปสรรค
จนผ่านพ้นไปได้ด้วยดี ท่านมองที่ผลสำเร็จของงานเป็นที่ตั้ง ”

(เพื่อนร่วมงานในสภากาชาด)

“โชคดีมากที่ได้มารู้จักและทำงานร่วมกับท่านเป็นกัลยาณมิตรที่ดี เป็นผู้ประเสริฐทั้งทางโลกและทางธรรม เป็นผู้ที่เสียสละเพื่องาน โดยแท้จริงโดยไม่หวังผลประโยชน์ใดๆ... ท่านเป็นคนใจนักเลง กล้าได้กล้าเสียในความถูกต้อง มีความยุติธรรมเป็นผู้ที่เอาใจใส่เอาใจเขามาใส่ใจเรา มีความใส่ใจ ในลูกศิษย์มีเมตตาให้ความรู้ประสิทธิประสาท ให้องค์ความรู้แบบองค์รวมทำให้เกิดแบบอย่างที่ดีเช่นอาจารย์ และสิ่งสำคัญคือท่านเป็นคนกตัญญู รู้คุณ สอนศิษย์ทั้งทางตรงและทางอ้อมปลูกฝังให้เป็นคนกตัญญู”

(เพื่อนร่วมงานในสภากาชาด)

“ท่านกล้าคิด กล้าทำ โดยยึดหลักความถูกต้องและเป็นคน ที่มีบุคลิกคล้ายกับท่านอาจารย์มากคือ คุ้งข้างนอกแข็งแต่จิตใจอ่อนโยน ท่านมีความภาคภูมิใจ มีความเชื่อมั่นในตัวเอง ... สอนให้ศิษย์รักวิชาชีพ และยึดถือความถูกต้องเสมอ ”

(ศิษย์มสธ.)

“เป็นต้นแบบของนักต่อสู้ นักบุกเบิกทางวิชาการงานคุณภาพ ของรศ. พรจันทร์ทางวิชาการมีคุณภาพมีการศึกษาค้นคว้า ทนสมัยทันเหตุการณ์อยู่เสมอทั้งภายในภายนอกประเทศ ทำงานให้เกิดประโยชน์สูงสุด งานทุกอย่างมีการยอมรับ จากองค์กรอื่นๆเป็นผู้ที่ไม่ทำอะไรเพื่อตนเอง เสียสละ มีจริยธรรมคุณธรรมของการเป็นข้าราชการที่ดี ”

(เพื่อนร่วมงาน)

“ท่านมีอุเบกขาถ้ามีเรื่องทุกข์ร้อนใจท่านรู้จักการปล่อยวาง สามารถปรับตัวปรับใจได้รวดเร็วมีความอดทนอดกลั้นเป็นเลิศ เป็นผู้ที่มีความมุ่งมั่น อดทน ผลงานทุกอย่างมีคุณภาพการทำงาน มุ่งคุณภาพงานมุ่งมั่นมากกว่าคน ทุ่มเทแรงกายแรงใจ เป็นแบบอย่างที่ดี คำพูดที่ประทับใจคือ พักเดี๋ยวก็หาย ปลูกฝังความอดทนเป็นนักต่อสู้อดทนต่ออุปสรรคทั้งหลาย ”

(เพื่อนร่วมงาน)

“เป็นผู้รอบรู้ทั้งด้านวิชาการ บริหาร โดยยึดหลักคุณธรรม
 เป็นคนซื่อสัตย์สุจริต ตรงไปตรงมาจริงใจทำงาน ไม่หวังผลตอบแทน
 ตอนท่านทำงานในสภากาชาดท่านไปบรรยายที่ไหนท่านจะนำ
 หลวงพ่อคุณไปด้วยให้บูชาเพื่อให้บูชาและนำรายได้มาเข้าสภากาชาด
 เป็นความเสียสละ ทุ่มเท ของท่านด้วยใจในความมีน้ำใจของท่าน
 และท่านสนับสนุนองค์กรพยาบาลท่านเป็นผู้ที่มีอุดมการณ์สูง
 เข้มแข็ง ยืนหยัดเป็นต้นแบบของนักต่อสู้ เพื่อองค์กร โดยท่าน
 ไม่หวังผลตอบแทนใดๆท่านเป็นนักบุกเบิก ทางวิชาการ เป็นบุคคลที่เป็น
 แบบอย่างที่ดีแก่รุ่นน้องการวางตัวปลูกฝังให้รักวิชาชีพมีความเสียสละ
 ความซื่อสัตย์เป็นนักพัฒนาที่ดี เปิดโอกาสให้ผู้อื่นมีส่วนร่วมและเปิดโอกาส
 ให้มีความก้าวหน้าทันสมัย มีความมุ่งมั่นในการทำงาน
 เป็นแบบอย่างในความเสียสละและในเชิงบริหารเป็นผู้ที่ยึดมั่น
 ในหลักการบริหาร ยึดมั่นในการทำงานเป็นคนตรงไปตรงมา
 ยึดหลักคุณธรรม จริยธรรมในการทำงาน ไม่เลือกที่รักมักที่ชัง
 ไม่มีการแบ่งแยกมีหลักการบริหาร ยึดหลักการบริหารที่ดี
 เป็นแบบอย่างแก่คนรุ่นหลัง...

(เพื่อนร่วมงาน)

“ท่านเป็นอัจฉริยะแห่งความคิดสร้างสรรค์เป็นผู้คิดริเริ่มการทำสิ่งใหม่ๆ
 ที่ดีเกิดการพัฒนาเป็นที่ยอมรับขององค์กรวิชาชีพทำให้วิชาชีพมีเอกภาพ
 เป็นที่ยอมรับของสังคม โดยส่วนตัวท่านทุ่มเทเพื่องานวิชาชีพเป็นผู้ใฝ่รู้
 ใฝ่เรียนทันสมัยเท่าทันเหตุการณ์และท่านเป็นบุคคลต้นแบบการศึกษา
 ทางไกลสามารถผลิตพยาบาลวิชาชีพให้องค์กรวิชาชีพ
 และนำผู้สำเร็จการศึกษารุ่นแรกสอบความรู้จากสภากาชาด
 ที่ถือว่าสูงสุดในสภา การพยาบาลเป็นต้นแบบการเรียนการสอน
 ในระบบทางไกลที่เป็นระบบการเรียนการสอน
 ตามมาตรฐานอย่างครบวงจรจึงเป็นต้นแบบต้นคิดบุก
 เบิกการเรียนการสอนทางไกล”

(เพื่อนร่วมงาน)

“อาจารย์มีคุณลักษณะของความเป็นผู้นำกล่าวคืออาจารย์เป็นคนดี...
ยอมรับผิดเมื่อผิดพลาดโดยไม่โทษลูกน้อง ปกป้อง
ผลประโยชน์ของวิชาชีพและองค์กรเพื่อนร่วมงาน
ไม่หวังผลประโยชน์ส่วนตัว ไม่หวังชื่อเสียง ทำงานเพื่อส่วนรวม
และวิชาชีพจริงๆซึ่งจะพบได้น้อยในวิชาชีพการพยาบาลหรืออื่นๆ”

ผู้ได้บังคับบัญชา)

ประเด็นที่ 5 มีบุคลิกสง่างาม น่าเกรงขาม และมีความสามารถในการติดต่อประสานงาน

การมีมนุษยสัมพันธ์ เป็นที่ยอมรับ นับถือจากผู้ร่วมงาน ผู้ร่วมวิชาชีพ และลูกศิษย์

ผู้นำที่ดีจะต้องรู้จักประสานความคิดประสานประโยชน์การประสานงานต้องใช้
สัมพันธภาพ สามารถทำงานร่วมกับคนทุกเพศทุกวัย ทุกระดับการศึกษา ได้ผู้นำที่มีมนุษยสัมพันธ์ดี
จะช่วยให้ปัญหาใหญ่เป็นปัญหาเล็กได้ เป็นผู้นำที่มีบุคลิกสง่างาม เป็นผู้หญิงเก่ง พุดจาจะฉานชัดเจน
กล้าหาญแต่มีความเป็น กุสสตรีไทยเพียบพร้อม มีรอยยิ้มที่อ่อนโยนพุดจาไพเราะมีความจริงใจมี
รอยยิ้มของ หญิงไทย คำพุดน้ำเสียงนุ่มนวลไพเราะ ให้เกียรติกับผู้อื่น เป็นผู้นำที่ อ่อนนอก แข็งใน
การมีกัลยาณมิตรที่ดีส่งเสริมให้ท่านมีความสำเร็จในการเป็นผู้นำกล่าวคือการมีลูกน้อง เพื่อน ลูกศิษย์
ที่ทำให้ท่านประสบความสำเร็จ เป็นกัลยาณมิตรที่หมายถึงการพาเราไปในทางที่ดีและไม่ทำให้เราต้อง
เป็นทุกข์เป็นผู้มีเมตตาและให้อภัยเสมอ ซึ่งผู้อื่นให้ได้ยาก ในชีวิตการทำงานหากมีหัวหน้าที่ดีมี
คุณธรรมลูกน้องย่อมอยู่เย็นเป็นสุข มีความปลอดภัยและมีความก้าวหน้าในการทำงานและ เป็น
ประธานสาขาวิชาพยาบาลศาสตร์มหาวิทยาลัยสุโขทัยธรรมราชท่านแรก ด้วยความไว้วางใจของ
ผู้บังคับบัญชาและผู้ใต้บังคับบัญชา ในการนี้ทำให้การทำงานของท่านต่อเนื่องดังมีข้อมูลสนับสนุน
จากการสัมภาษณ์ดังนี้

“ในการทำงาน ได้มีการจัดระบบ โดยลงมือทำเป็นแบบอย่างประสานงาน
โดยใช้สัมพันธภาพ เห็นผลงานสำเร็จเพราะการทำงานทุกอย่างต้องมี
หลักการสอนให้ใช้เหตุใช้ผลเหมาะสม รอบคอบ โดยสอนในการทำงาน
สอนให้มีส่วนร่วมในการตัดสินใจ พัฒนาคนโดยใช้ความคิด
เตรียมตัว เตรียมพร้อม หาข้อมูล ยึดหลัก ON THE JOB TRAINING
แก่บุคคลที่มีคุณลักษณะ ตามตำแหน่งต่างๆยังไม่สมบูรณ์
เป็นหน้าที่ของผู้บังคับบัญชาที่ต้องช่วยกันพัฒนา ผู้ใต้บังคับบัญชา
ใช้หลักการคุณธรรม จริยธรรมและให้โอกาสเขาในการพัฒนา และมีวิธีการคิด

ที่เป็นเหตุเป็นผล โดยได้มาจากอันติสงส์ของการปฏิบัติ ในการแผ่เมตตา
ไม่ถือโกรธ จึงทำให้ท่านมีกัลยาณมิตรที่ดีมากมาย จากความคิดดีทำให้เป็น
เสน่ห์ของผู้พบเห็น โดยได้รับแบบอย่างที่ดีจากแม่ของเพื่อนที่เป็นคนพูด
เพราะเป็นกุลสตรีไทย และมีเมตตาธรรมจึงได้เรียนรู้จากครอบครัว
เพื่อนสนิทวัยเรียนชั้นมัธยมศึกษาที่สตรีวิทยานำมาใช้
ในการปฏิบัติในชีวิตประจำวัน โดยให้ความรักความเมตตา...”

(กรณีศึกษา)

“รศ.พรจันทร์ได้เป็นประธานสาขาวิชาพยาบาลศาสตร์ท่านแรก
ด้วยความไว้วางใจของผู้บังคับบัญชาและผู้ใต้บังคับบัญชา
ในการนี้ทำให้การทำงานของท่านต่อเนื่องอย่างมีประสิทธิภาพ
เป็นสาขาวิชาที่มีขนาดเล็กแต่มีความเข้มแข็งเป็นต้นแบบ
การศึกษากฎปฏิบัติให้กับสาขาวิชาอื่นในมหาวิทยาลัย...”

(ผู้บังคับบัญชา)

“เป็นผู้เป็นที่เป็นผู้หญิงเก่ง เป็นผู้หญิงที่พูดจาละเอียดจนชัดเจน
กล้าหาญแต่มีความเป็นกุลสตรีไทยเพียบพร้อมมีรอยยิ้มที่อ่อนโยน
พูดจาไพเราะมีความจริงใจมีรอยยิ้มของหญิงไทยคำพูดน้ำเสียง
นุ่มนวลไพเราะ ให้เกียรติกับผู้อื่น เป็นผู้ที่น่า อ่อนนอก แข็งใน...”

(เพื่อนร่วมงานในสภากาการพยาบาล)

“การมีกัลยาณมิตรที่ดีส่งเสริมให้ท่านมีความสำเร็จ
ในการเป็นผู้นำ กล่าวคือการมีลูกน้องเพื่อน ลูกศิษย์
ที่ทำให้ท่านประสบความสำเร็จ ประทับใจในความมีน้ำใจ
ของท่าน เมตตา และประทับใจมากที่สุดที่ได้มีโอกาสทำงาน
ร่วมกับท่าน สิ่งหนึ่งที่ทำให้คือการไม่ทอดทิ้ง มีการติดตาม
ข่าวคราวคอยให้ความช่วยเหลือ ความมีน้ำใจของท่าน
ท่านเป็นคนใจนักเลงกล้าได้กล้าเสียในความถูกต้อง
มีความยุติธรรม เป็นผู้ที่ไม่เอาใจใส่เอาใจเขามาใส่ใจเรา
มีความใส่ใจในลูกศิษย์มีเมตตาให้ความรู้ประสิทธิประสาท

ให้องค์ความรู้แบบองค์รวมทำให้เกิดแบบอย่างที่ดี
 เช่น อาจารย์ และสิ่งสำคัญคือท่านเป็นคนกตัญญู รู้คุณ
 สั่งสอนศิษย์ทั้งทางตรงและทางอ้อมปลูกฝังให้เป็นคนกตัญญู
 โขคดีมากที่ได้มารู้จักและทำงานร่วมกับท่านเป็นกัลยาณมิตรที่ดี
 เป็นผู้ประเสริฐทั้งทางโลกและทางธรรม เป็นผู้ที่เสียสละ
 เพื่องาน โดยแท้จริงโดยไม่หวังผลประโยชน์ใดๆ
 ...ท่านเป็น MODEL OF LEADERSHIP ”

(เพื่อนร่วมงานในสภากาชาด)

“อาจารย์เป็นทั้งผู้บังคับบัญชา เป็นทั้งเพื่อน เป็นทั้งพี่
 ดังนั้นอาจารย์จึงทำหน้าที่ต่างๆ ที่เต็มไปด้วยความจริงใจ
 ความเมตตา ความเอื้ออาทรและความปรารถนาดีที่รู้สึก
 หรือรับรู้ได้ อาจารย์คอยช่วยเหลือ และประคับประคอง
 เมื่อมีปัญหาไม่ว่าจะเป็นปัญหาเรื่องงานเรื่องส่วนตัว
 อาจารย์เป็นกัลยาณมิตรที่หมายถึงการพาเราไปในทางที่ดี
 และไม่ทำให้เราต้องเป็นทุกข์ อาจารย์เป็นผู้มีเมตตาและ
 ให้อภัยเสมอ ซึ่งผู้อื่นให้ได้ยาก ในชีวิตการทำงานหากมีหัวหน้าที่ดี
 มีคุณธรรมลูกน้องย่อมอยู่เย็นเป็นสุข มีความปลอดภัยและ
 มีความก้าวหน้าในการทำงาน ”

(ผู้ใต้บังคับบัญชา)

“ท่านเป็นผู้ที่มีเมตตาสูง มีความจริงใจถึงแม้จะเจออุปสรรค
 ท่านสามารถผ่านพ้นอุปสรรคไปได้ด้วยดีท่านคิดดีคิดบวก
 กับผู้อื่นมองโลกในแง่ดี เป็นผู้มีเมตตาสูง มีน้ำใจเอื้อเฟื้อเผื่อแผ่
 ไม่แบ่งแยกไม่คิดร้ายกับผู้อื่น ไม่นินทาว่าร้ายใคร ชอบช่วยเหลือผู้อื่น
 เป็นผู้มีน้ำใจ โอบอ้อมอารีต่อผู้อื่น ใช้หลักคุณธรรมในการบริหาร
 การทำงานท่านยึดธรรมคำสั่งสอนของพระพุทธเจ้าคือ
 พรหมวิหาร 4 คือเมตตา กรุณา มุทิตา อุเบกขาท่านเป็นคนกตัญญูทวาที
 ต่อผู้มีพระคุณเช่นบิดามารดา ครูบาอาจารย์เป็นแบบอย่างที่ดี
 ในเรื่องความกตัญญู ท่านมีอุเบกขาถ้ามีเรื่องทุกข์ร้อนใจ

ท่านรู้จักการปล่อยวางสามารถปรับตัวปรับใจได้รวดเร็ว
มีความอดทนอดกลั้นเป็นเลิศ ”

(เพื่อนร่วมงาน)

“ท่านรักศิษย์ทุกคนคิดตามข่าวคราวตลอดเวลา
ท่านไม่เคยแบ่งแยก ให้เกียรติกับทุกคน ”

(ศิษย์มสธ)

ประเด็นที่ 6 มีคุณธรรมจริยธรรม ซื่อสัตย์สุจริต ยุติธรรม ยึดความถูกต้องในการทำงาน

จริยธรรม หมายถึง หลักเกณฑ์ในการประพฤติปฏิบัติของมนุษย์เพื่อดำรงหรือพิทักษ์
ความจริง ความดี ความถูกต้อง คุณธรรม หมายถึง สภาวะความถูกต้อง ความจริง และความดีที่
แสดงออกทั้งทางความคิด การพูดและการกระทำ ซึ่งมีความต่อเนื่องสม่ำเสมอตลอดเวลาการยึดถือ
หลักการของความดี ความจริงและความถูกต้องเป็นแนวทางในการประพฤติปฏิบัติ ทั้งมโนกรรม
วจีกรรม และกายกรรม พื้นฐานสำคัญในการดำเนินชีวิต และประกอบอาชีพด้วยความซื่อสัตย์ สุจริต

ผู้นำที่ดีจะต้องอาศัยหลักของความถูกต้อง ยุติธรรมหลักแห่งเหตุผลและความซื่อสัตย์
สุจริตต่อตนเองและผู้อื่นเป็นเครื่องมือในการวินิจฉัยสั่งการ หรือปฏิบัติงานด้วยจิตที่ปราศจากอคติ
ปราศจากความลำเอียงไม่เล่นพรรคเล่นพวกและที่สำคัญที่สุดคือการมีคุณธรรม จริยธรรมดังมีข้อมูล
สนับสนุนจากการสัมภาษณ์ดังนี้

“มีคุณพ่อเป็นต้นแบบที่ดี ใช้หลักการจิตวิทยาในการเลี้ยงดู
ประกอบกับคุณพ่อเป็นนักกฎหมายที่มีความซื่อสัตย์ สุจริต
มีเหตุมีผล ตรงไปตรงมายึดถือความจริงความถูกต้องและ
ยุติธรรมท่านเป็นต้นแบบ ปลุกฝังความซื่อสัตย์ ความอดทน
ความกล้า การต่อสู้ ความมุ่งมั่นความตั้งใจ เปิดโอกาสให้ได้เลี้ยง
ได้แต่ต้องมีเหตุผลและรู้จักเคารพผู้ใหญ่ ได้เลี้ยงได้โดยใช้เหตุ
ใช้ผลตามความเป็นจริง)และสุภาพอ่อนน้อมกับผู้ใหญ่
คุณพ่อสอนเรื่องให้เคารพขนบธรรมเนียมประเพณี และพำรสอน
อยู่ตลอดเวลาจนเป็นคติสอนใจตลอด คือ เป็นลูกพ่อหัวต้องตั้งบนไหล่
ได้อย่างสง่างามเพราะพ่อดำรงอยู่บนความซื่อสัตย์สุจริตและยุติธรรมมาโดยตลอด”

(กรณีศึกษา)

“การอบรมสั่งสอนจากครอบครัวโดยคุณพ่อที่เป็นนักกฎหมาย จะเน้นเรื่องความซื่อสัตย์ สุจริต อยู่บนหลักการของความจริง ความดี ความถูกต้อง ไม่ว่าจะเป็ความคิด พูด หรือกระทำและใช้ความเป็นเหตุเป็นผล ในการตัดสินใจจึงกล้าที่จะแสดงความคิดเห็นของตนเองอย่างตรงไปตรงมา ด้วยความบริสุทธิ์ใจขณะเดียวกันก็ให้ยอมรับความคิดเห็นของคนส่วนใหญ่ ด้วยคุณพ่อเป็นแบบอย่างของนักประชาธิปไตยที่มีความใจกว้างขวางด้วย ตั้งแต่แรกเริ่มทำงาน ได้ยึดถือหลักการของความดี ความจริงและความถูกต้อง เป็นแนวทางในการประพฤติปฏิบัติไม่ว่าจะเป็นมโนกรรมวจีกรรมและกายกรรม การที่มีโอกาสได้ทำงานกับผู้ใหญ่ที่มีคุณธรรมมีความรู้ความสามารถรอบด้าน ก็ทำให้ได้เรียนรู้เลือกจดจำ สิ่งที่ดีงามที่พบเห็นมาประเมินตนเองและพัฒนาตนเอง อย่างต่อเนื่อง ศีลธรรม คุณธรรมและจริยธรรมจึงอยู่ในชีวิตจิตใจ ของการดำเนินชีวิตทั้งเรื่องส่วนตัว และหน้าที่การงานสิ่งที่คุณพ่อได้อบรม สั่งสอนมาตั้งแต่เด็กถือว่าเป็นสมบัติที่ล้ำค่าที่ได้ใช้เป็นพื้นฐานสำคัญ ในการดำเนินชีวิต และประกอบอาชีพด้วยความซื่อสัตย์ สุจริต มีชื่อเสียง เกียรติยศมาจนทุกวันนี้”

(กรณีศึกษา)

“ท่านเป็นผู้ให้ เป็นผู้ที่มีความซื่อสัตย์ ตรงไปตรงมาความมีคุณธรรม เป็นผู้ที่มีความซื่อสัตย์ สุจริต มีฉันทะมีความพอใจในสิ่งที่มี อยู่มีความพอเพียงเป็นผู้ที่ พอใจพอเพียง”

(เพื่อนร่วมงานในสภากาชาด)

“อาจารย์ได้รับการปลุกฝังเพราะพ่อของ รศ.พรจันทร์ เป็นนักกฎหมาย มีความซื่อสัตย์”

(ตั้งผู้บังคับบัญชา)

“เป็นผู้รอบรู้ทั้งด้านวิชาการ บริหาร โดยยึดหลักคุณธรรม เป็นคนซื่อสัตย์สุจริต ตรงไปตรงมาจริงใจทำงานไม่หวังผลตอบแทน เปิดใจกว้างเปิดโอกาสให้ผู้อื่นให้มีความก้าวหน้าเป็นผู้ที่มีอุดมการณ์สูง เข้มแข็ง ยืนหยัดเป็นต้นแบบของนักต่อสู้ นักบุกเบิก ทางวิชาการ

เป็นบุคคลที่เป็นแบบอย่างที่ดีแก่รุ่นน้อง การทำงานการวางตัว
 ปลุกฝังให้รักวิชาชีพมีความเสียสละความซื่อสัตย์เป็นนักพัฒนาที่ดี
 เปิดโอกาสให้ผู้อื่นมีส่วนร่วมและเปิดโอกาสให้มีความก้าวหน้าทันสมัย
 มีความมุ่งมั่นในการทำงาน เป็นแบบอย่างในความเสียสละและ
 ในเชิงบริหารเป็นผู้ที่ยึดมั่นในหลักการบริหาร ยึดมั่น
 ในการทำงานเป็นคนตรงไปตรงมา ยึดหลักคุณธรรม จริยธรรม
 ในการทำงาน ไม่เลือกที่รักมักที่ชัง ไม่มีการแบ่งแยกมีหลักการบริหาร
 ยึดหลักการบริหารที่ดีเป็นแบบอย่างแก่คนรุ่นหลัง...

(เพื่อนร่วมงาน)

“อาจารย์มีคุณลักษณะของความเป็นผู้นำกล่าวคืออาจารย์เป็นคนดี
 หมายถึง มีคุณธรรมและมีจริยธรรมเป็นคนตรงเปิดเผยจริงใจและ
 จริงจังในการทำงาน รับผิดชอบผู้ใต้บังคับบัญชา ยอมรับผิดเมื่อผิดพลาด
 โดยไม่โทษลูกน้อง ปกป้องผลประโยชน์ของวิชาชีพและองค์กรสูง
 รักวิชาชีพการพยาบาลมาก ห่วงเทชีวิตกายใจเพื่องาน ไม่ย่อท้อแม้มีอุปสรรค
 รับฟังความคิดเห็นของเพื่อนร่วมงาน แม้ว่าจะอายุน้อยกว่าหรือเป็นเด็ก
 ไม่หวังผลประโยชน์ส่วนตัว ไม่หวังชื่อเสียง ทำงานเพื่อส่วนรวม
 และวิชาชีพจริงๆซึ่งจะพบได้น้อยในวิชาชีพการพยาบาลหรืออื่นๆ”

(ผู้ใต้บังคับบัญชา)

ประเด็นที่ 7 มีความตื่นตัว และมีวิสัยทัศน์กว้างไกล

ความตื่นตัว หมายถึง ความระมัดระวัง ความสุขุมรอบคอบ ความไม่ประมาทไม่ยึดติด
 ขาดความกระฉับกระเฉง มีความลับไวในการปฏิบัติงานทันต่อเหตุการณ์ ความตื่นตัวเป็นลักษณะ
 ที่แสดงออกทางกาย แต่การไม่ตื่นตูมเป็นพลังทางจิตที่จะหยุดคิดไตร่ตรองต่อเหตุการณ์ต่างๆที่เกิดขึ้น
 รู้จักใช้ดุลยพินิจที่จะพิจารณาสิ่งต่างๆหรือเหตุต่างๆ ได้อย่างถูกต้องพุดง่ายผู้นำที่ดีจะต้องรู้จัก
 ควบคุมตัวเองนั่นเอง (Selfcontrol) การเป็นผู้นำที่ดีนั้นต้องมีวิสัยทัศน์กว้างไกล
 ดังมีข้อมูลสนับสนุนจากการสัมภาษณ์ดังนี้

“ท่านมีวิสัยทัศน์กว้างไกลสิ่งไหนที่จะต้องทำแต่ก็อยู่ภายใต้เหตุผล
ซึ่งอาจไม่ตรงกับความเห็น ของผู้ร่วมงานบ้าง ท่านอาจารย์ทองอินทร์
ต้องอยู่ตรงกลางคอยไกล่เกลี่ยให้ทุกคนด้วยเหตุด้วยผล
เป็นผู้นำการเปลี่ยนแปลง มีความรู้ ความสามารถ มีทักษะเป็นผู้ที่มี
การตัดสินใจดี กล้าคิดกล้าทำที่ผ่านการคัดกรองจากคณะกรรมการ
การมาเป็นอาจารย์และได้ก้าวเป็นผู้นำในมหาวิทยาลัยสุโขทัยธรรมมาชิราช
โดยเริ่มจากท่านมีวิสัยทัศน์ที่กว้างไกลการทำหลักสูตร
พยาบาลระดับปริญญาตรี และทำหลักสูตรระดับปริญญาโท
โดยเขียนตำราในหลักสูตร การเขียนตำราค่อนข้างละเอียดถี่ถ้วนต่าง ๆ มากมาย”

(ผู้บังคับบัญชา)

“อาจารย์เป็นผู้มีวิสัยทัศน์ กว้างไกลเป็นผู้สร้างงาน จัดประชุมวิชาการ
เปิดวิชาใหม่ๆเพื่อเป็นการพัฒนางาน พัฒนาวิชาชีพ และให้บริการ
วิชาการแก่วิชาชีพเป็นการผลิตทั้งบัณฑิตพยาบาล พัฒนาพยาบาล
ที่จบไปแล้วและให้บริการถ่ายทอดความรู้ที่มีประโยชน์แก่กลุ่มประชาชนต่างๆ
ส่งเสริมการศึกษาต่อ การพัฒนาก้าวเข้าสู่ตำแหน่ง ทางวิชาการต่างๆ”

(ผู้ใต้บังคับบัญชา)

“ท่านเป็นผู้ที่มีความคิดค้นเป็นนักนวัตกรรมเชิงระบบ
และเชิงนโยบายมองการณ์ไกลมีวิสัยทัศน์กว้างไกล
สามารถมองเห็นผลกระทบหรือกลไกเกี่ยวกับงานได้ดี
มีความคิดกว้างไกลเป็นผู้นำต้นแบบในวิชาชีพการพยาบาล
ซึ่งหาได้ยากในปัจจุบัน เป็นผู้ที่มีความคิดสร้างสรรค์
ทำให้เกิดนวัตกรรมใหม่ๆ นโยบายเป็นผู้สร้าง ผู้บุกเบิก
ในวิชาชีพการพยาบาล สร้างระบบคุณภาพ
ของสภาการพยาบาลเกิด ทั้งในระดับปฐมภูมิ ระดับทุติยภูมิ
ระดับตติยภูมิทำให้เกิดมาตรฐานเดียวกันในวิชาชีพการพยาบาล
ท่านทำให้เกิดตัวชี้วัดตัวแบบประเมินคุณภาพ องค์กรต่างๆ
ยอมรับทำให้เกิดการตื่นตัวในระบบคุณภาพการพยาบาลสร้างมาตรฐาน
ให้เกิดการยอมรับในระดับองค์กร สร้างศรัทธาทำให้ผู้บริหารตื่นตัว

ในเรื่องการประกันคุณภาพการพยาบาลมีการขอขึ้นทะเบียนเข้ารับ
 การประเมินทำให้เกิดคุณภาพยังผลให้เกิดการยอมรับ ผลประโยชน์
 สูงสุดที่ได้รับคือผู้ป่วยทำน้อมองค์ความรู้ มีแนวคิดที่ฉลาดมีความคิดสร้างสรรค์
 สามารถนำเอาแนวคิดของท่านไปใช้ประโยชน์และใช้ได้จริงในทางปฏิบัติ
 ทำให้เกิดการยอมรับขององค์กรต่างๆมีผลต่อการขับเคลื่อนขององค์กร
 พยาบาลให้มีการตื่นตัว ไม่หยุดอยู่กับที่ มีการพัฒนาตนเอง
 องค์กรต่างๆ มีการจัดระบบ การตรวจเยี่ยม ประเมินการประกันคุณภาพ
 โดยภาพรวมขององค์กร ทำให้เกิดมาตรฐานต่อองค์กร เป็นที่ยอมรับของสังคม
 เป็นการทำงานแบบเป็นทีมสุขภาพสร้างกลไกการทำงานยังผลให้เกิดการ
 สร้างระบบเป็นตัวผลักดันให้เห็นความสำคัญในการประกันคุณภาพ
 การพยาบาลแพทยพยาบาลเจ้าหน้าที่สาธารณสุขมีการตื่นตัว
 มีการพัฒนาตนเอง พัฒนางค์กร พัฒนางค์ความรู้ ผู้นำองค์กร
 ต้องเป็นพยาบาลความเป็นน้ำหนึ่งอันเดียวกัน
 มีการเตรียมผู้นำองค์กรพยาบาลต้องมีวุฒิการศึกษา
 ระดับปริญญาโทหรือต้องผ่านการอบรม”

(เพื่อนร่วมงานในสภาการพยาบาล)

ประเด็นที่ 8 ดำเนินชีวิตโดยยึดหลักธรรมคำสอนของพระศาสดาพระพุทธศาสนา

ผู้นำที่ดีจะต้อง มีองค์ประกอบสำคัญของการให้ความรัก อภัย และศรัทธา ให้รู้จักมองคน
 ทุกด้าน สอนให้เข้าใจคน เน้นจิตสังคมจิตวิญญาณเป็นการมองโดยใช้ความคิด การวิเคราะห์ด้วยเหตุ
 ด้วยผล อยู่บนพื้นฐานความเป็นจริงโดยยึดหลักธรรมมะ ความถูกต้อง ความเป็นเหตุเป็นผลใน
 ความเชื่อเรื่องกรรมเรื่องเวรเป็นสัจจะธรรม เรื่องไตรลักษณ์ อนิจจัง ทุกขัง อนัตตาและยึดหลักธรรม
 คือพรหมวิหาร 4 และการยึดหลักอริยสัจ 4 คือ ทุกข์ สมุทัย นิโรค มรรค และใช้หลักธรรมคำสั่งสอน
 ของพระพุทธเจ้า คือ อิทธิบาท 4 ประกอบไปด้วย จันทะ วิริยะ จิตตะ วิมังสาความสงบเสถียรนี้ถ้ามีอยู่
 ในผู้นำท่านใดแล้ว ก็จะทำให้ลูกน้องมีความนับถือและให้ความร่วมมือเสมอและผู้นำที่ดีนั้นควรยึด
 หลักธรรมคำสอนของพระศาสดาพระพุทธศาสนาต้องมีข้อมูลสนับสนุนจากการสัมภาษณ์ดังนี้

“ท่านมีวิธีการคิดที่เป็นเหตุเป็นผล โดยได้มาจากอานิสงส์ของการปฏิบัติ
 ในการแผ่เมตตา ไม่มีถือ โกรธ จึงทำให้ท่านมีกัลยาณมิตรที่ดีมากมาย
 จากความคิดดีของอาจารย์ทำให้เป็นเสน่ห์ของผู้พบเห็น โดยได้รับแบบอย่างที่ดี
 จากแม่ของเพื่อนที่เป็นคนพูดเพราะเป็นกุลสตรีไทย ได้เรียนรู้จากครอบครัวเพื่อน
 ในการปฏิบัติในชีวิตประจำวัน โดยให้ความรักความเมตตา และยึด
 หลักพรหมวิหาร 4 มาโดยตลอด การยึดหลักอริยสัจ 4 คือทุกข์ สมุทัย นิโรค มรรค
 ซึ่งเหมือนกับกระบวนการพยาบาลเป็นการฝึกตามหลักพระพุทธศาสนา
 คำสั่งสอนของพระพุทธเจ้า คือ ศีล สมาธิ ปัญญา คนเราเกิดมาต้องมีศีล
 ทำอะไรต้องตั้งสติ ทำให้แน่วแน่ มีสมาธิ ปัญญาเกิด ถ้ามีสติแล้วสามารถ
 ทำอะไรได้ดี ประสพผลสำเร็จ นอกจากนี้ได้เรียนรู้จากสื่อต่างๆ เช่น
 วิทยุโทรทัศน์อ่านหนังสือ ได้แง่มุมแง่คิดและชอบที่จะจดจำสาระ
 ในบทความ โคลง บทกลอนที่สนใจเช่น บทกลอนพระพุทธทาสภิกขุ
 บทความ คำสอนของพระพรหมคุณาภรณ์ สุนทรภู์ สุภายิตสอนหญิงเป็นต้น
 ทำให้จดจำซึมซับคำสอนของท่านเหล่านี้เป็นคติเตือนใจ
 ที่ใช้เป็นแนวทางในการประพฤติปฏิบัติ”

(กรณีศึกษา)

“คุณพ่อปลูกฝังให้พูดความจริงห้ามโกหก ให้ยึดหลักความเป็นจริง
 ความดี ความถูกต้องและมีคุณย่าเป็นต้นแบบทางศาสนา
 การเข้าวัดทำบุญ ปลูกฝังให้ดำเนินชีวิตตามหลักพระพุทธศาสนา
 และมีคุณแม่ พร่ำสอนให้คุณเล่าตนเองให้คุณเล่างานบ้านสิ่งที่คุณพ่อปลูกฝัง
 คือการให้พึ่งตนเองคุณเล่าตนเอง กล่าวทำในสิ่งที่ถูกต้องและได้รับการปลูกฝัง
 ต่อเนื่องเมื่อเป็นนักศึกษาพยาบาลที่มหาวิทยาลัยเชียงใหม่ ทุกเดือน
 จะมีการนิมนต์พระมาเทศนาสอนธรรมะ ปลูกฝังหลักธรรม
 ทางพระพุทธศาสนาเป็นหลักยึดเหนี่ยวจิตใจ เพราะต้องอยู่
 ไกลบ้าน ทำให้จิตใจอ่อนโยนรู้ผิดชอบชั่วดี และมีการรำไทย
 เป็นศิลปะของไทยเป็นการ สร้างสมความมีสุนทรียศาสตร์
 ความละเอียดอ่อนซึ่งเป็นพื้นฐานการสร้าง “มิติจิตวิญญาน”
 ที่มีองค์ประกอบสำคัญของการให้ความรัก อกภัย และศรัทธา
 ให้รู้จักมองคนทุกด้าน สอนให้เข้าใจคน เน้นจิตสังกมจิตวิญญาน

เป็นการมองโดยใช้ความคิด การวิเคราะห์ด้วยเหตุด้วยผล
 อยู่บนพื้นฐานความเป็นจริง โดยยึดหลักธรรมมะ ความถูกต้อง
 ความเป็นเหตุเป็นผลในความเชื่อเรื่องกรรมเรื่องเวรเป็นสัจจะธรรม
 เรื่องไตรลักษณ์ อนิจจัง ทุกขัง อนัตตาจากการสอนธรรมมะ
 เดือนละครั้งมีพระอาจารย์เป็นที่ฟังเมื่อไปศึกษาต่อต่างประเทศได้
 ไปนมัสการกราบพระอาจารย์ ท่านได้ สอนการกราบไหว้พระก่อนนอน
 ให้กราบ 5 ครั้ง คือการกราบพระพุทธ กราบพระธรรม กราบพระสงฆ์
 กราบบิดามารดาครูบาอาจารย์และนำส่งกุศลแผ่เมตตาแก่เทวดา
 เจ้ากรรมนายเวรและสรรพสัตว์ทั้งหลายให้รวมทั้งผู้ที่คิด
 พุศ และทำไม่ดีกับเรา เป็นการรัก การให้อภัยให้กับทุกคนได้ จึงมีจิตใจที่ให้พลัง
 ในการทำงานได้อย่างเข้มแข็งไม่ย่อท้อมาโดยตลอด”

(กรณีศึกษา)

“เป็นผู้นำที่เป็นผู้หญิงเก่ง เป็นผู้หญิงที่พูดจาจะฉานชัดเจน กล้าหาญ
 แต่มีความเป็นกุลสตรีไทยเพียบพร้อม มีรอยยิ้มที่อ่อนโยนพูดจาไพเราะ
 มีความจริงใจมีรอยยิ้มของ หญิงไทย คำพูดน้ำเสียงนุ่มนวลไพเราะ
 ให้เกียรติกับผู้อื่น เป็นผู้นำที่ อ่อนนอก แข็งใน เป็นผู้ที่มีความ มุ่งมั่น
 อุตุน มีสติปัญญาเฉลียวฉลาดหลักแหลม ปฏิภาณไหวพริบดี
 กล้าได้กล้าเสีย มีอำนาจ การต่อรอง มีความมุ่งมั่นตั้งใจโดยใช้หลักธรรม
 คำสั่งสอนของพระพุทธเจ้า คือ อิทธิบาท 4 ประกอบไปด้วย ฉันทะ วิริยะ
 จิตตะ วิมังสา มีความอุตุน พากเพียรในการทำงานถึงแม้มีอุปสรรค
 ทำนอตทนฝ่าฟันอุปสรรคจนผ่านพ้นไปได้ด้วยดี ท่านมองที่ผลสำเร็จของงานเป็นที่ตั้ง”
 (เพื่อนร่วมงานในสภากาชาด)

ประเด็นที่ 9 เป็นนักพัฒนา เป็นผู้สร้างงานและเป็นนักบริหารจัดการ

ผู้นำที่เก่งงานนั้นต้องมีการบริหารจัดการที่ดีมีการวางแผนเป็นผู้นำที่ใช้กลยุทธ์การบริหารจัดการ ผู้นำต้องพัฒนาทั้งพัฒนาตนเองและเพื่อนร่วมงาน มีการส่งเสริมการทำวิจัย มีการส่งเสริมสนับสนุนการศึกษาให้มีการพัฒนาอย่างทันสมัย มีการค้นคว้าใฝ่รู้ การบริหารจัดการที่ดีนั้นต้องยอมรับฟังความคิดเห็นของผู้อื่นเปิดโอกาสให้ทุกคนแสดงความคิดเห็นสนับสนุนการทำงานเป็นทีมเมื่อการขัดแย้งเกิดขึ้นใช้เหตุผลในการตัดสินปัญหาที่เกิดขึ้นรับฟังความคิดเห็นของผู้อื่นคิดเชิงเหตุผล และสามารถโน้มน้าวใจให้ทุกคนมีส่วนร่วมในการทำงาน มีวิธีการจูงใจ ชี้นำ และวิธีการแนะนำการทำงาน ยึดหลักคุณธรรม จริยธรรมในการทำงานไม่เลือกที่รักมักที่ชังไม่มีการแบ่งแยก การบริหารเน้นหลักการบริหารมีการพัฒนาวิชาการให้ทันสมัยก้าวหน้าทัดเทียมกับต่างชาติจนเป็นที่ยอมรับ ดังมีข้อมูลสนับสนุนจากการสัมภาษณ์ดังนี้

“ท่านเป็นบุคคลที่เป็นนักพัฒนาทั้งพัฒนาตนเองและเพื่อนร่วมงาน มีการส่งเสริมการทำวิจัยส่งเสริมการศึกษาให้การสนับสนุนให้มีการพัฒนาอย่างทันสมัยท่านเป็นบุคคลที่มีการศึกษา ค้นคว้าใฝ่รู้ทันสมัยตลอดเวลาทั้งงานภายในและภายนอกประเทศ มีการศึกษาค้นคว้าเป็นบุคคลที่ยอมรับฟังความคิดเห็นของผู้อื่น เปิดโอกาสให้ทุกคนแสดงความคิดเห็นสนับสนุนการทำงาน เป็นทีมเมื่อการขัดแย้งเกิดขึ้นใช้เหตุผลในการตัดสินปัญหาที่เกิดขึ้นรับฟังความคิดเห็นของผู้อื่นคิดเชิงเหตุผล ไม่ผูกใจเจ็บใครเป็นบุคคลที่มีค่าพูดที่สามารถโน้มน้าวใจให้ทุกคนมีส่วนร่วมในการทำงาน มีวิธีการจูงใจ ชี้นำ และวิธีการแนะนำการทำงาน”

(เพื่อนร่วมงาน)

“เป็นบุคคลที่เป็นแบบอย่างที่ดีแก่รุ่นน้อง การทำงานการวางตัวปลุกฝังให้รักวิชาชีพมีความ เสียสละความซื่อสัตย์เป็นนักพัฒนาที่ดี เปิดโอกาสให้ผู้อื่นมีส่วนร่วมและเปิดโอกาสให้มีความก้าวหน้าทันสมัย มีความมุ่งมั่นในการทำงาน เป็นแบบอย่างในความเสียสละและในเชิงบริหารเป็นผู้ที่ยึดมั่นในหลักการบริหาร ยึดมั่นในการทำงาน เป็นคนตรงไปตรงมายึดหลักคุณธรรม จริยธรรมในการทำงาน ไม่เลือกที่รักมักที่ชังไม่มีการแบ่งแยกมีหลักการบริหารที่ดีเป็นแบบอย่าง

แก่คนรุ่นหลังเป็นMODELในการบริหารเน้นหลักการบริหารมีการพัฒนา
 วิชาการให้ทันสมัยก้าวหน้าทัดเทียมกับต่างชาติ จนเป็นที่ยอมรับ
 ทั้งในและต่างประเทศ เป็นต้นแบบของต่างประเทศเช่นประเทศอินโดนีเซีย
 มาศึกษาดูงานการศึกษาพยาบาลในระบบการสอนทางไกล
 ของมหาวิทยาลัยสุโขทัยธรรมมาธิราชและได้มีการพัฒนารูปแบบการศึกษา
 อย่างต่อเนื่องให้ทันสมัยอยู่เสมอ ”

(เพื่อนร่วมงาน)

“ท่านมีองค์ความรู้ มีแนวคิดที่ฉลาดมีความคิดสร้างสรรค์
 สามารถนำเอาแนวคิดของท่านไปใช้ประโยชน์และใช้ได้จริง
 ในทางปฏิบัติทำให้เกิดการยอมรับขององค์กรต่างๆ มีผลต่อการ
 ขับเคลื่อนขององค์กรพยาบาลให้มีการตื่นตัวไม่หยุดอยู่กับที่มี
 การพัฒนาตนเององค์กรต่างๆ มีการจัดระบบ การตรวจเยี่ยม
 ประเมิน การประกันคุณภาพ โดยภาพรวมขององค์กร
 ทำให้เกิดมาตรฐานต่อองค์กร เป็นที่ยอมรับของสังคม
 เป็นการทำงานแบบเป็นทีมสุขภาพ สร้างกลไกการทำงานยังผล
 ให้เกิดการสร้างระบบเป็นตัวหลักค้ำให้เห็นความสำคัญใน
 การประกันคุณภาพ”

(เพื่อนร่วมงานในสภากาการพยาบาล)

“เป็นผู้สร้างงาน ให้อาจารย์ภาควิชาการพยาบาลอายุรศาสตร์
 และศัลยศาสตร์ได้ริเริ่มเขียนบทความวิชาการ ตำรา
 จัดประชุมวิชาการ เปิดวิชาใหม่ๆเพื่อเป็นการพัฒนางาน
 พัฒนาวิชาชีพ และให้บริการวิชาการแก่วิชาชีพ ”

(ผู้ได้บังคับบัญชา)

ประเด็นที่ 10 การเป็นผู้เรียนรู้ตลอดกาล (Life Long Learning) ใฝ่ศึกษาเรียนรู้ตลอดชีวิต

มีความรู้สึกว่าคุณไม่รู้อะไรอีกมากมายให้เรียนรู้จนตายก็ยังไม่หมด และตระหนักถึงความเป็นผู้ใฝ่รู้ตลอดเวลา เข้าใจดีกับการเปลี่ยนแปลงของโลกทำให้สิ่งที่เคยรู้เมื่อวันวานอาจไม่ใช่ในวันนี้อีกต่อไป มองเห็น สิ่งของ ผู้คน เหตุการณ์ เป็นสื่อสอนตนได้ ไม่ว่าจะเป็นสิ่งดีหรือสิ่งเลว และสามารถเลือกเก็บมาจดจำ และหยิบออกมาใช้ได้เหมาะสมใฝ่ค้นหา ติดตาม ความรู้ทุกเรื่อง โดยเฉพาะเกี่ยวข้องกับวิชาชีพและการดำรงชีวิต มุ่งเรียนรู้อย่างลึกซึ้งและจริงจังให้เป็นผู้รู้และเข้าใจในแต่ละเรื่องอย่างแท้จริง สามารถนำองค์ความรู้ที่มีอยู่มาใช้ประโยชน์ได้อย่างถูกต้องถูกเวลา และเหมาะสม มีทักษะการวิเคราะห์ด้วยเหตุผล และคาดการณ์ ผลที่อาจจะเกิดในอนาคตได้ และสามารถสังเคราะห์กระบวนการที่สามารถนำไปสู่ความสำเร็จที่ต้องการความรู้ดังกล่าวของบุคคลในกลุ่มที่อยู่ร่วมกัน มีความคิดว่าการดำเนินชีวิตทั้งส่วนตัวและการทำงานนี้เป็นมหาวิทยาลัยชีวิตที่เรามีโอกาสได้เรียนรู้เพิ่มเติมอยู่เสมอจนกระทั่งวาระสุดท้ายของชีวิต ดังมีข้อมูลสนับสนุนจากการสัมภาษณ์ดังนี้

“ถึงไม่ได้จบกฎหมายแต่ได้ความรู้ที่เกิดจากการเรียนรู้ตามอัธยาศัย
สนใจอยากเรียนกฎหมายเพราะอิทธิพลของพ่อเมื่อกลับจากการศึกษาต่อ
ต่างประเทศ ทำงานที่มหาวิทยาลัยขอนแก่น ก็สมัครเรียนในหลักสูตรนิติศาสตร์
ที่มหาวิทยาลัยรามคำแหงได้ 1 ปีพ่อย้ายไปทำงานที่มหาวิทยาลัย
สงขลานครินทร์ก็ต้องเลิกเรียนเพราะไม่สะดวกต่อการเดินทางมาเรียนและสอบ ”

(กรณีศึกษา)

“จากการเริ่มต้นที่รับตำแหน่งเป็นเลขาธิการของสภาการพยาบาล
ก็บอกตนเองว่าต้องทำความเข้าใจกับกฎหมายวิชาชีพให้ถ่องแท้
ต้องรับผิดชอบเป็นตัวแทนของสภาการพยาบาลในกระบวนการ
ตราพระราชบัญญัติเพื่อ แก้ไขพระราชบัญญัติวิชาชีพ
การทำความเข้าใจกับสมาชิกในเรื่อง เกี่ยวกับกฎหมาย
เป็นการเพิ่มพูนความรู้ประสบการณ์เกี่ยวกับกฎหมายอย่างต่อเนื่อง ”

(กรณีศึกษา)

“การที่สมาชิภยพยบยลให้โอกยสมยทงนในสภกกรพยบยล
ก็สนใจในเรื่องเกี่ยวกับจริยธรรมและกฎหมายที่เกี่ยวข้องกับวิชาชีพ
เป็นพิเศษ มีการจัดประชุม ให้ควมรู้แก่สมชชิกอย่งสมบ้เสมอเพราะ
เป็นส่วนสำคัญของกรเกิดคุณภาพบริการและการคุ้มครองผู้ให้บริการ
และพยบยลผู้ให้บริการ จกนั้ก็ได้มีการเชิญให้เป็นวิทยากร
ในประเด็นนี้มโดยตลอดนยกว่าสิบปีส่วนหลักปฏิบัติด้นจริยธรรมนั้
ได้มยจกกรรอบคร้วให้ย้ดหลักประพตติด้วควมจริง ควมดี ควมถูกต้อง
เป็นสำคัญได้รับการหล่อหลอมระหว่างกรศึกษาพยบยลจรรยาบรรณวิชาชีพ
กรอ่านหนังสือ กรเรียนรู้จกบุคคลที่เครพ และศรัทธาในควมเป็นคนดี
จึงสมรถบูรณกรควมรู้และประสพกรณนี้ถ่ยทอดให้แก่ผู้ที่เกี่ยวข้อง
ได้ในโอกยต่งต่ง”

(กรณีศึกษา)

“เป็นคนที่ชอบคิด วิเคราะห์ควมเป็นเหตุเป็นผลจกเหตุกรณต่งต่ง
ที่เกิดขึ้นในชีวิตนับตั้งแต่เป็นนักศึกษพยบยล อจกรย 2 ท่นให้ข้อ
คิดเห็นในเรื่องที่แตกต่งกัน ก็เลือกที่จะจดจำข้อคิดเห็นที่ให้แนวคิด
อย่งเป็นเหตุเป็นผล และย้งนยมยใช้สอนพยบยลและลูกศิษย์จนถึง
ปัจจุบัน เมื่อเป็นนักศึกษประสพกรณมีน้ยกรคิดกรตัดสินใจกรทงน
ของพยบยลไปแล้วกว่ จะรู้ว่าเรเป็นผู้ที่ตัดสินใจย้งไม่ถูกต้องก็ต่อเมื่อจบมย
เป็นพยบยลแล้วจึงได้บทเรียนที่ดีในการระม้ดระวัง ไม่คว่นสรูปหรือรีบ
ตัดสินใจก่อนกรศึกษาวิเคราะห์ให้รอบด้น และย้งต้องเผื่อไว้ในแง่มุมที่ย้ง
ไม่รู้ตลอดเวลย จึงมยควมคิดว่กรด้นชีวิตต่งส่วนต้วและกรทงนนี้
เป็นมหวิทยลัยชีวิตที่เรมยโอกยได้เรียนรู้เพิ่มเติมอย่งเสมอ
จนกระทั่งวาระสุดท้ายของชีวิต”

(กรณีศึกษา)

“กรเรียนกรสอนทงคลินิกต้องมีการปรับเปลี่ยน เรจจะผลิตพยบยล
ให้ออกไปรับผิดชอบชีวิตผู้อื่น จะต้องให้เขยรับผิดชอบตนเองให้ได้ก่อน
กรควมคุมก้กับผู้เรียนอย่งใกล้ชิด เกรงว่ผู้เรียนอจจะกระทำในสิ่งที่ย้ง
ไม่ถูกต้องและเป็นอันตรายต่อชีวิตคน ไซ้เป็นสิ่งที่ถูกแต่ในอีกด้นหนึ่ง

จะทำให้ผู้เรียนขาดโอกาสในการฝึกทักษะที่จะคิดตัดสินใจว่า
ถ้าจะให้การพยาบาลที่ถูกต้อง และปลอดภัยแก่ผู้ป่วยนั้น
ต้องมีทักษะเพียงพอที่จะกระทำตัวเอง หรือ
จะต้องเชิญครูหรือพี่พยาบาลช่วยกำกับดูแลในการฝึกปฏิบัติอย่างเหมาะสม ...”

(กรณีศึกษา)

“สำหรับนักศึกษาพยาบาลหลักสูตรศิลปศาสตรบัณฑิต ซึ่งเป็นการศึกษา
ต่อเนื่อง 2ปีจะเป็นนักศึกษาผู้ใหญ่ที่มีประสบการณ์แล้ว การศึกษาภาคปฏิบัติ
ทางคลินิกจึงให้เลือกหน่วยงานที่จะลงฝึกปฏิบัติและผู้ป่วยกรณีศึกษาด้วยตนเอง
แต่ต้องปฏิบัติตามกิจกรรมตามที่กำหนด ผู้เรียนแต่ละกลุ่มจะต้องร่วมกันวางแผน
จัดกิจกรรมและมีความพร้อมที่จะให้อาจารย์ผู้สอนเข้าร่วมกิจกรรมและประเมิน
ได้ตลอดเวลา การจัดการเรียนการสอนในคลินิกในลักษณะนี้ผู้เรียนจะต้องเรียนรู้
ด้วยตนเองเป็นสำคัญ จึงเป็นประสบการณ์ที่ดีเมื่อนำไปใช้เป็นส่วนสำคัญของรูป
แบบการเรียนการสอนทางคลินิกในระบบการสอนทางไกล”

(กรณีศึกษา)

“ท่านมีแนวคิดที่ฉลาดมีการเรียนรู้ใหม่ๆมีความคิดสร้างสรรค์สามารถ
นำเอาแนวคิดของท่าน ไปใช้ประโยชน์และใช้ได้จริงในทางปฏิบัติ
ทำให้เกิดการยอมรับขององค์กรต่างๆมีผลต่อการขับเคลื่อนขององค์กร
พยาบาลให้มีการตื่นตัว ไม่หยุดอยู่กับที่มีการพัฒนาตนเอง องค์กรต่างๆ”

(เพื่อนร่วมงานในสภากาพยาบาล)

“เป็นต้นแบบของต่างประเทศเช่นประเทศอินโดนีเซีย
มาศึกษาดูงานได้นำรูปแบบในการเรียนการสอนของมหาวิทยาลัยสุโขทัยธรรมมาธิราช
ไปใช้ นอกจากนี้ได้มีการพัฒนารูปแบบการศึกษาอย่างต่อเนื่อง
ให้ทันสมัยเป็นไปตามมาตรฐานการศึกษาพยาบาล
และพระราชบัญญัติการศึกษาแห่งชาติ พ.ศ. 2542”

(เพื่อนร่วมงาน)

ตอนที่ 3 ปัจจัยที่ส่งเสริมความสำเร็จในวิชาชีพการพยาบาล

ปัจจัยที่ส่งเสริมความสำเร็จในวิชาชีพการพยาบาลคือ ปัจจัยด้านจิตสังคม ปัจจัยด้านภูมิหลัง ปัจจัยด้านการสนับสนุนจากองค์กรและปัจจัยด้านสภาพแวดล้อมภายนอกองค์กร ปัจจัยส่งเสริมคุณลักษณะภาวะผู้นำในวิชาชีพการพยาบาลของรองศาสตราจารย์พรจันทร์ สุวรรณชาติ สรุปได้ดังนี้คือ

1. การอบรมเลี้ยงดูจากครอบครัว หล่อหลอมให้เกิดคุณลักษณะผู้นำเป็นปัจจัยส่งเสริมความสำเร็จ ปลุกฝังให้เกิดความซื่อสัตย์ สุจริต มีความยุติธรรมยึดในการทำดี การทำถูกต้อง การพูดแต่ความจริงยึดหลักความจริง ตรงไปตรงมาและมีความกตัญญูกตเวที การอบรมเลี้ยงดู การปลุกฝังคือการให้พึ่งตนเองดูแลตนเอง กล้าทำในสิ่งที่ถูกต้อง เป็นนักต่อสู้ นักบุกเบิกการอบรมเลี้ยงดูกลมกล่อมกลายเป็นไปอย่างเหมาะสมก็จะส่งเสริมพัฒนาการของบุคคลนั้นๆ ไปในลักษณะที่สมบูรณ์ มีสุขภาพจิตที่ดี มีชีวิตที่มีความสุข ดังมีข้อมูลสนับสนุนจากการสัมภาษณ์ดังนี้

“ท่านเป็น ผู้บริหารจัดการที่ดีและท่านได้รับการอบรมเลี้ยงดูที่มีความอิสระ และได้รับการปลุกฝังการใช้เหตุผลในการคิด การทำเพราะบิดาของ รศ.พรจันทร์ เป็นนักกฎหมายมีความซื่อสัตย์ มีเหตุผลกล้าตัดสินใจ”

(ผู้บังคับบัญชา)

“พื้นฐานการอบรมเลี้ยงดูจากครอบครัวอาจสืบเนื่องจาก มีคุณพ่อเป็นต้นแบบ ปลุกฝังความซื่อสัตย์ ความอดทน ความกล้า การต่อสู้ ความมุ่งมั่น ความตั้งใจ เปิดโอกาสให้ได้เลี้ยงดูได้อย่างมีเหตุผลและให้การเคารพผู้ใหญ่ อย่างไม่มีเงื่อนไขเช่น ห้ามโต้เถียงคุณย่าเพราะคุณพ่อเป็นลูกยังไม่เถียงหลาน จึงเถียงไม่ได้ สอนเรื่องให้เคารพ ขนบธรรมเนียมประเพณี และพำสอน อยู่ตลอดเวลาจนเป็นคติสอนใจตลอด คือ เป็นลูกพ่อหัวต้องตั้งบนไหล่ ได้อย่างสง่างามเพราะพ่อดำรงอยู่บนความซื่อสัตย์สุจริต มาตลอดมองคนอื่น ได้อย่างมีศักดิ์ศรี คุณพ่อปลุกฝังให้พูดความจริง จึงไม่กล้าพูดโกหก ให้ยึดหลักความเป็นจริง ความดีความถูกต้อง มีคุณย่าเป็นต้นแบบทางปฏิบัติศาสนกิจการเข้าวัดทำบุญ ปลุกฝังให้ดำเนินชีวิตตามหลักไตรลักษณ์ของพระพุทธศาสนา และมีคุณแม่ พำสอนให้ดูแลตนเอง ให้ช่วยงานบ้าน

สิ่งที่คุณพ่อปลูกฝังคือการให้พึ่งตนเองดูแลตนเอง กล้าทำในสิ่งที่ถูกต้อง เป็นนักต่อสู้ นักบุกเบิก ใช้หลักจิตวิทยากระตุ้นให้เกิดความคิด เป็นแรงผลักดันเป็นแรงขับให้มีความกล้า มุ่งมั่น กระทำในสิ่งที่ถูกต้อง ความรักสถาบันการศึกษาเกิดจากความกตัญญูครูบาอาจารย์ เมื่อจะไปทำงานที่ใดก็ตามจะมีปณิธานว่าจะต้องไม่ทำให้มีผลกระทบ ต่อชื่อเสียงของสถาบันการศึกษาและครูบาอาจารย์ จึงต้องใช้ความพยายามต้องทำให้ได้ และการทำงานทุกอย่าง ต้องทำให้ดีที่สุดประกอบกับคุณพ่อเป็นนักกฎหมายที่มีความซื่อสัตย์ สุจริต มีเหตุมีผล ตรงไปตรงมายึดถือความถูกต้องยุติธรรม ฝึกให้มีความกล้า เกิดจากการปลูกฝังในครอบครัว การเลี้ยงดูที่ค่อนข้างมีความเป็นอิสระที่มีพี่ชาย น้องชาย หลายคนได้ช่วยกัน ดูแลฝึกความแข็งแกร่งมีความอดทนสูง มีความคิดเป็นของตนเอง...”

(กรณีศึกษา)

2. ความมุ่งมั่นของผู้นำ ผู้นำเปรียบเสมือนผู้ขับเคลื่อนและนำเพื่อบรรลุเป้าหมายของกลุ่ม ความมุ่งมั่นของผู้นำและความตั้งใจจริงจึงเป็นปัจจัยต่อความสำเร็จพฤติกรรมของผู้นำที่มีความมุ่งมั่นวัฒนธรรมองค์กรดังมีข้อมูลสนับสนุนจากการสัมภาษณ์ดังนี้

“เมื่อคิดอะไรแล้วจะบอกตนเองว่าต้องทำให้สำเร็จให้ได้ โดยจะตั้งความหวังไว้ 3 ระดับ หรือ แผนการดำเนินงาน คือ แผนงานที่คาดหวังความสัมฤทธิ์ผลสูงสุด และระดับรองลงมาอีก 2 แผนเมื่อนำเสนอผู้บังคับบัญชา หรือผู้ร่วมงานก็จะนำ เสนอแผนที่คาดหวังสูงสุดก่อนเสมอ การยินยอมใช้แผนรองลงมาเพื่อ เพื่อการต่อรอง ให้งานสำเร็จลุล่วงไปก่อน แล้วค่อยมีการพัฒนาอย่างต่อเนื่อง”

(กรณีศึกษา)

“มุ่งมั่นมีความคิดเป็นของตัวเองกล้าคิดกล้าทำกล้าเสี่ยง
กล้าเปลี่ยนแปลงอุทิศเวลา เป็นคนที่ใจหนักแน่น
มีอำนาจการต่อรองสูง”

(ผู้บังคับบัญชา)

“เป็นผู้ที่มีความมุ่งมั่น อดทน มีสติปัญญาเฉลียวฉลาดหลักแหลม
ปฏิภาณไหวพริบดี กล้าได้กล้าเสีย มีอำนาจการต่อรอง
มีความมุ่งมั่นตั้งใจ โดยใช้หลักธรรมคำสั่งสอนของ
พระพุทธเจ้า คือ อิทธิบาท4ประกอบไปด้วย ฉันทะ วิริยะ จิตตะ วิมังสา
มีความอดทน พากเพียรในการทำงานถึงแม้มีอุปสรรค
ท่านอดทนฝ่าฟันอุปสรรคจนผ่านพ้นไปได้ด้วยดี
ท่านมองที่ผลสำเร็จของงานเป็นที่ตั้งเป็นผู้ที่มีความมานะ มีความอดทน”

(ผู้ร่วมงานในสภากาชาด)

“เป็นบุคคลที่มีความมุ่งมั่นในการทำงาน งานที่ทำมีคุณภาพ”

(เพื่อนร่วมงาน)

3. มีคุณธรรม จริยธรรม มีความซื่อสัตย์ มีความกตัญญูกตเวที

อุทิศตนเพื่อส่วนรวม มีความเสียสละ มีใจเมตตา ที่จะช่วยเหลือผู้อื่นด้วยความ
จริงใจมีความเห็นอกเห็นใจผู้อื่นมีความรับผิดชอบ มีระเบียบวินัยในการทำงาน ดั่งมีข้อมูลสนับสนุน
จากการสัมภาษณ์ดังนี้

“ความกตัญญูกตเวทีต่อผู้มีพระคุณ ความมีน้ำใจ
และท่านได้รับโอกาสที่ดีมีเวลาทำงาน...
ความซื่อสัตย์ ความซื่อตรง ความเป็นคนเปิดเผย
กล้าคิด กล้าทำ กล้าเปลี่ยนแปลง เป็นผู้นำการเปลี่ยนแปลง
ที่น่ายกย่องถึงแม้บางครั้งมีนิสัยดื้อรั้น เพราะท่านมีความเชื่อมั่น
ในตนเองสูง เป็นคนที่ใส่ใจติดตามเรื่องต่างๆในการทำงาน
เป็นผู้ที่อุทิศตนเพื่อส่วนรวมมีความมุ่งมั่น สมควรยกย่อง
เป็นแบบอย่างที่ดีแก่คนรุ่นหลัง...”

(ผู้บังคับบัญชา)

“เกิดจากปัจจัยภายใน คือความมีคุณธรรม เป็นผู้ที่มีความซื่อสัตย์
 สุจริต มีฉันทะมีความพอใจในสิ่งที่มีอยู่มีความพอเพียง
 เป็นผู้ที่ พอใจพอเพียง ประทับใจในความมีน้ำใจ
 ของท่านเมตตาและประทับใจมากที่ได้มีโอกาสทำงานร่วมกับท่าน
 สิ่งหนึ่งที่ท่านให้คือการไม่ทอดทิ้ง มีการติดตามข่าวคราวคอย
 ให้ความช่วยเหลือ ความมีน้ำใจของท่าน ท่านเป็นคนใจนักเลง
 กล้าได้กล้าเสียในความถูกต้องมีความยุติธรรมเป็นผู้ที่เอาใจใส่เอาใจเขา
 มาใส่ใจเรา มีความใส่ใจ ในลูกศิษย์มีเมตตาให้ความรู้ประสิทธิภาพ
 ให้องค์ความรู้แบบองค์รวมทำให้เกิดแบบอย่างที่ดีเช่นอาจารย์
 และสิ่งสำคัญคือท่านเป็นคนกตัญญู รู้คุณ
 สั่งสอนศิษย์ทั้งทางตรงและทางอ้อมปลูกฝังให้เป็นคนกตัญญู”

(เพื่อนร่วมงานสภาการพยาบาล)

“อาจารย์มีคุณลักษณะของความเป็นผู้นำกล่าวคืออาจารย์เป็นคนดี
 หมายถึง มีคุณธรรมและมีจริยธรรมเป็นคนตรงเปิดเผยจริงใจ
 และจริงจังในการทำงาน รับผิดชอบผู้ใต้บังคับบัญชา
 ยอมรับผิดเมื่อผิดพลาดโดยไม่โทษลูกน้อง ปกป้อง
 ผลประโยชน์ของวิชาชีพและองค์กรเพื่อนร่วมงาน
 ไม่หวังผลประโยชน์ส่วนตัว ไม่หวังชื่อเสียง ทำงานเพื่อส่วนรวม
 และวิชาชีพจริงๆซึ่งจะพบได้น้อยในวิชาชีพการพยาบาลหรืออื่นๆ”

(ผู้ใต้บังคับบัญชา)

4. ความเชื่อ ค่านิยม แบบแผนพฤติกรรมทำงานเป็นทีม

ผู้นำต้องสร้างค่านิยมการทำงานเป็นทีม พัฒนาทักษะการทำงานเป็นทีมการให้
 ผู้ปฏิบัติมีส่วนร่วม การเปิดโอกาสให้มีส่วนร่วมในการวางแผนจะทำให้ผู้ปฏิบัติรู้สึกว่าคุณค่าตนเองมี
 ความสำคัญต่อองค์กร รู้สึกภาคภูมิใจในความมีคุณค่าของตนเองและมีแรงจูงใจในการทำงานการ
 เสริมสร้างพลังอำนาจแก่ผู้ปฏิบัติงาน การเสริมสร้างพลังอำนาจแก่ผู้ปฏิบัติงานทำให้ผู้ปฏิบัติงานรู้สึก
 มั่นใจในความสามารถของตนเองรู้สึกมีคุณค่าในตัวเองและรู้สึกว่าได้รับความไว้วางใจจากผู้บังคับบัญชา
 มีแรงจูงใจในการทำงานและผลงานบรรลุเป้าหมายอย่างมีประสิทธิภาพมีความยึดมั่นผูกพันต่อ
 องค์กรดังมีข้อมูลสนับสนุนจากการสัมภาษณ์ดังนี้

“มีความจริงใจความจริงจัง ในการทำงานมุ่งประโยชน์ส่วนรวมในการทำงาน
ทำงานโดยการทำงานเป็นทีม ยอมรับฟังความคิดเห็นของคนส่วนใหญ่
ด้วยเหตุด้วยผล มีการประชุมปรึกษาหารือตกลงกันในงานวิชาชีพ
ไม่คำนึงถึงผลประโยชน์ส่วนตัวหรือชีวิต มีความซื่อสัตย์
มีความตรงไปตรงมาตรง ยุติธรรม เปิดเผย และมีความรู้ ความเชี่ยวชาญ
ในวิชาชีพ เป็นผู้อุทิศตนเพื่อวิชาชีพ และส่วนรวมที่แท้จริง”

(ผู้ได้บังคับบัญชา)

“ท่านรศ.พรจันทร์เป็นประธานสาขาคนแรก และทำงานนานที่สุด
คือ หัวหน้ากลุ่มหรือเป็น ประธานหลักสูตรพยาบาลศาสตร์มาโดยตลอด
เกิดจากความไว้วางใจของผู้บังคับบัญชาและผู้ใต้บังคับบัญชา
ท่านมาด้วยความสามารถล้วนๆสามารถตั้งสาขาพยาบาลศาสตร์
ได้และจัดทำหลักสูตรปริญญาโทในปัจจุบันได้ทำงานอย่าง
ต่อเนื่อง สถานงานเก่าเริ่มงานใหม่ได้ขึ้นชื่อว่าอยู่นานอยู่ต่อเนื่อง
ได้มีเวลาทำงานนาน ได้สานต่องานเดิมและริเริ่มงานใหม่
ได้ทำการเปลี่ยนแปลงสาขาโดยใช้เวลาและเหตุผลที่น่าเชื่อถือ
ความสำเร็จที่เกิดขึ้นมีผลต่อหลักสูตรปริญญา โทในปัจจุบันการ
ทำงานถ้าได้ทำงานต่อเนื่องการติดตามงาน ได้รับการยอมรับ
จากเพื่อนร่วมงานสูงหลักสูตรปริญญา โท ได้เปิดการเรียนการสอน
ในมหาวิทยาลัยสุโขทัยธรรมมาธิราช พ.ศ.2548 รศ.พรจันทร์การยอมรับ
จากเพื่อนร่วมงานและได้รับการยอมรับ จากคณาจารย์ของ มสธ...”

(ผู้บังคับบัญชา)

“มีความจริงใจความจริงจัง ในการทำงานมุ่งประโยชน์ส่วนรวม
หรือวิชาชีพ ไม่คำนึงถึงผลประโยชน์ส่วนตัวหรือชีวิต มีความตรง
ยุติธรรม เปิดเผย และมีความรู้ ความเชี่ยวชาญ
ในวิชาชีพ เป็นผู้อุทิศตนเพื่อวิชาชีพ และส่วนรวมที่แท้จริง”

(ผู้ได้บังคับบัญชา)

5. คุณลักษณะพิเศษส่วนบุคคลมีลักษณะเด่นในการเป็นผู้นำกล้าคิดกล้าทำกล้าเปลี่ยนแปลง

ประพจน์โดดเด่นกว่าคนธรรมดากล้าคิด กล้าทำ หากเห็นว่าสิ่งนั้นดีต่อส่วนรวม โดยไม่กลัวว่าตนเองจะถูกเสียดสีหรือจะโดนตำหนิ มีเหตุมีผล, มีองค์ความรู้ มีประสบการณ์สั่งสมมีความเชื่อมั่นตัวเอง ในด้านความคิดและการกระทำมีบุคลิกภาพส่วนตัวที่ดี สง่างามมีความเชื่อมั่น ทัศนคติสูง กล้าเสี่ยง กล้าทำ เชื่อว่าทำได้สำเร็จดังมีข้อมูลสนับสนุนจากการสัมภาษณ์ดังนี้

“ท่านได้รับโอกาสที่ดีมีเวลาทำงานอย่างต่อเนื่องเป็นต้นแบบที่ดีให้กับพยาบาลรุ่นหลังและผู้นำรุ่นหลังด้วยความรู้ความสามารถความตั้งใจ ความมุ่งมั่นความซื่อสัตย์ความซื่อตรงความเป็นคนเปิดเผยกล้าคิดกล้าทำ กล้าเปลี่ยนแปลงเป็นผู้นำการเปลี่ยนแปลงที่นำร่องเป็นผู้นำ การเปลี่ยนแปลงที่เป็นต้นแบบที่ดีให้กับพยาบาลรุ่นหลังและผู้นำรุ่นหลัง...”

(ผู้บังคับบัญชา)

“เป็นบุคคลที่มีคำพูดที่สามารถ โน้มน้ำใจให้ทุกคนมีส่วนร่วมในการทำงาน มีวิธีการจูงใจชี้แนะ และมีวิธีการแนะนำการทำงานเป็นผู้ที่รับการยกย่อง จากองค์กรอนามัยโลก ได้รับเกียรติให้เป็นวิทยากรทางด้าน กระบวนการพยาบาล ได้นำเครื่องมือมาใช้ในปัจจุบัน เป็นประโยชน์ต่อวิชาชีพ ต่อพยาบาลทั้งประเทศนำมาใช้เป็นประโยชน์ในการทำผลงานต่อไปเป็นผู้นำ การเปลี่ยนแปลงเป็นนักพัฒนาจนเป็นที่ยอมรับขององค์กรต่างๆมากมาย ทั้งในและต่างประเทศเป็นอัจฉริยะแห่งความคิดสร้างสรรค์เป็นผู้คิดริเริ่ม การทำสิ่งใหม่ๆที่ดีเกิดการพัฒนาเป็นที่ยอมรับขององค์กรวิชาชีพทำให้วิชาชีพ มีเอกภาพ เป็นที่ยอมรับของสังคม ทุ่มเทเพื่องานวิชาชีพ เป็นผู้ใฝ่รู้ใฝ่เรียน ทันสมัยเท่าทันเหตุการณ์”

(เพื่อนร่วมงาน)

“เป็นผู้ที่มีความมุ่งมั่น อุดมทุน มีสติปัญญาเฉลียวฉลาดหลักแหลม
 ปฏิภาณไหวพริบ กล้าได้กล้าเสีย มีอำนาจการต่อรอง
 มีความมุ่งมั่นตั้งใจ โดยใช้หลักธรรมคำสั่งสอน
 ของพระพุทธเจ้า คือ อิทธิบาท 4 ประกอบไปด้วย
 ฉันทะ วิริยะ จิตตะ วิมังสา มีความอดทน พากเพียร
 ในการทำงานถึงแม้มีอุปสรรคท้านอดทนฝ่าฟันอุปสรรค
 จนผ่านพ้นไปได้ด้วยดี ท่านมองที่ผลสำเร็จของงานเป็นที่ตั้ง”

(เพื่อนร่วมงานสภากรพยาบาล)

“อาจารย์เป็นผู้มีวิสัยทัศน์ กว้างไกลเป็นผู้สร้างงานส่งเสริม
 ให้ภาควิชาการพยาบาลอายุรศาสตร์และศัลยศาสตร์เขียนบทความ
 ตำรา จัดประชุมวิชาการเปิดวิชาใหม่ๆ เพื่อเป็นการพัฒนางาน
 พัฒนาวิชาชีพ และให้บริการวิชาการแก่วิชาชีพ เป็นการผลิต
 ทั้งบัณฑิตพยาบาล พัฒนาพยาบาลที่จบไปแล้วและให้บริการ
 ถ่ายทอดความรู้ที่มีประโยชน์ แก่กลุ่มประชาชนต่างๆ
 ส่งเสริมการศึกษาต่อ การพัฒนาก้าวเข้าสู่ตำแหน่งทางวิชาการต่างๆ”

(ผู้ได้บังคับบัญชา)

6. ความกตัญญูตเวที การมีกัลยาณมิตรที่ดี ดั่งมีข้อมูลสนับสนุนจากการสัมภาษณ์ดังนี้

“มีความคิดอยู่เสมอว่าการที่ได้ดำเนินชีวิตและทำงาน
 ที่บังเกิดผลสัมฤทธิ์ที่ดีมาตลอดจากครอบครัวแล้วก็มีครูบาอาจารย์
 ผู้ประสิทธิ์ประสาทความรู้ผู้ร่วมงานให้ประสบการณ์
 จึงระลึกในพระคุณครูอยู่ตลอดเวลาและจะไม่มีวันลืม”

(กรณีศึกษา)

“ความกตัญญูตเวทีต่อผู้มีพระคุณครูบาอาจารย์ ความมีน้ำใจ
 และท่านได้รับโอกาสที่ดีมีเวลาทำงานอย่างต่อเนื่องเป็นต้นแบบที่ดี
 ให้กับพยาบาลรุ่นหลังและผู้รุ่นหลัง”

(ผู้บังคับบัญชา)

“เกิดจากปัจจัยภายนอกคือการมีกัลยาณมิตรที่ดีส่งเสริม
ให้ท่านมีความสำเร็จในการเป็นผู้นำกล่าวคือ การมีลูกน้องเพื่อน
ลูกศิษย์ ที่ทำให้ท่าน ประสบความสำเร็จ ประทับใจในความมีน้ำใจ
ของท่านเมตตาและ ประทับใจมากที่ได้มีโอกาสทำงานร่วมกับท่าน
สิ่งหนึ่งที่ท่านให้คือการไม่ทอดทิ้ง มีการติดตามข่าวคราว
คอยให้ความช่วยเหลือ ความมีน้ำใจของท่าน”

(เพื่อนร่วมงานสภาการพยาบาล)

“โชคดีมากที่ได้มารู้จักและทำงานร่วมกับท่าน ท่านเป็นกัลยาณมิตรที่ดี
เป็นผู้ประเสริฐทั้งทางโลกและทางธรรม เป็นผู้ที่เสียสละ
เพื่องาน โดยแท้จริงโดยไม่หวังผลประโยชน์ใดๆ เป็นผู้ให้
เป็นผู้ที่ปิดทองหลังพระ หากคนเช่นท่าน
ได้ยากมากได้ในปัจจุบันหรือหาแทบไม่มีอีกแล้ว”

(เพื่อนร่วมงานสภาการพยาบาล)

“อาจารย์เป็นกัลยาณมิตรที่หมายถึงการพาเราไปในทางที่ดี
และไม่ทำให้เราต้องเป็นทุกข์ อาจารย์เป็นผู้มีเมตตาและ
ให้อภัยเสมอ ซึ่งผู้อื่นให้ไต่ยาก ในชีวิตการทำงานหากมีหัวหน้า
ที่ดีมีคุณธรรมลูกน้องย่อมอยู่เย็นเป็นสุข
มีความปลอดภัยและมีความก้าวหน้าในการทำงาน ”

(ผู้ได้บังคับบัญชา)

7. โดยปัจจัยภายนอกได้รับการยอมรับจากองค์กรต่างๆทั้งในและต่างประเทศ

จากการเป็นผู้นำในวิชาชีพการพยาบาลและได้รับการสนับสนุนจากผู้บังคับบัญชาและ
เพื่อนร่วมงานผู้ได้บังคับบัญชาการเสริมพลังอำนาจ การสนับสนุนและการมีส่วนร่วมของสังคมทั้ง
ในประเทศและต่างประเทศ ดังมีข้อมูลสนับสนุนจากการสัมภาษณ์ดังนี้

“ในเรื่องวิชาการเป็นที่ยอมรับในเรื่องกฎหมายกับจริยธรรม
 ทั้งๆที่ไม่ได้จบกฎหมายแต่เกิดจากการเรียนรู้ระหว่างการทำงาน
 ที่สภาการพยาบาลได้รับเชิญเป็นวิทยากรเกี่ยวกับการใช้กฎหมาย
 จริยธรรมในการประกอบวิชาชีพซึ่งมีความสำคัญต่อ
 ผู้ประกอบวิชาชีพการพยาบาลสำหรับด้านจริยธรรม
 ได้ปฏิบัติตามที่ได้รับการอบรมจากครอบครัว ครูบาอาจารย์เรียนรู้
 จากประสบการณ์ชีวิตและนำหลักธรรมสู่การปฏิบัติ
 ในชีวิตประจำวันมาโดยตลอดประพฤติปฏิบัติตามกฎหมาย
 และจริยธรรมอย่างสม่ำเสมอเพื่อนำไปถ่ายทอดให้พยาบาล
 หรือลูกศิษย์ ออกจากใจจริงผู้ที่ฟังการบรรยายเคยบอกว่า
 อาจารย์สอนการใช้กฎหมายและจริยธรรมกับวิชาชีพ
 สามารถสัมผัสใจถึงใจ”

(กรณีศึกษา)

“ถูกรับเชิญจากประเทศอินโดนีเซียถึง3ครั้งแต่ไปเพียง2ครั้ง
 ในเรื่องความสามารถในการสอนนักศึกษาพยาบาลและการพัฒนาคน
 ให้เป็นผู้ช่วยสอน และการที่ได้รับทุนจากรัฐบาลไทย
 สอบได้ไปศึกษาต่อที่แคลิฟอร์เนีย และได้รับให้เป็นศิษย์เก่าดีเด่น
 มหาวิทยาลัยเชียงใหม่ เป็นผู้บริหารดีเด่น30 ปีมสธ. โดยคัดเลือกเพียง 30คน”

(กรณีศึกษา)

“เป็นผู้ที่รับการยกย่องจากองค์การอนามัยโลกภูมิภาคตะวันออกเฉียงใต้
 ได้รับเกียรติให้เป็นที่ปรึกษาระยะสั้นทางด้านพยาบาล
 กระบวนการพยาบาลได้นำเครื่องมือมาใช้ในปัจจุบัน
 เป็นประโยชน์ต่อวิชาชีพ ต่อพยาบาลทั่วประเทศ
 นำมาใช้ เป็นประโยชน์ในการทำผลงานต่อไป”

(เพื่อนร่วมงาน)

8. ได้รับโอกาสที่ดี ได้ร่วมงานทำงานกับคนเก่งการได้รับโอกาสที่ดีจากผู้บังคับบัญชาและเพื่อนร่วมงาน ทำให้มีได้รับประสบการณ์ที่ดีซึ่งมีข้อมูลสนับสนุนจากการสัมภาษณ์ดังนี้

“ได้รับโอกาสที่ดีคือได้เรียนรู้จากอาจารย์จากหลายสถาบันทั้งในและนอกประเทศได้รับการปลูกฝังที่ดีมีแม่แบบที่ดี เช่น รองศาสตราจารย์วิเชียร ทวีลาภ เป็นโมเดลนักต่อสู้พัฒนาวิชาชีพ ปลูกฝังความรักในวิชาชีพ รองศาสตราจารย์ละออ หุตางกูร เป็นโมเดลด้านวิชาการ รองศาสตราจารย์ปราณีต สวัสดิ์รักษา เป็นโมเดลด้านการเสียสละอาจารย์กฤษณี ลิมจิตติเป็นโมเดลด้านบุคลิกภาพ ที่มีความนุ่มนวล บุคลิกภาพดี เป็นสุภาพสตรีไทย...”

(กรณีศึกษา)

“ได้ทำงานกับคนเก่งคนดีคือผู้บังคับบัญชาด้านงานบริการ ที่คณะแพทยศาสตร์ มหาวิทยาลัยเชียงใหม่ ได้แก่ ศาสตราจารย์นายแพทย์อาวุธ ศรีศุกรี ที่คณะพยาบาลศาสตร์ มหาวิทยาลัยขอนแก่น ได้แก่ รองศาสตราจารย์ สายหยุด นิยมวิภาต ที่คณะแพทยศาสตร์ มหาวิทยาลัยสงขลานครินทร์ ได้แก่ ศาสตราจารย์นายแพทย์ วิจารณ์ พานิช ศาสตราจารย์นายแพทย์ชาดา ยิบอิชอย จึงได้โอกาสที่ดีได้ศึกษาเรียนรู้วิธีการคิด การทำงาน รวมทั้งคำแนะนำจากทุกท่านด้วยและที่มหาวิทยาลัยสุโขทัยธรรมมาธิราช ได้แก่ ศาสตราจารย์ดร. วิจิตร ศรีสะอ้านและรองศาสตราจารย์ดร.ทองอินทร์ วงศ์โสธร มีโอกาสได้เรียนรู้การทำงานกับครูบาอาจารย์อีกทำให้ต้องมีการเตรียมงาน การใช้ความเป็นเหตุผลในการต่อรองไว้หลายแผนต่อผู้หากมีแนวคิดที่แตกต่างและทำให้สำเร็จให้ได้แต่จะสำเร็จได้ในแผนรอง ก็ทำไปก่อนแล้วค่อยเสนอต่อรองใหม่...”

(กรณีศึกษา)

4. สรุปคุณลักษณะภาวะผู้นำของกรณีศึกษา

คุณลักษณะภาวะผู้นำของกรณีศึกษา มีองค์ความรู้สติปัญญาเฉลียวฉลาด มีไหวพริบ มีทักษะการบริหารจัดการ มีความสามารถ มีความขยันหมั่นเพียรมีความคิดริเริ่มสร้างสรรค์ และเป็น ผู้รอบรู้มีความกล้าหาญและความเด็ดขาด มีความอดทน ต่อสู้ มีความ มุ่งมั่น เสียสละ ทุ่มเทกล้าคิด กล้าทำ กล้าเปลี่ยนแปลงการมีมนุษยสัมพันธ์ มีบุคลิกลักษณะและความประพฤติส่วนตัวดีมีความ ยุติธรรมและซื่อสัตย์สุจริต เสียสละ และอุทิศตนเพื่องานและองค์กร มีคุณธรรมจริยธรรมมีทัศนคติที่ดี ต่อวิชาชีพ รักวิชาชีพมีบารมี มีอำนาจการต่อรอง มีความตื่นตัว มีวิสัยทัศน์กว้างไกลยึดหลักธรรมคำ สอนของพระพุทธศาสนามีคุณสมบัติของผู้นำเป็นผู้นำที่มีการบริหารจัดการดี เก่งงานเป็นนักพัฒนา เป็นผู้สร้างงานและเป็นผู้เรียนรู้ตลอดเวลา

คุณลักษณะของผู้นำในวิชาชีพการพยาบาลที่ผู้ศึกษาได้ศึกษาทฤษฎีคุณลักษณะของผู้นำ ทฤษฎีมหาบุรุษเป็นรากฐานของทฤษฎีภาวะผู้นำโดยศึกษาปัจจัยคุณลักษณะส่วนบุคคล (Personal traits) ที่ทำให้บุคคลประสบผลสำเร็จในการเป็นผู้นำ Stogdill (1948 cited Stogdill,1974, อ้างใน สุจิตรา เหลืองอมรเลิศ และอภิญญา จำปามูล , 2549) คุณลักษณะส่วนบุคคลที่ทำให้ประสบความสำเร็จในการเป็นผู้นำ คือ ลักษณะทางกายภูมิหลังทางสังคม สติปัญญา บุคลิกภาพ มุ่งงาน ลักษณะทางสังคมและศึกษาทฤษฎีภาวะผู้นำการเปลี่ยนแปลง ของภาวะผู้นำ โดยมี Burn (1978 อ้างถึงใน Mosley and Others, 1996) และ Bass (1985) และศึกษาทฤษฎีภาวะผู้นำเชิงบารมีของ House ที่สำคัญที่จะมีในตัวผู้นำในวิชาชีพการพยาบาลทุกคนคือ มีสติปัญญา รอบรู้ เป็นผู้ที่มีความรู้ มีความสามารถในทุกด้าน ซึ่งหมายถึง ทักษะทางวิชาชีพทั้งด้านเทคนิคบริการ การติดต่อสื่อสาร มนุษยสัมพันธ์ ทักษะการเป็นผู้นำ มีบุคลิกลักษณะส่วนตัวดี คือ มีความสง่างาม มีบุคลิกภาพที่เหมาะสมทั้งด้านร่างกายและจิตใจ ซึ่งคุณลักษณะเหล่านี้เป็นสิ่งที่ผู้นำในวิชาชีพการพยาบาล จำเป็นต้องพัฒนาและสร้างขึ้นเพื่อส่งเสริมและพัฒนาความเป็นผู้นำในตนเองให้เหมาะสมกับภาระ งานที่รับผิดชอบตามความคาดหวังของสังคมและวิชาชีพสามารถมองปัญหาอุปสรรคต่างๆอย่างท้าทายความสามารถผู้นำในวิชาชีพการพยาบาล ผู้ประกอบวิชาชีพต้องมีความเข้าใจความเป็นวิชาชีพ ร่วมสร้างเสริมความแข็งแกร่งของวิชาชีพตนดำรงไว้ซึ่งเกียรติศักดิ์ของวิชาชีพประพฤติปฏิบัติตาม จรรยาบรรณวิชาชีพที่สำคัญผู้นำในวิชาชีพการพยาบาลที่ดีนั้นต้องยึดหลักการสร้างมนุษยสัมพันธ์ เรียกว่า สังคหวัตถุหมายถึงวิธีผูกใจคนด้วย ทานคือการให้น้ำใจรู้จักเอื้อเฟื้อเผื่อแผ่ ปิยวาจาคือการ พูดด้วยถ้อยคำที่ไพเราะ อุตถจริยา คือการทำตัวให้เป็นประโยชน์แก่ผู้อื่นและสมานัตตาคือการวางตัว สม่่าเสมอ ไม่ทอดทิ้งผู้ร่วมงานกล้าที่จะรับผิดชอบในผลการตัดสินใจของตนเอง และผู้นำในวิชาชีพการ พยาบาลควรมีธรรมะ 4 ประการ คือ พรหมวิหารธรรมได้แก่ เมตตา กรุณา มุทิตา อุเบกขาและผู้นำใน

วิชาชีพการพยาบาลควรมีความรู้คือรู้ตน รู้คน รู้งาน รู้เท่าเพื่อป้องกันสิ่งที่คาดหวังว่าอาจจะเกิดขึ้น และรู้ทันเพื่อการแก้ไขสิ่งที่จะเกิดขึ้นทันทั่วทั้ง

คุณลักษณะของผู้นำในวิชาชีพการพยาบาลกรณีศึกษาคุณลักษณะของภาวะผู้นำในวิชาชีพการพยาบาลรองศาสตราจารย์พรจันทร์สุวรรณชาติ เป็นผู้นำในวิชาชีพการพยาบาลทางการพยาบาลที่เป็นทั้งนักบริหารและเป็นทั้งนักการศึกษาทั้งในระบบชั้นเรียนและระบบการทางไกลภาวะผู้นำในวิชาชีพการพยาบาลที่ประสบผลสำเร็จในปัจจุบันมีคุณลักษณะที่พึงประสงค์โดยเป็นผู้บริหารมืออาชีพ นำองค์กรให้เกิดการเปลี่ยนแปลง สังคมและระบบบริการสุขภาพมีการเปลี่ยนแปลง ผู้บริหารการพยาบาลจำเป็นต้องมีคุณลักษณะภาวะผู้นำการพยาบาลที่พึงประสงค์ โดย เป็นผู้บริหารมืออาชีพ นำองค์กรให้เกิดการเปลี่ยนแปลงสู่ทิศทางที่จะสร้างความแข็งแกร่งและการยอมรับได้อย่างรวดเร็ว ชำรงรักษาคุณค่าเกียรติศักดิ์ และความเป็นอิสระของวิชาชีพ ตามศาสตร์และศิลป์จริยธรรม และกฎหมายของวิชาชีพและมีวิสัยทัศน์ มีความคิดเชิงรุก กำหนดเป้าหมายในอนาคต มีมุมมองกว้างไกล และมองไปข้างหน้า สามารถคาดการณ์อนาคตโดยคิดและวิเคราะห์อย่างเป็นระบบ สามารถสื่อสารวิสัยทัศน์ขององค์กรไปยังบุคลากรทุกระดับ สามารถกำหนดทิศทางนโยบาย และวางแผนกลยุทธ์ที่ทำให้องค์กรมีผลการดำเนินงานที่เป็นเลิศและสามารถบริหารองค์กรให้บรรลุวิสัยทัศน์

การศึกษาคุณลักษณะของภาวะผู้นำในวิชาชีพการพยาบาลรองศาสตราจารย์พรจันทร์สุวรรณชาติ เป็นผู้นำในวิชาชีพการพยาบาลที่เป็นทั้งนักบริหาร คือ อดีตหัวหน้าฝ่ายการพยาบาลของโรงพยาบาลสงขลานครินทร์ และเป็นทั้งนักการศึกษาทั้งในระบบชั้นเรียนและระบบการสอนทางไกลเป็นกรรมการบริหารในสภาการพยาบาล เป็นต้น จากอดีตถึงปัจจุบันได้รับการยกย่องเชิดชูเกียรติจากสถาบันและองค์กรต่างๆ อาทิ ได้รับการคัดเลือกเป็นศิษย์เก่าดีเด่นคณะพยาบาลศาสตร์ มหาวิทยาลัยเชียงใหม่ และได้รับการยกย่องให้เป็นศิษย์เก่าพยาบาลที่มีผลงานดีเด่น ภาควิชาพยาบาลศึกษา คณะครุศาสตร์ จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย ได้รับทุนรัฐบาลไทยศึกษาต่อเนื่อง ณ ประเทศสหรัฐอเมริกา ได้รับเชิญเป็นที่ปรึกษาาระยะสั้น องค์กรอนามัยโลกสอนนักศึกษาพยาบาลที่มหาวิทยาลัยอินโดนีเซีย จาร์กาต้าได้รับการยกย่องให้เป็นหนึ่งในสามสิบคนดีศักดิ์ศรีมสธ. ในโอกาสวันสถาปนามหาวิทยาลัยสุโขทัยธรรมมาธิราช ครบ 30 ปี ได้รับการยกย่องเป็นศิษย์เก่าที่มีคุณธรรมจริยธรรม ชื่อสัตย์ สุจริต เสียสละ และอุทิศตนเพื่องานและองค์กร ในโครงการ 50ปีคนดีศรีพยาบาล ในโอกาสครบรอบ50ปีของการจัดการศึกษาพยาบาล คณะพยาบาลศาสตร์ มหาวิทยาลัยเชียงใหม่ ได้รับเลือกจากผู้ประกอบวิชาชีพการพยาบาลและการผดุงครรภ์ทั่วประเทศให้เป็นผู้แทน และยังได้รับการเลือกจากองค์กรวิชาชีพให้เป็นผู้แทนสภาวิชาชีพ ในคณะกรรมการควบคุมคุณภาพมาตรฐานบริการสาธารณสุข เป็นผู้แทนสภาวิชาชีพในคณะกรรมการการสภาการศึกษา เป็น

นักวิชาการคณะกรรมการสาธารณสุข วุฒิสภา เป็นกรรมการสอบสวน คณะที่ 3 สำนักหลักประกันสุขภาพแห่งชาติ ด้วยความสำคัญของลักษณะของภาวะผู้นำในวิชาชีพการพยาบาล ดังกล่าว จึงทำให้ผู้ศึกษามีความสนใจที่จะศึกษาลักษณะผู้นำในวิชาชีพการพยาบาล ที่เป็นแบบอย่างของพยาบาลและประสบความสำเร็จของรองศาสตราจารย์ พรจันทร์ สุวรรณชาติ เพื่อเป็นแบบอย่างและเป็นประโยชน์ในการบริหารงานแก่ผู้ศึกษา แก่ผู้ประกอบวิชาชีพการพยาบาล และผู้สนใจทั่วไป

โดยสรุปคุณลักษณะภาวะผู้นำในวิชาชีพการพยาบาลของกรณีศึกษา ได้รับจากการอบรมเลี้ยงดูของคนในครอบครัวหล่อหลอมเป็นแบบอย่างที่ดีปลูกฝังความซื่อสัตย์ ความสุจริต ความยุติธรรม และได้แบบอย่างจากครูบาอาจารย์ปลูกฝังความดี จิตสำนึกในความรักวิชาชีพ ความมีคุณธรรม จริยธรรม ได้รับการหล่อหลอมจากแบบอย่างที่ดีๆ ประกอบกับสถาบันการศึกษาที่เกี่ยวพัน มีกิจกรรมที่ดีมีการปลูกฝังในการประพฤติปฏิบัติตามหลักพระศาสนาของพระพุทธศาสนาและการได้รับโอกาสที่ดีจากการทำงานที่ได้ประสบการณ์จากผู้บังคับบัญชาที่เก่งงานและมีกัลยามิตรที่ดีคือเพื่อนร่วมงาน เพื่อนร่วมวิชาชีพ

ในการเป็นผู้นำในวิชาชีพการพยาบาลต้องมีความเสียสละ มุ่งมั่น อดทน มีวิสัยทัศน์ ความคิดกว้างไกลมีองค์ความรู้ มีทักษะในการบริหารจัดการที่ดีเก่งงาน เป็นผู้ที่มีความรู้เชี่ยวชาญในวิชาชีพการพยาบาลและมีลักษณะผู้นำที่มีบารมี เป็นผู้นำการเปลี่ยนแปลงทำให้องค์กรมีเอกภาพเป็นที่ยอมรับขององค์กรอื่น นอกจากคุณลักษณะภาวะผู้นำดังกล่าวแล้วปัจจัยส่งเสริมความสำเร็จของกรณีศึกษาที่ได้รับการยอมรับจากองค์กรต่างๆ มากมายเป็นปัจจัยภายนอกที่เป็นแรงผลักดันให้กรณีศึกษาได้รับการยอมรับดังกล่าวประกอบกับปัจจัยภายในคือ ความกตัญญูทวนที่ต่อผู้มีพระคุณ นับว่าเป็นมงคลสูงสุดของชีวิตเป็นแบบอย่างที่ดีต่อคนรุ่นหลัง ประกอบกับความมุ่งมั่นทุ่มเทเสียสละเพื่อองค์กรและการมีกัลยาณมิตรที่ดีคอยส่งเสริมมีส่วนร่วมช่วยเหลือเกื้อกูลกันทำให้กรณีศึกษาประสบความสำเร็จในการเป็นผู้นำในวิชาชีพการพยาบาลและเป็นแบบอย่างที่ดีของคนรุ่นหลังต่อไป

บทที่ 5

สรุปผลการศึกษาและข้อเสนอแนะ

การศึกษาค้นคว้าอิสระเรื่องคุณลักษณะภาวะผู้นำในวิชาชีพการพยาบาลของ รongศาสตราจารย์พรจันทร์ สุวรรณชาติ เป็นการวิจัยกรณีศึกษา (A Case Study Research) สรุปผลการศึกษาอภิปรายผลและข้อเสนอแนะ ดังนี้

1. สรุปผลการศึกษา

1.1 วัตถุประสงค์ของการศึกษา

- 1.1.1 เพื่อศึกษาคุณลักษณะภาวะผู้นำในวิชาชีพการพยาบาล
- 1.1.2 เพื่อศึกษาปัจจัยส่งเสริมที่ทำให้เกิดความสำเร็จคุณลักษณะภาวะผู้นำในวิชาชีพการพยาบาล

1.2 วิธีการดำเนินการศึกษา

1.2.1 การเตรียมความพร้อมของผู้ศึกษา ในด้านเนื้อหาวิชาการ ได้ศึกษาทฤษฎีภาวะผู้นำ และวรรณกรรมที่เกี่ยวข้อง เพื่อให้มีแนวทางในการสัมภาษณ์เบื้องต้น ศึกษาลักษณะงานของผู้นำวิชาชีพการพยาบาล เพื่อให้ได้ความรู้มากที่สุด แล้วนำความรู้ในทฤษฎีเหล่านั้นมาเป็นแนวทางการในศึกษาเบื้องต้น ได้เตรียมการด้านการจัดการโดยการศึกษาข้อมูลเกี่ยวกับกรณีศึกษา วิธีการที่จะทำให้เกิดการยอมรับ และไว้วางใจ รวมถึงการเตรียมอุปกรณ์และเครื่องมือ ได้แก่ เครื่องอัดเสียง กล้องถ่ายรูปนอกจากนี้ผู้ศึกษาได้ศึกษา วิเคราะห์ ทำความเข้าใจอย่างถ่องแท้และทดลองฝึกปฏิบัติก่อนลงมือเก็บข้อมูลจริง

1.2.2 การเตรียมการก่อนการรวบรวมข้อมูล

1) ผู้ศึกษาได้ทำหนังสือผ่านประธานกรรมการสาขาวิชาการพยาบาลศาสตรมหาวิทาลัยสุโขทัยธรรมาธิราช ถึงกรณีศึกษาคือ รongศาสตราจารย์ พรจันทร์ สุวรรณชาติ เพื่อชี้แจงวัตถุประสงค์ของการศึกษา และขออนุญาตสัมภาษณ์ พร้อมส่งแนวคำถามที่ใช้ในการสัมภาษณ์ล่วงหน้าเพื่อให้กรณีศึกษารับทราบประเด็นหลักในการสัมภาษณ์ เมื่อได้รับอนุญาตให้ทำการสัมภาษณ์แล้ว ผู้ศึกษาได้ขออนัดหมายวัน เวลา สถานที่ ที่ใช้ในการสัมภาษณ์

กรณีศึกษาและทำการศึกษแบบเจาะลึกโดยศึกษาการทำงาน การดำเนินชีวิตประจำวัน การเข้าร่วมกิจกรรมกับองค์กรอื่น การเข้าร่วมกิจกรรมในพระพุทธศาสนา การสนทนาสัมภาษณ์บุคคลที่กรณีศึกษากล่าวถึง

2) ติดต่อขออนุญาตสัมภาษณ์บุคคลที่เกี่ยวข้องกับกรณีศึกษาด้วยวาจาทางโทรศัพท์ หรือเดินทางไปพบด้วยตนเอง เมื่อได้รับอนุญาตให้ทำการสัมภาษณ์แล้ว จึงได้ทำหนังสือผ่านประธานกรรมการสาขาวิชาพยาบาลศาสตร์ มหาวิทยาลัยสุโขทัยธรรมมาธิราช ถึงผู้บังคับบัญชาและบุคคลที่เกี่ยวข้อง เพื่อขอสัมภาษณ์พร้อมกับแนวคำถามที่ใช้ในการสัมภาษณ์เพื่อให้บุคคลที่เกี่ยวข้องรับทราบประเด็นหลักสำคัญในการสัมภาษณ์ หลังจากนั้นได้ขออนุญาตหมายวัน เวลา สถานที่ที่ใช้ในการสัมภาษณ์

1.2.3 เตรียมการสัมภาษณ์ผู้ศึกษาได้ดำเนินการดังนี้

- 1) ผู้ศึกษาจัดทำรายชื่อผู้ให้ข้อมูลทั้งสองกลุ่มได้แก่ ผู้ให้ข้อมูลหลัก คือ รองศาสตราจารย์พรจันทร์ สุวรรณชาติ และกลุ่มบุคคลที่เกี่ยวข้อง
- 2) ผู้ศึกษาได้ส่งแนวคำถามที่ใช้ในการสัมภาษณ์ให้รองศาสตราจารย์พรจันทร์ สุวรรณชาติ และกลุ่มบุคคลที่เกี่ยวข้อง เพื่อให้ทุกคนรับทราบประเด็นหลักสำคัญในการสัมภาษณ์
- 3) จัดทำตารางนัดหมายเพื่อขอสัมภาษณ์เชิงลึก โดยคำนึงถึงความพร้อมของผู้ให้ข้อมูลเป็นสำคัญ
- 4) ก่อนทำการสัมภาษณ์ทุกครั้งผู้ศึกษาได้จัดเตรียมอุปกรณ์ที่ใช้ในการรวบรวมข้อมูล เช่น เครื่องอัดเสียง สมุดบันทึก กล้องถ่ายรูป เป็นต้น

1.3 การตรวจสอบคุณภาพเครื่องมือ

การตรวจสอบเครื่องมือผู้ศึกษาได้นำแบบสัมภาษณ์คุณลักษณะภาวะผู้นำในวิชาชีพการพยาบาลนำไปตรวจสอบความตรงของเนื้อหา ภาษา ความชัดเจน โดยผู้ทรงคุณวุฒิ3 ท่านและผู้ศึกษาได้ปรับแก้ไขแบบสัมภาษณ์ให้สอดคล้องกับข้อเสนอแนะตามผู้ทรงคุณวุฒิให้คำแนะนำก่อนนำไปใช้จริง

1.4 การรวบรวมข้อมูลมีวิธีการดำเนินการดังนี้

ผู้ศึกษาได้เก็บรวบรวมข้อมูลจากแหล่งเอกสาร จากผลงานวิชาการของกรณีศึกษา ข้อมูลจากผู้ที่เกี่ยวข้อง 5 คน ได้แก่ผู้บังคับบัญชาผู้ร่วมงานในสภากาพยาบาลเพื่อนร่วมงาน ผู้ได้บังคับบัญชาบัณฑิตมหาวิทยาลัยสุโขทัยธรรมมาธิราช และผู้ให้สัมภาษณ์พิเศษเป็นอาจารย์ของกรณีศึกษานำข้อมูลจากกรณีศึกษา นำข้อมูลมาวิเคราะห์เนื้อหา มาเปรียบเทียบกับแนวคิดทฤษฎีที่นำมาเป็นกรอบแนวคิดทางการศึกษา

1.5 สรุปผลของการวิเคราะห์ข้อมูล

ผู้ศึกษาได้จัดเรียงข้อมูลตามคุณลักษณะภาวะผู้นำในวิชาชีพการพยาบาลของ รศ.ศาสตราจารย์พรจันทร์ สุวรรณชาติ ซึ่งพอสรุปได้ดังนี้

ประเด็นที่ 1 มีทัศนคติที่ดี มีความรัก เทิดทูนในวิชาชีพ และอุทิศตนเพื่อวิชาชีพ

ประเด็นที่ 2 เป็นผู้มีความรอบรู้ มีความสามารถ ขยันหมั่นเพียร เป็นนักวิชาการ และ เชี่ยวชาญในงาน

ประเด็นที่ 3 มีความคิดริเริ่มสร้างสรรค์ และพัฒนางานใหม่เสมอ

ประเด็นที่ 4 มีความกล้าหาญ มุ่งมั่น เสียสละ อดทน ต่อสู้ กล้าคิด กล้าทำ กล้าเปลี่ยนแปลง ทำงานให้บรรลุเป้าหมายโดยทำงาน โดยไม่หวังผลตอบแทน

ประเด็นที่ 5 มีคุณธรรมจริยธรรม ซื่อสัตย์สุจริต ยุติธรรม ยึดความถูกต้อง ในการทำงาน

ประเด็นที่ 6 เป็นผู้เรียนรู้ตลอดเวลา (Life Long Learning) ใฝ่ศึกษาเรียนรู้ ตลอดชีวิต

ปัจจัยส่งเสริมที่ทำให้เกิดความสำเร็จของผู้นำในวิชาชีพการพยาบาลของ รศ.ศาสตราจารย์ พรจันทร์ สุวรรณชาติ มีดังนี้คือ

1. การอบรมเลี้ยงดูของครอบครัว การอบรมเลี้ยงดูกลม่อมเกลามาเป็นไปอย่างเหมาะสมก็จะส่งเสริมพัฒนาการของบุคคลนั้นๆไปในลักษณะที่สมบูรณ์ มีสุขภาพจิตที่ดี มีชีวิตที่มีความสุข ปลูกฝังคุณธรรมให้เกิดความซื่อสัตย์มีความกตัญญูกตเวที เป็นแบบอย่างที่ดีจากครอบครัว การอบรมเลี้ยงดูกระบวนการกลม่อมเกลามาทางสังคม การอบรมเลี้ยงดูที่ถูกหล่อหลอมให้เกิดคุณลักษณะผู้นำ

2. มีความมุ่งมั่น และความตั้งใจจริง จึงเป็นปัจจัยต่อความสำเร็จเป็นคุณลักษณะที่ติดตัวผู้นำมาตั้งแต่เกิดมิใช่สิ่งที่ได้รับการพัฒนาให้เกิดขึ้นภายหลังพื้นฐานการอบรมเลี้ยงดูจากครอบครัวอาจสับสนเนื่องจากความใฝ่ฝันในวัยเยาว์เป็นแรงผลักดันให้เกิดแรงบันดาลใจในการทำงาน แบบอย่างที่ดีจากครอบครัวซึ่งเป็นแบบอย่าง

3. ความมีคุณธรรม จริยธรรม อุทิศตนเพื่อส่วนรวม มีความเสียสละ มีใจเมตตา ที่จะช่วยเหลือผู้อื่นด้วยความจริงใจมีความเห็นอกเห็นใจผู้อื่นมีความรับผิดชอบ มีระเบียบวินัยในการทำงานเกิดจากการปลูกฝังจากวิชาชีพการพยาบาลและแบบอย่างที่ดีจากครูบาอาจารย์ และ เกิดจากปัจจัยภายใน คือความมีคุณธรรม เป็นผู้ที่มีความซื่อสัตย์สุจริต มีฉันทะมีความพอใจในสิ่งที่มีอยู่

4. **ความเชื่อ ค่านิยม แบบแผนพฤติกรรมทำงานเป็นทีม** ผู้นำต้องสร้างค่านิยมการทำงานเป็นทีม พัฒนาทักษะการทำงานเป็นทีมการให้ปฏิบัติมีส่วนร่วม การเปิดโอกาสให้มีส่วนร่วมในการวางแผนจะทำให้ผู้ปฏิบัติรู้สึกว่าคุณเองมีความสำคัญต่อองค์กร

5. **คุณลักษณะพิเศษส่วนบุคคลมีลักษณะเด่น** ในการเป็นผู้นำกล้าคิดกล้าทำกล้าเปลี่ยนแปลง ประพฤติโดดเด่นกว่าคนธรรมดา กล้าทำ หากเห็นว่าสิ่งนั้นดีต่อส่วนรวม โดยไม่กลัวว่าตนเองจะถูกเสื่อมศรัทธาจะแนบนิยมมีลักษณะอำนาจการต่อรอง มีเหตุผล, มีองค์ความรู้ มีประสบการณ์สั่งสมมีความเชื่อมั่นตัวเอง ในด้านความคิดและการกระทำมีบุคลิกภาพส่วนตัวที่ดี สง่างามมีความเชื่อมั่น วิตยทัศน์กว้าง กล้าเสี่ยง กล้าทำ เชื่อว่าทำได้สำเร็จ

6. **ความกตัญญูทวาทิ การมีกัลยาณมิตรที่ดี** ความกตัญญูทวาทิ การระลึกถึงผู้ที่มีพระคุณผู้ ระลึกในคุณงามความดีของผู้ที่ควรค่าแก่การเคารพและศรัทธา การมีกัลยาณมิตรที่ดีเป็นปัจจัยส่งเสริมในความสำเร็จ ซึ่งหมายถึงการที่มีมิตรคอยให้ความร่วมมือในงานต่างๆช่วยเหลือสนับสนุนและปรารถนาดี

7. **โดยปัจจัยภายนอกได้รับการยอมรับจากองค์กรต่างๆทั้งในและต่างประเทศ** จากการเป็นผู้นำในวิชาชีพการพยาบาลและได้รับการสนับสนุนจากผู้บังคับบัญชาและเพื่อนร่วมงานผู้ได้บังคับบัญชาการเสริมพลังอำนาจ การสนับสนุนและการมีส่วนร่วมของสังคมทั้งในประเทศและต่างประเทศและมีปัจจัยภายนอกคือการมีกัลยาณมิตรที่ดีส่งเสริมให้ท่านมีความสำเร็จในการเป็นผู้นำกล่าวคือ การมีลูกน้องเพื่อน ลูกศิษย์ ที่ทำให้ท่านประสบความสำเร็จ

8. **ได้รับโอกาสที่ดี ได้ร่วมงานทำงานกับคนเก่ง** การได้รับโอกาสจากผู้บังคับบัญชาเพื่อนร่วมงาน ผู้ได้บังคับบัญชา และการมีโอกาสดูแลร่วมงานกับคนเก่งมีประสบการณ์สูงทำให้ได้รับประสบการณ์ที่ดีและความรู้เพิ่มเติมตลอดเวลา

สรุปคุณลักษณะภาวะผู้นำในวิชาชีพการพยาบาลของรองศาสตราจารย์ พรจันทร์ สุวรรณชาติ มีลักษณะเด่นคือมีความซื่อสัตย์ซึ่งเกิดจากการปลูกฝังและมีแบบอย่างที่ดีจากครอบครัว การอบรมเลี้ยงดูกระบวนการกล่อมเกลามาทางสังคม การอบรมเลี้ยงดูที่ถูกหล่อหลอมให้เกิดคุณลักษณะผู้นำ โดยคุณพ่อเป็นนักกฎหมายที่มีความซื่อสัตย์ สุจริต มีเหตุผล ตรงไปตรงมา ยึดถือความจริงความถูกต้องและยุติธรรมมีคุณธรรม จริยธรรม มีความเสียสละ มีความมุ่งมั่นและมีคุณธรรม จริยธรรม มีเจตคติที่ดีต่อวิชาชีพ รักวิชาชีพ เกิดจากการปลูกฝังจากวิชาชีพการพยาบาลและแบบอย่างที่ดีจากสถาบันการศึกษาครูบาอาจารย์ มีความมุ่งมั่น และความตั้งใจจริงมีความคิดริเริ่มสร้างสรรค์ เป็นคุณลักษณะที่ดีต่อตัวผู้นำมาตั้งแต่เกิดผู้นำกล้าคิดกล้าทำกล้าเปลี่ยนแปลงเกิดจากความเชื่อมั่นตัวเองมีปัจจัยส่งเสริมคือความกตัญญูทวาทิ การมีกัลยาณมิตรที่ดีและการได้รับ

โอกาสที่ดีจากผู้บังคับบัญชาเพื่อนร่วมงานทำให้ได้รับความสำเร็จและเป็นผู้เรียนรู้ตลอดกาล (Life Long Learning) และเรียนรู้ตลอดชีวิต

2. อภิปรายผล

ผลจากการศึกษาคุณลักษณะภาวะผู้นำในวิชาชีพการพยาบาลและปัจจัยส่งเสริมให้เกิดความสำเร็จของผู้นำในวิชาชีพการพยาบาลว่าคุณลักษณะภาวะผู้นำของรองศาสตราจารย์ พรจันทร์ สุวรรณชาติ โดยมีประเด็นที่สำคัญที่นำมาอภิปรายดังนี้คือ

ประเด็นที่ 1 มีทัศนคติที่ดี มีความรัก เทิดทูนในวิชาชีพ และอุทิศตนเพื่อวิชาชีพ

วิชาชีพการพยาบาลเป็นวิชาชีพที่มีเกียรติ การพยาบาลเป็นทั้งศาสตร์และศิลป์ซึ่งเกี่ยวข้องกับผู้ป่วยทุกอย่างรวมทั้งร่างกาย จิตใจและวิญญาณ ฉะนั้นผู้ประกอบวิชาชีพ ต้องมีความเข้าใจในวิชาชีพ ร่วมสร้างเสริมความแข็งแกร่งของวิชาชีพ ดำรงไว้ซึ่งเกียรติศักดิ์ของวิชาชีพ ประพฤติปฏิบัติ ตามจรรยาบรรณวิชาชีพ และการธำรงรักษาไว้ซึ่งคุณค่า เกียรติศักดิ์ และความเป็นอิสระของวิชาชีพ ตามศาสตร์และศิลป์ จริยธรรม และกฎหมายของวิชาชีพ ในการศึกษาครั้งนี้ กรณีศึกษามีความรักในวิชาชีพการพยาบาลนั้นเกิดจากจิตสำนึกของกรณีศึกษาเองและจากการปลุกฝังในการศึกษาจากสถาบันการศึกษาและแบบอย่างที่ดีจากครูบาอาจารย์ ปลุกฝังให้รักวิชาชีพ เพราะเป็นวิชาชีพที่ต้องเสียสละ อดทน ในการประกอบวิชาชีพการพยาบาลนั้นจะต้องมีใจรักในวิชาชีพ จิตใจที่เปี่ยมด้วยเมตตา ความเอื้ออาทร ในการเป็นผู้นำที่ดั้นด้นจำเป็นต้องมีความจงรักภักดี ต่อหมู่คณะ ต่อส่วนรวมและต่อองค์กร ความภักดีนี้จะช่วยให้ผู้นำได้รับความไว้วางใจ

อย่างไรก็ตามวิชาชีพการพยาบาลเป็นการกระทำต่อมนุษย์ผู้ประกอบวิชาชีพต้องมีใจรักในวิชาชีพมีเจตนาที่ดีต่อวิชาชีพ โดยผู้ประกอบวิชาชีพนั้นต้องดูแลผู้ป่วยทั้ง กาย จิต อารมณ์ สังคมจิตวิญญาณมีความเสียสละอดทน ต้องเป็นผู้ที่มีคุณธรรมจริยธรรมเกิดจากแบบอย่างที่ดีของครูบาอาจารย์ สถาบันการศึกษาที่ปลุกฝังความรักในวิชาชีพมีความเสียสละอดทนเชื่อมั่นในตนเอง ซึ่งเป็นพฤติกรรมที่แสดงออกว่ามีสติปัญญา เชื่อมั่นในความคิดที่ทำเพื่อประโยชน์ต่อวิชาชีพและสังคมการมีจรรยาบรรณวิชาชีพเป็นองค์ประกอบที่สำคัญคือว่าด้วยหน้าที่อันพึงกระทำ และรับชอบ โดยสังเขปของผู้ประกอบวิชาชีพตามจรรยาบรรณวิชาชีพการพยาบาลและผดุงครรภ์ (จรรยาบรรณวิชาชีพการพยาบาลและผดุงครรภ์ได้ประกาศใช้เมื่อวันที่ 26 ตุลาคม 2528 และต่อมาได้มีการปรับปรุงให้สอดคล้องกับรัฐธรรมนูญแห่งราชอาณาจักรไทย พ.ศ. 2540 และประกาศใช้ พ.ศ. 2546)

ประเด็นที่ 2 เป็นผู้มีความรอบรู้ มีความสามารถ ขยันหมั่นเพียร เป็นนักวิชาการ และ เชี่ยวชาญ ในงาน

จากการที่กรณีศึกษาเป็นผู้มีความรอบรู้ มีความสามารถ ขยันหมั่นเพียร มีความเชี่ยวชาญในงานเกิดจากการใฝ่รู้ใฝ่เรียนตลอดเวลาที่มีการพัฒนาตนเอง ศึกษาหาความรู้ตลอดเวลาทั้งทางโลกและทางธรรม มีสติปัญญาเฉลียวฉลาด มีไหวพริบ มีทักษะการบริหารจัดการ มีการตัดสินใจที่ดี ความคิดริเริ่มสร้างสรรค์ มีวิสัยทัศน์กว้างไกล ดำเนินชีวิตโดยยึดหลักธรรมคำสอนของพระศาสดาพระพุทธรักษาการทำงานที่ใช้ความคิดวิเคราะห์ มีความคิดสร้างสรรค์ มีวิสัยทัศน์กว้างไกลพร้อมที่จะนำพองค์กรไปสู่การพัฒนา (พิชาย รัตนดิลก ณ ภูเก็ต, 2552) เป็นนักวิชาการด้านการพยาบาล เขียนบทความทางวิชาการ บทความเกี่ยวกับการพัฒนาวิชาชีพ การศึกษาพยาบาล การพยาบาลผู้ป่วยการบริหารการพยาบาล จริยธรรมกับกฎหมายวิชาชีพการพยาบาล มาตรฐานการพยาบาลและการประกันคุณภาพบริการการพยาบาล เป็นอาจารย์พิเศษและวิทยากรสอนและบรรยายเรื่องเกี่ยวกับการพัฒนาวิชาชีพการศึกษาศึกษาการปฏิบัติการพยาบาลการบริหารการพยาบาล จริยธรรมและกฎหมายวิชาชีพการพยาบาล มาตรฐานการพยาบาล ฯลฯ ตามที่สถานศึกษาพยาบาลและสถานบริการสุขภาพ สมาคมองค์กร และชมรมพยาบาลได้จัดทั่วประเทศ

ความเป็นนักวิชาการและเชี่ยวชาญในงาน ได้เป็นผู้ทรงคุณวุฒิตรวจสอบเครื่องมือวิจัย วิทยานิพนธ์ปริญญาโทมีผลงานทางวิชาการ งานเขียนตำราหนังสือ เอกสารการสอนหลักสูตรพยาบาลศาสตร์ มหาวิทยาลัยสุโขทัยธรรมมาธิราช และงานเขียนตำราหนังสือ กฎหมายกับการประกอบวิชาชีพการพยาบาล ได้รับเชิญจากประเทศอินโดนีเซียถึง 2 ครั้งในเรื่องความสามารถในการสอน โดยสอนเรื่องการพัฒนาคน

กรณีศึกษามีองค์ความรู้ มีแนวคิดที่ฉลาดมีความคิดสร้างสรรค์สามารถ นำเอาแนวคิดของท่านไปใช้ประโยชน์และใช้ได้จริงในทางปฏิบัติทำให้เกิดการยอมรับขององค์กรต่างๆ มีผลต่อการขับเคลื่อนขององค์กรพยาบาลให้มีการตื่นตัว ไม่หยุดอยู่กับที่ มีการพัฒนาตนเอง องค์กรต่างๆ มีการจัดระบบ การตรวจเยี่ยม ประเมิน การประกันคุณภาพ โดยภาพรวม ขององค์กร ทำให้เกิดมาตรฐานต่อองค์กร เป็นที่ยอมรับของสังคม เป็นการ ทำงานแบบเป็นทีมสุขภาพ สร้างกลไกการทำงานยังผลให้เกิดการ สร้างระบบเป็นตัวผลักดันให้เห็นความสำคัญในการประกันคุณภาพ พัฒนาองค์ความรู้ ผู้นำองค์กรต้องเป็นพยาบาลความเป็นน้ำหนึ่งอันเดียวกัน มีการเตรียมผู้นำองค์กรพยาบาลต้องมีวุฒิการศึกษาระดับปริญญาโท หรือต้องผ่านการอบรม

ประเด็นที่ 3 มีความคิดริเริ่มสร้างสรรค์ และพัฒนางานใหม่เสมอ

ความคิดริเริ่มสร้างสรรค์ มีวิสัยทัศน์กว้างไกลมีการพัฒนางานใหม่ๆ ในการทำงาน มีความคิดวิเคราะห์ มีความคิดสร้างสรรค์ มีวิสัยทัศน์กว้างไกลพร้อมที่จะนำพององค์กรไปสู่ การพัฒนา (พิชาย รัตนคิดถกณ ภูเก็ต, 2552) จากการศึกษา กรณีศึกษาชอบทำงานที่ท้าทาย ทำให้ รู้สึกอยากทำงานที่หลากหลายโดยใช้ ประสบการณ์ที่ผ่านมาทำให้กรณีศึกษามองโลกกว้าง สนุกกับ การทำงาน และมีความคิดริเริ่มสร้างสรรค์ มีการส่งเสริมสนับสนุนการเขียนตำรา พัฒนางาน พัฒนาวิชาชีพ การพัฒนาก้าวเข้าสู่ตำแหน่งทางวิชาการ การผลิตสื่อการสอนการพยาบาลทางไกล ในมหาวิทยาลัยสุโขทัยธรรมมาธิราช

กรณีศึกษาเป็นผู้ริเริ่มงานสำคัญมากมายทั้งในสาขาพยาบาลศาสตร์ มหาวิทยาลัยสุโขทัยธรรมมาธิราช และองค์กรอื่นๆเช่น สภากาชาดได้เข้าไปทำงานในสภากาชาด สามารถเป็นผู้นำในสภากาชาดและสามารถแยกสาขาพยาบาลศาสตร์จนประสบ ผลสำเร็จแยกออกจากสาขาวิทยาศาสตร์สุขภาพ เพราะเป็นผู้ที่มีความรู้ความฉลาดดี มีคุณลักษณะ การเป็นผู้นำที่ดี เป็นผู้นำการเปลี่ยนแปลงเป็นต้นแบบที่ดีให้กับพยาบาลและผู้นำรุ่นหลัง ด้วยความรู้ความสามารถมีความตั้งใจ ความมุ่งมั่น ความซื่อสัตย์ ความซื่อตรง ความเป็นคนเปิดเผย กล้าคิด กล้าทำ กล้าเปลี่ยนแปลง เป็นอัจฉริยะแห่งความคิดสร้างสรรค์เป็นผู้คิดริเริ่มการทำสิ่งใหม่ๆ ที่ดีเกิดการพัฒนามาเป็นที่ยอมรับขององค์กรวิชาชีพทำให้วิชาชีพมีเอกภาพ เป็นที่ยอมรับของสังคม โดยส่วนตัวท่านทุ่มเทเพื่องานวิชาชีพเป็นผู้ใฝ่รู้ใฝ่เรียนทันสมัยเท่าทันเหตุการณ์และเป็นบุคคล ต้นแบบการศึกษาทางไกลสามารถผลิตพยาบาลวิชาชีพให้องค์กรวิชาชีพ การพยาบาลเป็นต้นแบบ การเรียนการสอนในระบบทางไกลที่เป็นระบบการเรียนการสอนตามมาตรฐานอย่างครบวงจรจึง เป็นต้นแบบต้นคิดบุกเบิกการเรียนการสอนทางไกลเป็นผู้นำที่มีความคิดค้น เป็นนักนวัตกรรมเชิง ระบบ และเชิงนโยบาย มองการณ์ไกลมีวิสัยทัศน์กว้างไกลสามารถมองเห็นผลกระทบหรือกลไก เกี่ยวกับงานได้ดี มีความคิดกว้างไกลและเป็นผู้นำต้นแบบในวิชาชีพการพยาบาล

ประเด็นที่ 4 มีความกล้าหาญ มุ่งมั่น เสียสละ อดทน ต่อสู้ กล้าคิด กล้าทำ กล้าเปลี่ยนแปลง

ทำงานให้บรรลุเป้าหมายโดยทำงานโดยไม่หวังผลตอบแทน

มีความกล้าหาญ มุ่งมั่น เสียสละ มีความอดทนเป็นพลังอันหนึ่งที่จะผลักดันงานให้ ไปสู่จุดหมายปลายทางได้อย่างแท้จริง ผู้นำที่ดีจะต้องไม่กลัวต่ออันตราย ความยากลำบาก หรือความเจ็บปวดใดๆ ทั้งทางกายวาจาและใจผู้นำที่มีความกล้าหาญ จะช่วยให้สามารถผจญต่องาน ต่างๆให้สำเร็จลุล่วงไปได้ นอกจากความกล้าหาญแล้วความเด็ดขาดก็เป็นลักษณะอันหนึ่งที่จะต้อง ทำให้เกิดมีขึ้นในตัวของผู้นำเองต้องอยู่ในลักษณะของการ“กล้าได้กล้าเสีย”ด้วย กล่าวว่าเป็นนัก ต่อสู้ นักบุกเบิก เกิดจากการปลุกฝังของครอบครัว มีคุณพ่อเป็นต้นแบบ ปลุกฝังความอดทนสูง

มีความคิดเป็นอิสระของตนเองได้รับประสบการณ์ตรงจากการอบรมเลี้ยงดูให้ต่อสู้สอนให้กล้าคิด กล้าทำ สอนให้ดูแลตนเอง ปกป้องตนเอง ฝึกให้ช่วยเหลือตนเอง มีวิธีการดูแลโดยใช้หลักจิตวิทยา เป็นผู้ที่มีความมุ่งมั่น มีความอดทนมุ่งมั่น มีความคิดเป็นของตัวเองเป็นคนขยันอดทนมีความเพียร ความพยายาม เป็นผู้ที่มีความมุ่งมั่น เสียสละมีความอดทนมุ่งมั่นมีความคิดเป็นของตัวเอง มีความตั้งใจโดยใช้หลักธรรมคำสั่งสอนของพระพุทธเจ้า คือ อิทธิบาท 4 ประกอบไปด้วย ฉันทะ วิริยะ จิตตะ วิมังสา มีความอดทน พากเพียรในการทำงานถึงแม้มีอุปสรรคก็อดทนฝ่าฟันอุปสรรคจนผ่านพ้นไปได้ กล้าคิด กล้าทำ โดยยึดหลักความถูกต้อง เป็นผู้นำการเปลี่ยนแปลงเป็นนักพัฒนาที่มีความมุ่งมั่นพัฒนา มีการบริหารจัดการที่ดีโดยใช้องค์ความรู้และประสบการณ์การทำงานที่หลากหลายมีการวางแผนที่ดี เป็นต้นแบบของนักต่อสู้ นักบุกเบิกทางวิชาการงานคุณภาพ ทำให้งานวิชาการมีคุณภาพเป็นผู้เก่งงานเป็นนักพัฒนา เป็นผู้สร้างงานและเป็นผู้นำที่มีมีบารมี

ประเด็นที่ 5 มีคุณธรรมจริยธรรม ซื่อสัตย์สุจริต ยุติธรรม ยึดความถูกต้องในการทำงาน

คุณธรรม จริยธรรม ความซื่อสัตย์สุจริต เกิดจากพื้นฐานการอบรมเลี้ยงดูที่ถูกหล่อหลอมให้เกิดคุณลักษณะดังกล่าว สถาบันการศึกษาครูบาอาจารย์เป็นแบบอย่างที่ดีให้กรณีศึกษาปลูกจิตสำนึกในเรื่องความซื่อสัตย์ซึ่งหมายถึงเครื่องหมายของคนดี พยายามพื้นฐานต้องมีความซื่อสัตย์ที่ต้องรักษาสัตยญาณตามวัฒนธรรมของวิชาชีพที่มีจรรยาบรรณเป็นแนวปฏิบัติเป็นพันธะสัญญากับสังคม ด้วยความรับผิดชอบในความซื่อสัตย์และยึดมั่นในหลักการ ความซื่อสัตย์บ่งบอกถึงความจงรักภักดี ความมีคุณธรรมจริยธรรมเกิดจากวิชาชีพ สถาบันการศึกษาการได้รับคำสั่งสอนจากครูบาอาจารย์ และจากการอบรมตามหลักพระพุทธศาสนายึดมั่นในการทำมาดีโดยยึดหลักธรรมคำสั่งสอนมาเป็นแนวทางการดำเนินชีวิตเป็นเครื่องยึดเหนี่ยวจิตใจความซื่อสัตย์ ความมีคุณธรรมจริยธรรมเป็นพื้นฐานของคนดีเป็นการปลูกจิตวิญญาณที่เกิดขึ้นในใจตลอดเวลาและธำรงรักษาความดีไว้จนเกิดเป็นนิสัยแห่งความดีงาม(ทองทิพภา วิริยะพันธ์,2550) ใ้คงอยู่ตลอดไป ในการพัฒนาคุณธรรมนั้น(พระเทพเวที ประยุทธ์ ปยุตต.โต) ได้กล่าวเกี่ยวกับการพัฒนาคุณธรรมว่าสามารถที่จะเลือกพัฒนาได้สองทางคือ การใช้ธรรมะเป็นหลักในการฝึกอบรม และการใช้ความคิดเป็นหลักในการพัฒนา การฝึกปฏิบัติตามหลักการจริงใจความดี ความถูกต้องนั้นไม่เป็นเรื่องที่ยุงยากสามารถประพฤติปฏิบัติในชีวิตประจำวัน มีมนุษยสัมพันธ์ที่ดี มีบุคลิกลักษณะและความประพฤติส่วนตัวดีเป็นคนตรงไปตรงมายึดหลักการความถูกต้องเหมาะสม มีการศึกษาค้นคว้าทันสมัยทันเหตุการณ์อยู่เสมอทั้งภายในภายนอกประเทศ ทำงานให้เกิดประโยชน์สูงสุด งานทุกอย่างมีการยอมรับจากองค์กรอื่นๆเป็นผู้ที่ไม่ทำอะไรเพื่อตนเอง เสียสละเป็นข้าราชการที่ดี

ประเด็นที่ 6 เป็นผู้เรียนรู้ตลอดกาล (Life Long Learning) ใฝ่ศึกษาเรียนรู้ตลอดชีวิต

กล่าวคือกรณีศึกษาเป็นผู้ใฝ่รู้ ทันสมัย ทันต่อเหตุการณ์ มีการพัฒนาตนเองและส่งเสริมสนับสนุนการศึกษาทั้งตนเองและผู้อื่น มีการใฝ่รู้ตลอดเวลา การเรียนรู้แง่มุมที่ยังไม่รู้ จึงมีความคิดว่าการดำเนินชีวิตทั้งส่วนตัวและการทำงานนี้เป็นมหาวิทยาลัยชีวิตที่มีโอกาสได้เรียนรู้เพิ่มเติมอยู่เสมอ จนกระทั่งวาระสุดท้ายของชีวิต การศึกษาไม่มีวันสิ้นสุดต้องมีการเรียนรู้ตลอดเวลาทั้งชีวิต จากการสัมภาษณ์กรณีศึกษา มีการใฝ่รู้โดยการศึกษาาระบบทางไกลจากมหาวิทยาลัยสุโขทัยธรรมราชและศึกษากฎหมายวิชาชีพจนเป็นที่ยอมรับขององค์กรวิชาชีพการพยาบาลและองค์กรอื่น เป็นแบบอย่างที่ดีต่อผู้ศึกษาในการพัฒนาตนเองถึงการศึกษาค้นคว้าความรู้เป็นผู้นำที่รอบรู้ (เนตร์พัฒนา ยาวีราช, 2552) เพื่อพัฒนาตนเองและองค์กร การเรียนรู้ไม่มีที่สิ้นสุด การดำเนินชีวิตและการทำงานเป็นการเรียนรู้จากมหาวิทยาลัยชีวิต ต้องรู้จักเลือกสรรสิ่งที่ดีงาม มีคุณค่ามาใช้บังเกิดประโยชน์สูงสุดไม่ว่าจะเป็นต่อตนเองในการดำเนินชีวิต ต่อการพัฒนางานในส่วนที่เกี่ยวข้องและต่อสังคม

สรุปคุณลักษณะภาวะผู้นำในวิชาชีพการพยาบาลของรองกรณีศึกษาสอดคล้องกับ ทฤษฎี คุณลักษณะดังกล่าวตรงกับคุณลักษณะของ Stogdill 1974 ที่กล่าวถึงลักษณะทางกายภูมิหลังทางสังคมสติปัญญา บุคลิกภาพ มีลักษณะเกี่ยวข้องกับงาน และคุณลักษณะเกี่ยวข้องกับสังคม) และทฤษฎีพฤติกรรมภาวะผู้นำ (Leadership Behavior Theory) The University of Iowa Studies (1930) พฤติกรรมผู้นำ 3 แบบ ได้แก่ 1.พฤติกรรมผู้นำแบบเผด็จการ (Autocratic leader behavior) 2.พฤติกรรมผู้นำแบบประชาธิปไตย (Democratic leader behavior) 3.พฤติกรรมผู้นำแบบปล่อยตามสบาย (Laissez faire leader behavior) ทฤษฎีภาวะผู้นำของ SA Kirkpatrick และ E.A Locke ปี 1994 ทฤษฎีภาวะผู้นำเชิงบารมีของ House (House's Theory of Charismatic Leadership) House (1997 อ้างถึงใน muckinsky, 1997) ทฤษฎีภาวะผู้นำการเปลี่ยนแปลง (Transformational Leadership Theory) ของ Burn (1987 อ้างถึงใน Yukl and Fleet, 1992) ทฤษฎีภาวะผู้นำการเปลี่ยนแปลง (Transformational Leadership Theory) ของ Bass (1985)

กล่าวโดยสรุปกรณีศึกษามีลักษณะเด่นคือมีความซื่อสัตย์ซึ่งเกิดจากจิตสำนึกที่ดีและการปลูกฝังที่มีแบบอย่างที่ดีจากครอบครัว รู้จักการให้อภัยการไม่ถือโทษโดยยึดหลักธรรมคำสั่งสอนโดยคุณพ่อเป็นนักกฎหมายที่มีความซื่อสัตย์ สุจริต มีเหตุมีผล ตรงไปตรงมายึดถือความจริง ความถูกต้องและยุติธรรม มีคุณธรรม จริยธรรม มีความเสียสละ มีคุณธรรม จริยธรรม การมีเจตคติที่ดีต่อวิชาชีพ รักรักษาวิชาชีพและอุทิศตนเพื่อวิชาชีพ เกิดจากการปลูกฝังจากวิชาชีพการพยาบาลและแบบอย่างที่ดีจากสถาบันการศึกษาคณาจารย์ มีความมุ่งมั่นและความตั้งใจจริง มีความคิดริเริ่มสร้างสรรค์ เป็นคุณลักษณะที่คิดตัวผู้นำมาตั้งแต่เกิดผู้นำกล้าคิดกล้าทำกล้าเปลี่ยนแปลงเกิดจากมี

ความเชื่อมั่นตัวเองมีปัจจัยส่งเสริมคือความกตัญญูทเวที การมีกัลยาณมิตรที่ดีและการได้รับโอกาสที่ดีจากผู้บังคับบัญชาเพื่อนร่วมงานทำให้ได้รับความสำเร็จและการเป็นผู้เรียนรู้ตลอดกาล (Life Long Learning)

อย่างไรก็ตามกรณีศึกษาได้ฝากข้อคิดและมุมมองในการที่จะก้าวสู่การเป็นผู้นำในวิชาชีพการพยาบาลว่า เมื่อได้เข้ามาอยู่ในวิชาชีพการพยาบาล ที่ทำงานแห่งใด ให้มีความภาคภูมิใจที่เป็นส่วนหนึ่งมีความรัก และต้องเสริมสร้างการพัฒนาให้มีความเจริญรุ่งเรืองก้าวหน้าอย่างต่อเนื่องต้องไม่ประพฤติปฏิบัติที่ทำให้เกียรติและวิชาชีพตกต่ำ ต้องมีความมุ่งมั่น หมั่นเพียรปฏิบัติภารกิจในหน้าที่ความรับผิดชอบอย่างเต็มความสามารถเป็นการธำรงรักษาเกียรติศักดิ์ศรี ของตนที่เหมาะสมควรค่าแก่ตำแหน่งนั้นๆการทำงานกับคนทำงานที่หลากหลาย ในฐานะเป็นผู้ที่ประกอบวิชาชีพต้องประพฤติปฏิบัติตามหลักคุณธรรม จริยธรรมของวิชาชีพ และหลักธรรมที่สำคัญคือ พรหมวิหาร 4 อริยสัจ 4 สីล สมาธิ ปัญญา เป็นต้นเป็นผู้ประกอบวิชาชีพที่มีจิตวิญญาณการพยาบาลที่พร้อมด้วยความรัก อภัย และศรัทธาธำรงรักษาความเอกสิทธิ์ เอกลักษณ์ และเอกลักษณ์ของวิชาชีพ ความกตัญญูต่อวิชาชีพและครูบาอาจารย์

3. ประโยชน์ที่ได้รับ

1. จากการศึกษาผู้ศึกษาได้เรียนรู้เกี่ยวกับคุณลักษณะของความเป็นผู้นำในวิชาชีพการพยาบาล ที่ประสบผลสำเร็จทำให้ผู้ศึกษาได้รับความรู้เกิดความเข้าใจเกี่ยวกับคุณลักษณะผู้นำที่พึงประสงค์การเป็นผู้นำในวิชาชีพการพยาบาลที่ประสบผลสำเร็จนั้นต้องมีองค์ประกอบมากมาย ทั้งคุณลักษณะของตัวผู้นำเองและปัจจัยส่งเสริมที่ช่วยให้ประสบความสำเร็จ ผู้นำที่ดีต้องมีองค์ความรู้ และมีความเชี่ยวชาญรอบด้านมีการเรียนรู้ไม่หยุดนิ่ง มีการเรียนรู้จากมหาวิทยาลัยชีวิต ตลอดจนการเป็นผู้นำในวิชาชีพนั้นต้องมีวิสัยทัศน์กว้างไกล ก้าวทันเหตุการณ์ตลอดเวลาในยุคการเปลี่ยนแปลง มีมนุษยสัมพันธ์ที่ดี มีบุคลิกสง่างาม ที่สำคัญมีสุดคือรักวิชาชีพการพยาบาลพร้อมที่จะเสียสละ มีความมุ่งมั่นทุ่มเท มีเจตนาดี มีจิตสำนึกที่ดีต่อวิชาชีพ มีคุณธรรมจริยธรรมสูง มีความซื่อสัตย์สุจริต ดำเนินชีวิตบนพื้นฐานตามหลักพระพุทธศาสนาตามหลักธรรมคำสอน สามารถดำเนินชีวิตได้อย่างมีความสุข มีความอดทนอดกลั้นแม้ยามทุกข์สามารถผ่านพ้นอุปสรรคต่างๆมาได้ด้วยดี

2. จากการศึกษาผู้ศึกษาได้ความรู้และแนวทางการบริหารจัดการและนำมาพัฒนาตนเองต่อไปแม้ว่าได้ลาออกจากราชการแล้ว สามารถนำเอาความรู้และผลการศึกษาในครั้งนี้ไปใช้ในชีวิตประจำวันและได้แง่คิดและมุมมองของการเป็นผู้นำเช่นเดียวกับกรณีศึกษาที่มีความพอเพียงยึดหลักเศรษฐกิจพอเพียงตามพระราชดำรัสมีความมั่นใจในการดำเนินชีวิตในยุคปัจจุบัน

3. เป็นแบบอย่างที่ดีต่อวิชาชีพการพยาบาล เป็นต้นแบบที่ดีของผู้นำในวิชาชีพการพยาบาลไทยที่อุทิศตน เสียสละ ทุ่มเท อดทนอดกลั้น และเป็นผู้ที่มีคุณธรรม จริยธรรมมีความซื่อสัตย์มีความรับผิดชอบต่อสังคม มีลักษณะผู้นำที่ดีเป็นแบบอย่างเป็นแบบอย่างในการก้าวสู่การเป็นผู้นำในวิชาชีพการพยาบาลแก่คนรุ่นหลังสามารถเรียนรู้จากการศึกษาในครั้งนี้ทำให้เกิดกำลังใจต่อสู้ พันฝ่าอุปสรรคและมีจิตสำนึกรักในวิชาชีพ

4. ข้อเสนอแนะ

จากการศึกษาคุณลักษณะภาวะผู้นำในวิชาชีพการพยาบาลของรองศาสตราจารย์พรจันทร์ สุวรรณชาติ ผู้ศึกษาได้พบประเด็นข้อเสนอแนะดังต่อไปนี้

4.1 ด้านบริหารและจัดการผู้นำในวิชาชีพการพยาบาลจากการศึกษาในครั้งนี้พบว่าสิ่งที่สำคัญที่สุดในการบริหารและจัดการคือสามารถบริหารและจัดการองค์กร และมีคุณลักษณะภาวะผู้คือมีองค์ความรู้ด้านการบริหารจัดการองค์กรเป็นอย่างดี

4.2 ด้านวิชาการ ผู้นำในวิชาชีพการพยาบาลควรมีองค์ความรู้หลายด้านมีการพัฒนาตนเองอย่างสม่ำเสมอ มีผลงานเป็นแบบอย่างที่ดี สามารถศึกษาเป็นต้นแบบของผู้นำในวิชาชีพการพยาบาลสำหรับบุคลากรทางการพยาบาลที่เตรียมตัวสู่การเป็นผู้นำทางการพยาบาลนั้นต้องมีคุณลักษณะที่สำคัญ และมีต้นแบบที่ดีเป็นแบบอย่างของการเป็นผู้นำในวิชาชีพการพยาบาล

ควรมีหลักสูตรการเรียนการสอนในระดับสถาบันการศึกษาวิทยาลัยพยาบาลให้มีการศึกษาเรื่องคุณลักษณะผู้นำในวิชาชีพการพยาบาล เพื่อปลูกฝังจิตสำนึกและเจตนคติที่ดีความรักในวิชาชีพ ศึกษาแบบอย่างที่ดีของผู้นำในวิชาชีพการพยาบาลที่ได้รับการยอมรับจากองค์กรต่างๆเพื่อเชิดชูเกียรติปลูกฝัง

การมีคุณธรรม จริยธรรม ให้ตระหนักถึงความสำคัญของวิชาชีพ องค์กรเพื่อธำรงรักษาสภาพ เอกสิทธิ์ของวิชาชีพต่อไป

4.3 ด้านงานวิจัย ควรมีการศึกษาวิจัยเกี่ยวกับกรณีศึกษาผู้นำในวิชาชีพการพยาบาล ที่ประสบความสำเร็จในรายอื่นๆการศึกษางานวิจัยกรณีศึกษาผู้นำในวิชาชีพการพยาบาล

ควรตระหนักและเกิดแนวความคิดในคุณค่าวิชาชีพ โดยนำเสนอเป็นแบบอย่างของบุคคลในวงการพยาบาลไทย ทั้งนี้ควรมีการศึกษาคุณลักษณะภาวะผู้นำในวิชาชีพการพยาบาลท่านอื่นๆที่มีคุณลักษณะพิเศษลักษณะเด่นในแต่ละด้าน เป็นการศึกษาเพื่อเชิดชูเกียรติแก่ผู้นำในวิชาชีพการพยาบาลและเป็นแบบอย่างที่ดีแก่รุ่นหลัง เพื่อเป็นแบบอย่างที่ดี สามารถนำพาองค์กรสู่ความเป็นเลิศและเป็นที่ยอมรับของสังคม ชำรงรักษาเกียรติศักดิ์ศรีของวิชาชีพ รักษาความเอกลักษณะ เอกลักษณ์ และเอกลักษณ์ของวิชาชีพ

4.4 ด้านนโยบาย ควรมีการศึกษาคุณลักษณะภาวะผู้นำและเสนอเป็นนโยบายในการศึกษาคุณลักษณะภาวะผู้นำในวิชาชีพการพยาบาลและเพื่อศึกษาคุณลักษณะภาวะผู้นำและเป็นแบบอย่างที่ดี มีนโยบายส่งเสริมพัฒนาคุณลักษณะของบุคลากรทางการพยาบาล

บรรณานุกรม

บรรณานุกรม

- กฤษดา แสงดี, ศิริอร สิ้นธุ ,สมใจ พุทธาพิทักษ์ผล และอารี ชิวเกษมสุข (2553) “ความก้าวหน้า
ในวิชาชีพการพยาบาล” ในประมวลสาระชุดวิชาประเด็นและแนวโน้ม
ทางการบริหารการพยาบาล หน่วยที่ 7 หน้า 1-68 นนทบุรี
มหาวิทยาลัยสุโขทัยธรรมาธิราช สาขาพยาบาลศาสตร์
- ไขแสง โพธิโกสุม (2543) ทักษะผู้นำทางการพยาบาล.สงขลา ภาควิชาการบริหาร
การศึกษาพยาบาลและการบริหารการพยาบาล คณะพยาบาลศาสตร์
มหาวิทยาลัยสงขลานครินทร์
- จිරัตน์ หาญสุข (2543) การพัฒนาภาวะผู้นำทางด้านวิจัยทางการพยาบาลของ
ศาสตราจารย์ ดร. สมจิตร หนูเจริญกุล วิทยานิพนธ์พยาบาลศาสตรมหาบัณฑิต
สาขาการบริหารการพยาบาล วิทยาลัย มหาวิทยาลัยเชียงใหม่
- จันทร์จิรา วงษ์ขมทองและบุญทิพย์ สิริขันธ์ศรี (2550) “การพัฒนาวิสัยทัศน์และภาวะผู้นำ” ใน
ชุดฝึกอบรม การอบรมเข้มเสริมประสบการณ์มหาบัณฑิตพยาบาลศาสตร์ ตอนที่1
หน้าที่1-16 นนทบุรี มหาวิทยาลัยสุโขทัยธรรมาธิราช
- จันทร์เพ็ญ จันทร์แก้วแร่ (2541๗) “ชีวประวัติและการพัฒนาภาวะผู้นำด้านการศึกษา ” พยาบาล
ของรองศาสตราจารย์ ลออหุตางกูร ปริญญาพยาบาลศาสตรมหาบัณฑิต สาขาวิชาการ
บริหารการพยาบาล บัณฑิตวิทยาลัยมหาวิทยาลัยเชียงใหม่
- จุมพล หนีพพานิช (2551) ผู้นำอำนาจและการเมืองในองค์กร พิมพ์ครั้งที่ 3 (ฉบับปรับปรุง)
หน้า 28-35 นนทบุรี มหาวิทยาลัยสุโขทัยธรรมาธิราช
- จุฬาลักษณ์ ธีรัตน์พันธ์ (2540) กลยุทธ์การบริหารการพยาบาล ภาควิชาการ ศึกษาวิจัยและบริหาร
การพยาบาล คณะพยาบาลศาสตร์ มหาวิทยาลัยขอนแก่น
- ศรีสรรา ภิมุข (2550) “ทัศนคติของผู้นำทางการพยาบาลในการพัฒนาวิชาชีพ: กรณีศึกษา
ศาสตราจารย์ เกียรติคุณดร.วิจิตร ศรีสุพรรณ ” วิทยานิพนธ์ ปริญญาพยาบาลศาสตร
มหาบัณฑิต สาขาวิชาการบริหารการพยาบาล บัณฑิตวิทยาลัย มหาวิทยาลัยเชียงใหม่
- นิภา มีเค็รอรอด (2542) “การพัฒนาภาวะผู้นำด้านวิชาชีพการพยาบาลของ รองศาสตราจารย์
ดร. วิเชียร ทวีลาภ” วิทยานิพนธ์พยาบาลศาสตรมหาบัณฑิต สาขาวิชาการบริหาร
การพยาบาลบัณฑิตวิทยาลัย มหาวิทยาลัยเชียงใหม่
- นิตยา ศรีญาณลักษณ์ (2552) การบริหารการพยาบาล พิมพ์ครั้งที่ 3 กรุงเทพมหานคร
ธนาพรส

- เนตร์พัฒนา ยาวีราช (2552) *ภาวะผู้นำและผู้นำเชิงกลยุทธ์* พิมพ์ครั้งที่ 7 กรุงเทพมหานคร
 ทริปเบิ้ลกรุ๊ป
- บุญใจ ศรีสถิตนรากร (2551) *ภาวะผู้นำและกลยุทธ์ การจัดการองค์การพยาบาล* พิมพ์ครั้งที่ 2
 กรุงเทพมหานครจุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย
- พวงทิพย์ ชัยพิบาลสฤณี (2551) *คุณภาพการบริหารการพยาบาล* กรุงเทพมหานคร สำนักพิมพ์
 แห่งจุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย
- พวงรัตน์ บุญญานุกรักษ์ (2546) *ขุมปัญญาทางพยาบาลศาสตร์* กรุงเทพมหานคร พระราม 4ปรินต์
 พลุ เดชะรินทร์ (2549) *ผู้นำทะเลลุ่มกึ่ง* กรุงเทพมหานคร เนชั่นมัลติมีเดีย กรุ๊ป
- ฟาริดา อิบราฮิม (2542) *สาระการบริหารการพยาบาล* พิมพ์ครั้งที่ 2 กรุงเทพมหานคร
 สามเจริญพาณิชย์
- พรจันทร์ สุวรรณชาติ (2555) “การเสริมสร้างศักยภาพผู้นำพยาบาลเพื่อการเปลี่ยนแปลง”
 เอกสารประกอบการบรรยาย พิมพ์ครั้งที่ 1 มหาวิทยาลัยสุโขทัยธรรมมาธิราช
 สาขาพยาบาลศาสตร์
- พรจันทร์ สุวรรณชาติ, บุญทิพย์ สิริขันธ์ศรี (2551) “การเมืองกับการบริหารการพยาบาล”ใน
ประมวลสาระชุดวิชาประเด็นและแนวโน้มการบริหารการพยาบาล
 หน่วยที่ 2 หน้า 2-31 นนทบุรี มหาวิทยาลัยสุโขทัยธรรมมาธิราช บัณฑิตศึกษา
 สาขาพยาบาลศาสตร์
- ชาติ สนธิชัย (2540) “วิสัยทัศน์ผู้นำทางการศึกษา : ศึกษากรณี รศ.ดร.วิเชียร ทวีลาภ”
 วิทยานิพนธ์ ปริญญาพยาบาลศาสตรมหาบัณฑิต สาขาวิชาการพยาบาลศึกษา
 บัณฑิตวิทยาลัยจุฬาลงกรณ์ มหาวิทยาลัย
- พิชาย รัตนดิลก ณ.ภูเก็ต (2552) *องค์การและการบริหารจัดการ* กรุงเทพมหานคร ไอดีซีพีริเมียร์
- พวงรัตน์ บุญญานุกรักษ์ (2544) “ก้าวใหม่สู่บทบาทใหม่ ในการบริหารการพยาบาล”
 กรุงเทพมหานคร พระราม 4 ปรินต์
- พวงทิพย์ ชัยพิบาลสฤณี (2551) *คุณภาพ การบริหารการพยาบาล* กรุงเทพมหานคร จี พรินท์
- มารีสา ไกรฤกษ์ (2548) *ภาวะผู้นำของการพยาบาล (Nursing leadership)*ขอนแก่นคณานาวิทยา
 ยงยุทธ เกษสาคร (2554) *ภาวะผู้นำและการทำงานเป็นทีม leadership and Quality Managemint of*
Teamwork พิมพ์ครั้งที่ 11 กรุงเทพมหานคร เอส แอนด์ จี กราฟฟิค
- รังสรรค์ ประเสริฐศรี (2544) *ภาวะผู้นำ* กรุงเทพมหานคร ธนัชชการพิมพ์
- เรมวอล นันทศุภวัฒน์ (2541) *ภาวะผู้นำทางการพยาบาลในองค์กา ร(พิมพ์ครั้งที่ 1)* เชียงใหม่:
 นพบุรีการพิมพ์.

- วิเชียร วิทษุฒ (2553) *ภาวะผู้นำ Leadership ฉบับก้าวหน้ายุค* พิมพ์ครั้งที่ 5 กรุงเทพมหานคร
 ธารรัชการพิมพ์
- วิจารณ์ พาณิช (2550) *ผู้บริหารองค์กรอัจฉริยะฉบับนักปฏิบัติ* กรุงเทพมหานคร
 อัมรินทร์พรินดี้ง แอนด์พับลิชชิ่ง
- สถาพร ปิ่นเจริญ (2554) *ภาวะผู้นำกับการจัดการ Leadership and Management* กรุงเทพมหานคร
 จามจุรีโปรดักท์
- สภาการพยาบาล “แผนพัฒนาการพยาบาลและผดุงครรภ์แห่งชาติ(ฉบับที่2) พ.ศ. 2550-2559”
 กรุงเทพมหานคร ศิริยอดการพิมพ์
- สำนักการพยาบาล (2547) *การบริหารการพยาบาลแนวใหม่* กรุงเทพมหานคร โรงพิมพ์องค์การ
 รับส่งสินค้าและพัสดุภัณฑ์ (ร.ส.พ.)
- สมพันธ์ หิญชีระนันท์. (2528). สภาการพยาบาล:บทวิเคราะห์. วรสารการพยาบาล,(34)3,219-222.
- สมบูรณ์ ศิริสรรหิรัญ (2547) “การพัฒนาารูปแบบการพัฒนาคุณลักษณะ : ภาวะผู้นำของคณะบดี”
 วิทยานิพนธ์ปริญญาครุศาสตรดุษฎีบัณฑิต สาขาวิชาการบริหารการศึกษา
 คณะครุศาสตร์ จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย
- สุลักษณ์ มีชูทรัพย์.(2532). 60ปีกว่าจะถึงปริญญาตรี. วรสารการพยาบาล,(38)4,268-271.
- สุจิตรา เหลืองอมรเลิศ (2549) “กลยุทธ์การบริหารจัดการระบบบริการพยาบาล” ใน
ประมวลสาระชุดวิชา การพัฒนาศักยภาพระบบบริการการพยาบาล หน่วยที่ 5 หน้า
 1-47 นนทบุรี มหาวิทยาลัยสุโขทัยธรรมมาธิราช บัณฑิตศึกษาศาขาพยาบาลศาสตร์
- สุจิตรา เหลืองอมรเลิศและวรรณวิมล คงสุวรรณ (2553) “ปัจจัยความสำเร็จของการจัดการ
 คุณภาพการพยาบาล” ใน *ประมวลสาระชุดวิชา 51711 การจัดการคุณภาพ
 การพยาบาล Nursing Quality Management* หน่วยที่ 8 หน้า 1-30 นนทบุรี
 มหาวิทยาลัยสุโขทัยธรรมมาธิราช บัณฑิตศึกษาศาขาพยาบาลศาสตร์
- สุจิตรา เหลืองอมรเลิศ และอภิญา จำปามูล (2549) “สมรรถนะผู้นำทางการพยาบาล” ใน
ประมวลสาระชุดวิชา การพัฒนาศักยภาพระบบบริการการพยาบาล หน่วยที่ 12
 หน้า 1-35นนทบุรี มหาวิทยาลัยสุโขทัยธรรมมาธิราช บัณฑิตศึกษา
 สาขาพยาบาลศาสตร์
- สุเมธ แสงนิมมวล (2543) *ทำอย่างไรจึงจะเป็นนักบริหารชั้นยอด* พิมพ์ครั้งที่ 3 กรุงเทพมหานคร
 โรงพิมพ์ O.N.G.

- เสริมศักดิ์ วิศาลาภรณ์ (2544) “ภาวะผู้นำ” ในประมวลสาระชุดวิชา ทฤษฎีและแนวปฏิบัติ
ในการบริหารการศึกษา หน่วยที่5 หน้าที่ 2-47 นนทบุรี
มหาวิทยาลัยสุโขทัยธรรมมาธิราช สาขาศึกษาศาสตร์
- เสน่ห์ จุ้ยโต (2549) “การพัฒนาองค์การพยาบาล” ในประมวลสาระชุดวิชา การพัฒนาศักยภาพ
ระบบบริการพยาบาล หน่วยที่ 15 หน้า 1-72 นนทบุรี
มหาวิทยาลัยสุโขทัยธรรมมาธิราช บัณฑิตศึกษา สาขาพยาบาลศาสตร์
- ศิริพร จิรวัดณ์กุล (2555) การวิจัยเชิงคุณภาพทางการพยาบาล: ระเบียบวิธีวิจัยและกรณีศึกษา
กรุงเทพมหานคร ส.เอเชียเพรส (1989)
- วรวรรณ ทองสง (2539) “ภาวะผู้นำทางการพยาบาลของ รองศาสตราจารย์ ดร.สายหยุด
นิยมวิภาต” วิทยานิพนธ์ ปริญญาพยาบาลศาสตรมหาบัณฑิต สาขาวิชาการบริหาร
การพยาบาล บัณฑิตวิทยาลัย มหาวิทยาลัยเชียงใหม่
- วิจิตรา กุสุมภ์และคณะ (2555) “ประเด็นและแนวโน้มนโยบายการพยาบาล” พิมพ์ครั้งที่1
สหประชาพานิชย์ 2553 กรุงเทพมหานคร
- วารสารสภาการพยาบาล “พระราชบัญญัติวิชาชีพการพยาบาลและผดุงครรภ์พ.ศ.2528”
- อังคณา สรียาภรณ์ (2528) ใครเป็นใครในวงการพยาบาลไทย:รองศาสตราจารย์ประณีต
สวัสดิรักษา วารสารการพยาบาล, 38(2), 114-119.
- เอี่ยมพร ทองกระจาย,และเพชรไสว เลียงจินดาถาวร,(2527). การวิจัยทางการพยาบาลในประเทศ
บทวิเคราะห์ความเป็นมาและแนวโน้มในรอบสิบปี
วารสารการพยาบาล, 37(3), 235-243.
- อรพรรณ โดสิงห์ (2550) “ผู้นำทางการพยาบาลกับการใช้ความรู้” ในประมวลสาระชุดวิชา
ประเด็นและแนวโน้มนโยบายการพยาบาล หน่วยที่8 หน้าที่4-45 นนทบุรี
มหาวิทยาลัยสุโขทัยธรรมมาธิราช บัณฑิตศึกษา สาขาพยาบาลศาสตร์
- อรพรรณ โดสิงห์และดวงกมล วัตราคูล (2550) “การพัฒนาผู้นำทางการพยาบาล” ใน
ประมวลสาระชุดวิชา ประเด็นและ แนวโน้มนโยบายการพยาบาล
หน่วยที่ 12 นนทบุรี มหาวิทยาลัยสุโขทัยธรรมมาธิราช บัณฑิตศึกษา
สาขาพยาบาลศาสตร์
- อรพรรณ โดสิงห์. (2532).ใครเป็นใครในวงการพยาบาลไทย:คุณหญิงจาง พินภากย์พิทยาเกท
วารสารการพยาบาล, 39(1), 248-255.

- Blake, R.R., & Mouton, J.S. (1969) *Building a Dynamic Corporation through Grid Organization Development*. Reading, USA: Addison Wesley.
- Fielder, F.E., Chemers, M.M., & Mahar, L. (1977) *Improving Leadership Effectiveness*. New York, NY: John Wiley.
- Kretch, D., Crutchfield, R.A., & Ballachey, E.I. (1962) *Individual in Society*. New York, NY: McGraw-Hill.
- Kretch, D., & Crutchfield, R.A. (1948) *Theory and Problems of Social Psychology*. New York, NY: McGraw-Hill.
- Likert, R. (1961) *New Patterns of Management*. New York, NY: McGraw-Hill.
- Manz, C.C., & Sims, H.P., Jr. (1987) *Superleadership*. Englewood Cliffs, NJ: Prentice-Hall.
- Maslow, A.H. (1943) A theory of human motivation. *Psychological Review*, 50: 370-396.
- McGregor, D. (1960) *The Human Side of Enterprise*. New York, NY: McGraw-Hill.
- Stogdill, R. (1974) Personal factors associated with leadership. *Journal of Applied Psychology*, January: 35-71.
- Parker, Alvah (2007) . Ten Characteristics of Leadership ค้นคว้าเมื่อ 19 มีนาคม 2555 จาก <https://mail.google.com>
- Terry, G.R., & Franklin, S.G. (1987) *Principles of Management*. New Delhi: All India Traveller Bookseller.
- Tosi, H.L., Rizzo, J.R., & Carroll, S.J. (1986) *Managing Organizational Behaviour*. New York, NY: Pitman. See pp. 454-456.

ภาคผนวก

มหาวิทยาลัยราชภัฏสกลนคร

สืบช่วยธรรมมาภิบาล

ภาคผนวก ก

แบบบันทึกการสัมภาษณ์เพื่อขอความคิดเห็นจากผู้ทรงคุณวุฒิ

แบบบันทึกการสัมภาษณ์เพื่อขอความคิดเห็นจากผู้ทรงคุณวุฒิ

เรื่อง กรณีศึกษาคุณลักษณะภาวะผู้นำในวิชาชีพการพยาบาล

ของ รองศาสตราจารย์พรจันทร์ สุวรรณชาติ

คำชี้แจง แบบสัมภาษณ์ฉบับนี้แบ่งออกเป็น 2 ชุด ดังนี้

ชุดที่ 1 แบ่งออกเป็น 2 ตอน

ตอนที่ 1 แบบสัมภาษณ์ข้อมูลส่วนบุคคล

1. ชื่อ -สกุล..... 2. อายุ..... ปี
3. เพศ..... 4. ระดับการศึกษา.....
5. ที่อยู่..... บ้านเลขที่ หมู่ที่
- ตำบลอำเภอ.....จังหวัด.....
6. อาชีพ.....ตำแหน่ง.....
7. ประสบการณ์ในการทำงาน.....

ตอนที่ 2 แบบสัมภาษณ์คุณลักษณะภาวะผู้นำของกรณีศึกษาประกอบด้วยคำถามหลักและคำถามรอง

1. คำถามหลัก แบบสัมภาษณ์กรณีศึกษาคุณลักษณะภาวะผู้นำในวิชาชีพการพยาบาลของรองศาสตราจารย์พรจันทร์ สุวรรณชาติ
2. คำถามรอง เป็นคำถามเสริมที่สอดแทรกขณะสัมภาษณ์เกี่ยวกับวิธีการทำงาน การแก้ไขปัญหาอุปสรรคที่เกิดขึ้น

ชุดที่ 2 แบบสัมภาษณ์ผู้เกี่ยวข้อง

ชุดที่ 1 แบบสัมภาษณ์กรณีศึกษาคุณลักษณะภาวะผู้นำในวิชาชีพการพยาบาลของ
รองศาสตราจารย์พรจันทร์ สุวรรณชาติ

ประเด็นสัมภาษณ์	ความเห็นของผู้ทรงคุณวุฒิ	
	เหมาะสม	ไม่เหมาะสมควร ปรับดังนี้
<p>คำถามหลัก มี 2 ข้อ</p> <p>คำถามการวิจัย</p> <p>ข้อ 1 อะไรคือคุณลักษณะภาวะผู้นำในวิชาชีพการพยาบาล ที่ทำให้ท่านได้รับเป็นที่ยอมรับอย่างสูงขององค์กรต่างๆมากมายทั้งในระดับสถาบันชาติและนานาชาติ เป็นผู้นำในวิชาชีพการพยาบาลทางการพยาบาลที่เป็นทั้งนักบริหาร และเป็นทั้งนักการศึกษาทั้งในระบบชั้นเรียนและระบบทางไกลกรรมการบริหาร ในสภาการพยาบาล จากอดีตถึงปัจจุบันได้รับการยกย่องเชิดชูเกียรติจากสถาบันและองค์กรต่างๆ</p> <p>1.1. ท่านใช้กลยุทธ์หรือท่านยึดหลักการใดในการทำงานจนเป็นที่ยอมรับและประสบความสำเร็จในการเป็นผู้นำในวิชาชีพการพยาบาล และทำไมอาจารย์จึงใช้วิธีการดังกล่าว</p> <p>1.2 ทำไมท่านถึงเลือกที่จะทำงานในวิชาชีพนี้และมีปัจจัยใดที่เป็นแรงผลักดันและส่งเสริมให้เลือกที่จะทำงานด้านนี้</p> <p>1.3 หากมีผู้ที่ประสงค์จะเป็นผู้นำในวิชาชีพการพยาบาลให้ประสบความสำเร็จให้ได้รับการยอมรับจากองค์กรต่างๆอย่างท่าน ควรจะต้องมีคุณลักษณะอย่างไร</p> <p>ข้อ 2. ในการปฏิบัติงานของท่านจนท่านเป็นที่ยอมรับต่อบุคคลต่างๆ องค์กรต่างๆมากมายทั้งในระดับสถาบันชาติและนานาชาติ นอกจากจะมีคุณลักษณะดังกล่าวแล้วอาจารย์คิดว่าควรจะมีปัจจัยอะไรบ้างที่ส่งเสริมความสำเร็จของอาจารย์จนเป็นที่ยอมรับจากสถาบันต่างๆและองค์กรต่างๆ</p>		

ประเด็นสัมภาษณ์	ความเห็นของผู้ทรงคุณวุฒิ	
	เหมาะสม	ไม่เหมาะสม ควรปรับดังนี้
<p>คำถามรอง</p> <p>1. ท่านคิดว่าพื้นฐานการอบรมเลี้ยงดูจากครอบครัวและความใฝ่ฝันในวัยเยาว์ เป็นแรงผลักดันให้เกิดแรงบันดาลใจในการทำงานและชีวิตในวัยเด็กของท่านมีผลต่อความสำเร็จในการในการเป็นผู้นำในวิชาชีพการพยาบาล หรือไม่อย่างไร</p> <p>2. อะไรที่เป็นปัญหาและอุปสรรคในการทำงานของท่าน และท่านจัดการแก้ไขปัญหาลักษณะเหล่านั้นอย่างไร</p> <p>3. อะไรที่เป็นปัญหาและอุปสรรคในการทำงานของท่าน และท่านจัดการแก้ไขปัญหาลักษณะเหล่านั้นอย่างไร</p> <p>4. ในชีวิตการทำงานของท่านที่ผ่านมา ท่านได้ทุ่มเทแรงกายแรงใจให้กับงานให้กับวิชาชีพการพยาบาลจนเป็นที่ยอมรับและ ท่านอยากจะฝากข้อคิดดีๆให้กับพยาบาลที่จะก้าวไปเป็นผู้นำทางการพยาบาลในอนาคตว่าต้องทำอย่างไร</p> <p>5. ความภาคภูมิใจในชีวิตการทำงานของท่านคืออะไร</p> <p>6. ท่านมีข้อคิดหรือข้อเสนอแนะแก่ผู้ศึกษาคุณลักษณะภาวะผู้นำในวิชาชีพการพยาบาลที่จะประสบความสำเร็จต้องทำอย่างไร</p>		

ประเด็นสัมภาษณ์	ความเห็นของผู้ทรงคุณวุฒิ	
	เหมาะสม	ไม่เหมาะสมควรปรับดังนี้
<p>ชุดที่ 2 คำถามผู้เกี่ยวข้อง ได้แก่</p> <p>1. ผู้บังคับบัญชา</p> <p>1.1 ท่านคิดว่าอาจารย์พรจันทร์มีคุณลักษณะเด่นของความเป็นผู้นำอย่างไรที่ทำให้ได้รับการยอมรับว่าเป็นผู้นำในวิชาชีพการพยาบาลและมีปัจจัยใดที่ส่งเสริมความสำเร็จของการเป็นผู้นำในวิชาชีพการพยาบาล</p> <p>2. ผู้ใต้บังคับบัญชา</p> <p>2.1 อาจารย์พรจันทร์ขณะดำรงตำแหน่งผู้บังคับบัญชาได้ ส่งเสริมหรือสนับสนุนการทำงานและสนับสนุนให้ท่านได้รับความก้าวหน้าในวิชาชีพของท่านหรือไม่ อย่างไร</p> <p>2.2 ท่านมีข้อคิดเห็นและ ความรู้สึกอย่างไรที่ได้ร่วมงานกับอาจารย์พรจันทร์และท่านรู้สึกประทับใจอะไรบ้างกับอาจารย์พรจันทร์และท่านคิดว่าท่านอาจารย์พรจันทร์มีคุณลักษณะภาวะผู้นำและมีปัจจัยใดที่ส่งเสริมให้ท่านเป็นผู้นำในวิชาชีพการพยาบาล</p> <p>3. เพื่อนร่วมงาน</p> <p>3.1 ท่านมีความรู้สึกอย่างไรที่ได้ทำงานร่วมกับอาจารย์พรจันทร์</p> <p>3.2.ท่านคิดว่าอาจารย์พรจันทร์มีวิธีการทำงานอย่างไรที่ทำให้การทำงาน of อาจารย์ประสบความสำเร็จและท่านอาจารย์พรจันทร์มีคุณลักษณะและมีปัจจัยใดส่งเสริมท่านให้ประสบความสำเร็จในการเป็นผู้นำในวิชาชีพการพยาบาล</p> <p>4.ผู้ร่วมงานสภากาการพยาบาล</p> <p>ในฐานะผู้ร่วมงานในสภากาการพยาบาล ท่านคิดว่าอาจารย์พรจันทร์ สุวรรณชาติ ท่านทำงานในการเป็นผู้นำวิชาชีพการพยาบาลเป็นอย่างไรในระดับสภากาการพยาบาลและท่านมีคุณลักษณะและมีปัจจัยใดที่ส่งเสริมให้ท่านประสบความสำเร็จในการเป็นผู้นำในวิชาชีพการพยาบาล</p> <p>5.บัณฑิตมหาวิทยาลัยสุโขทัยธรรมมาธิราช</p> <p>ท่านเคยเป็นศิษย์ของรองศาสตราจารย์พรจันทร์ สุวรรณชาติ และเป็นบัณฑิตมหาวิทยาลัยสุโขทัยธรรมมาธิราช ท่านได้ข้อคิดจากการเป็นศิษย์ของรองศาสตราจารย์พรจันทร์ สุวรรณชาติ และได้ยึดแบบอย่างแนวทางการเป็นพยาบาลและการเป็นผู้นำอย่างไร</p>		

ภาคผนวก ข
แบบบันทึกการสัมภาษณ์

แบบบันทึกการสัมภาษณ์

เรื่อง กรณีศึกษาคุณลักษณะภาวะผู้นำในวิชาชีพการพยาบาล
 ของ รองศาสตราจารย์พรจันทร์ สุวรรณชาติ
 คำชี้แจงแบบสัมภาษณ์ฉบับนี้แบ่งออกเป็น 2 ชุด ดังนี้
 ชุดที่ 1 แบ่งออกเป็น 2 ตอน

ตอนที่ 1 แบบสัมภาษณ์ข้อมูลส่วนบุคคล

1. ชื่อ -สกุล..... 2. อายุ..... ปี
3. เพศ..... 4. ระดับการศึกษา.....
5. ที่อยู่..... บ้านเลขที่ หมู่ที่
- ตำบลอำเภอ..... จังหวัด.....
6. อาชีพ.....ตำแหน่ง.....
7. ประสบการณ์ในการทำงาน.....

ตอนที่ 2 แบบสัมภาษณ์คุณลักษณะภาวะผู้นำของกรณีศึกษาประกอบด้วยคำถามหลักและคำถามรอง

1. คำถามหลัก แบบสัมภาษณ์กรณีศึกษาคุณลักษณะภาวะผู้นำในวิชาชีพการพยาบาลของ
 รองศาสตราจารย์พรจันทร์ สุวรรณชาติ
2. คำถามรอง เป็นคำถามเสริมที่สอดแทรกขณะสัมภาษณ์เกี่ยวกับวิธีการทำงาน การแก้ไขปัญหา
 อุปสรรคที่เกิดขึ้น

ชุดที่ 1 แบบสัมภาษณ์กรณีศึกษาคุณลักษณะภาวะผู้นำในวิชาชีพการพยาบาลของ
 รองศาสตราจารย์พรจันทร์ สุวรรณชาติ

ชุดที่ 2 แบบสัมภาษณ์ผู้เกี่ยวข้อง

คำถามหลัก มี 2 ข้อ

คำถามการวิจัย

ข้อ 1 อะไรคือคุณลักษณะภาวะผู้นำในวิชาชีพการพยาบาล ที่ทำให้ท่านได้รับเป็นที่ยอมรับอย่างสูงขององค์กรต่างๆมากมายทั้งในระดับสถาบันชาติและนานาชาติ เป็นผู้นำในวิชาชีพการพยาบาลทางการพยาบาลที่เป็นทั้งนักบริหาร และเป็นทั้งนักการศึกษาทั้งในระบบชั้นเรียนและระบบทางไกลกรรมการบริหารในสภาการพยาบาล จากอดีตถึงปัจจุบันได้รับการยกย่องเชิดชูเกียรติจากสถาบันและองค์กรต่างๆ

1.1 ท่านใช้กลยุทธ์หรือท่านยึดหลักการใดในการทำงานจนเป็นที่ยอมรับและประสบความสำเร็จในการเป็นผู้นำในวิชาชีพการพยาบาล และทำไมอาจารย์จึงใช้วิธีการดังกล่าว

1.2 ทำไมท่านถึงเลือกที่จะทำงานในวิชาชีพนี้และมีปัจจัยใดที่เป็นแรงผลักดันและส่งเสริมให้เลือกที่จะทำงานด้านนี้

1.3 หากมีผู้ที่ประสงค์จะเป็นผู้นำในวิชาชีพการพยาบาลให้ประสบความสำเร็จให้ได้รับการยอมรับจากองค์กรต่างๆอย่างท่าน ควรจะต้องมีคุณลักษณะอย่างไร

ข้อ 2. ในการปฏิบัติงานของท่านจนท่านเป็นที่ยอมรับต่อบุคคลต่างๆองค์กรต่างๆมากมายทั้งในระดับสถาบันชาติและนานาชาตินอกจากจะมีคุณลักษณะดังกล่าวแล้วอาจารย์คิดว่าควรจะมีปัจจัยอะไรบ้างที่ส่งเสริมความสำเร็จของอาจารย์จนเป็นที่ยอมรับจากสถาบันต่างๆและองค์กรต่างๆ

2.1 อะไรที่เป็นปัญหาและอุปสรรคในการทำงานของท่าน และท่านจัดการแก้ไขปัญหาอุปสรรคเหล่านั้นอย่างไร

คำถามรอง

1. ท่านคิดว่าพื้นฐานการอบรมเลี้ยงดูจากครอบครัวและความใฝ่ฝันในวัยเยาว์ เป็นแรงผลักดันให้เกิดแรงบันดาลใจในการทำงานและชีวิตในวัยเด็กของท่านมีผลต่อความสำเร็จในการในการเป็นผู้นำในวิชาชีพการพยาบาล หรือไม่อย่างไร
2. อะไรที่เป็นปัญหาและอุปสรรคในการทำงานของท่าน และท่านจัดการแก้ไขปัญหาลักษณะเหล่านั้นอย่างไร
3. อะไรที่เป็นปัญหาและอุปสรรคในการทำงานของท่าน และท่านจัดการแก้ไขปัญหาลักษณะเหล่านั้นอย่างไร
4. ในชีวิตการทำงานของท่านที่ผ่านมา ท่านได้ทุ่มเทแรงกายแรงใจให้กับงานให้กับวิชาชีพการพยาบาลจนเป็นที่ยอมรับและ ท่านอยากจะฝาก ข้อคิดดีๆ ให้กับพยาบาลที่จะก้าวไปเป็นผู้นำทางการพยาบาลในอนาคต ว่าต้องทำอย่างไร
5. ความภาคภูมิใจในชีวิตการทำงานของท่านคืออะไร
6. ท่านมีข้อคิดหรือข้อเสนอแนะแก่ผู้ศึกษาคุณลักษณะภาวะผู้นำในวิชาชีพการพยาบาลที่จะประสบความสำเร็จต้องทำอย่างไร

ชุดที่ 2 คำถามผู้เกี่ยวข้อง ได้แก่

1. ผู้บังคับบัญชา

1.1 ท่านคิดว่าอาจารย์พรจันทร์มีคุณลักษณะเด่นของความเป็นผู้นำอย่างไรที่ทำให้ได้รับการยอมรับว่าเป็นผู้นำในวิชาชีพการพยาบาลและมีปัจจัยใดที่ส่งเสริมความสำเร็จของการเป็นผู้นำในวิชาชีพการพยาบาล

2. ผู้ใต้บังคับบัญชา

2.1 อาจารย์พรจันทร์ขณะดำรงตำแหน่งผู้บังคับบัญชาได้ ส่งเสริมหรือสนับสนุนการทำงาน และสนับสนุนให้ท่านได้รับความก้าวหน้าในวิชาชีพของท่านหรือไม่ อย่างไร

2.2 ท่านมีข้อคิดเห็นและ ความรู้สึกอย่างไรที่ได้ร่วมงานกับอาจารย์พรจันทร์และท่านรู้สึกประทับใจอะไรบ้างกับอาจารย์พรจันทร์และท่านคิดว่าท่านอาจารย์พรจันทร์มีคุณลักษณะภาวะผู้นำและมีปัจจัยใดที่ส่งเสริมให้ท่านเป็นผู้นำในวิชาชีพการพยาบาล

3. เพื่อนร่วมงาน

3.1 ท่านมีความรู้สึกอย่างไรที่ได้ทำงานร่วมกับอาจารย์พรจันทร์

3.2 ท่านคิดว่าอาจารย์พรจันทร์มีวิธีการทำงานอย่างไรที่ทำให้การทำงานของอาจารย์ประสบความสำเร็จและท่านอาจารย์พรจันทร์มีคุณลักษณะและมีปัจจัยใดส่งเสริมท่านให้ประสบความสำเร็จในการเป็นผู้นำในวิชาชีพการพยาบาล

4. ผู้ร่วมงานสหการพยาบาล

ในฐานะผู้ร่วมงานในสหการพยาบาล ท่านคิดว่าอาจารย์พรจันทร์ สุวรรณชาติ ท่านทำงานในการเป็นผู้นำวิชาชีพการพยาบาลเป็นอย่างไรในระดับสหการพยาบาลและท่านมีคุณลักษณะและมีปัจจัยใดที่ส่งเสริมให้ท่านประสบความสำเร็จในการเป็นผู้นำในวิชาชีพการพยาบาล

5. บัณฑิตมหาวิทยาลัยสุโขทัยธรรมมาธิราช

ท่านเคยเป็นศิษย์ของรองศาสตราจารย์พรจันทร์ สุวรรณชาติ และเป็นบัณฑิตมหาวิทยาลัยสุโขทัยธรรมมาธิราช ท่านได้ข้อคิดจากการเป็นศิษย์ของ รองศาสตราจารย์พรจันทร์ สุวรรณชาติ และได้ยึดแบบอย่างแนวทางการเป็นพยาบาลและการเป็นผู้นำอย่างไร

ภาคผนวก ค

รายนามผู้ทรงคุณวุฒิตรวจสอบเครื่องมือ

รายนามผู้ทรงคุณวุฒิตรวจสอบเครื่องมือ

1. รองศาสตราจารย์ ดร.ศรีนวล สติตวิทยานันท์ สาขาวิชาพยาบาลศาสตร์
มหาวิทยาลัยสุโขทัยธรรมมาธิราช นนทบุรี
2. รองศาสตราจารย์ ดร.สมใจ พุทธาพิทักษ์ผล สาขาวิชาพยาบาลศาสตร์
มหาวิทยาลัยสุโขทัยธรรมมาธิราช นนทบุรี
3. ผู้ช่วยศาสตราจารย์ ดร.วันเพ็ญ ภิญ โณฤภาสกุล คณะพยาบาลศาสตร์
มหาวิทยาลัยมหิดล

ภาคผนวก ง

ตัวอย่างหนังสือเรียนเชิญผู้ทรงคุณวุฒิ

บันทึกข้อความ

ส่วนราชการ สาขาวิชาพยาบาลศาสตร์ โทร. 8036-7

ที่ ศธ 0522.26/ว 845

วันที่

27 มิถุนายน 2555

เรื่อง ขอเรียนเชิญเป็นผู้ทรงคุณวุฒิตรวจสอบเครื่องมือวิจัย

เรียน รองศาสตราจารย์ ดร.ศรีนวล สถิตวิทยานันท์

ด้วย นางจุฑารัตน์ ศรีหาวงศ์ นักศึกษาหลักสูตรพยาบาลศาสตรมหาบัณฑิต แขนงวิชาการบริหารการพยาบาล สาขาวิชาพยาบาลศาสตร์ มหาวิทยาลัยสุโขทัยธรรมาธิราช ได้ดำเนินการศึกษาค้นคว้าอิสระ เรื่อง “กรณีศึกษาคุณลักษณะภาวะผู้นำในวิชาชีพการพยาบาล ของรองศาสตราจารย์พรจันทร์ สุวรรณชาติ” โดยมีรองศาสตราจารย์ ดร.บุญทิพย์ สิริรังศรี เป็นอาจารย์ที่ปรึกษา

ในการนี้ สาขาวิชาพยาบาลศาสตร์พิจารณาแล้วเห็นว่าท่านเป็นผู้มีความรู้ ความสามารถ และประสบการณ์ในเรื่องดังกล่าวเป็นอย่างดี จึงขอเรียนเชิญเป็นผู้ทรงคุณวุฒิตรวจสอบเครื่องมือในการศึกษาค้นคว้าอิสระ

จึงเรียนมาเพื่อโปรดพิจารณาให้ความอนุเคราะห์ดังกล่าวด้วย จะเป็นพระคุณยิ่ง

(รองศาสตราจารย์ ดร.วาริณี เอี่ยมสวัสดิกุล)
ประธานกรรมการประจำสาขาวิชาพยาบาลศาสตร์

บันทึกข้อความ

ส่วนราชการ สาขาวิชาพยาบาลศาสตร์ โทร. 8036-7

ที่ ศธ 0522.26/ว 845

วันที่ 27 มิถุนายน 2555

เรื่อง ขอเรียนเชิญเป็นผู้ทรงคุณวุฒิตรวจสอบเครื่องมือวิจัย

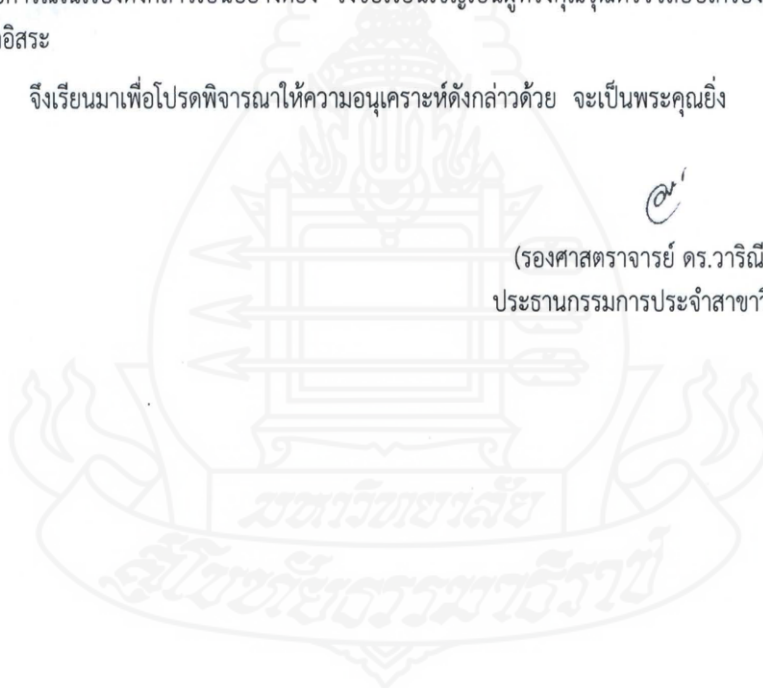
เรียน รองศาสตราจารย์ ดร. สมใจ พุทธาพิทักษ์ผล

ด้วย นางจุฑารัตน์ ศรีหวางค์ นักศึกษาหลักสูตรพยาบาลศาสตรมหาบัณฑิต แขนงวิชาการบริหารการพยาบาล สาขาวิชาพยาบาลศาสตร์ มหาวิทยาลัยสุโขทัยธรรมาธิราช ได้ดำเนินการศึกษาค้นคว้าอิสระ เรื่อง “กรณีศึกษาคุณลักษณะภาวะผู้นำในวิชาชีพการพยาบาล ของรองศาสตราจารย์พรจันทร์ สุวรรณชาติ” โดยมีรองศาสตราจารย์ ดร.บุญทิพย์ สิริรังศรี เป็นอาจารย์ที่ปรึกษา

ในการนี้ สาขาวิชาพยาบาลศาสตร์พิจารณาแล้วเห็นว่าท่านเป็นผู้มีความรู้ ความสามารถ และประสบการณ์ในเรื่องดังกล่าวเป็นอย่างดี จึงขอเรียนเชิญเป็นผู้ทรงคุณวุฒิตรวจสอบเครื่องมือในการศึกษาค้นคว้าอิสระ

จึงเรียนมาเพื่อโปรดพิจารณาให้ความอนุเคราะห์ดังกล่าวด้วย จะเป็นพระคุณยิ่ง

(รองศาสตราจารย์ ดร.วาริณี เอี่ยมสวัสดิกุล)
ประธานกรรมการประจำสาขาวิชาพยาบาลศาสตร์

บันทึกข้อความ

ส่วนราชการ สาขาวิชาพยาบาลศาสตร์ โทร. 8036-7

ที่ ศธ 0522.26/ว 845

วันที่

27 มิถุนายน 2555

เรื่อง ขอเรียนเชิญเป็นผู้ทรงคุณวุฒิตรวจสอบเครื่องมือวิจัย

เรียน รองศาสตราจารย์ ดร.วันเพ็ญ ภิญ โยภาสกุล

ด้วย นางจุฑารัตน์ ศรีหาวงค์ นักศึกษาหลักสูตรพยาบาลศาสตรมหาบัณฑิต แขนงวิชาการบริหาร การพยาบาล สาขาวิชาพยาบาลศาสตร์ มหาวิทยาลัยสุโขทัยธรรมาธิราช ได้ดำเนินการศึกษาค้นคว้าอิสระ เรื่อง “กรณีศึกษาคุณลักษณะภาวะผู้นำในวิชาชีพการพยาบาล ของรองศาสตราจารย์พรจันทร์ สุวรรณชาติ” โดยมีรองศาสตราจารย์ ดร.บุญทิพย์ สิริธรงค์ศรี เป็นอาจารย์ที่ปรึกษา

ในการนี้ สาขาวิชาพยาบาลศาสตร์พิจารณาแล้วเห็นว่าท่านเป็นผู้มีความรู้ ความสามารถ และ ประสบการณ์ในเรื่องดังกล่าวเป็นอย่างดี จึงขอเรียนเชิญเป็นผู้ทรงคุณวุฒิตรวจสอบเครื่องมือในการศึกษา ค้นคว้าอิสระ

จึงเรียนมาเพื่อโปรดพิจารณาให้ความอนุเคราะห์ดังกล่าวด้วย จะเป็นพระคุณยิ่ง

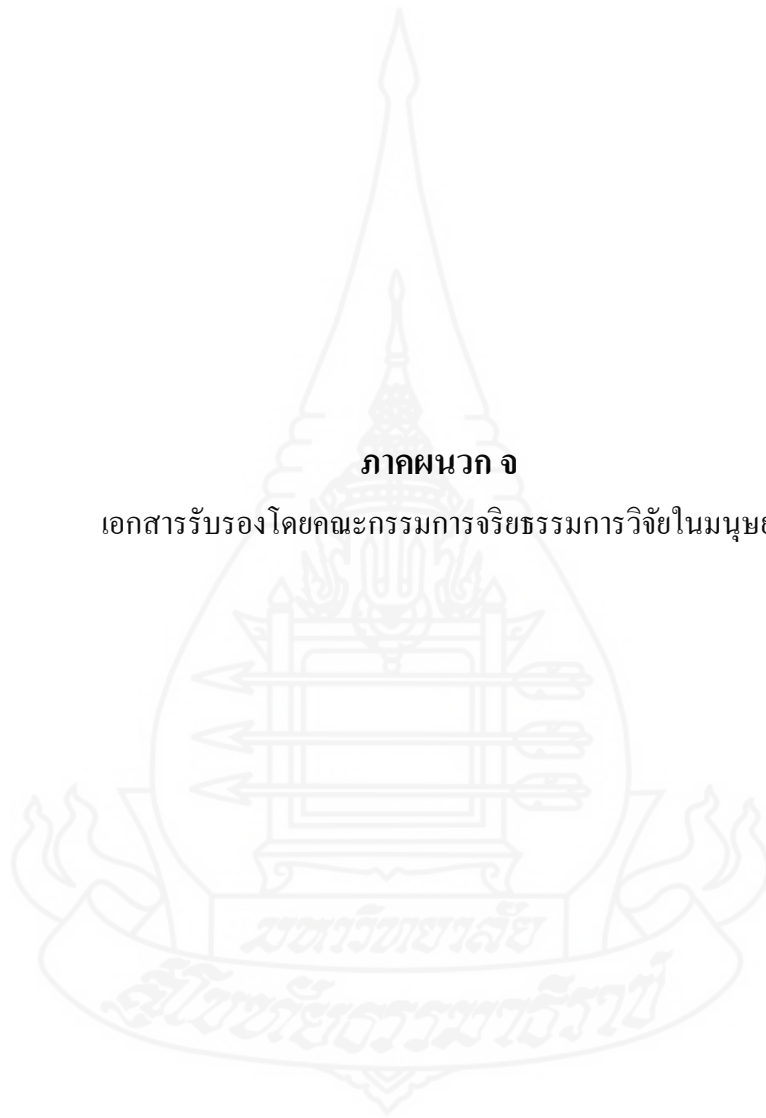
(รองศาสตราจารย์ ดร.วาริณี เอี่ยมสวัสดิกุล)

ประธานกรรมการประจำสาขาวิชาพยาบาลศาสตร์

ภาคผนวก จ

เอกสารรับรองโดยคณะกรรมการจริยธรรมการวิจัยในมนุษย์

ภาคผนวก ฉ

ตัวอย่างหนังสือแสดงความยินยอมเข้าร่วมการวิจัย

หนังสือแสดงความยินยอมเข้าร่วมการวิจัย

ทำที่.....

วันที่เดือน.....พ.ศ.

ข้าพเจ้า

ขอแสดงความยินยอมเข้าร่วมโครงการวิจัย เรื่อง ทัศนศึกษาคุณลักษณะภาวะผู้นำในวิชาชีพการพยาบาล
ของรองศาสตราจารย์ พรจันทร์ สุวรรณชาติ

ของ.....

โดยมีเป็นผู้วิจัย ที่อยู่ที่

ติดต่อ

.....
.....

ข้าพเจ้าได้รับทราบรายละเอียดเกี่ยวกับที่มาและวัตถุประสงค์ในการทำวิจัย รายละเอียดขั้นตอน
ต่างๆ ที่จะต้องปฏิบัติหรือได้รับการปฏิบัติ ความเสี่ยง/อันตราย และประโยชน์ซึ่งจะเกิดขึ้นจากการวิจัย
เรื่องนี้ ข้าพเจ้าได้อ่านรายละเอียดในเอกสารและได้รับคำอธิบายจากผู้วิจัย จนเข้าใจเป็นอย่างดีแล้ว จึง
สมัครใจเข้าร่วมในโครงการวิจัยนี้โดยการยินยอมให้สัมภาษณ์

ข้าพเจ้ามีสิทธิถอนตัวออกจากการวิจัยเมื่อใดก็ได้โดยไม่ต้องแจ้งเหตุผล ซึ่งการถอนตัวออกจาก
การวิจัยนั้น จะไม่มีผลกระทบใดๆ ต่อตัวข้าพเจ้าทั้งสิ้น

ข้าพเจ้าได้รับคำรับรองจากผู้วิจัยว่า ผู้วิจัยจะปฏิบัติต่อข้าพเจ้าตามที่ได้ชี้แจงไว้ จะเก็บเทป
สัมภาษณ์และเอกสารการถอดเทปสัมภาษณ์ไว้เป็นความลับ และการนำเสนอข้อมูลในรายงานการวิจัยจะ
ไม่ส่งผลกระทบในทางลบต่อข้าพเจ้าและบุคคลอื่น

ข้าพเจ้าได้ลงลายมือชื่อไว้เป็นสำคัญต่อหน้าผู้วิจัย

ลงชื่อ

(.....)

ผู้ให้ข้อมูลที่เป็นนักศึกษา

ลงชื่อ.....

(.....)

ผู้ให้ข้อมูลที่เป็นผู้เกี่ยวข้อง

ลงชื่อ.....

(.....)

นักศึกษาผู้ทำวิจัยกรณีศึกษา

ภาคผนวก ข

หนังสือขอความอนุเคราะห์เก็บข้อมูล

ที่ ศธ 0522.26 /ว627

มหาวิทยาลัยสุโขทัยธรรมาธิราช
ถนนแจ้งวัฒนะ ตำบลบางพูด
อำเภอปากเกร็ด นนทบุรี 11120

14 พฤษภาคม 2555

เรื่อง ขอความอนุเคราะห์ศึกษาคุณลักษณะภาวะผู้นำในวิชาชีพการพยาบาล

เรียน รองศาสตราจารย์พรจันทร์ สุวรรณชาติ

ด้วย นางจุฑารัตน์ ศรีหาวงศ์ นักศึกษาหลักสูตรพยาบาลศาสตรมหาบัณฑิต แขนงวิชาการบริหารการพยาบาล สาขาวิชาพยาบาลศาสตร์ มหาวิทยาลัยสุโขทัยธรรมาธิราช ได้ดำเนินการศึกษาค้นคว้าอิสระ เรื่อง “กรณีศึกษาคุณลักษณะภาวะผู้นำในวิชาชีพการพยาบาล ของรองศาสตราจารย์พรจันทร์ สุวรรณชาติ” โดยมีรองศาสตราจารย์ ดร.บุญทิพย์ สิริธรงค์ศรี เป็นอาจารย์ที่ปรึกษา

ในการนี้ สาขาวิชาพยาบาลศาสตร์ จึงขอความอนุเคราะห์ให้นักศึกษาได้เรียนรู้เกี่ยวกับคุณลักษณะภาวะผู้นำในวิชาชีพการพยาบาลจากท่าน เพื่อเป็นแบบอย่างที่ดีงาม สมควรแก่การยกย่องและเผยแพร่สู่สาธารณชนผ่านสารนิพนธ์ ทั้งนี้ นักศึกษาจะประสานในรายละเอียดเกี่ยวกับ วัน เวลา และสถานที่ต่อไป

จึงเรียนมาเพื่อโปรดให้ความอนุเคราะห์ดังกล่าวด้วย จะเป็นพระคุณยิ่ง

ขอแสดงความนับถือ

(รองศาสตราจารย์ ดร.วาริน เอี่ยมสวัสดิกุล)
ประธานกรรมการประจำสาขาวิชาพยาบาลศาสตร์
มหาวิทยาลัยสุโขทัยธรรมาธิราช

สาขาวิชาพยาบาลศาสตร์
โทร. 0-2504-8036-7
โทรสาร 0-250-32620

ที่ศธ ๐๕๒๒.๒๖/ว ๑๐๕

มหาวิทยาลัยสุโขทัยธรรมาราช
ถนนแจ้งวัฒนะ ตำบลบางพูด
อำเภอปากเกร็ด จังหวัดนนทบุรี ๑๑๑๒๐

กรกฎาคม ๒๕๕๕

เรื่อง ขอบความอนุเคราะห์ให้ข้อมูลคุณลักษณะภาวะผู้นำในวิชาชีพการพยาบาล
ของรองศาสตราจารย์พรจันทร์ สุวรรณชาติ

เรียน รองศาสตราจารย์ ดร.ทองอินทร์ วงศ์โสธร

ด้วย นางจุฑารัตน์ ศรีทรวงศ์ นักศึกษา หลักสูตรพยาบาลศาสตรมหาบัณฑิต แขนงวิชาการบริหารการพยาบาล สาขาวิชาพยาบาลศาสตร์ มหาวิทยาลัยสุโขทัยธรรมาราช ได้ทำสารนิพนธ์ เพื่อเป็นส่วนหนึ่งในการศึกษาระดับปริญญาโท โดยทำวิจัยกรณีศึกษา (A Case Study Research) เรื่อง กรณีศึกษาคุณลักษณะภาวะผู้นำในวิชาชีพการพยาบาลของ รองศาสตราจารย์พรจันทร์ สุวรรณชาติ และมีรองศาสตราจารย์ ดร.บุญทิพย์ สิทธิรังศรี รองศาสตราจารย์ประจำสาขาวิชาพยาบาลศาสตร์ มหาวิทยาลัยสุโขทัยธรรมาราชเป็นอาจารย์ที่ปรึกษาหลัก ในการออกแบบการวิจัย ผู้วิจัยจะได้ทำการสัมภาษณ์ รองศาสตราจารย์พรจันทร์ สุวรรณชาติซึ่งเป็นกรณีศึกษาแล้ว ยังได้สัมภาษณ์บุคคลที่เกี่ยวข้องกับกรณีศึกษาเพิ่มเติมอีก ๕ ท่าน ทั้งนี้ เพื่อให้ผลการวิจัยมีความเชื่อถือได้และเป็นประโยชน์ยิ่งขึ้น

ในการนี้ สาขาวิชาพยาบาลศาสตร์ จึงใคร่ขอความอนุเคราะห์ให้นักศึกษาได้สัมภาษณ์ท่านเกี่ยวกับคุณลักษณะภาวะผู้นำของ รองศาสตราจารย์พรจันทร์ สุวรรณชาติซึ่งในฐานะที่ท่านเคยเป็นผู้บังคับบัญชาของกรณีศึกษาดังกล่าว ทั้งนี้ นักศึกษาจะประสานในรายละเอียดเกี่ยวกับ วัน เวลา และสถานที่กับท่านต่อไป

จึงเรียนมาเพื่อโปรดให้ความอนุเคราะห์ให้ข้อมูลดังกล่าวด้วย จะเป็นพระคุณยิ่ง

ขอแสดงความนับถือ

(รองศาสตราจารย์ ดร.วาริณี เอี่ยมสวัสดิกุล)

ประธานกรรมการประจำสาขาวิชาพยาบาลศาสตร์
มหาวิทยาลัยสุโขทัยธรรมาราช

สาขาวิชาพยาบาลศาสตร์

โทร ๐-๒๕๐๔-๘๐๓๖-๗

โทรสาร : ๐-๒๕๐๓-๒๖๒๐

โทรศัพท์ : ๐๘๓-๑๔๓๙๗๐๖ จุฑารัตน์ ศรีทรวงศ์

ที่ศธ๐๕๒๒.๒๖/ว ๘๖๐

มหาวิทยาลัยสุโขทัยธรรมาราช
ถนนแจ้งวัฒนะ ตำบลบางพูด
อำเภอปากเกร็ด จังหวัดนนทบุรี ๑๑๑๒๐

๕ กรกฎาคม ๒๕๕๕

เรื่อง ขอความอนุเคราะห์ให้ข้อมูลคุณลักษณะภาวะผู้นำในวิชาชีพการพยาบาล
ของรองศาสตราจารย์พรจันทร์ สุวรรณชาติ

เรียน รองศาสตราจารย์ ดร. เจียมจิตร แสงสุวรรณ

ด้วยนางจุฑารัตน์ ศรีหาวงค์ นักศึกษาหลักสูตรพยาบาลศาสตรมหาบัณฑิต แขนงวิชาการบริหาร
การพยาบาล สาขาวิชาพยาบาลศาสตร์ มหาวิทยาลัยสุโขทัยธรรมาราช ได้ทำสารนิพนธ์ เพื่อเป็นส่วนหนึ่ง
ในการศึกษาระดับปริญญาโท โดยทำวิจัยกรณีศึกษา (A Case Study Research) เรื่อง กรณีศึกษา
คุณลักษณะภาวะผู้นำ ในวิชาชีพการพยาบาลของ รองศาสตราจารย์พรจันทร์ สุวรรณชาติ โดยกรณีศึกษา
คือรองศาสตราจารย์พรจันทร์ สุวรรณชาติ และมีรองศาสตราจารย์ ดร.บุญทิพย์ สิริรังศรี รองศาสตราจารย์
ประจำสาขาวิชาพยาบาลศาสตร์ มหาวิทยาลัยสุโขทัยธรรมาราชเป็นอาจารย์ที่ปรึกษาหลัก ในการออกแบบ
การวิจัย ผู้วิจัยจะได้ทำการสัมภาษณ์ รองศาสตราจารย์พรจันทร์ สุวรรณชาติ ซึ่งเป็นกรณีศึกษาแล้ว ยังได้
สัมภาษณ์บุคคลที่เกี่ยวข้องกับกรณีศึกษาเพิ่มเติมอีก ๕ ท่าน ทั้งนี้ เพื่อให้ผลการวิจัยมีความเชื่อถือได้และเป็น
ประโยชน์ยิ่งขึ้น

ในการนี้ สาขาวิชาพยาบาลศาสตร์ จึงใคร่ขอความอนุเคราะห์ให้นักศึกษาได้สัมภาษณ์ท่าน
เกี่ยวกับคุณลักษณะภาวะผู้นำของ รองศาสตราจารย์พรจันทร์ สุวรรณชาติในฐานะที่ท่านเคยเป็น
ผู้ได้บังคับบัญชาของกรณีศึกษาดังกล่าว ทั้งนี้ นักศึกษาจะประสานในรายละเอียดเกี่ยวกับ วัน เวลา และ
สถานที่กับท่านต่อไป

จึงเรียนมาเพื่อโปรดให้ความอนุเคราะห์ให้ข้อมูลดังกล่าวด้วย จะเป็นพระคุณยิ่ง

ขอแสดงความนับถือ

(รองศาสตราจารย์ ดร.วารินี เอี่ยมสวัสดิกุล)
ประธานกรรมการประจำสาขาวิชาพยาบาลศาสตร์
มหาวิทยาลัยสุโขทัยธรรมาราช

สาขาวิชาพยาบาลศาสตร์

โทร ๐-๒๕๐๔-๘๐๓๖-๗

โทรสาร : ๐-๒๕๐๓-๒๖๒๐

โทรศัพท์ : ๐๘๓-๑๔๓๙๗๐๖ จุฑารัตน์ ศรีหาวงค์

ที่ศธ ๐๕๒๒.๒๖/ว ๙๐๕๓

มหาวิทยาลัยสุโขทัยธรรมาราช
ถนนแจ้งวัฒนะ ตำบลบางพูด
อำเภอปากเกร็ด จังหวัดนนทบุรี ๑๑๑๒๐

๕ กรกฎาคม ๒๕๕๕

เรื่อง ขอบความอนุเคราะห์ให้ข้อมูลคุณลักษณะภาวะผู้นำในวิชาชีพการพยาบาล
ของรองศาสตราจารย์พรจันทร์ สุวรรณชาติ
เรียน ศาสตราจารย์ ดร.วิมา จีระแพทย์

ด้วย นางจุฑารัตน์ ศรีหาวงค์ นักศึกษาหลักสูตรพยาบาลศาสตรมหาบัณฑิต แขนงวิชาการบริหารการพยาบาล สาขาวิชาพยาบาลศาสตร์ มหาวิทยาลัยสุโขทัยธรรมาราช ได้ทำสารนิพนธ์ เพื่อเป็นส่วนหนึ่งในการศึกษาระดับปริญญาโท โดยทำวิจัยกรณีศึกษา (A Case Study Research) เรื่องกรณีศึกษาคุณลักษณะภาวะผู้นำในวิชาชีพการพยาบาลของ รองศาสตราจารย์พรจันทร์ สุวรรณชาติและมีรองศาสตราจารย์ ดร.บุญทิพย์ สิริอรั้งศรี รองศาสตราจารย์ประจำสาขาวิชาพยาบาลศาสตร์ มหาวิทยาลัยสุโขทัยธรรมาราชเป็นอาจารย์ที่ปรึกษาหลัก ในการออกแบบการวิจัย ผู้วิจัยจะได้ทำการสัมภาษณ์ รองศาสตราจารย์พรจันทร์ สุวรรณชาติซึ่งเป็นกรณีศึกษาแล้ว ยังได้สัมภาษณ์บุคคลที่เกี่ยวข้องกับกรณีศึกษาเพิ่มเติมอีก ๕ ท่าน ทั้งนี้ เพื่อให้ผลการวิจัยมีความเชื่อถือได้และเป็นประโยชน์ยิ่งขึ้น

ในการนี้ สาขาวิชาพยาบาลศาสตร์ จึงใคร่ขอความอนุเคราะห์ให้นักศึกษาได้สัมภาษณ์ท่านเกี่ยวกับคุณลักษณะภาวะผู้นำของ รองศาสตราจารย์พรจันทร์ สุวรรณชาติซึ่งในฐานะที่ท่านเป็นผู้ร่วมงานในสภากาพยาบาลของกรณีศึกษาดังกล่าว ทั้งนี้ นักศึกษาจะประสานในรายละเอียดเกี่ยวกับ วัน เวลา และสถานที่ที่ท่านต่อไป

จึงเรียนมาเพื่อโปรดให้ความอนุเคราะห์ให้ข้อมูลดังกล่าวด้วย จะเป็นพระคุณยิ่ง

ขอแสดงความนับถือ

(รองศาสตราจารย์ ดร.วาริณี เอี่ยมสวัสดิกุล)

ประธานกรรมการประจำสาขาวิชาพยาบาลศาสตร์
มหาวิทยาลัยสุโขทัยธรรมาราช

สาขาวิชาพยาบาลศาสตร์

โทร ๐-๒๕๐๔-๘๐๓๖-๗

โทรสาร : ๐-๒๕๐๓-๒๖๒๐

โทรศัพท์ : ๐๘๓-๑๔๓๕๗๐๖ จุฑารัตน์ ศรีหาวงค์

ที่ศธ ๐๕๒๒.๒๖/ว ๑๐๖

มหาวิทยาลัยสุโขทัยธรรมาธิราช
ถนนแจ้งวัฒนะ ตำบลบางพูด
อำเภอปากเกร็ด จังหวัดนนทบุรี ๑๑๑๒๐

๑๑
กรกฎาคม ๒๕๕๕

เรื่อง ขอความอนุเคราะห์ให้ข้อมูลคุณลักษณะภาวะผู้นำในวิชาชีพการพยาบาล
ของรองศาสตราจารย์พรจันทร์ สุวรรณชาติ

เรียน รองศาสตราจารย์ ดร. ศรีนวล สติติวิทยานันท์

ด้วย นางจุฑารัตน์ ศรีหาวงศ์ นักศึกษาหลักสูตรพยาบาลศาสตรมหาบัณฑิต แขนงวิชาการ
บริหารการพยาบาล สาขาวิชาพยาบาลศาสตร์ มหาวิทยาลัยสุโขทัยธรรมาธิราช ได้ทำสารนิพนธ์ เพื่อ
เป็นส่วนหนึ่งในการศึกษาระดับปริญญาโท โดยทำวิจัยกรณีศึกษา (A Case Study Research) เรื่อง
กรณีศึกษาคุณลักษณะภาวะผู้นำในวิชาชีพการพยาบาลของรองศาสตราจารย์พรจันทร์ สุวรรณชาติ และมี
รองศาสตราจารย์ ดร.บุญทิพย์ สิริธรรังศรี รองศาสตราจารย์ประจำสาขาวิชาพยาบาลศาสตร์
มหาวิทยาลัยสุโขทัยธรรมาธิราชเป็นอาจารย์ที่ปรึกษาหลัก ในการออกแบบการวิจัย ผู้วิจัยได้ทำการ
สัมภาษณ์ รองศาสตราจารย์พรจันทร์ สุวรรณชาติซึ่งเป็นกรณีศึกษาแล้ว ยังได้สัมภาษณ์บุคคลที่
เกี่ยวข้องกับกรณีศึกษาเพิ่มเติมอีก ๕ ท่าน ทั้งนี้ เพื่อให้ผลการวิจัยมีความเชื่อถือได้และเป็นประโยชน์
ยิ่งขึ้น

ในการนี้ สาขาวิชาพยาบาลศาสตร์ จึงใคร่ขอความอนุเคราะห์ให้นักศึกษาได้สัมภาษณ์ท่าน
เกี่ยวกับคุณลักษณะภาวะผู้นำของรองศาสตราจารย์พรจันทร์ สุวรรณชาติซึ่ง ในฐานะที่ท่านเคยเป็น
ผู้ร่วมงานของกรณีศึกษาดังกล่าว ทั้งนี้ นักศึกษาจะประสานในรายละเอียดเกี่ยวกับ วัน เวลา และ
สถานที่กับท่านต่อไป

จึงเรียนมาเพื่อโปรดให้ความอนุเคราะห์ให้ข้อมูลดังกล่าวด้วย จะเป็นพระคุณยิ่ง

ขอแสดงความนับถือ

(รองศาสตราจารย์ ดร.วาริณี เอี่ยมสวัสดิกุล)
ประธานกรรมการประจำสาขาวิชาพยาบาลศาสตร์
มหาวิทยาลัยสุโขทัยธรรมาธิราช

สาขาวิชาพยาบาลศาสตร์
โทร ๐-๒๕๐๔-๘๐๓๖-๗
โทรสาร : ๐-๒๕๐๓-๒๖๒๐
โทรศัพท์ : ๐๘๓-๑๔๓๔๗๐๖ จุฑารัตน์ ศรีหาวงศ์

ที่ศธ ๐๕๒๒.๒๖/ว ๙๐๕

มหาวิทยาลัยสุโขทัยธรรมมาธิราช
ถนนแจ้งวัฒนะ ตำบลบางพูด
อำเภอปากเกร็ด จังหวัดนนทบุรี ๑๑๑๒๐

๕ กรกฎาคม ๒๕๕๕

เรื่อง ขอความอนุเคราะห์ให้ข้อมูลคุณลักษณะภาวะผู้นำในวิชาชีพการพยาบาล
ของรองศาสตราจารย์พรจันทร์ สุวรรณชาติ

เรียน นางพรทิพย์ ทองสง่า

ด้วย นางจุฑารัตน์ ศรีหาวงค์ นักศึกษาหลักสูตรพยาบาลศาสตรมหาบัณฑิต แขนงวิชาการ
บริหารการพยาบาล สาขาวิชาพยาบาลศาสตร์ มหาวิทยาลัยสุโขทัยธรรมมาธิราช ได้ทำสารนิพนธ์ เพื่อเป็น
ส่วนหนึ่งในการศึกษาระดับปริญญาโท โดยทำวิจัยกรณีศึกษา (A Case Study Research) เรื่อง กรณีศึกษา
คุณลักษณะภาวะผู้นำ ในวิชาชีพการพยาบาลของ รองศาสตราจารย์พรจันทร์ สุวรรณชาติ โดยกรณีศึกษา
คือ รองศาสตราจารย์พรจันทร์ สุวรรณชาติและมีรองศาสตราจารย์ ดร.บุญทิพย์ สิริรังศรี รองศาสตราจารย์
ประจำสาขาวิชาพยาบาลศาสตร์ มหาวิทยาลัยสุโขทัยธรรมมาธิราชเป็นอาจารย์ที่ปรึกษาหลัก ในการออกแบบ
การวิจัย ผู้วิจัยจะได้ทำการสัมภาษณ์รองศาสตราจารย์พรจันทร์ สุวรรณชาติ ซึ่งเป็นกรณีศึกษาแล้ว
ยังได้สัมภาษณ์บุคคลที่เกี่ยวข้องกับกรณีศึกษาเพิ่มเติมอีก ๕ ท่าน ทั้งนี้ เพื่อให้ผลการวิจัยมีความเชื่อถือได้
และเป็นประโยชน์ยิ่งขึ้น

ในการนี้ สาขาวิชาพยาบาลศาสตร์ จึงใคร่ขอความอนุเคราะห์ให้นักศึกษาได้สัมภาษณ์ท่าน
เกี่ยวกับคุณลักษณะภาวะผู้นำของรองศาสตราจารย์พรจันทร์ สุวรรณชาติ ในฐานะที่ท่านเคยเป็นศิษย์ของ
กรณีศึกษาดังกล่าว ทั้งนี้ นักศึกษาจะประสานในรายละเอียดเกี่ยวกับ วัน เวลา และสถานที่ที่ท่านต่อไป

จึงเรียนมาเพื่อโปรดให้ความอนุเคราะห์ให้ข้อมูลดังกล่าวด้วย จะเป็นพระคุณยิ่ง

ขอแสดงความนับถือ

(รองศาสตราจารย์ ดร.วาริณี เอี่ยมสวัสดิกุล)
ประธานกรรมการประจำสาขาวิชาพยาบาลศาสตร์
มหาวิทยาลัยสุโขทัยธรรมมาธิราช

สาขาวิชาพยาบาลศาสตร์

โทร ๐-๒๕๐๔-๘๐๓๖-๗

โทรสาร : ๐-๒๕๐๓-๒๖๒๐

โทรศัพท์ : ๐๘๓-๑๔๓๙๗๐๖ จุฑารัตน์ ศรีหาวงค์

ประวัติผู้ศึกษา

ชื่อ	นางจุฑารัตน์ ศรีawangศ์
วัน เดือน ปี	11 ตุลาคม 2509
สถานที่เกิด	อำเภอโพธิ์พิสัย จังหวัดหนองคาย
ประวัติการศึกษา	ประกาศนียบัตรการพยาบาลและผดุงครรภ์ระดับต้น วิทยาลัยพยาบาลอุดรธานี พ.ศ. 2529 พยาบาลศาสตรบัณฑิต มหาวิทยาลัยสุโขทัยธรรมมาธิราช พ.ศ. 2536 ประกาศนียบัตรทางการพยาบาลเฉพาะทาง สาขาเวชปฏิบัติทั่วไป (การพยาบาลเบื้องต้น) วิทยาลัยพยาบาลบรมราชชนนี อุดรธานี พ.ศ. 2542 พยาบาลเฉพาะทางส่องกระเพาะอาหาร โรงพยาบาลราชวิถี พ.ศ. 2543
สถานที่ทำงาน	โรงพยาบาลหนองคาย
ตำแหน่ง	พยาบาลวิชาชีพชำนาญการ

